

MOPR
MOPR

Lublin

SPRAWOZDANIE
z realizacji zadań
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Lublinie za 2019 rok

Lublin, kwiecień 2020 roku

Opracowanie:
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie

Spis treści

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE	4
1. STRUKTURA ORGANIZACYJNA	4
1.1. Obszar działania Wydziału pomocy środowiskowej	5
1.2. Obszar działania Wydziału wsparcia społecznego.....	7
1.3. Obszar działania Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny.....	8
1.4. Obszar działania Wydziału świadczeń socjalnych.....	9
1.5. Obszar funkcjonowania działów, sekcji oraz stanowisk pracy bezpośrednio podległych Dyrektorowi MOPR.....	10
2. KADRA REALIZUJĄCA ZADANIA POMOCY SPOŁECZNEJ	11
2.1. Zatrudnienie pracowników	11
2.2. Wykształcenie pracowników i podnoszenie kwalifikacji zawodowych	12
II. DOCHODY I WYDATKI	13
1. DOCHODY	13
2. WYDATKI.....	14
2.1. Wydatki bieżące ze względu na rodzaj zadania.....	14
2.2. Wydatki bieżące zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie 2019 roku z podziałem na formy wsparcia	16
III. LICZBA SPORZĄDZONYCH WYWIADÓW ŚRODOWISKOWYCH I WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH	20
1. WYWIADY ŚRODOWISKOWE	20
2. DECYZJE ADMINISTRACYJNE	21
IV. ŚWIADCZENIOBIORCY POMOCY SPOŁECZNEJ	23
1. ŚWIADCZENIOBIORCY KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ PIENIĘŻNYCH	24
2. ŚWIADCZENIOBIORCY KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ NIEPIENIĘŻNYCH	26
V. POMOC ŚRODOWISKOWA	30
1. RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY ŚRODOWISKOWEJ.....	32
1.1. Rzeczywista liczba korzystających z pomocy	32
1.2. Struktura rodzin objętych pomocą/typy rodzin	33
2. POWODY PRYZNANIA POMOCY.....	34
3. ZADANIA WŁASNE I ZLECONE GMINY	36
4. WIELOLETNI PROGRAM „POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU”	37
5. POMOC W FORMIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH, SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH I SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	39
6. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY	40
6.1. Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego.....	43
7. KONTRAKTY SOCJALNE	45
8. OŚRODKI WSPARCIA I JEDNOSTKI FUNKCJONUJĄCE W STRUKTURACH MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W LUBLINIE ..	47
8.1. Centrum Aktywności Środowiskowej.....	47
8.2. Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin	55
9. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI	57
10. UCZESTNICTWO W POROZUMIENIACH	66
11. UCZESTNICTWO W PARTNERSTWACH.....	71
12. REALIZACJA INNYCH PROGRAMÓW I INICJATYW	72
VI. WSPIERANIE RODZIN I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ	75
1. WSPIERANIE RODZINY	75
1.1. Poradnictwo specjalistyczne	75
1.2. Asystenci rodziny	76
1.3. Placówki wsparcia dziennego	78
1.4. Pozostałe formy wspierania rodziny	81

2. SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	82
2.1. Rodzinna piecza zastępcza.....	82
2.2.1. Świadczenia dla lubelskich rodzin zastępczych.....	84
2.2.2. Pozostałe formy wsparcia rodzin zastępczych i działania na rzecz rozwoju systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin.....	90
2.2.3. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej.....	95
2.2.4. Rodzinna piecza zastępcza realizowana w innych powiatach.....	97
2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza.....	98
2.3.1. Placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin.....	99
2.3.2. Koszty utrzymania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej.....	104
2.3.3. Instytucjonalna piecza zastępcza organizowana w innych powiatach.....	105
3. USAMODZIELNIENIA.....	107
VII. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKI WSPARCIA.....	112
1. SYSTEM FUNKCJONUJĄCYCH W MIEŚCIE LUBLIN DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKÓW WSPARCIA.....	113
2. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ.....	114
2.1. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Miasta Lublin.....	114
2.2. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do domów pomocy społecznej w innych powiatach.....	117
2.3. Projekt „LUBInclusiON – działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych” realizowany na terenie miasta Lublin w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 w Domach Pomocy Społecznej.....	117
3. OŚRODKI WSPARCIA.....	118
3.1. Ośrodki wsparcia funkcjonujące na terenie Miasta Lublin.....	118
3.2. Rozwój sieci ośrodków wsparcia na terenie Miasta Lublin.....	126
3.3. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do ośrodków wsparcia zlokalizowanych poza Lublinem.....	127
VIII. POMOC NA RZECZ CUDZOZIEMCÓW.....	128
1. POMOC DLA CUDZOZIEMCÓW MAJĄCA NA CELU WSPIERANIE PROCESU INTEGRACJI.....	128
2. POMOC DLA CUDZOZIEMCÓW UDZIELONA NA ZASADACH OGÓLNYCH.....	129
3. POMOC DLA POSIADACZY KARTY POLAKA.....	130
IX. MIESZKANIA CHRONIONE.....	133
1. MIESZKANIA CHRONIONE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE, FIZYCZNIE, Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI ORAZ W PODESZŁYM WIEKU W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ IM. ŚW. JANA PAWŁA II PRZY UL. AMETYSTOWEJ W LUBLINIE.....	133
2. MIESZKANIA CHRONIONE DLA CUDZOZIEMCÓW, KTÓRZY UZYSKALI W RP STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ.....	134
3. MIESZKANIA CHRONIONE DLA USAMODZIELNIAJĄCYCH SIĘ WYCHOWANKÓW.....	134
X. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA LUBLIN 2014 – 2020.....	137
XI. REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ŚRODKAMI UNII EUROPEJSKIEJ.....	140
XII. SYSTEM ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH.....	155
XIII. REALIZACJA PROGRAMÓW „RODZINA 500+” I „DOBRY START”.....	168
XIV. REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	170
1. REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH ŚRODKÓW PFRON.....	170
XV. NADZÓR I KONTROLE.....	178

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie¹ jest jednostką organizacyjną miasta Lublin, przy pomocy której Prezydent wykonuje zadania samorządu gminnego i powiatowego z zakresu pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, świadczeń rodzinnych, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, określone ustawą o pomocy społecznej oraz innymi ustawami. Działalność Ośrodka finansowana jest ze środków własnych miasta oraz ze środków budżetu państwa.

Ośrodek, zgodnie ze statutem, realizuje zadania własne i zlecone gminie, zadania własne i zlecone powiatowi, określone ustawami. Ponadto Ośrodek realizuje zadania wynikające z uchwał Rady Miasta Lublin, z porozumień i umów zawartych przez Miasto Lublin z innymi podmiotami oraz i zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin.

Zadania Ośrodka określają w szczególności: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawa o Karcie Polaka, rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, ustawą o rachunkowości, ustawą o finansach publicznych.

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuował realizację szerokiego spektrum działań ukierunkowanych na zmianę wizerunku pomocy społecznej oraz na promowanie i realizowanie projektów stanowiących odpowiedź na potrzeby mieszkańców. Duży nacisk położono również na współpracę ze środowiskiem lokalnym w ramach Programu Aktywności Lokalnej Mieszkańców Miasta Lublin na lata 2014 – 2020 przyjętego Uchwałą nr 1079/XLI/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 15 maja 2014r.

Zadania realizowane przez Ośrodek wpisują się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2014 – 2020, przyjętą uchwałą nr 021/XXXIX/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 13 marca 2014r.

¹ Ilekroć w sprawozdaniu jest mowa o MOPR lub Ośrodku – należy przez to rozumieć Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE

1. Struktura organizacyjna

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2018 roku funkcjonował na podstawie statutu przyjętego Uchwałą nr 1193/XLV/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 16 października 2014r. w sprawie Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego Poz. 3378 z dnia 27 października 2014 r.) oraz regulaminu organizacyjnego wprowadzonego Zarządzeniem nr 62/10/2019 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 24 października 2019 roku. Do dnia 24 października 2019 roku obowiązywał regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 41/5/2018 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 9 maja 2018 roku z późn. zm².

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie jest jednostką organizacyjną Miasta Lublin realizującą w sposób zintegrowany zadania gminnego ośrodka pomocy społecznej i powiatowego centrum pomocy rodzinie, realizuje zadania własne gminy i powiatu oraz zadania zlecone gminie i powiatowi z zakresu administracji rządowej określone przepisami prawa. Ponadto realizuje zadania wynikające z uchwał Rady Miasta Lublin, porozumień i umów zawartych przez Miasto Lublin z innymi podmiotami oraz zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin.

Ośrodkiem kieruje Dyrektor MOPR. Zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie realizowane są w ramach czterech wydziałów:

- **Wydział pomocy środowiskowej** zajmuje się w szczególności systematyzowaniem realizacji pomocy w formie przyznawania świadczeń i pracy socjalnej osobom i rodzinom, organizowaniem, nadzorowaniem i koordynowaniem pracy Filii Ośrodka, działaniami na rzecz aktywizacji społeczności lokalnej, pozyskiwaniem i realizacją projektów finansowanych ze środków pozabudżetowych Ośrodka, realizacją zadań określonych ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zadań z zakresu integracji cudzoziemców w Polsce, prowadzenia mieszkań chronionych i kierowania do nich oraz zadań zleconych Prezydentowi Miasta Lublin z zakresu administracji rządowej określone w Karcie Polaka oraz inne zadania z zakresu pomocy środowiskowej. Pracą Wydziału pomocy środowiskowej kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. pomocy środowiskowej.
- **Wydział wsparcia społecznego** zajmuje się w szczególności realizacją zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej z zakresu przyznawania świadczeń pobytu i usług w domach pomocy społecznej, ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych, z wyjątkiem mieszkań chronionych dla cudzoziemców i dla osób usamodzielniających się, zadania powiatowego centrum pomocy rodzinie z zakresu

² tj. Zarządzenie nr 126/6/2018 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 29 czerwca 2018 roku.

rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Pracą Wydziału wsparcia społecznego kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. wsparcia społecznego.

- **Wydział pieczy zastępczej i wspierania rodziny** realizuje zadania gminy i powiatu oraz powiatowego centrum pomocy rodzinie określone ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zadania określone ustawą o wsparciu kobiet w ciąży „Za życiem” w zakresie dotyczącym asystenta rodziny, zadania z zakresu pomocy dla osób usamodzielnianych, prowadzenia dla nich mieszkań chronionych i kierowania do nich, zadania: organizatora pracy z rodziną, zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zadania z zakresu realizacji rządowego programu „Dobry start” w zakresie przyznawania świadczeń na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej i dla osób usamodzielnianych oraz prowadzenie specjalistycznego poradnictwa. Pracą Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. pieczy zastępczej i wspierania rodziny.
- **Wydział świadczeń socjalnych** realizuje zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych, ustawie o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawie o pomocy państwa o wychowaniu dzieci, ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”. Pracą Wydziału świadczeń socjalnych kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. świadczeń socjalnych.

Zadania MOPR realizują również³:

- Dział ds. finansowo – księgowych,
- Dział ds. organizacyjnych,
- Dział ds. analiz i sprawozdawczości,
- Dział ds. kontroli,
- Sekcja obsługi prawnej.
- Ponadto w Ośrodku funkcjonują bezpośrednio podległe Dyrektorowi: stanowisko pracy Inspektor ochrony danych, stanowisko pracy Główny specjalista ds. BHP, stanowisko pracy ds. komunikacji społecznej, wieloosobowe stanowisko pracy ds. kancelaryjno - biurowych, wieloosobowe stanowisko pracy ds. pracowniczych, oraz wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi płac.

1.1. Obszar działania Wydziału pomocy środowiskowej

W ramach Wydziału pomocy środowiskowej funkcjonują:

³ Opis zadań wymienionych poniżej komórek organizacyjnych Ośrodka znajdują się na stronie nr 11.

- **Dział ds. pomocy środowiskowej**, który w szczególności realizuje zadania dotyczące spraw z zakresu pomocy środowiskowej, organizacji i koordynowania realizacji zadań statutowych przez Filie Ośrodka w zakresie wdrażania nowych inicjatyw i kierunków działania pomocy środowiskowej, wykonywania zadań wynikających z programów i Strategii Miasta Lublin, należących do właściwości Ośrodka, organizacji szkoleń, doradztwa metodyki pracy socjalnej, koordynowania świadczeń wolontariuszy wspierających wykonywanie zadań realizowanych przez Ośrodek, realizacji prac społecznie użytecznych.

W strukturze Działu pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie funkcjonuje Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ww. komórkę organizacyjną tworzy wieloosobowe stanowisko pracy pracownika socjalnego oraz stanowisko pracy ds. obsługi Zespołu Interdyscyplinarnego. Sekcja realizuje zadania określone ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym: diagnozowanie problemów przemocy w rodzinie i podejmowanie działań środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, realizacja procedury „Niebieskiej karty”.

- **Sekcja ds. realizacji projektów i pomocy cudzoziemcom**, zajmująca się w szczególności realizacją projektów na rzecz świadczeniobiorców Ośrodka, finansowanych ze środków pozabudżetowych Ośrodka, monitorowania i pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania zadań Ośrodka, w tym z Unii Europejskiej i budżetu państwa. Wieloosobowe stanowisko ds. pomocy cudzoziemcom realizuje zadania z zakresu realizacji programów integracyjnych dla cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, współdziała z Filiami Ośrodka przy udzielaniu pomocy cudzoziemcom, prowadzi mieszkania chronione dla cudzoziemców oraz wykonuje zadania z zakresu wypłaty świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się w Rzeczypospolitej Polskiej.
- **Filie**, realizują w obszarze swojego działania zadania własne gminy i zlecone gminie z zakresu administracji rządowej określone ustawą o pomocy społecznej, ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz zadania gminnego ośrodka pomocy społecznej określone ustawą o ochronie zdrowia psychicznego. Filie realizują pomoc w formie przyznawania i wypłaty świadczeń społecznych oraz udzielają świadczeń w postaci pracy socjalnej na rzecz osób i rodzin. Organizują i aktywizują społeczności lokalne. Filie są komórkami organizacyjnymi Ośrodka, usytuowanymi w poszczególnych dzielnicach miasta:
- Filia Nr 1, przy ul. Lubartowskiej 6 - 8,
 - Filia Nr 2, przy ul. Hutniczej 1 A,
- **Centrum Aktywności Środowiskowej** (status działu) przy ul. A. Grygowej 4B, który realizuje zadania z zakresu wspierania osób i rodzin z grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz pobudzania społecznej aktywności w celu rozwiązywania indywidualnych, grupowych i środowiskowych problemów. W Centrum Aktywności Środowiskowej funkcjonuje:

- wieloosobowe stanowisko pracy pedagog, które realizuje zadania edukacyjne i szkoleniowe;
 - wieloosobowe stanowisko pracy psycholog, które realizuje zadania terapeutyczno-rozwijające;
 - wieloosobowe stanowisko pracy wychowawca, które realizuje zadania opiekuńczo-wychowawcze;
 - wieloosobowe stanowisko pracy instruktor ds. kulturalno-oświatowych, które realizuje zadania z zakresu organizacji środowiskowych spotkań i imprez kulturalnych;
 - wieloosobowe stanowisko pracy instruktor terapii zajęciowej, które realizuje w szczególności zadania z zakresu integracji i aktywizacji lokalnego środowiska;
- Filia Nr 3, przy ul. Mieszka I – 4,
 - Filia Nr 4, przy ul. Kompozytorów Polskich 8,
 - Filia Nr 5, przy ul. Nałkowskich 114.

W skład Filii Nr 1- Nr 5, które podlegają bezpośrednio zastępcy Dyrektora ds. pomocy środowiskowej, wchodzi: Dział świadczeń społecznych, Dział pomocy środowiskowej, wieloosobowe stanowiska pracy ds. wsparcia merytorycznego, wieloosobowe stanowiska pracy ds. kancelaryjno-biurowych, wieloosobowe stanowiska pracy ds. analiz i sprawozdawczości oraz Sekcje pracy socjalnej⁴.

1.2. Obszar działania Wydziału wsparcia społecznego

W ramach Wydziału wsparcia społecznego funkcjonują:

- **Dział ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia**, w którego ramach funkcjonują:
 - **Sekcja ds. domów pomocy społecznej**, który w szczególności realizuje zadania z zakresu kierowania, umieszczania i ustalania opłat za pobyt w domach pomocy społecznej a także realizacją porozumień zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi na prowadzenie domów pomocy społecznej
 - **Sekcja ds. ośrodków wsparcia**, który w szczególności realizuje zadania z zakresu kierowania i ustalania opłat za pobyt w ośrodkach wsparcia, kierowania i ustalania opłat za pobyt w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej, a także realizacją umów zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi na prowadzenie ośrodków wsparcia i innych placówek.
- **Dział ds. osób niepełnosprawnych**, zajmujący się realizacją zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. W ramach Działu funkcjonują:

⁴ wskazane w rozdziale „V. Pomoc Środowiskowa” str. nr 31.

- **Wieloosobowe stanowisko pracy ds. osób niepełnosprawnych** realizuje w szczególności zadania z zakresu: dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów oraz doradztwa w zakresie praw osób niepełnosprawnych.
- **Sekcja ds. integracji i rehabilitacji osób niepełnosprawnych**, która w szczególności realizuje zadania z zakresu dofinansowania: uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, rehabilitacji dzieci i młodzieży, likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej oraz sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. Sekcja zleca również zadania fundacjom i organizacjom pozarządowym oraz realizuje programy na rzecz osób niepełnosprawnych.

1.3. Obszar działania Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny

W ramach Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny funkcjonują:

- **Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej**, w ramach którego funkcjonują:
 - **Sekcja ds. asysty rodzinnej**, realizuje w szczególności: zadania organizatora pracy z rodziną określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie ustalonym dla asystenta rodziny oraz zadania asystenta rodziny określone w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
 - **Sekcja ds. wsparcia rodzin zastępczych** realizuje w szczególności zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej określone ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dotyczące współpracy z rodzinami zastępczymi nieobjętymi opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
 - **Sekcja ds. świadczeń dla rodzin zastępczych**, realizuje w szczególności zadania z zakresu: przyznawania świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych oraz ustalania opłat za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, realizacji umów zawartych z zawodowymi rodzinami zastępczymi, rodzinami pomocowymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka, osobami zatrudnionymi do pomocy rodzinie zastępczej oraz realizacji porozumień miasta Lublin z innymi powiatami dotyczącymi umieszczania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

W skład Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej wchodzi również, wieloosobowe stanowisko pracy pedagog, wieloosobowe stanowisko pracy psycholog oraz stanowisko pracy ds. kancelaryjno-biurowych.

- **Dział ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego i usamodzielnień**, w którego ramach funkcjonują:
 - **Sekcja ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego**, która w szczególności realizuje zadania z zakresu: wydawania zezwoleń na prowadzenie placówek wsparcia dziennego, kierowania dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych i ustalania opłat za ich pobyt, sprawowania bieżącego nadzoru nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, realizacją umów i porozumień zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi i innymi powiatami.
 - **Sekcja ds. pomocy osobom usamodzielnianym**, która w szczególności realizuje zadania z zakresu pomocy wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą lub placówki dla dzieci i młodzieży poprzez przyznawania osobom usamodzielnianym pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie oraz świadczenia dobry start, prowadzenia mieszkań chronionych dla osób usamodzielniających się, przyznawania pobytu w mieszkaniach chronionych dla osób usamodzielniających się oraz ustalania opłat za ten pobyt oraz prowadzenia pracy socjalnej z osobami usamodzielniającymi się.
- **Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin** (status działu) realizuje zadania z zakresu poradnictwa rodzinnego, działań profilaktycznych i wspomagających rozwój dzieci, młodzieży i rodziców w zakresie umiejętności społecznych oraz udzielania rodzinie pomocy psychologicznej, w tym prowadzenia terapii.

1.4. Obszar działania Wydziału świadczeń socjalnych

W ramach Wydziału świadczeń socjalnych funkcjonują:

- **Dział ds. świadczeń socjalnych**, zajmujący się w szczególności ustalaniem, przyznawaniem i wypłatą świadczeń socjalnych określonych ustawą o świadczeniach rodzinnych, ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, weryfikacją uprawnień i opłacaniem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe oraz zdrowotne świadczeniobiorców będących opiekunami. W skład Działu wchodzi: Kierownik Działu, wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi bazy danych oraz Sekcja ds. świadczeń socjalnych Nr 1 – Nr 4.
- **Dział ds. osób zobowiązanych**, zajmujący się zadaniami z zakresu postępowania wobec dłużników alimentacyjnych realizuje zadania wierzyciela miasta Lublin w postępowaniu egzekucyjnym i prowadzenia postępowań w sprawach nienależnie pobranych świadczeń socjalnych. W skład Działu wchodzi: Kierownik Działu, wieloosobowe stanowisko pracy ds. zwrotu świadczeń, wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi bazy danych oraz Sekcja ds. funduszu alimentacyjnego.

Ponadto w Wydziale funkcjonują wieloosobowe stanowiska pracy: ds. kancelaryjno-biurowych oraz ds. analiz i sprawozdawczości.

1.5. Obszar funkcjonowania działów, sekcji oraz stanowisk pracy bezpośrednio podległych Dyrektorowi MOPR

- **Dział ds. finansowo-księgowych**, który realizuje zadania z zakresu spraw związanych z budżetem Ośrodka, prowadzenia ksiąg rachunkowych Ośrodka, ewidencji księgowej wydatków, należności, zobowiązań, dochodów i kosztów, rozliczania projektów i dotacji udzielanych na realizację zadań, obsługi bankowej i kasowej płatności Ośrodka.
W jego skład wchodzi: Główny Księgowy MOPR, Zastępca Głównego Księgowego MOPR, Sekcja ds. budżetu, Sekcja ds. sprawozdawczości, Sekcja ds. dochodów oraz Sekcja ds. wydatków.
- **Dział ds. organizacyjnych**, który realizuje zadania z zakresu obsługi organizacyjnej, administracyjnej i informatycznej Ośrodka. Dział tworzy: kierownik Działu, wieloosobowe stanowisko pracy ds. zamówień publicznych, wieloosobowe stanowisko pracy ds. majątkowych, wieloosobowe stanowisko pracy ds. archiwum zakładowego i magazynu, wieloosobowe stanowisko pracy kierowca; wieloosobowe stanowisko pracy konserwator, wieloosobowe stanowisko pracy ds. administracyjnych oraz Sekcja informatyczna.
- **Sekcja radców prawnych**, która realizuje w szczególności zadania z zakresu koordynacji obsługi prawnej poszczególnych komórek organizacyjnych i świadczenia pomocy prawnej.
- **Dział ds. kontroli** realizuje w szczególności zadania z zakresu przeprowadzania postępowań kontrolnych oraz wyjaśniających w: komórkach organizacyjnych Ośrodka, jednostkach organizacyjnych Miasta Lublin nadzorowanych przez MOPR, podmiotach, którym Miasto Lublin zleciło realizację zadań publicznych oraz rodzinach zastępczych.
- **Dział ds. analiz i sprawozdawczości** realizuje zadania z zakresu sporządzania sprawozdań Ośrodka z wykonywanych zadań, oceny zasobów pomocy społecznej Miasta Lublin, rocznego sprawozdania z działalności Ośrodka oraz aktualizacji i koordynacji realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych Miasta Lublin.
- Stanowiskami bezpośrednio podległymi Dyrektorowi są:
 - stanowisko pracy Inspektor ochrony danych wykonuje w szczególności zadania określone przepisami prawa dotyczącymi ochrony danych osobowych;
 - stanowisko pracy Główny specjalista ds. BHP, który wykonuje w szczególności zadania z zakresu prowadzenia szkoleń dla pracowników dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej i nadzoru nad ich przestrzeganiem;
 - stanowisko pracy ds. komunikacji społecznej, który wykonuje w szczególności zadania z zakresu upowszechniania informacji o zadaniach realizowanych przez MOPR, przygotowania projektów odpowiedzi na zapytania dziennikarzy, prowadzenia bieżącego monitoringu mediów, koordynowanie serwisu internetowego MOPR, udostępnianie informacji publicznej;

- wieloosobowe stanowisko pracy ds. kancelaryjno-biurowych, który realizuje zadania z zakresu prowadzenia obsługi kancelaryjnej, biurowej i sekretarskiej Ośrodka;
- wieloosobowe stanowisko pracy ds. pracowniczych realizuje w szczególności zadania z zakresu prowadzenia spraw kadrowych pracowników Ośrodka;
- wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi płac realizuje w szczególności zadania z zakresu obsługi finansowo-księgowej płac pracowników.

2. Kadra realizująca zadania pomocy społecznej

2.1. Zatrudnienie pracowników

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku, w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej zatrudnionych było **1 404 osoby**⁵. W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie zatrudnionych było 531 osób, w Domach Pomocy Społecznej – 516 osób, a w ośrodkach wsparcia 308 osób.

Tabela 1. Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin

	Liczba pracowników	% w stosunku do ogółu
MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE, w tym:	531	37,82
Filie Ośrodka	233	16,60
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	516	36,75
OŚRODKI WSPARCIA	308	21,94
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	49	3,49

Źródło: Opracowanie własne MOPR na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2019 rok

Kadrę pomocy społecznej w MOPR realizującą zadania w ramach ustawy o pomocy społecznej tworzą przede wszystkim pracownicy socjalni (w tym m.in. starsi pracownicy socjalni, specjaliści pracy socjalnej oraz starsi specjaliści pracy socjalnej). W 2019 roku zatrudnionych było 173 pracowników socjalnych, co stanowiło 32,58% ogółu pracowników jednostki. Wśród nich 168⁶ osób świadczyło pracę socjalną w środowisku, przeprowadzało rodzinne wywiady środowiskowe i zgodnie z art.121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywało comiesięczny dodatek do wynagrodzenia w wysokości 250 zł.

Zgodnie z zapisem ustawowym (art.110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej) w ośrodku pomocy społecznej powinien być spełniony wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców.

⁵ Dane na podstawie sprawozdania MRPiPS-03 za 2019 rok oraz danych własnych.

⁶ Biorąc pod uwagę liczbę zatrudnionych osób, przeprowadzających wywiady środowiskowe, były one zatrudnione odpowiednio: w Sekcjach pracy socjalnej - 149 osób, w Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie -11 osób, w Sekcji ds. wsparcia rodzin zastępczych - 5 osób, w Sekcji ds. realizacji projektów i pomocy cudzoziemcom – 2 osoby oraz w Sekcji ds. pomocy os. usamodzielnianym -1 osoba.

Według danych Wydziału Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin, liczba mieszkańców Lublina wynosiła **329 041 osób** (w tym: 320 670 osób zameldowanych na pobyt stały oraz 8 371 osób zameldowanych na pobyt czasowy, wg stanu na dzień 31 XII 2019 r.). Biorąc pod uwagę wymogi określone ustawą MOPR powinien zatrudniać, co najmniej 165 pracowników socjalnych wykonujących pracę socjalną w środowisku. Wymóg dotyczący liczby zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby mieszkańców był w okresie sprawozdawczym spełniony.

2.2. Wykształcenie pracowników i podnoszenie kwalifikacji zawodowych

Pracownicy MOPR posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe: 4 osoby posiadają tytuł naukowy doktora, 73,07% pracowników legitymuje się wykształceniem wyższym magisterskim, 10,36% posiada wykształcenie wyższe zawodowe.

Tabela 2. Struktura wykształcenia pracowników MOPR wg stanu na dzień 31.12.2019 roku

Wykształcenie pracowników ogółem	Liczba osób	udział %
Doktoranckie	4	0,75
Wyższe magisterskie	388	73,07
Wyższe zawodowe	55	10,36
Policealne	64	12,05
Średnie	18	3,39
Zawodowe	1	0,19
Podstawowe	1	0,19
RAZEM	531	x

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Spośród 173 osób zatrudnionych na stanowisku pracownika socjalnego, 27 osób posiada specjalizację I stopnia, natomiast 25 osób posiada specjalizację II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie starają się stale rozwijać, doskonalić swoje umiejętności i podnosić kwalifikacje zawodowe. W 2019 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie uczestniczyli łącznie w 14 szkoleniach specjalistycznych, 5 konferencjach, 1 kursie, 1 seminarium, 1 panelu eksperckim oraz 3 warsztatach. Łącznie w niniejszych inicjatywach uczestniczyły 194 osoby. Organizatorem wymienionych form kształcenia były: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Lubelski Urząd Wojewódzki, Urząd Miasta Lublin, Prezydenta Miasta Lublin, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego, Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie, organizacje pozarządowe oraz inne instytucje.

II. DOCHODY I WYDATKI

1. Dochody

W 2019 roku dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublin wyniosły łącznie: **15 582 502,04 zł.**

Tabela 3. Dochody MOPR uzyskane w 2019 roku, według źródeł pozyskania (w zł)

Tytuł uzyskania dochodów	Plan	Wykonanie
1. Zadania własne gminy	4 534 170,00	4 172 655,61
w tym: rozliczane z budżetem państwa	1 458 830,00	1 356 074,01
2. Zadania własne powiatu	4 949 297,00	4 882 744,88
w tym: rozliczane z budżetem państwa	500,00	251,79
3. Zadania zlecone	2 898 000,00	6 527 101,55
4. Dotacje i inne środki na realizację zadań przejętych od innych jednostek samorządu terytorialnego w drodze umów i porozumień	4 658 397,00	4 536 042,45
Razem	12 381 467,00	15 582 502,04

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2019 roku uzyskane w ramach realizacji zadań własnych gminy pochodziły głównie:

- z tytułu odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone mieszkańcom z terenu miasta Lublin w wysokości 2 668 566,36 zł,
- z tytułu odpłatności za pobyt bezdomnych z schroniskach i noclegowniach w wysokości 26 889,69 zł,
- z tytułu zwrotu kosztów za świadczone usługi opiekuńcze przez OPS-y z bieżącego roku za lata ubiegłe w wysokości 6 492,60 zł,
- z tytułu zwrotu kosztów przez OPS –y za pobyt w schroniskach osób z innych gmin na terenie Miasta Lublin za rok bieżący i lata ubiegłe w wysokości 53 677,60 zł,
- z tytułu zwrotu nienależnie pobranych świadczeń (zasiłków celowych w zakresie dożywiania) w wysokości 2 138,24 zł.

2. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2019 roku, uzyskane w ramach realizacji zadań własnych rozliczanych z budżetem państwa pochodziły głównie:

- z tytułu wpłat należności za świadczenia nienależnie pobrane, w tym m. in. z tytułu:
 - świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego 812 762,12 (z odsetkami);
 - świadczeń wychowawczych w wysokości 425 676,31 (z odsetkami) zł;
 - zasiłków stałych w wysokości 89 296,20 zł;
 - zasiłków okresowych w wysokości 13 351,78 zł;
 - świadczeń „Dobry start” w wysokości 1 574,03 (z odsetkami) zł;
 - zasiłków w ramach dożywiania w wysokości 5 131,68 zł.

- 3. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2019 roku uzyskane w ramach realizacji zadań własnych powiatu pochodziły głównie:**
- z tytułu odpłatności rodzin za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w wysokości 269 830,27 zł,
 - z tytułu odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych dla osób usamodzielniających się oraz cudzoziemców w wysokości 30 512,02 zł,
 - z tytułu zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z pieczy zastępczej, świadczeń pobranych przez usamodzielniających się wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze w łącznej wysokości 24 232,85.
- 4. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2019 roku, uzyskane w ramach realizacji zadań zleconych, pochodziły głównie:**
- ze ściągłości należności od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń wierzycielom funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej, w łącznej wysokości 6 288 975,90 zł (wraz z odsetkami). Kwotę 445 366,73 zł pozyskano ze spłat zaliczki alimentacyjnej natomiast 3 499 219,35 zł pochodziło ze spłat dłużników alimentacyjnych w ramach wypłaconych wierzycielom świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a pozostałą kwotę 2 344 389,82 zł stanowiły odsetki,
 - z tytułu odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, świadczone mieszkańcom z terenu miasta Lublin w wysokości 49 623,11 zł,
 - z tytułu odpłatności za pobyt w Środowiskowych Domach Samopomocy w wysokości 133 673,34 zł w ramach zadań z zakresu administracji rządowej, wykonywanych przez powiat.
- 5. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2019 roku, uzyskane w ramach realizacji zadań przejętych od innych jednostek samorządu terytorialnego w drodze umów i porozumień, pochodziły głównie:**
- z tytułu wpłat innych powiatów za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Lublin w wysokości 4 078 165,67 zł,
 - z tytułu wpłat innych powiatów za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin w wysokości 457 796,54 zł.

2. Wydatki

W 2019 r. wydatki bieżące Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wyniosły **468 957 296,34 zł.**

2.1. Wydatki bieżące ze względu na rodzaj zadania

Tabela 4. Wydatki MOPR w 2019 roku, z podziałem na zakres finansowania zadania

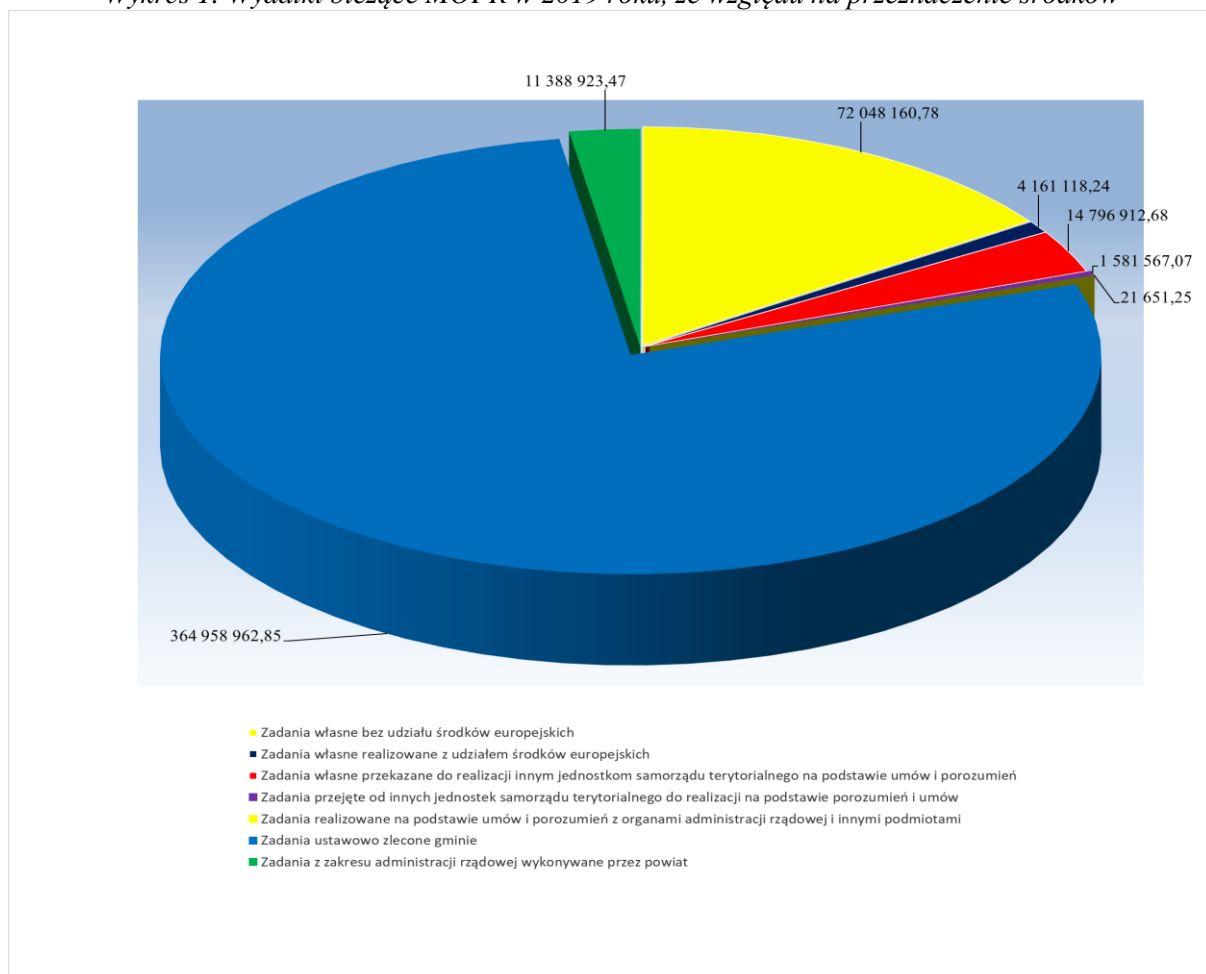
L.p.	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)	udział procentowy
1	Zadania własne bez udziału środków europejskich	72 048 160,78	15,36%
2	Zadania własne realizowane z udziałem środków europejskich	4 161 118,24	0,89%

3	Zadania własne przekazane do realizacji innym jednostkom samorządu terytorialnego na podstawie umów i porozumień	14 796 912,68	3,16%
4	Zadania przejęte od innych jednostek samorządu terytorialnego do realizacji na podstawie porozumień i umów	1 581 567,07	0,34%
5	Zadania realizowane na podstawie umów i porozumień z organami administracji rządowej i innymi podmiotami	21 651,25	0,01%
6	Zadania ustawowo zlecone gminie	364 958 962,85	77,82%
7	Zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiat	11 388 923,47	2,43%
Razem		468 957 296,34	100,00%

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Największy udział w dokonanych wydatkach miały zadania ustawowo zlecone gminie. Stanowiły one aż 77,82% ogółu wydatków. Natomiast zadania własne stanowiły 15,36% ogółu wydatków.

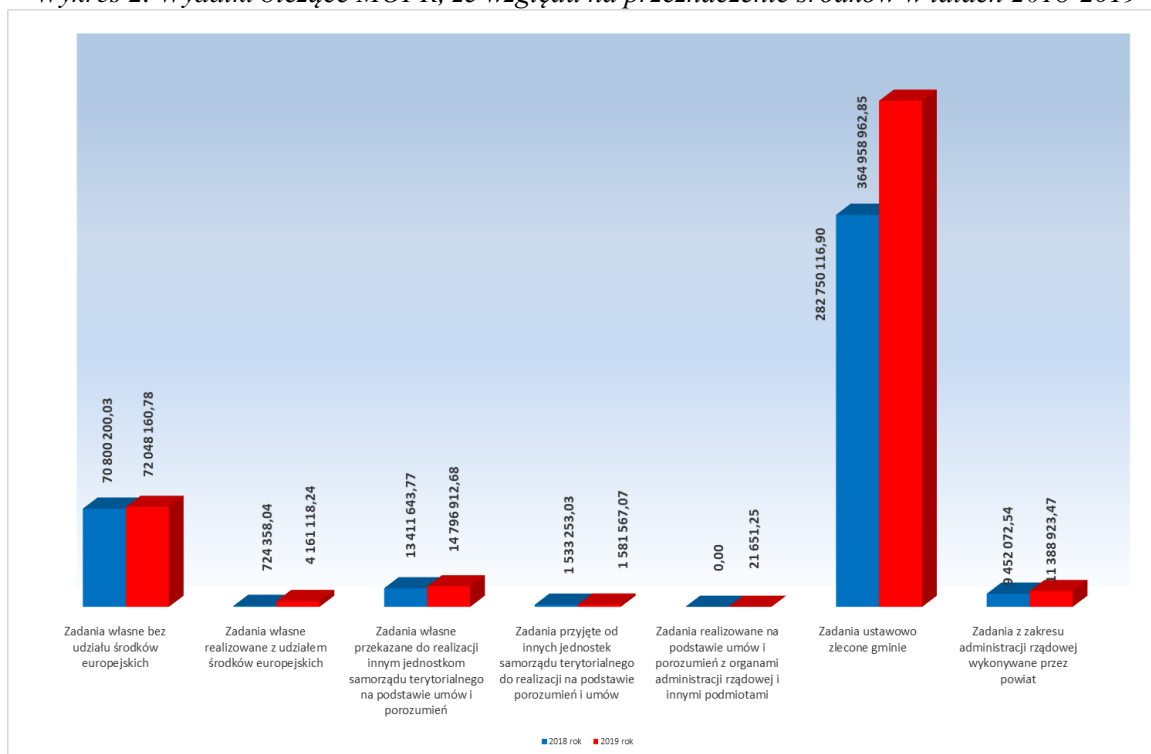
Wykres 1. Wydatki bieżące MOPR w 2019 roku, ze względu na przeznaczenie środków

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W odniesieniu do roku 2018, w każdym realizowanym zadaniu bez względu na źródło finansowania nastąpił wzrost wydatków, łącznie o kwotę 90 285 652,03 zł. Największy wzrost odnotowano w ramach zadań ustawowo zleconych gminie o 82 208 845,95 zł. Poziomy wydatków w obrębie poszczególnych zadań dla lat 2018 i 2019 przedstawia wykres nr 2.

Wykres 2. Wydatki bieżące MOPR, ze względu na przeznaczenie środków w latach 2018-2019

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

2.2. Wydatki bieżące zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie 2019 roku z podziałem na formy wsparcia

Tabela 5. Wydatki bieżące zrealizowane przez MOPR w 2019 roku z podziałem na formy wsparcia

L.P.	Wyszczególnienie	Wartość w zł
1	Wydatki na domy pomocy społecznej oraz niepubliczne ośrodki wsparcia w tym:	20 914 990,56
1.1	Dotacja dla Prawosławnego Domu Pomocy Społecznej Diecezji Lubelsko - Chełmskiej	820 000,00
1.2	Opłaty za pobyt osób skierowanych do DPS poza miasto Lublin	11 220 487,87
1.3	Dotacje dla OW dla osób bezdomnych, ofiar przemocy oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	2 127 237,60
1.4	Dotacje dla OW dla osób z zaburzeniami psychicznymi	6 288 257,40
1.5	Dotacja dla Specjalistycznego OW dla ofiar przemocy w rodzinie	396 000,00
1.6	Opłaty za pobyt osób bezdomnych w OW poza miastem Lublin	63 007,69
2	Wydatki na placówki opiekuńczo – wychowawcze i placówki wsparcia dziennego w tym:	5 022 048,32
2.1	Dotacje dla całodobowych placówek opiekuńczo - wychowawczych	1 611 236,67
2.2	Wydatki na utrzymanie dzieci skierowanych do placówek	2 284 811,65

	opiekuńczo - wychowawczych na terenie innych powiatów	
2.3	Dotacje dla placówek wsparcia dziennego	1 126 000,00
3	Usługi pomocy społecznej	12 481 609,20
3.1	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	11 827 606,50
3.2	Usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	630 048,00
3.3	Opłaty za usługi opiekuńcze świadczone poza miastem Lublin	23 954,70
4	Zasiłki pomocy społecznej oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego (bez programu "Posilek w szkole i w domu")	15 566 585,28
5	Program "Posilek w szkole i w domu"	4 212 954,39
6	Pomoc na rzecz cudzoziemców	119 058,25
6.1	Świadczenia dla cudzoziemców, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany	31 150,00
6.2	Pomoc dla cudzoziemców w zakresie indywidualnego programu integracji	28 892,00
6.3	Utrzymanie dzieci cudzoziemskich w rodzinach zastępczych	8 328,00
6.4	Utrzymanie mieszkań chronionych dla cudzoziemców	50 688,25
7	Rodziny zastępcze (wydatki na świadczenia)	6 216 761,23
8	Usamodzielnienia	998 549,37
8.1	Świadczenia dla usamodzielniających się wychowanków	887 113,51
8.2	Utrzymanie mieszkań chronionych dla usamodzielniających się wychowanków	111 435,86
9	Świadczenia rodzinne oraz dodatki, świadczenia opiekuńcze, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego	98 448 484,87
10	Świadczenie wychowawcze i dodatki w wysokości świadczenia wychowawczego	252 143 698,65
11	Świadczenia w ramach programu "Dobry Start"	10 365 456,58
12	Świadczenia wynikające z ustawy o Karcie Polaka	1 714 387,50
13	Wydatki realizowane z udziałem środków europejskich	4 161 118,24
14	Utrzymanie MOPR w tym:	36 308 253,89
14.1	Utrzymanie MOPR (8519)	26 591 561,49
14.2	Centrum Aktywności Środowiskowej	683 089,40
14.3	Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin	744 609,14
14.4	Asystenci rodzin, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej i inni specjaliści (m.in. pedagodzy, psychologzy) zatrudnieni w dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej	1 398 466,25
14.5	Obsługa wypłaty świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz kosztami obsługi programu "Za życiem"	3 373 883,38
14.6	Obsługa wypłaty świadczenia wychowawczego i dodatków w wysokości świadczenia wychowawczego	3 174 292,96
14.7	Obsługa wypłaty świadczenia "Dobry Start"	309 135,99
14.8	Obsługa wypłaty świadczeń wynikających z Karty Polaka	33 215,28
15	Pozostała działalność	283 340,01

15.1	Działania z zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi i partycypacji społecznej	3 000,00
15.2	"Przyjazne Patrole"	31 199,63
15.3	"Zespół Interdyscyplinarny"	14 354,44
15.4	Prowadzenie taniego żywienia w formie kuchni społecznej	25 000,00
15.5	Zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta (Rada Dzielnicy Rury)	500,00
15.6	Świadczenia dla bezrobotnych za wykonywanie prac społecznie użytecznych	52 818,44
15.7	Programy wsparcia i aktywizacji seniorów	51 494,27
15.8	Dni Rodzicielstwa Zastępczego	3 499,46
15.9	Wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	65 618,00
15.10	Realizacja rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego	3 708,00
15.11	Sprawowanie opieki przez opiekunów wskazanych przez sąd - świadczenia	10 496,52
15.12	Program "opieka wytchnieniowa"	21 651,25
	RAZEM:	468 957 296,34

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Największy procent wydatków stanowiła realizacja świadczenia wychowawczego, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wprowadzone zostało ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci a wydatki na realizację zadania wyniosły ogółem 252 143 698,65 zł, co stanowiło 53,77% ogółu wydatków MOPR. Wyплаты świadczeń wychowawczych finansowane są z budżetu państwa. Tak wysoki poziom wzrostu wydatków wynika z zapisów ustawy z dnia 25 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z nowelizacją, świadczenie wychowawcze od 1 lipca 2019 roku przysługuje na każde dziecko w rodzinie, niezależnie od dochodów osiągniętych przez członków rodziny.

Wydatki poniesione na realizację zadań z ustawy z dnia z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wyniosły ogółem 98 448 484,87 zł, co stanowiło 20,99% ogółu wydatków MOPR.

Kolejną pozycję zajmują wydatki poniesione na zasiłki i usługi pomocy społecznej. Wydatki te wyniosły ogółem 32 380 207,12 zł, stanowiąc 6,90% wydatków MOPR. W tej kwocie:

- 48,07% stanowiły wydatki na zasiłki pomocy społecznej oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego (bez Programu „Posiłek w szkole i w domu”) w kwocie 15 566 585,28 zł,
- 38,55% stanowiły wydatki na usługi pomocy społecznej w kwocie 12 481 609,20 zł,
- 13,01% stanowiły wydatki na Program „Posiłek w szkole i w domu”, które wyniosły 4 212 954,39 zł,
- 0,37% stanowiły wydatki na rzecz cudzoziemców w kwocie 119 058,25 zł.

Ogółem poziom wydatków na zasiłki i usługi pomocy społecznej w 2019 roku w stosunku do 2018 roku był niższy o 852 485,99 zł, co niewątpliwie było spowodowane poprawą sytuacji ekonomicznej rodzin z dziećmi, pobierających świadczenie wychowawcze.

Koszty utrzymania Ośrodka i jego komórek organizacyjnych w roku sprawozdawczym wyniosły 36 308 253,89 zł i były wyższe o 11,63% w stosunku do roku 2018.

Wydatki na domy pomocy społecznej oraz ośrodki wsparcia w 2019 roku stanowiły 4,46% ogółu wydatków i wyniosły 20 914 990,56 zł, natomiast związane z udzieleniem dotacji na prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek wsparcia dziennego – 1,07% wydatków MOPR i osiągnęły poziom 5 022 048,32 zł.

Na realizacja świadczenia „Dobry Start” wydatkowano 10 365 456,58 zł, co stanowi 2,21% wydatków Ośrodka w 2019 roku.

Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń dla rodzin zastępczych oraz osób usamodzielniających się lub kontynuujących naukę wychowanków wyniosły 1,54%, tj. łącznie 7 215 310,60 zł.

Poziom wydatków na realizację zadań pomocy społecznej w 2019 roku w stosunku do 2018 roku był wyższy ogółem o 90 285 652,03 zł.

Poza wydatkami bieżącymi, opisanymi powyżej w roku 2019 Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie poniósł również wydatki inwestycyjne w wysokości 169 911,50 zł. Łączne wydatki Ośrodka w roku 2019 wyniosły zatem 469 127 207,84 zł.

III. LICZBA SPORZĄDZONYCH WYWIADÓW ŚRODOWISKOWYCH I WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH

1. Wywiady środowiskowe

Dla przyznania świadczenia z pomocy społecznej niezbędne jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Sposób przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wzór kwestionariusza określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. (Dz. U. poz. 1406 z dnia 6 września 2016 r.).

W dniu 27 września 2017 r. zostało opublikowane Obwieszczenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2017r. poz. 1788).

Wywiad przeprowadza się w terminie 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie udzielenia pomocy. W sprawach niecierpiących zwłoki, wymagających pilnej interwencji ośrodka pomocy społecznej, wywiad przeprowadza się w terminie do 2 dni od dnia otrzymania wiadomości o potrzebie przyznania wsparcia. Pracownik socjalny jest zobowiązany do sprawdzenia każdego zgłoszenia o konieczności udzielenia pomocy, może również wszcząć postępowanie z urzędu. Wywiad przeprowadza się w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby lub rodziny. Pracownik socjalny przeprowadzając wywiad, bierze pod uwagę indywidualne cechy, sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby samotnie gospodarującej lub osób w rodzinie, które mogą mieć wpływ na rodzaj i zakres przyznanego wsparcia.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w roku 2019 sporządzili łącznie 21 295 kwestionariuszy wywiadów środowiskowych, ich liczbę z podziałem na rodzaje przedstawiono w tabeli nr 6.

Tabela 6. Kwestionariusze wywiadów sporządzone przez pracowników socjalnych w 2019 roku

TABELA 6A. Pomoc środowiskowa		
1	CZEŚĆ I dotyczy osób ubiegających się o przyznanie świadczeń pomocy społecznej	2 248
2	CZEŚĆ II - dotyczy małżonka, zstępnych lub wstępnych, o których mowa w art. 103 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej	1 688
3	CZEŚĆ III - dotyczy małżonka, zstępnych lub wstępnych, o których mowa w art. 103 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (aktualizacja wywiadu)	89
4	CZEŚĆ IV - dotyczy osób ubiegających się o przyznanie świadczeń pomocy społecznej (aktualizacja wywiadu)	14 352
5	CZEŚĆ VII - dotyczy osób/rodzin poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej bądź zdarzenia losowego	11
TABELA 6B. Pomoc instytucjonalna		
6	dotyczy osób ubiegających się o pomoc pieniężną na usamodzielnienie, pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki (cz. IV i V wywiadu)	17

7	wywiady na rzecz osób ubiegających się o umieszczenie w domu pom. społ. (cz. I i IV wywiadu)		480	
8	wywiady na rzecz osób ubiegających się o umieszczenie w domu pom. społ. (cz. II i III wywiadu-dotyczy osób, o których mowa w art.103 ustawy o pomocy społecznej)		246	
9	wywiady środowiskowe dotyczące osób ubiegających się/korzystających z ośrodków wsparcia (cz. I i IV wywiadu)		1 183	
10	wywiady środowiskowe dotyczące osób, które ubiegają się o przyznanie pobytu w mieszkaniu chronionym oraz ustalenia odpłatności (cz. I i IV wywiadu)		93	
11	dotyczy cudzoziemców, o których mowa w art. 91 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (cz. VI wywiadu)		28	
12	wywiady sporządzone dla potrzeb Wydziału świadczeń socjalnych	w tym:	wywiady środowiskowe przeprowadzone u dłużników alimentacyjnych	2
13			dotyczy wywiadu, o którym mowa w art. 23 ust 4E ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych albo aktualizacji wywiadu na podstawie art.23 4F tej ustawy (cz. VIII wywiadu)	595
14			dotyczy wywiadu, o którym mowa w art. 23 ust 4AA lub 4B ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych albo art. 15 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (cz. IX wywiadu)	217
15	wywiady inne, nie wymienione powyżej		46	
liczba wywiadów ogółem			21 295	
liczba pracowników socjalnych faktycznie sporządzających wywiady⁷			153	
liczba wywiadów przypadających na 1 pracownika dziennie (po odliczeniu dni świątecznych)			0,55	
liczba wywiadów przypadających na 1 pracownika miesięcznie (po odliczeniu dni świątecznych)			11,60	

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

2. Decyzje administracyjne

W sprawach dotyczących realizacji zadań ustawowych w roku 2019 wydano **134 850** decyzji administracyjnych. Dotyczyły one przyznawania świadczeń, naliczania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, naliczania odpłatności za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych oraz przyznawania innego typu usług i odpłatności.

⁷W sprawozdaniu MRPiPS-03 za 2019 rok liczba pracowników socjalnych przeprowadzających wywiady środowiskowe wyniosła 168 osób. Liczba ta została zmniejszona o 11 osób zatrudnionych w Sekcji ds. przemocy i o kolejne 4, które pobierały dodatek za pracę w terenie a faktycznie nie sporządzały wywiadów (długotrwałe zwolnienia lekarskie, urlopy macierzyńskie).

Tabela 7. Decyzje administracyjne wydane przez MOPR w 2019 roku

Zakres decyzji dotyczył:	Liczba decyzji	Liczba odwołań do SKO	w tym utrzymane w mocy
Wydział pomocy środowiskowej	37 840	194	74
Wydział pieczy zastępczej i wspierania rodziny	1 017	1	1
Wydział wsparcia społecznego	6 548	17	5
Wydział świadczeń socjalnych	89 445	342	180
RAZEM	134 850	621	281

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Realizując zadania na rzecz klientów pomocy społecznej, MOPR rozpatrzył ponadto 6 256 wniosków osób niepełnosprawnych, przygotowując pisemną informację o sposobie rozpatrzenia sprawy, bez wydawania decyzji administracyjnej.

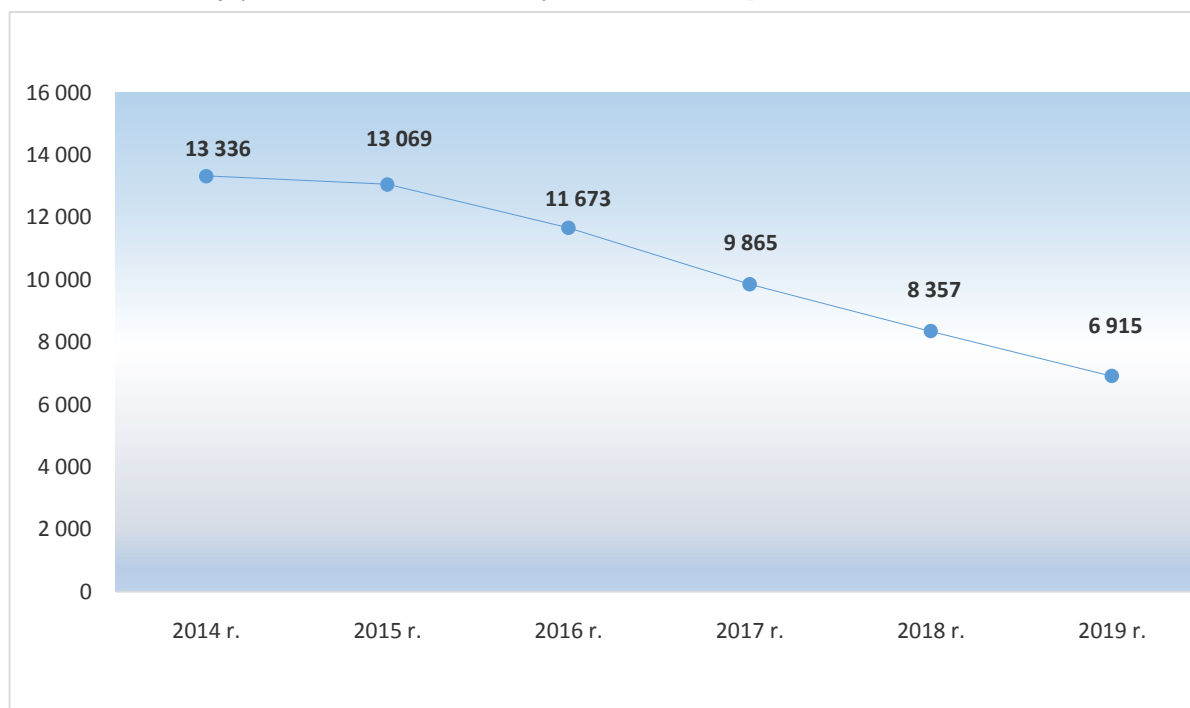
IV. ŚWIADCZENIOBIORCY POMOCY SPOŁECZNEJ

Świadczenia pomocy społecznej przyznawane i wypłacane przez MOPR, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, adresowane są do osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia i możliwości. Celem działań realizowanych przez MOPR jest udzielanie osobom i rodzinom wsparcia, umożliwiającego przezwycięzenie tych trudności. Rodzaj, forma i rozmiary świadczenia powinny być adekwatne do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, odpowiadać celom i mieścić się w możliwościach pomocy społecznej.

W 2019 roku w ramach ustawy o pomocy społecznej z pomocy Ośrodka skorzystało **16 015** osób, co stanowi 4,87% mieszkańców miasta Lublin.⁸

W 2019 roku decyzją przyznano świadczenia **6 915 osobom** (z 6 161 rodzin liczących ogółem 9 933 osoby). Jest to o 1 442 osoby mniej niż w 2018 roku. Liczba świadczeniobiorców na przestrzeni lat, do roku 2015 włącznie, utrzymywała się na zbliżonym poziomie ok 13 000 osób, natomiast od roku 2016 notuje się corocznie systematyczny spadek, co obrazuje wykres nr 3.

Wykres 3. Liczba świadczeniobiorców w ramach zadań zleconych i własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania na przestrzeni lat 2014-2019

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

⁸ Dane dotyczą pomocy z zakresu zadań własnych i zleconych gminie, zadań z zakresu administracji rządowej wykonywanej przez powiat, zadań realizowanych na podstawie porozumień i umów. Liczba mieszkańców wg Wydziału Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin w dniu 31 XII 2019 r. wynosiła: **329 041** osób (320 670 osób zameldowanych na stałe oraz 8 371 osób posiadających meldunek czasowy) i **jest mniejsza o 384** osoby w stosunku do 2018 roku, kiedy wynosiła 329 425 osób.

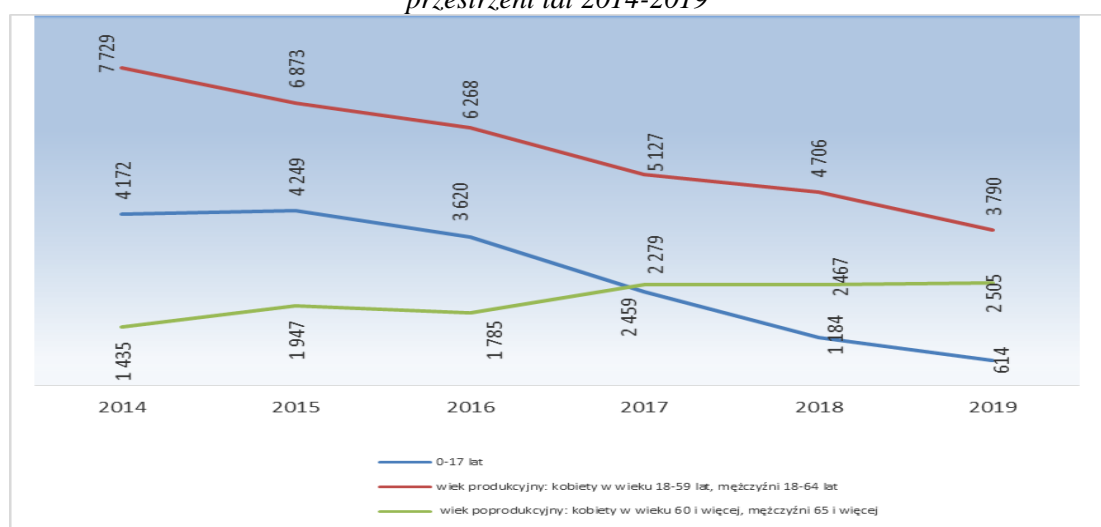
Proces starzenia się społeczeństwa czyli długotrwały spadek liczby urodzeń przy jednoczesnym wydłużaniu się życia osób starszych jest obecnie poważnym problemem demograficznym i społecznym. Skutkuje to wyraźną zmianą struktury społecznej – mniejszą ilością dzieci, uczniów, studentów, a następnie pracowników, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Jak obrazuje wykres nr 4, te same tendencje zauważalne są wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej.

W 2014 roku osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 31,28% ogółu świadczeniobiorców, w kolejnych latach liczba tych osób stopniowo malała, by w 2019 roku osiągnąć poziom 8,81%.

Na przestrzeni lat 2014-2019 zmiany w liczbie osób w wieku produkcyjnym były najmniej dynamiczne. W 2014 roku osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 57,96%, natomiast w 2019 roku 54,86% ogółu świadczeniobiorców.

Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na przestrzeni lat stopniowo wzrasta. Osoby w wieku emerytalnym w 2014 roku stanowiły 10,76% ogółu świadczeniobiorców, natomiast w 2019 roku odsetek ten wzrósł do 36,26%. Aktualnie co 3 świadczeniobiorca jest w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 4. Liczba świadczeniobiorców z podziałem na wiek, pod względem zdolności do pracy na przestrzeni lat 2014-2019⁹

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1. Świadczeniobiorcy korzystający ze świadczeń pieniężnych

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom/rodzinom, które spełniają jednocześnie dwie przesłanki wymienione w ustawie, tj.:

- dochód osoby/rodziny nieprzekraczający kryterium dochodowego, określonego w ustawie o pomocy społecznej,

⁹Suma liczby osób podzielonych na grupy wiekowe pod względem zdolności do pracy w 2019 roku, wykazanych w wykresie nr 4 jest niższa od faktycznej liczby (6 915 osób) o 6, w przypadku których nie było możliwe ustalenie wieku i płci. Były to osoby o nieustalonej tożsamości, którym Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie zapewnił pochówek.

- występowanie, co najmniej jednej z dysfunkcji zaburzających funkcjonowanie rodziny.

Od 1 października 2018 roku zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1358) maksymalna wysokość dochodu uprawniająca do bezzwrotnych świadczeń z pomocy społecznej wynosi:

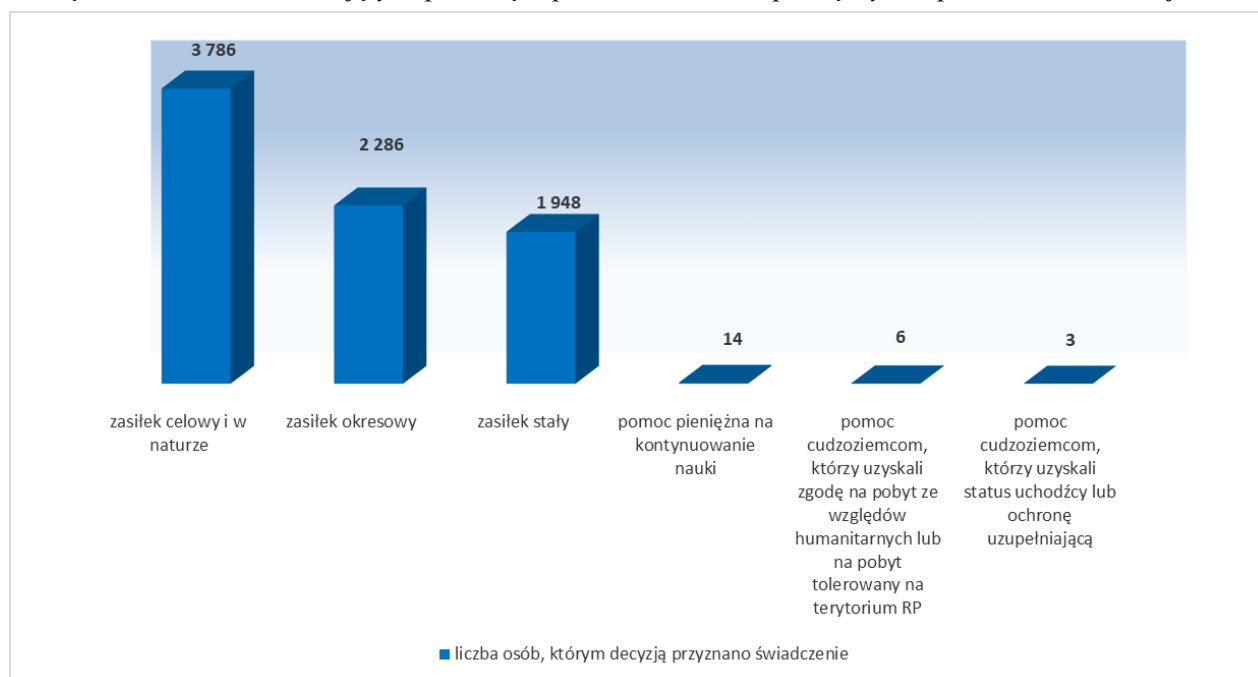
- dla osoby samotnie gospodarującej - maksymalnie 701 zł,
- dla osoby w rodzinie - maksymalnie 528 zł.

Konieczność wsparcia rodziny w ramach systemu pomocy społecznej wynikać może z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, alkoholizmu, narkomani, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, zdarzenia losowego, sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznana pomoc na zasadach zwrotu części lub całości przyznanego świadczenia lub pomoc w formie zasiłku celowego specjalnego.

W ramach własnych i zleconych pomoc w formie świadczeń pieniężnych przyznano decyzją łącznie 4 557 osobom (z 4 498 rodzin). Liczba osób w tych rodzinach wynosi 7 820.

Wykres 5. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczeń pieniężnych z podziałem na rodzaj

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2019 r.

Zdecydowanie największa liczba osób korzystała z zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych – taką formę pomocy przyznano 3 786 osobom (54,75% odbiorców świadczeń). Świadczenia te przyznawane były z przeznaczeniem na: zakup odzieży, obuwia, żywności, leczenie, uregulowanie zaległości w opłatach eksploatacyjnych, pomoc w formie opału.

Znaczna była również liczba osób korzystających z zasiłków okresowych. Wyniosła **2 286** i była niższa o 501 osób w stosunku do 2018 roku. Wśród świadczeniobiorców pobierających zasiłki okresowe najliczniejszą grupę stanowiły osoby dotknięte problemem bezrobocia – 1 259 osób. Kolejną grupę stanowiły 633 osoby dotknięte niepełnosprawnością. Z powodu długotrwałej choroby zasiłkiem okresowym objęto 545 osób, a 4 osoby z powodu możliwości otrzymania i nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Średnia wysokość zasiłku okresowego wyniosła **283,93 zł**. Średni okres otrzymywania świadczenia przez rodzinę (lub osobę) wynosił 5,60 miesiąca w roku.

W 2019 roku odnotowano spadek liczby świadczeniobiorców zasiłków stałych, o 230 osób w stosunku do 2018 roku. Zasiłki te przyznano 1 948 osobom, przy czym 1 772 świadczeniobiorców z tej grupy stanowiły osoby samotnie gospodarujące. Klienci korzystający z zasiłków stałych stanowili 28,17% ogółu świadczeniobiorców. Średnia wysokość zasiłku stałego wyniosła 558,52 zł miesięcznie. Świadczeniobiorcy zasiłków stałych otrzymywali świadczenie średnio przez 9,80 miesięcy w roku. W przypadku 1 776 osób objętych pomocą w formie zasiłku stałego w 2019 roku, zostały także opłacone składki zdrowotne w łącznej kwocie 872 084 zł.

2. Świadczeniobiorcy korzystający ze świadczeń niepieniężnych

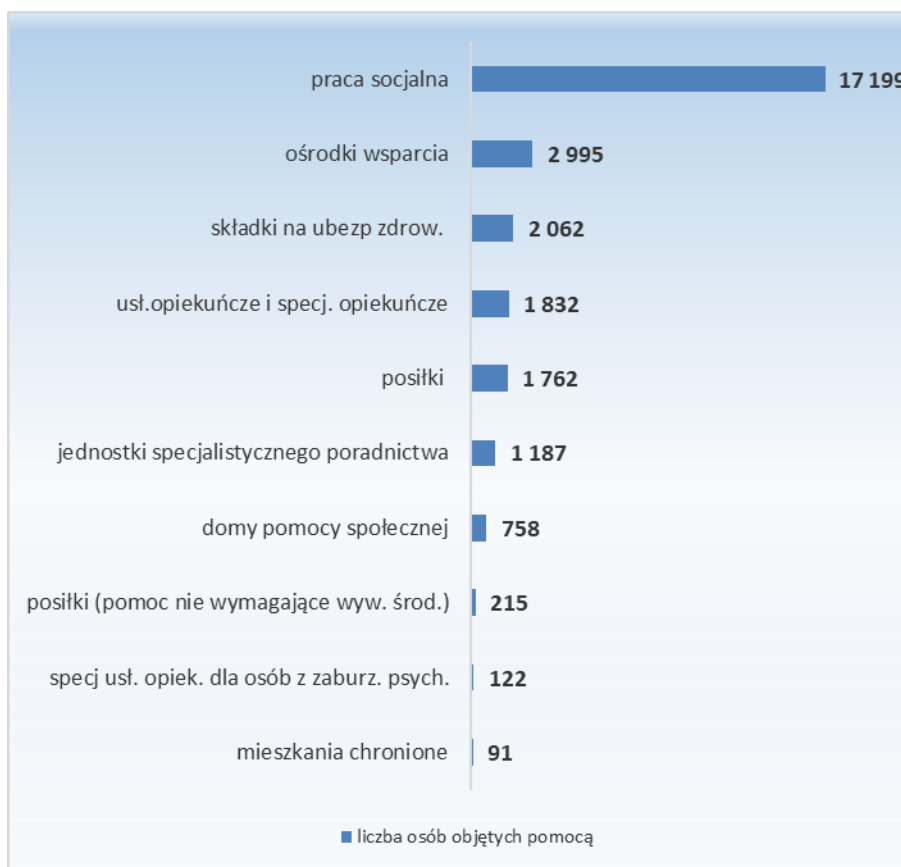
Pomocą niepieniężną są wszystkie te świadczenia pomocy społecznej, których najogólniej ujmując, osoba wspierana nie otrzymuje w formie pieniężnej – m. in. praca socjalna, gorący posiłek, usługi opiekuńcze, schronienie, pomoc rzeczowa.

Skuteczne pomaganie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, pozostającym w trudnych sytuacjach życiowych, wymaga indywidualnego podejścia, które wykorzystuje metody adekwatne do zdiagnozowanego problemu.

Jedną z form pomagania jest praca socjalna, którą należy rozumieć jako zespół umiejętnie powiązanych ze sobą i zaplanowanych działań prowadzonych przez wykształconych pracowników socjalnych we współpracy z osobą wspieraną. Służyć ma rozwiązywaniu problemów społecznych, zapobieganiu ich natężeniu oraz aktywizowaniu jednostek i grup do samopomocy. Praca socjalna to działalność profesjonalna polegająca na udzielaniu pomocy jednostkom, grupom lub społecznościom we wzbogacaniu lub odbudowywaniu ich zdolności społecznego funkcjonowania oraz na tworzeniu sprzyjających warunków społecznych. Zadaniem pracy socjalnej jest także podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie i niwelowanie skutków marginalizacji społecznej osób oraz rodzin i jest świadczona bez względu na posiadany dochód. W ramach prowadzonej pracy socjalnej pracownicy socjalni podejmują działania polegające m.in. na: wsparciu, towarzyszeniu, poradnictwie, rozszerzaniu kontaktów społecznych, budowaniu sieci wsparcia społecznego, edukacji. W 2019 roku 98,43% ogółu świadczeniobiorców w ramach ustawy o pomocy

społecznej tj. 15 764 osoby były objęte wsparciem w postaci pracy socjalnej. Pozostałe 251 przypadków to osoby, którym sprawiono pochówek lub mieszkańcy Miasta Lublin objęci wsparciem innych OPS-ów.

Wykres 6. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczenia niepieniężnego w 2019 roku, z podziałem na rodzaj

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2019 r.

W roku 2019 odnotowano wzrost (o 8,16%) liczby osób objętych wyłącznie pracą socjalną. W odniesieniu do roku 2018 liczba osób objętych wyłącznie pracą socjalną wzrosła z 5 623 (z 2 630 rodzin) do 6 082 osób (z 2 790 rodzin) w roku 2019. Pomoc w postaci wyłącznie pracy socjalnej otrzymało 32,22% ogółu osób objętych wsparciem w 2019 roku.

Główny cel pracy socjalnej czyli usamodzielnienie osób i rodzin w 2019 roku osiągnięto w 176 przypadkach.

Z pomocy w ośrodkach wsparcia w 2019 roku skorzystały ogółem 2 952 osoby, w tym 1 119 osób korzystało z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez Miasto Lublin, a 1 833 osób z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez podmioty niepubliczne.

Kolejną formą pomocy niepieniężnej oferowanej klientom jest opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne. W 2019 roku opłacono składki na łączną kwotę 883 055 zł dla 1 819 osób. Główną grupę świadczeniobiorców, za którą opłacana była składka stanowiło 1 776 osób pobierających zasiłek stały. Ponadto składki zdrowotne były opłacane za 43 osoby

objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej „Nadzieja” ul. F. Mireckiego 29-31 w Lublinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie świadczył również wsparcie w postaci usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osobom, które z powodu wieku lub niepełnosprawności nie były w stanie zaspokoić niezbędnych życiowych potrzeb. Z usług opiekuńczych obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz pomoc w zapewnieniu kontaktów z otoczeniem skorzystały 1 794 osoby z 1 721 rodzin. Średniomiesięcznie na jednego świadczeniobiorcę usług opiekuńczych w roku 2019 przypadło 38 godzin usług, co w skali roku stanowi 462 godziny.

Ze specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowanych do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzeń lub niepełnosprawności, świadczonych przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym, skorzystało 85 osób z 83 rodzin. Klientom usług specjalistycznych w 2019 roku przyznano decyzją średnio 27 godzin usług miesięcznie, rocznie 322. W ramach usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w 2019 roku wsparciem objęto łącznie 1 828 osób z 1 750 rodzin, 51 osób z 54 rodzin skorzystało z obydwu rodzajów usług.

Szczególną formę wsparcia stanowią specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Wymiar i zakres usług dostosowany jest do indywidualnie określanych potrzeb klienta. Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi najczęściej polega na pomocy i asystowaniu w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz trenowaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego zaspokajania potrzeb bytowych, wspólnym organizowaniu i spędzaniu czasu, korzystaniu z usług różnych instytucji, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, pomocy i wspieraniu w uzyskaniu zatrudnienia, wsparciu i interwencji psychospołecznej. W 2019 roku tym rodzajem wsparcia objęto łącznie 109 osób ze 106 rodzin. Świadczenioborca specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2019 roku korzystał średniomiesięcznie z 27 godzin usług, co w skali roku stanowi 328 godzin.

Ponadto należy wskazać pomoc w formie posiłków (przyznanych decyzją administracyjną), którymi objęto 978 osób, w tym 606 dzieci i młodzieży oraz 372 osoby dorosłe.

Pomoc w formie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i rodzinnego. W ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie specjalistyczne poradnictwo świadczy Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin. Z pomocy Poradni w 2019 roku skorzystało 779 rodzin. Ogółem wsparciem objęto 1 147 osób, w tym 384 skorzystały z terapii.

W ramach interwencji kryzysowej w 2019 roku udzielono natychmiastowej, specjalistycznej pomocy 78 osobom z 28 rodzin w postaci poradnictwa socjalnego, prawnego lub schronienia (w zależności od potrzeb). Celem interwencji kryzysowej było przywrócenie

równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, osobom i rodzinom będącym w stanie kryzysu.

Pracownicy MOPR, w ramach realizacji zadań statutowych, wydawali także decyzje administracyjne na podstawie zapisu art. 2 i art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych. w zakresie przyznawania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1938). Łącznie wydano 577 decyzji (przyznających, odmownych, wygaszających). Łączny koszt wydania decyzji wyniósł 65 618 zł. Średni koszt wydania decyzji wyniósł 113,72 zł.

W roku 2019 udzielana była również pomoc niepieniężna w postaci: posiłków w ramach pkt III.1.2 rządowego programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, umieszczenia osób w domu pomocy społecznej, udzielenia schronienia, pobytu w mieszkaniu chronionym, sprawienia pogrzebu.

V. POMOC ŚRODOWISKOWA

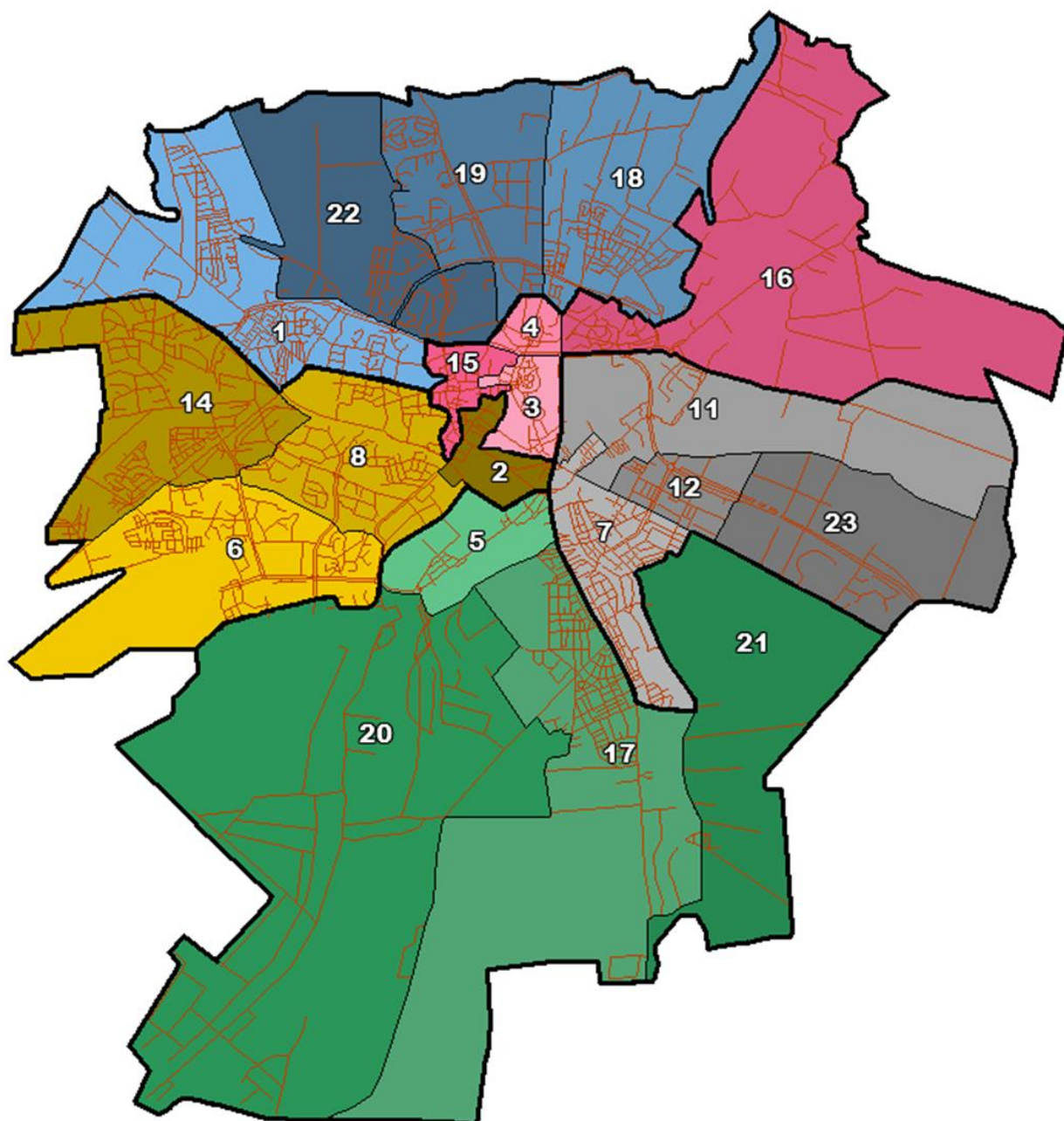
Priorytetowym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Powyższy cel realizowany jest poprzez pracę socjalną, która jest fundamentalnym świadczeniem pomocy społecznej oraz w formie wypłaty świadczeń finansowych. Działania pracowników Wydziału pomocy środowiskowej koncentrują się na modyfikacji sposobu funkcjonowania osób, ich otoczenia, wzmacnianiu potencjału osób i rodzin do przezwycięzania trudnej sytuacji życiowej oraz wsparciu w dążeniu do poprawy funkcjonowania. Powyższe założenia są spełniane poprzez podejmowane przez pracowników socjalnych działania zaprojektowane w oparciu o sporządzoną ocenę sytuacji i zmierzające do realizacji ustalonych celów. Skuteczne oddziaływanie na jednostkę odbywa się po dogłębnym rozpoznaniu (diagnozie) sytuacji w jakiej się znajduje, jej zasobów, deficytów, po określeniu w jakich obszarach jej funkcjonowania występują trudności i jakie są ich przyczyny. Zebrane informacje umożliwiają pracownikom socjalnym zaplanowanie działań, które są adekwatne do potrzeb, a w konsekwencji służą rodzinie w rozwiązaniu sytuacji problemowych, z jakimi się boryka. Zaprojektowane działania są realizowane zarówno przez osobę czy rodzinę, jak i pracownika socjalnego.

Na terenie miasta Lublin funkcjonuje 5 Filii, które swoim zasięgiem obejmują wszystkie dzielnice Lublina. W strukturach Filii MOPR w roku 2019 funkcjonowało ogółem 20 Sekcji pracy socjalnej, których pracownicy zajmują się pracą z klientem bezpośrednio w jego środowisku.

Z dniem 21 maja 2019 roku nastąpiła zmiana siedziby Sekcji pracy socjalnej Nr 5 funkcjonującej w strukturach Filii Nr 5 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Aktualnie mieści się ona w siedzibie Filii Nr 5 tj. przy ul. Nałkowskich 114. Główną przesłanką do zmiany lokalizacji była potrzeba poprawy warunków lokalowych.

Aktualne obszary działania Filii i Sekcji pracy socjalnej obrazuje mapa nr 1.

Mapa 1. System pomocy środowiskowej na terenie Miasta Lublin – obszary działania Sekcji pracy socjalnej w 2019 roku

Filia Nr 1 - ul. Lubartowska 6-8

- Sekcja pracy socjalnej Nr 3 - Lubartowska 6-8
- Sekcja pracy socjalnej Nr 4 - Lubartowska 6-8
- Sekcja pracy socjalnej Nr 15 - Narutowicza 74a
- Sekcja pracy socjalnej Nr 16 - Towarowa 19

Filia Nr 2 - ul. Hutnicza 1a

- Sekcja pracy socjalnej Nr 7 - Startowa 11
- Sekcja pracy socjalnej Nr 11 - Hutnicza 1a
- Sekcja pracy socjalnej Nr 12 - Startowa 11
- Sekcja pracy socjalnej Nr 23 - Jagiełły 16

Filia Nr 4 - al. Kompozytorów Polskich 8

- Sekcja pracy socjalnej Nr 1 - Głowackiego 35
- Sekcja pracy socjalnej Nr 18 - Koryznowej 2b

- Sekcja pracy socjalnej Nr 19 - Kompozytorów Polskich 8

- Sekcja pracy socjalnej Nr 22 - Paganiniego 12

Filia Nr 5 - ul. Nałkowskich 114

- Sekcja pracy socjalnej Nr 5 - Nałkowskich 114
- Sekcja pracy socjalnej Nr 17 - Róży Wiatrów 1
- Sekcja pracy socjalnej Nr 20 - Nałkowskich 114
- Sekcja pracy socjalnej Nr 21 - Zdrowa 14

Filia Nr 3 - ul. Mieszka I - 4

- Sekcja pracy socjalnej Nr 2 - Głęboka 8A
- Sekcja pracy socjalnej Nr 8 - Mieszka I - 4
- Sekcja pracy socjalnej Nr 6 - Jutrzenki 6
- Sekcja pracy socjalnej Nr 14 - Zana 38 (piętro III)

W dziale ds. pomocy środowiskowej funkcjonuje Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, która zajmuje się diagnozowaniem problemu przemocy w rodzinie, podejmowaniem działań w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz inicjuje działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, realizuje również procedurę „Niebieskie karty”.

W ramach pomocy środowiskowej podopieczni mogli również korzystać z pomocy funkcjonujących w strukturach MOPR:

- Centrum Aktywności Środowiskowej, ul. Antoniny Grygowej 4B,
- Specjalistycznej Poradni dla Rodzin ul. Popiełuszki 28E.

1. Rodziny korzystające z pomocy środowiskowej

1.1. Rzeczywista liczba korzystających z pomocy

W ramach ustawy o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2019 roku udzielił pomocy ogółem 16 015 osobom z 8 951 rodzin.

Tabela 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2015 – 2019

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2015	9 871	20 130
2016	9 993	19 998
2017	9 478	17 870
2018	9 638	17 451
2019	8 951	16 015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za lata 2015-2019

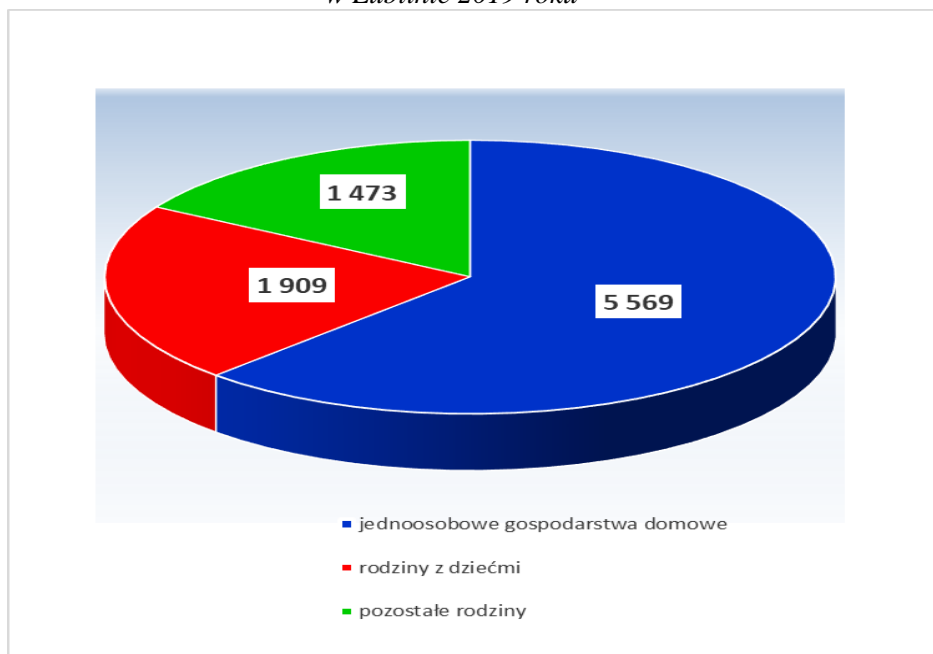
Środowiska, których jedynym źródłem utrzymania były zasiłki wypłacane na podstawie ustawy o pomocy społecznej stanowiły 17,91% wszystkich rodzin korzystających z pomocy w 2019 roku.

W 2019 roku po raz pierwszy z wnioskiem o udzielenie pomocy wystąpiły 1 352 osoby lub rodziny (15,10%), natomiast środowiska długotrwale korzystające z pomocy (powyżej 3 lat kalendarzowych) w liczbie 3 589 stanowiły 40,10% wszystkich rodzin korzystających ze wsparcia.

1.2. Struktura rodzin objętych pomocą/typy rodzin

Z pośród 8 951 rodzin jakie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie objął pomocą 61,22% stanowiły jednoosobowe gospodarstwa domowe, 21,33% stanowiły rodziny z dziećmi, a 16,46 % pozostałe rodziny.

Wykres 7. Struktura rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2019 r.

W roku 2019 z pomocy Ośrodka korzystało 5 569 rodzin stanowiących jednoosobowe gospodarstwa domowe. Ich liczba spadła o 345, w stosunku do roku 2018, kiedy takich rodzin było 5 914.

W roku 2019 odnotowano blisko 16% spadek liczby rodzin z dziećmi objętych wsparciem. W 2018 roku liczba rodzin objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wynosiła 2 264. W roku 2019 liczba ta zmniejszyła się o 355 rodzin i wynosiła **1 909 rodzin**, w tym:

- 808 rodzin wychowujących jedno dziecko,
- 654 rodziny wychowujące dwoje dzieci,
- 447 rodzin wychowujących troje i więcej dzieci.

Wśród rodzin z dziećmi 809 to rodziny niepełne (176 rodzin niepełnych wychowywało troje i więcej dzieci).

Liczną grupę społeczną wśród klientów Ośrodka stanowili emeryci i renciści. Spośród 8 951 rodzin objętych pomocą MOPR w Lublinie, emeryci i renciści tworzyli 2 854 rodziny, z czego 2 076 znajdowało się w grupie osób stanowiących jednoosobowe gospodarstwo domowe. Liczba rodzin emerytów i rencistów wśród wszystkich rodzin objętych pomocą stanowiła w 2019 roku 31,88%. Szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawia tabela nr 9.

Tabela 9. Liczba rodzin objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2015 – 2019 z podziałem na typy

ROK	2 015	2 016	2 017	2 018	2 019
liczba rodzin korzystających z pomocy OGÓŁEM	9 871	9 993	9 478	9 638	8 951
w tym: liczba rodzin z dziećmi	3 127	3 020	2 479	2 264	1 909
stos % liczby rodzin z dziećmi do liczby rodzin ogółem	32%	30%	26%	23%	21%
w tym: liczba rodzin emerytów i rencistów	2 810	2 933	3 045	3 137	2 854
stos % liczby rodzin emerytów i rencistów do liczby rodzin ogółem	28%	29%	32%	33%	32%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za lata 2015-2019 r.

2. Powody przyznania pomocy

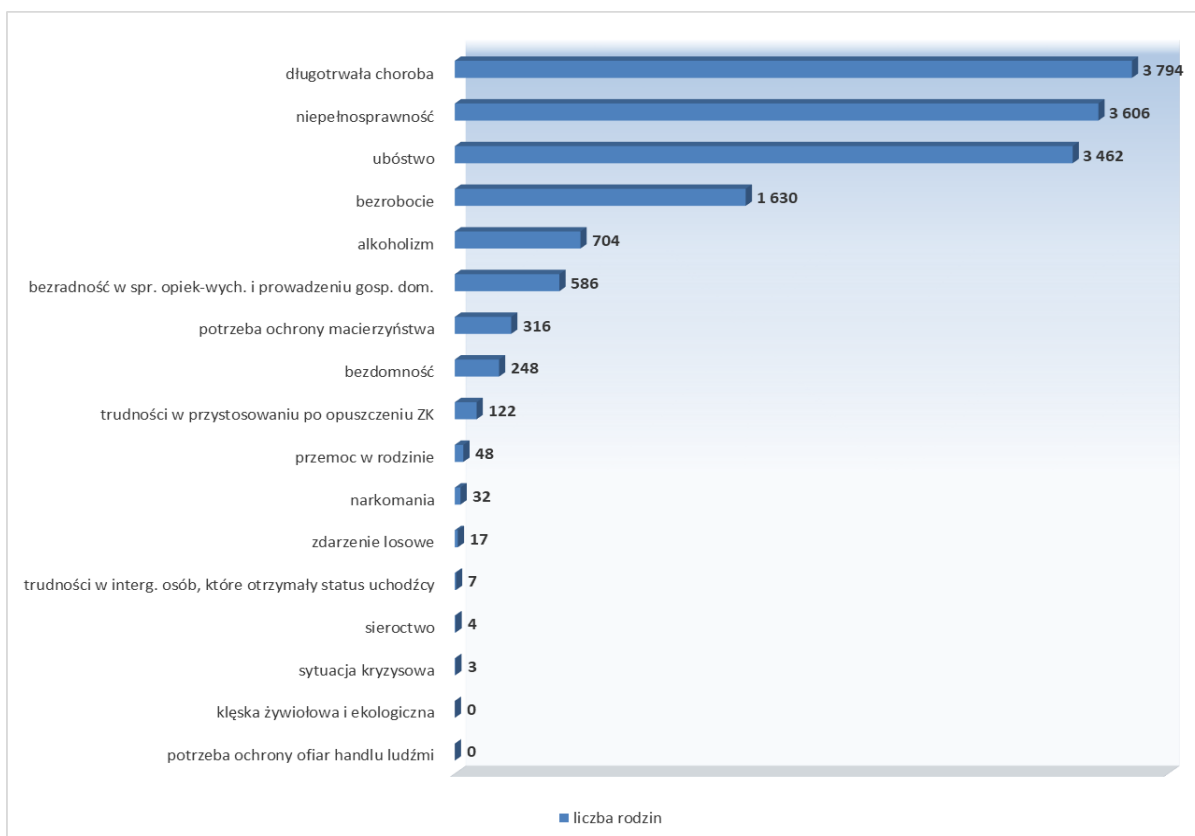
Ustawa o pomocy społecznej wyszczególnia 16 powodów będących podstawą udzielenia wsparcia. Dominujące powody korzystania z pomocy MOPR w 2019 roku przedstawiono na wykresie nr 8. Należy jednakże zaznaczyć, że niejednokrotnie powody te współistnieją przy jednym dominującym lub są jego konsekwencją.

Głównym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej realizowanych przez MOPR jest długotrwała i ciężka choroba. Pomoc z tego tytułu otrzymały 3 794 rodziny (liczące 5 501 osób). Problem długotrwałej choroby dotyczy 42,39% liczby rodzin objętych pomocą.

Drugim problemem pod względem częstotliwości występowania jest niepełnosprawność, dotykająca 3 606 rodzin (40,29%), trzecim ubóstwo, które stało się przesłanką do korzystania z pomocy przez 3 462 rodziny. W przypadku problemu ubóstwa należy wskazać, że mimo iż występuje ono, jako dominujący problem, to jednak nie jest głównym zagadnieniem, wobec którego ukierunkowane są działania socjalne. Praca socjalna jest w pierwszej kolejności inicjowana na dysfunkcję, której konsekwencją jest problem ubóstwa.

Na kolejnych miejscach notuje się problem bezrobocia, który dotyczył 1 630 rodzin, alkoholizmu w 704 rodzinach oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w 586 rodzinach.

Wykres 8. Liczba rodzin objętych wsparciem MOPR z podziałem na powody przyznania pomocy według kolejności występowania w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2019 r.

Bezrobotni korzystający z pomocy Ośrodka stanowią 22,61% ogółu beneficjentów. W znacznej części są to osoby bez kwalifikacji lub których kwalifikacje są zdezaktualizowane, co w efekcie utrudnia im powrót na rynek pracy. Należy dodać, że w związku ze wzrostem popytu na pracę, długość okresu pozostawania bez zatrudnienia jest silnie skorelowana zarówno z kwalifikacjami, jak i motywacją do znalezienia pracy. Osoby wykształcone a także posiadające umiejętności i kwalifikacje dostosowane do potrzeb rynku, pozostają w rejestrze bezrobotnych krócej niż pozostali, jednakże najważniejszym czynnikiem jest chęć do podjęcia zatrudnienia. Należy też uwzględnić fakt, iż w przypadku części podopiecznych bezrobocie jest problemem wtórnym, współistniejącym z innymi (m.in. z alkoholizmem).

W 2019 roku liczba rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu wynosiła 704, i utrzymywała się na poziomie roku ubiegłego, stanowiąc 7,87% liczby rodzin objętych pomocą. Liczba osób w tych rodzinach ze zdiagnozowaną chorobą alkoholową wynosi 998.

Powodem korzystania z pomocy społecznej jest również bezdomność, która jest problemem wieloaspektowym, współistnieje z innymi problemami takimi jak: uzależnienie od alkoholu i narkotyków, bezrobocie, choroba psychiczna, problem

w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, brak możliwości zamieszkania po opuszczeniu placówki opiekuńczo - wychowawczej.

Tabela 10. Dominujące powody przyznania pomocy

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	2018		2019		% wzrostu/spadku w odniesieniu do roku 2018	
		liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
1	Długotrwała lub ciężka choroba	4 294	6 482	3 794	5 501	-11,64	-15,13
2	Niepelnosprawność	4 257	6 635	3 606	5 068	-15,29	-23,62
3	Ubóstwo	4 223	7 031	3 462	5 749	-18,02	-18,23
4	Bezrobocie	2 179	4 975	1 630	3 641	-25,20	-26,81
5	Alkoholizm	870	1 219	704	998	-19,08	-18,13
6	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	500	1 705	586	1 541	17,20	-9,62

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2018 i 2019 r.

3. Zadania własne i zlecone gminy

Ze świadczeń pomocy społecznej, przyznanych decyzją administracyjną w 2019 roku skorzystało 8 357¹⁰ osób (z 7 008 rodzin), w tym: w ramach zadań własnych świadczenia przyznano 6 837 osobom, a w ramach zadań zleconych 112.

W stosunku do roku 2018, odnotowano znaczny spadek osób i rodzin, którym przyznano świadczenia.

Tabela 11. Wartość świadczeń przyznanych w ramach zadań własnych i zleconych gminie w 2019 r.

Zadania własne gminy	Zasiłki celowe i w naturze	4 046 230 zł
	Zasiłki okresowe	3 648 246 zł
	Zasiłki stałe	10 667 678 zł
	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	12 892 134 zł ¹¹

¹⁰ Łączna liczba osób objętych pomocą w ramach zadań własnych i zleconych nie jest sumą matematyczną, ponieważ 34 osoby korzystały jednocześnie z obu rodzajów świadczeń.

¹¹ Wartość usług liczona jest na podstawie podjętych decyzji i nie jest korygowana faktycznymi wydatkami ośrodka, jest natomiast pomniejszona o obowiązkową odpłatność klienta określoną w decyzji (na podstawie objaśnień do sporządzenia sprawozdania z udzielonych świadczeń pomocy społecznej)

	Posiłki	1 017 580 zł ¹²
	Schronienie	754 117 zł
Zdania zlecone gminie	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zabur. psychicznymi	774 644 zł
	Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany	31 150 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2019 r.

4. Wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu”¹³

Poza ustawą o pomocy społecznej podstawą realizacji programu w roku 2019 była Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, Uchwała nr 69/III/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu osłonowego Miasta Lublin „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 oraz Uchwała nr 70/III/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie podwyższenia kryterium uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia pomocy społecznej udzielone w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Celem rządowego Programu jest pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji poprzez wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej.

Strategicznym celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz zapewnienie posiłku dzieciom i uczniom wyrażającym chęć zjedzenia posiłku bez konieczności wydawania decyzji administracyjnej.

Realizacja Programu w 2019 roku pozwoliła na ograniczenie zjawiska niedożywienia w szczególności wśród: dzieci i młodzieży, osób dorosłych z gospodarstw domowych o najniższych dochodach i znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, osób starych, chorych, niepełnosprawnych. Pomoc udzielana była w formie: posiłków (przyznawanych decyzją), posiłków w trybie pkt III.1.2 rządowego Programu (bez konieczności przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej), zasiłków celowych oraz świadczenia rzeczowego.

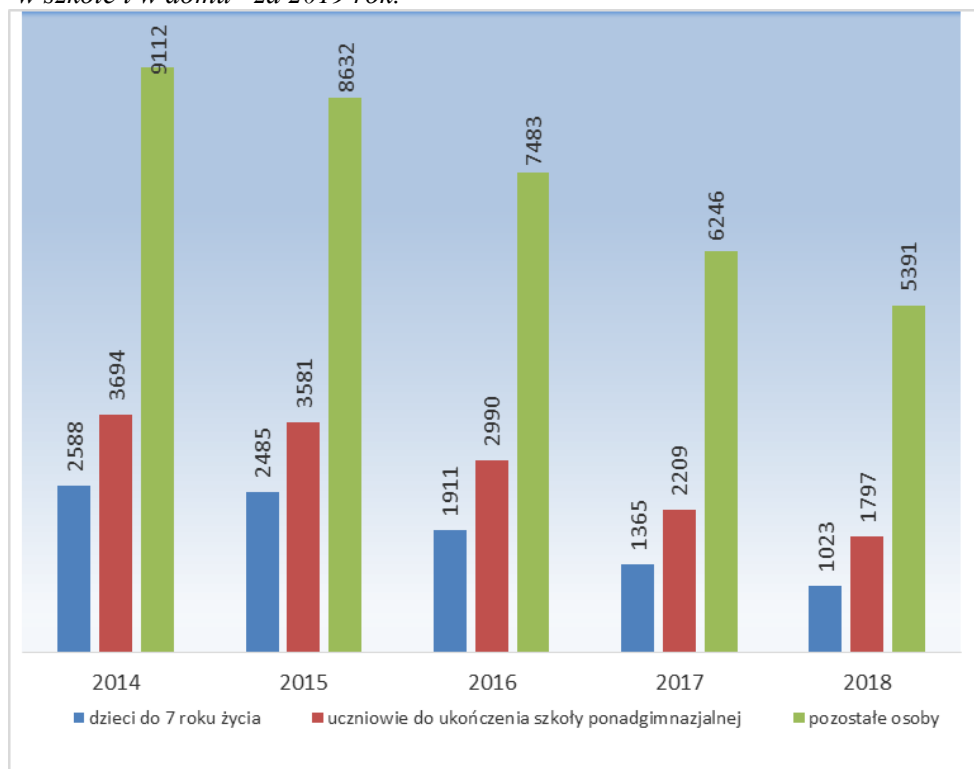
¹² W tym koszt posiłków finansowanych poza programem „Posiłek w szkole i w domu”

¹³ Dane na podstawie sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2019 rok.

Programem „Posiłek w szkole i w domu” w 2019 roku objęto 6 420¹⁴ osób, w tym:

- 816 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole,
- 1 306 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,
- 4 366 pozostałych osób.

Wykres 9. Kształtowanie się liczby osób objętych wsparciem w ramach programów: wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na przestrzeni lat 2015 – 2018 oraz „Posiłek w szkole i w domu” za 2019 rok.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania za lata 2015-2018 r oraz „Posiłek w szkole i w domu” za 2019 r .

W ramach realizowanego programu 936 osób korzystało z posiłku (przyznanego decyzją). Łącznie wydano 129 333 posiłki o wartości 939 204 zł. Koszt jednego posiłku wyniósł średnio 7,26 zł.

Pomocą w formie zasiłków celowych objętych było w 2019 roku 6 219 osób z 3 359 rodzin. Wypłacono 14 295 świadczeń na łączną kwotę 3 235 785 zł. Średnia wysokość świadczenia wynosiła 226,36 zł.

Kolejną formą pomocy oferowaną w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” jest świadczenie rzeczowe. W 2019 roku pomocą w tej formie objęto 188 osób ze 178 rodzin. Udzielono świadczeń na łączną kwotę 32 038 zł.

Pomocą w formie posiłku nie wymagającą przeprowadzenia wywiadu środowiskowego objęto w 2019 roku 22 dzieci. Łącznie wydano 1 231 posiłków o wartości 5 827 zł. Koszt jednego posiłku wyniósł średnio 4,73 zł.

¹⁴ Łączna liczba osób objętych programem „Posiłek w szkole i w domu” nie jest sumą matematyczną osób zaliczonych do wymienionych grup dyspanseryjnych, ponieważ beneficjenci programu w trakcie roku sprawozdawczego zmieniają przynależność do grupy.

Łączny koszt Programu w 2019 roku wyniósł **4 212 954 zł** (w tym pomoc w ramach pkt III.1.2,1.3,1.4 rządowego programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”¹⁵: 5 827 zł) i był niższy o kwotę 336 735 zł w stosunku do 2018 roku. Dotacja budżetu państwa w całym koszcie programu stanowiła 80% i wyniosła 3 370 364 zł.

W ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” pomoc w formie gorącego posiłku realizowało 8 barów, 53 szkoły i 1 przedszkole działające na terenie Miasta Lublin.

5. Pomoc w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Tabela 12. Świadczeniobiorcy pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznanej przez MOPR w 2019 roku

Forma usług	Liczba, osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Wartość świadczeń pomniejszona o odpłatność klienta ¹⁶
1. Usługi opiekuńcze - ogółem	1 828	1 750	856 112	12 892 134 zł
1.1. Usługi opiekuńcze	1 794	1 721	828 730	12 470 113 zł
1.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze	85	83	27 382	422 021 zł
2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	109	106	35 777	774 644 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2019 r oraz danych z systemu Pomost STD.

Zadanie w postaci usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych w roku 2019 realizowały firmy: Stowarzyszenie Synergia oraz Polski Czerwony Krzyż

¹⁵III.1.2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko nie spełnia wymagań, o których mowa powyżej, a wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka, o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku.

III.1.3. Przyznanie pomocy, o której mowa w pkt III.1.2, w przypadku przyjęcia przez gminę odpowiedniego programu osłonowego, o którym mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, nie wymaga wydania decyzji administracyjnej w sprawie i ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego.

III.1.4. Liczba dzieci i uczniów, którym udzielono pomocy zgodnie z pkt III.1.2, nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci otrzymujących posiłek w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w poprzednim miesiącu kalendarzowym, a w miesiącu wrześniu tej liczby z miesiąca czerwca.

¹⁶ Wartość usług opiekuńczych liczona jest na podstawie wydanych decyzji i pomniejszona o obowiązkową odpłatność klienta, jeśli taka odpłatność jest określona w decyzji. Faktyczne wydatki poniesione przez Ośrodek to kwota 11 379 204 zł - usługi opiekuńcze, 444 034,50 zł – specjalistyczne usługi opiekuńcze, 624 408 zł – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Oddział Okręgowy, natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowało Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Koszt godziny usług w 2019 roku wynosił:

- 21,50 zł – usługi opiekuńcze,
- 23,00 zł – specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- 27,50 zł - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

6. Przeciwdziałanie przemocy

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym w strukturze Działu ds. pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wyodrębniona została Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ww. komórkę organizacyjną tworzą wieloosobowe stanowisko pracy pracownika socjalnego oraz stanowisko pracy ds. obsługi Zespołu Interdyscyplinarnego. Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy realizuje zadania określone ustawą o pomocy społecznej oraz ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, świadczy pracę socjalną we wskazanym zakresie na rzecz mieszkańców Miasta Lublin.

W 2019 roku kontynuowano działania socjalne, które miały na celu zapobieganie i minimalizowanie problemów wynikających ze zjawiska przemocy w rodzinie.

W perspektywie roku 2019 koordynowano procedurę 1 315 „Niebieskich Kart”, z czego 511 stanowiło kontynuację działań rozpoczętych w latach wcześniejszych. Odnotowano wpływ 1 001 formularzy nowych „Niebieskich Kart”. W celu realizacji procedury „Niebieskie Karty” w 2019 roku powołano 760 grup roboczych, w ramach których odbyło się 3 413 spotkań.

Wieloaspektowym i interdyscyplinarnym wsparciem ze strony grup roboczych objęto 3 779 osób. W 2019 roku członkowie grup roboczych sporządzili 808 „Niebieskie Karty – C”, stanowiące plan pomocy osobom, wobec których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy oraz 498 „Niebieskich Kart – D” służących weryfikacji sytuacji oraz podjętych zobowiązań ze strony osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Procedury „Niebieskie Karty” zostały zakończone w 823 rodzinach.

W realizację procedury „Niebieskie Karty”, w celu profesjonalizacji oraz podniesienia skuteczności świadczonej pomocy, zaangażowane były służby Policji, przedstawiciele placówek oświatowych, służby zdrowia, sądownictwa, ośrodków leczenia uzależnień, a także podmiotów sektora pozarządowego.

Tabela 13 Działania prowadzone przez Sekcję ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach procedury "Niebieskie karty" za okres I-XII 2019 roku.

Lp.	Nazwa działania	Liczba środowisk
1	Prowadzona procedura „Niebieskie karty”	1 315
2	Zamknięta procedura „Niebieskie karty”	823
3	Posiedzenia grup roboczych	3 413
4	Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi	

4.1	Sądy - wnioski do Sądu o wgląd w sytuację rodziny lub zabezpieczenie sytuacji małoletniego w związku z nieprawidłowościami oraz o podjęcie działań względem osób stosujących przemoc	23
4.2	Sądy - udział w charakterze świadka na rozprawach w Sądzie	25
4.3	Sądy - przekazanie kserokopii dokumentacji procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby postępowania karnego bądź cywilnego	26
4.4	KRPA - wnioski do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	16
4.5	KRPA - udział w posiedzeniach Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	22
4.6	Prokuratura - zawiadomienia do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu	12
4.7	Policja i Prokuratura - udział w charakterze świadka na przesłuchaniach na Policji i w Prokuraturze	46
4.8	Prokuratura - przekazanie kserokopii dokumentacji procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby postępowania przygotowawczego	15
4.9	Policja - udział dzielnicowych w grupach roboczych	3 326
4.10	Policja - przekazanie kserokopii dokumentacji procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby postępowania przygotowawczego	67
4.11	Żandarmeria Wojskowa - wymiana informacji, przekazanie kserokopii dokumentacji procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby postępowania przygotowawczego	1
4.12	Centralne Biuro Śledcze - wymiana informacji	1
4.13	Rzecznik Praw Dziecka - wymiana informacji, przekazanie kserokopii NK	1
4.14	Komenda Miejska Policji - Wydział Prewencji - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	8
4.15	Policja - wizyty w środowisku w asyście Policji	1 320
4.16	Biuro Spraw Wewnętrznych - wymiana informacji, udział w przesłuchaniu	1
4.17	Komenda Wojewódzka Policji - wymiana informacji	1
4.18	Współpraca z kuratorami sądowymi - wspólne wizyty środowiskowe, udział w grupach roboczych, wymiana informacji	143
4.19	Centrum Interwencji Kryzysowej - konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, grupy wsparcia oraz udział w grupach roboczych	956
4.20	Stowarzyszenie AGAPE- konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, grupy wsparcia, warsztaty umiejętności wychowawczych oraz udział w grupach roboczych	476
4.21	Stowarzyszenie SOPRA- konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, udział w grupach roboczych	115
4.22	Stowarzyszenie BONA FIDES- konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, udział w grupach roboczych	375
4.23	Placówki oświatowe - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	66 placówek (41 szkół podstawowych, 1 gimnazjum, 5 zespołów szkół, 4 licea, 15 przedszkoli)
4.24	Placówki służby zdrowia - wymiana informacji, udział w grupach roboczych, wspólne wizyty środowiskowe z psychiatrą lub pielęgniarką środowiskową	12 placówek
4.25	Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	2
4.26	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	1

4.27	Miejski Zespół Żłobków - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	1
4.28	Zespoły Interdyscyplinarne w innych gminach - wymiana informacji	50 zespołów
4.29	Poradnie Psychologiczno - Pedagogiczne	9 poradni
4.30	Placówki opiekuńczo - wychowawcze, zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	3
4.31	Specjalistyczna Poradnia Rodzin - wymiana informacji, udział w grupie roboczej, skierowanie Klientów na terapię, szkołę dla rodziców	211
4.32	Stowarzyszenie „MONAR” - skierowanie Klientów na terapię odwykową, psychologiczną, dla współzależnionych	94
4.33	Stowarzyszenie RYSA - skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, warsztaty umiejętności wychowawczych	65
4.34	Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współzależnienia w Lublinie - wymiana informacji, skierowanie na terapię	212
4.35	Ośrodek Leczenia Uzależnień w Lublinie - wymiana informacji, udział w grupach roboczych, skierowanie na terapię i grupy wsparcia	483
4.36	Zakłady Karne, Areszty Śledcze - wymiana informacji, prośba o objęcie osadzonych programem korekcyjno - edukacyjnym, leczeniem odwykowym	6
4.37	Stowarzyszenie STOP - wymiana informacji, skierowanie na terapię odwykową lub dla współzależnionych	27
4.38	SOSW ul. Chmielewskiego 9 - wymiana informacji, skierowanie osoby doświadczającej przemocy w rodzinie do umieszczenia w ośrodku, udział w grupach roboczych	50
4.39	Komisariaty Policji w innych gminach	3
4.40	Wspólnota AA - wymiana informacji, skierowanie do udziału w spotkaniach	174
4.41	Kancelaria Mediacyjna „Optimum” oraz Polskie Centrum Mediacji - skierowanie rodziny na mediacje pozasądowe	41
4.42	Stowarzyszenie SYNERGIA - wymiana informacji, skierowanie Klientów do udziału w programach terapeutycznych	5
4.43	Uniwersytet Trzeciego Wieku - wymiana informacji, skierowanie do udziału w spotkaniach	4
4.44	Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Instytut Filozofii - udział psychologa w grupie roboczej, wymiana informacji	1
4.45	Okręgowa Rada Adwokacka - skierowanie osób doświadczających przemocy na bezpłatne poradnictwo prawne	59
4.46	Fundacja POSTIS - wymiana informacji, skierowanie do udziału w terapii	1
4.47	In Corde - wymiana informacji, skierowanie do udziału w terapii	86
4.48	Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Wydział Politologii - prelekcja nt. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i procedury „Niebieskie Karty”	20 uczestników
4.49	European Law Students' Association (ELSA) prelekcja nt. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i dyskryminacji ze względu na wiek i płeć	50 uczestników
4.50	Zespół Poradni Psychologiczno - Pedagogicznych przy ul. Magnoliowej - prelekcja nt. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i procedury „Niebieskie Karty”	30 uczestników
4.51	Okręgowa Rada Adwokacka - prelekcja podczas panelu „Równi w prawie, równi w życiu?” dot. dyskryminacji osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz dzieci, z uwzględnieniem zagadnienia przemocy w rodzinie jako przejawu nierównego traktowania	20 uczestników
4.52	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych przy ul. Hirszfelda - prelekcja nt. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i procedury „Niebieskie Karty”	30 uczestników

Źródło: Opracowanie własne na MOPR

Ponadto, w ramach doskonalenia umiejętności zawodowych kadr realizujących zadania związane z diagnozowaniem przemocy i pomocą osobom pokrzywdzonym, pracownicy socjalni uczestniczyli w seminariach i szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Seminarium nt. współczesnego niewolnictwa – handlu ludźmi zorganizowane przez Lubelski Urząd Wojewódzki – 1 osoba,
- Warsztaty dla profesjonalistów pracujących z dziećmi „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców - Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały; jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły” – 1 osoba,
- „Szkolenie dla profesjonalistów pracujących z pacjentami z podwójną diagnozą (osobami z zaburzeniami psychicznymi i uzależnieniem)” – 3 osoby,
- „Szkolenie na temat problematyki zdrowia psychicznego” organizowane przez Urząd Miasta Lublin – 4 osoby,
- „XXIII Ogólnopolska Konferencja PARPA Przeciw Przemocy w Rodzinie” – 2 osoby,
- Ogólnopolska Konferencja Praw Człowieka „Tezy Równości” – 1 osoba,
- „Zaburzenia psychiczne a używanie środków psychoaktywnych” – 4 osoby,
- „Praca z dziećmi krzywdzonymi z uwzględnieniem przemocy seksualnej” – 4 osoby,
- Szkolenie „Aspekty prawne przeciwdziałania przemocy w rodzinie” – 7 osób,
- „Zaawansowany kurs 120 godzin z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – certyfikat MEN” – 8 osób.
- Superwizja grupowa dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 11 osób.
- Superwizja indywidualna dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 3 osoby.

6.1. Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego

Zespół Interdyscyplinarny w Lublinie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Znowelizowana w 2010 roku ustawa o przeciwdziałaniu przemocy nałożyła na gminy obowiązek tworzenia zespołów interdyscyplinarnych. Zarządzeniem nr 1303/2011 z dnia 30 grudnia 2011 roku. Prezydent Miasta Lublin powołał członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Urzędu Miasta Lublin, oświaty, służby zdrowia, sądownictwa, prokuratury, Straży Miejskiej, Policji, MOPR w Lublinie, Centrum Interwencji Kryzysowej, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kuratorium Oświaty oraz organizacji pozarządowych.

Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez diagnozowanie problemu, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą,

rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Od dnia 1 stycznia 2013 roku obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie. W związku z powyższym na działalność Zespołu w roku 2019 w budżecie Ośrodka zostały zabezpieczone środki finansowe w wysokości 15 000,00 zł.

W okresie od stycznia 2019 roku do grudnia 2019 roku wpłynęło 1 001 formularzy Niebieskich Kart, zaś procedurę „Niebieskie Karty” realizowano w 1 315 przypadkach. Procedury „Niebieskie Karty” zostały zakończone w 823 rodzinach.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie, w ramach których:

- podjęto 2 uchwały,
- wydano 1 135 zarządzeń powołujących grupy robocze (powołanie i zmiana członków grup roboczych);
- utworzono 760 grup roboczych;
- wystosowano 900 wezwania na spotkania grupy roboczej do osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie;
- wystosowano 904 zaproszenia na spotkania grupy roboczej do osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie;
- wydano na prośbę klientów 58 informacji dotyczących prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”;
- w ramach współdziałania z innymi jednostkami organizacyjnymi i instytucjami sporządzono:
 - 23 wnioski do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny;
 - 12 zawiadomień do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa;
 - 5 pism do Aresztów Śledczych i Zakładów Karnych, w których osadzeni byli sprawcy przemocy, o objęcie programami korekcyjno-edukacyjnymi lub leczeniem odwykowym.

Natomiast w ramach pracy grup roboczych:

- odbyło się 3 413 posiedzeń grup roboczych;
- sporządzono 808 formularzy „Niebieska Karta – C”;
- sporządzono 498 formularzy „Niebieska Karta – D”.

W okresie sprawozdawczym współpracowano m. in. z:

- Komendą Miejską Policji w Lublinie – funkcjonariusze byli powołani do 6 grup roboczych;
- Komisariatami Policji w Lublinie – do wszystkich grup roboczych powołano 68 funkcjonariuszy z 7 komisariatów z terenu Miasta Lublin;
- Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie – przedstawiciele KRPA byli powołani do 21 grup roboczych oraz skierowano

16 wniosków o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie;

- przedstawicielami oświaty – do 79 grup roboczych został powołany psycholog lub pedagog szkolny oraz do 16 grup roboczych – przedstawiciel przedszkola;
- Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie – do 15 grup roboczych powołano pedagoga.

7. Kontrakty socjalne

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie podejmuje wiele działań aktywizujących klientów pomocy społecznej do podejmowania działań w kierunku usamodzielnienia życiowego. Jedną z form aktywizacji jest praca socjalna z zastosowaniem kontraktu socjalnego.

Kontrakt socjalny jest zindywidualizowaną, pisemną umową zawartą pomiędzy pracownikiem socjalnym, a osobą ubiegającą się o pomoc. Określa uprawnienia i zobowiązania obu stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań, zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny i powinien uwzględniać indywidualne potrzeby i predyspozycje klienta. Kontrakt socjalny jest jednym z głównych narzędzi aktywizacji klientów pomocy społecznej. Umożliwia uaktywnienie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz marginalizacją, co w dalszej perspektywie ułatwia im uniezależnienie się od wsparcia z pomocy społecznej.

Odmowa zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymywanie jego postanowień mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Wzór kwestionariusza kontraktu socjalnego określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzoru kontraktu socjalnego z dnia 8 listopada 2010 r (Dz. U. z 2010r. poz.1439).

Wyróżnia się dwa typy kontraktów socjalnych. Kontrakt typu A ma na celu rozwiązanie trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Natomiast celem kontraktu typu B jest wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej lub zawodowej bezrobotnego beneficjenta pomocy społecznej, lub przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Tabela 14. Kontrakty socjalne zawarte w 2019 roku

L.P.	Dominujący powód z którego względu został zawarty kontrakt socjalny.	Kontrakt socjalny część A			Kontrakt socjalny część B		
		liczba osób, z którymi zawarto kontrakt	liczba rodzin	liczba zawartych kontraktów	liczba osób, z którymi zawarto kontrakt	liczba rodzin	liczba zawartych kontraktów
	bezrobocie	114	110	121	129	125	129
1.	z tego: zakończone efektem pozytywnym	79	76	83	71	69	71

		zakończone efektem negatywnym i przerwane	24	23	24	40	38	40
		pozostające w realizacji	14	13	14	18	18	18
		alkoholizm	85	83	88	4	4	6
2.	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	36	35	38	2	2	4
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	37	36	37	1	1	1
		pozostające w realizacji	13	13	13	1	1	1
		niewydolność wychowawcza	46	43	51	0	0	0
3.	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	42	39	43	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	1	1	1	0	0	0
		pozostające w realizacji	3	3	7	0	0	0
		bezdomność	132	132	206	0	0	0
4.	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	91	91	105	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	30	30	31	0	0	0
		pozostające w realizacji	70	70	70	0	0	0
		inne	276	274	284	1	1	1
5.	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	124	124	124	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	28	27	28	1	1	1
		pozostające w realizacji	125	123	132	0	0	0
		RAZEM	653	642	750	134	130	136

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W 2019 roku zawarto 886 kontraktów socjalnych (750 typu A i 136 typu B), z klientami, którzy podejmowali działania w celu poprawy swojej sytuacji życiowej, z czego 468 kontraktów (53%) zakończono wynikiem pozytywnym, co oznacza pełną realizację zaplanowanych zamierzeń. W przypadku 163 kontraktów (18%), które zostały zakończone negatywnie, nie osiągnięto zakładanego rezultatu lub też zostały one przerwane przez uczestnika. Wobec osób, które z nieuzasadnionych powodów zerwały kontrakt socjalny były stosowane sankcje w postaci wstrzymania pomocy lub jej ograniczenia. Pozostałe 255 kontraktów (29%) na dzień 31.12.2019 r. pozostawały w trakcie realizacji.

8. Ośrodki wsparcia i jednostki funkcjonujące w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie

8.1. Centrum Aktywności Środowiskowej

Centrum Aktywności Środowiskowej przy ul. Antoniny Grygowej 4B jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, funkcjonującą w strukturach Filii Nr 2. Centrum Aktywności Środowiskowej realizuje w szczególności zadania z zakresu wspierania osób i rodzin z grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz pobudzania społecznej aktywności, w celu rozwiązywania indywidualnych, grupowych i środowiskowych problemów. Oferta Centrum Aktywności Środowiskowej jest skierowana do wszystkich mieszkańców Lublina. Uczestnikami Centrum Aktywności są osoby dorosłe oraz dzieci i młodzież. Z racji położenia, oferta najbardziej dostępna jest na obszarze działania Sekcji Pracy Socjalnej Nr 23, a w szczególności jej odbiorcami są mieszkańcy z ośmiu bloków socjalnych przy ul. Antoniny Grygowej 4 w Lublinie. Dzieci i młodzież są rekrutowane do Grup Wsparcia przez pracowników socjalnych w trybie przeprowadzanego wywiadu środowiskowego, z rodzicami lub opiekunami dziecka. Podstawę uczestnictwa w zajęciach Grup Wsparcia stanowi kontrakt socjalny zawarty pomiędzy pracownikiem socjalnym a rodzicem/opiekunem dziecka, określający zakres wsparcia.

Placówka jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach od 8⁰⁰ do 18⁰⁰ oraz w soboty w godzinach od 8⁰⁰ do 14⁰⁰ dla wszystkich chętnych osób. W okresie ferii zimowych i świątecznych oraz w wakacje Centrum Aktywności czynne jest w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰.

Ze wsparcia Centrum w 2019 roku skorzystało łącznie **329 osób**, w tym:

- 234 osoby dorosłe (w tym 30 seniorów),
- 95 dzieci i młodzieży (w tym 55 uczęszczało do Grup Wsparcia).

Celem głównym działalności Centrum jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców Lublina, przez animowanie i tworzenie wielowymiarowej sieci wsparcia służącej przywróceniu samodzielności życiowej, w tym powrotu na rynek pracy.

Cel główny jest realizowany przez poniższe cele szczegółowe i działania wchodzące w ich zakres:

1. Uzyskanie wsparcia emocjonalnego poprzez kompleksową opiekę psychologiczną - cel realizowano poprzez działania:

- warsztaty psychoprofilaktyczne dla osób dorosłych,
- zajęcia terapeutyczno-rozwijające na Grupach Wsparcia,
- zajęcia psychoprofilaktyczne, psychoedukacyjne, arteterapeutyczne, integracyjne, korekcyjno-kompensacyjne w Grupach Wsparcia
- wsparcie reedukacyjne,
- kompleksowa opieka psychologiczna,
- klub młodzieżowy.

W warsztatach psychoprofilaktycznych dla dorosłych (9 spotkań) wzięło udział 7 osób, natomiast z kompleksowej opieki psychologicznej w formie indywidualnych konsultacji z psychologiem skorzystało 99 osób dorosłych, 73 dzieci i adolescentów. Prowadzone były również zajęcia terapeutyczno-rozwijające (89 zajęć) dla wszystkich uczestników oraz Grup Wsparcia (55 dzieci). Dodatkowo prowadzone były zajęcia psychoprofilaktyczne oraz psychoedukacyjne (łącznie 28 zajęć), arteterapeutyczne (22 zajęcia), integracyjne (67 zajęć), korekcyjno-kompensacyjne (21 zajęć), zajęcia z elementami mediacji (8 zajęć). Udzielono również wsparcia reedukacyjnego (443). W ramach spotkań Klubu Młodzieżowego odbyło się łącznie 21 spotkań (indywidualnych i grupowych) w których uczestniczyło 19 osób.

W szczególnie uzasadnionych sytuacjach psycholog odbywał wizyty w środowisku domowym (41 wizyt u 12 osób). Współpracowano z różnymi instytucjami (69-krotnie) oraz przeprowadzono konsultacje z innymi pracownikami (76 konsultacji). Psycholog prowadził również działania na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej. Odbyły się 54 spotkania dedykowane osobom dorosłym, w których wzięło udział 67 osób oraz 22 spotkania dla seniorów, w których uczestniczyło 20 osób starszych.

2. Podniesienie kompetencji wychowawczych - cel realizowano poprzez działania:

- warsztaty umiejętności wychowawczych (10 spotkań), w których wzięło udział 10 osób,
- aktywna współpraca z rodzicami/opiekunami dziecka - odbyło się 10 spotkań, w których uczestniczył 1 rodzic,
- poradnictwo pedagogiczne – stałe konsultacje pedagogiczne, odbyło się 38 spotkań, w których uczestniczyło łącznie 20 osób.

3. Zwiększenie kompetencji społecznych, w tym motywacji do zmiany sytuacji życiowej w sferze indywidualnej, społecznej i zawodowej - cel realizowano poprzez działania:

- Spotkania z ekonomią społeczną, warsztaty z racjonalnego gospodarowania budżetem domowym, akcja PIT - odbyło się 10 spotkań, w których uczestniczyło 18 osób.
- Prowadzenie kafejki internetowej (skorzystało 95 osób), średnia dzienna uczestnictwa wyniosła 11 osób. Zajęcia komputerowe – „Pora na Seniora” (odbyło się 16 spotkań warsztatowych, w których wzięło udział 5 osób), zajęcia komputerowe dla dzieci i młodzieży – „Edukarium informatyczne” (odbyło się 55 spotkań warsztatowych, w których wzięło udział 48 osób).
- Spotkania z ekspertem, m.in. z misjonarką, przedstawicielką MUP Lublin, z policjantami.
- Motywowanie osób dorosłych do uczestnictwa w kursach/szkoleniach zawodowych realizowanych przy współpracy z:
 - Centrum Kształcenia Proeuropejskiego w Lublinie ul. Zana 14, 20-601 Lublin,
 - Consultor Sp. z o.o. ul. Mieszka 1/5, 20 – 610 Lublin,
 - Verto ul. Długa 5, 20-346 Lublin,

- Polski Czerwony Krzyż ul. Puchacza 6, 20-323 Lublin,
- Centrum Szkoleniowo-Doradczym w Lublinie ul. Pogodna 50a, 20 – 337.

Należy wskazać, że osoby uczestniczące w projektach realizowanych przez powyższe firmy (biura projektowe) uzyskały kwalifikacje do wykonywania takich zawodów jak: dietetyk, kucharz, spawacz, opiekun osób starszych i niepełnosprawnych, opiekun dziecięcy, pracownik biurowy, monter urządzeń energii odnawialnej, sprzedawca z obsługą komputera i kasy fiskalnej, specjalista ds. projektów europejskich. Łącznie aktywizację zawodową podjęło 70 osób, w tym 9 seniorów. Warto nadmienić, iż 2 seniorki podjęły kolejne szkolenia. Po odbytych stażach 6 osób podjęło zatrudnienie.

4. Zwiększenie świadomości wpływu zdrowego stylu życia na zdrowie i kondycję psychofizyczną- cel realizowano poprzez działania:

- prowadzenie zajęć rekreacyjno-sportowych (odbyły się 3 zajęcia, w których wzięło udział 13 osób),
- prowadzenie zajęć na siłowni – skorzystało łącznie 35 osób, 365 razy, średnia uczestników wynosiła 3 osoby.

5. Integracja międzypokoleniowa poprzez włączenie seniorów w aktywne życie społeczności lokalnej - cel realizowano poprzez działania:

- projekcje filmowe – przeznaczone dla seniorów. Obyło się łącznie 3 projekcje, w których uczestniczyły 3 osoby,
- warsztaty komputerowe dla seniorów – „Pora na Seniora” (odbyło się 16 spotkań warsztatowych, w których wzięło udział 5 seniorów),
- spotkanie międzypokoleniowe – odbyło się w dniu 07.06.2019 r. i uczestniczyło w nim 7 osób. Spotkanie zorganizowane zostało w ramach Lubelskich Dni Seniora i miało charakter dialogu międzypokoleniowego.
- spotkanie seniorów na Placu Litewskim - w ramach projektu „Bank Usług Środowiskowych” odbyło się spotkanie warsztatowe z cyklu „Wsparcie integracyjno-kulturalne”. Ich organizatorem był Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, a realizatorem Fundacja Fuga Mundi. Lubelscy seniorzy spotkali się na placu Litewskim żeby porozmawiać na temat zdrowia. Głównym tematem zajęć była pierwsza pomoc przedmedyczna. Spotkanie odbyło się w dniu 12.08.2019 r. i wzięło w nim udział 2 seniorów oraz pracownik Centrum Aktywności Środowiskowej.

6. Wsparcie opiekuńczo – wychowawcze poprzez prowadzenie Grup Wsparcia dla dzieci i młodzieży wieku od 3 do 17 lat - cel realizowano poprzez prowadzenie trzech grup wsparcia:

- Grupa Wsparcia Nr 1 dla dzieci w wieku 3-7 lat, w której średnio dziennie uczestniczyło 10 dzieci,
- Grupa Wsparcia Nr 2 dla dzieci w wieku 8-12 lat, w której średnio dziennie uczestniczyło 8 dzieci,

- Grupa Wsparcia Nr 3 dla dzieci i młodzieży w wieku 13-17 lat, w której średnio dziennie uczestniczyły 4 osoby.

Łącznie w 2019 roku do Grup Wsparcia w oparciu o kontrakt socjalny skierowano 55 dzieci z 37 rodzin, uczestnictwo w grupach było bezpłatne. Z uczestnikami Grup Wsparcia prowadzona była systematyczna praca opiekuńczo-wychowawcza skoncentrowana na: wsparciu edukacyjnym (1409 zajęć), zajęciach edukacyjnych poprzez zabawę (129 zajęć), zajęciach integracyjnych (338 zajęć), zajęciach plastycznych (271 zajęć), zajęciach muzycznych i ruchowo-tanecznych (337 zajęć), zajęciach sportowych (56 zajęć) oraz relaksacyjnych (93 zajęć), zajęciach rozwijających strategiczne myślenie (70 zajęć), zajęciach kulinarnych z elementami savoir-vivre'u (49 zajęć), zajęciach hobbystycznych: modelarskich, fotograficznych, pszczelarskich (łącznie 44 zajęcia). Przeprowadzono również projekcje filmowe, mające na celu pokazanie różnych wzorców zachowań społecznych odwołujących się do różnych wartości oraz ich analizę. W Grupach Wsparcia prowadzone były pogadanki edukacyjne na temat osób starszych mające na celu wzrost świadomości i szacunku wśród dzieci i młodzieży (łącznie odbyło się 7 pogadanek).

7. Integracja i aktywizacja środowiska lokalnego - cel realizowano poprzez działania:

- Spotkania okolicznościowe – Dzień Babci i Dziadka oraz Dzień Matki. Łącznie w spotkaniach uczestniczyły 53 osoby.
- Sprzątanie osiedla – działanie środowiskowe pt. „Sprzątanie przestrzeni wokół nas”. Do akcji zaproszeni zostali wszyscy mieszkańcy (plakat z informacją). Celem inicjatywy było aktywne włączenie mieszkańców do dbania o estetykę i wizerunek osiedla bloków socjalnych przy ul. Antoniny Grygowej w Lublinie. Sprzątanie odbyło się w dniu 11.03.2019 roku. W porządkowaniu przestrzeni wokół bloków socjalnych uczestniczyło 6 mieszkańców.
- Spotkanie Wielkanocne – wydarzenie adresowane do mieszkańców bloków socjalnych. Celem spotkania była integracja środowiska lokalnego poprzez wspólne uczestnictwo przy wielkanocnym stole mieszkańców, pracowników Centrum, oraz zaproszonych gości. Poczęstunek został przygotowany w ramach warsztatów kulinarnych (koszt zakupu produktów na przygotowanie potraw wielkanocnych wyniósł 300 zł.). Spotkanie odbyło się w dniu 16.04.2019 roku i uczestniczyło w nim około 40 osób.
- Festyn z okazji „Dnia Dziecka” – festyn odbył się w dniu 1 czerwca 2019 r. na terenach zielonych przy Centrum Aktywności Środowiskowej. Inicjatywa miała na celu integrację dzieci i młodzieży przy wspólnych zabawach i konkursach sportowych. Organizatorem festynu było Centrum Aktywności Środowiskowej we współpracy z Parafią pw. Matki Bożej Królowej Polski w Lublinie, Strażą Miejską, Komisariatem VI Policji w Lublinie i Jednostką Ratowniczo-Gaśniczą Nr 3 Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie. Podczas festynu odbyły się liczne atrakcje i m.in. zamek dmuchany i cymbergaj, malowanie twarzy, konkurencje

sportowe, konkursy dla dzieci i młodzieży oraz poczęstunek. W wydarzeniu wzięło udział około 120 osób.

- Spotkanie Oplątkowe „Bądźmy razem” - Głównym celem spotkania była integracja społeczności lokalnej z przedstawicielami różnych środowisk (m.in. przedstawiciele służb mundurowych, duchowieństwo). Poczęstunek został przygotowany w ramach warsztatów kulinarnych, pracownicy Centrum Aktywności przygotowali dekoracje świąteczne oraz potrawy. Zaproszone siostry zakonne uświetniły uroczystość, kolędując wraz z dziećmi i młodzieżą. Główną atrakcją przygotowaną dla uczestników był moment wręczenia paczek świątecznych przekazanych przez lokalnych sponsorów. W wydarzeniu wzięło udział około 80 osób.

8. Kreatywne spędzanie wolnego czasu z uwzględnieniem okresu ferii zimowych i wakacji letnich- cel realizowano poprzez działania:

- okresie ferii zimowych oferta Centrum Aktywności skierowana była przede wszystkim W na aktywne uczestnictwo dzieci i młodzieży w placówkach kulturalno- oświatowych oraz na obiektach sportowych. Oferta zajęć feryjnych opierała się na szczegółowym harmonogramie przygotowywanym odrębnie na każdy tydzień ferii. W ramach ww. oferty odbyły się:
 - dwa wyjścia do kina Cinema City Plaza w Lublinie – uczestniczyło odpowiednio 18 i 20 osób,
 - wyjście do Muzeum Historii Miasta Lublina, które mieści się w Bramie Krakowskiej- uczestniczyło 5 osób,
 - wyjście do Centrum Kultury – uczestniczyło 13 osób,
 - wyjście do Tarasów Zamkowych na wystawę klocków lego – uczestniczyło 7 osób,
 - cztery zajęcia warsztatowe – edukarium informatyczne dla dzieci i młodzieży w których łącznie wzięło udział 19 osób,
 - 12 zajęć prowadzonych w Grupach Wsparcia (plastyczne, sportowe, integracyjne), w których łącznie wzięło udział 29 osób,
 - zabawa walentynkowa – podczas zabawy przeprowadzono różnorodne zabawy integracyjne dla dzieci i młodzieży z Grup Wsparcia działających w Centrum, odbył się również poczęstunek oraz dyskoteka. W wydarzeniu wzięło udział 26 osób.Łącznie z oferty feryjnej skorzystały 44 osoby.
- Wyjście na piknik organizowany przez Stowarzyszenie im. Bł. Piotra Jerzego Frassati „Frassatianum” w Lublinie - w ramach współpracy dzieci i młodzież miały okazję uczestniczyć w pikniku organizowanym przez stowarzyszenie, które działa przy Duszpasterstwie Akademickim KUL. Dzieci skorzystały z wielu przygotowanych atrakcji: pokazów straży pożarnej, zabaw animacyjnych oraz poczęstunku. Wyjście odbyło się w dniu 18.05.2019 r. wzięło w nim udział 10 dzieci.

- Oferta wakacji 2019 pod hasłem „Kolorowe lato z CAŚ-em - w okresie wakacyjnym oferta Centrum Aktywności skierowana była przede wszystkim na aktywne uczestnictwo dzieci i młodzieży w różnorodnych zajęciach plenerowych oraz na obiektach sportowych i w placówkach kulturalno-oświatowych. Oferta zajęć wakacyjnych pod hasłem „Kolorowe lato z CAŚ-em” opierała się na szczegółowym harmonogramie przygotowywanym odrębnie na każdy tydzień wakacji. Łącznie z oferty wakacyjnej skorzystało 57 dzieci i młodzieży. W okresie wakacyjnym w ramach ww. oferty odbyły się m.in:
 - sześć wyjść na baseny „Słoneczny Wrotków”/AQUA Lublin, w których łącznie wzięło udział 73 osoby,
 - wyjście do Muzeum Wsi Lubelskiej, w którym wzięło udział 12 osób,
 - wyjście do Muzeum w Bramie Krakowskiej, w którym wzięło udział 9 osób.
 - cztery wyjścia do kina Cinema City, w których wzięło udział łącznie 49 osób,
 - wyjście do Dworku Wincentego Pola, w którym wzięło udział 6 osób,
 - wyjście do DDK „Bronowice” na zajęcia edukacyjno-artystyczne, w którym wzięło udział 5 osób,
 - dwa wyjścia do Muzeum im. Józefa Czechowicza, w którym wzięło udział łącznie 13 osób,
 - wyjście na Festyn w dzielnicy Hajdów-Zadębie, w którym wzięło udział 30 osób,
 - wyjście na warsztaty w dzielnicy Hajdów-Zadębie, w którym wzięło udział 9 osób,
 - dwa wyjścia do Centrum Rozrywki Koziółek, w którym wzięło udział 25 osób,
 - wyjście do Ogrodu Saskiego, w którym wzięło udział 9 osób,
 - dwa wyjścia na Plac Litewski, w którym wzięło udział łącznie 40 osób,
 - wyjście na Mini Golfa nad Zalewem Zemborzyckim, w którym wzięło udział 13 osób,
 - wyjście na atrakcje związane z Carnavalem Sztukmistrzów, w którym wzięło udział 13 osób,
 - systematyczne zajęcia prowadzone w poszczególnych grupach wsparcia (integracyjne, sportowe, plastyczne, muzyczne, gry planszowe, gry i zabawy plenerowe).
- Zwiedzanie Dworca kolejowego - wyjście miało charakter edukacyjny, adresowane było do dzieci z najmłodszej Grupy Wsparcia Nr 1. Podczas wyjścia dzieci zwiedziły dworzec kolejowy i dowiedzieć się wielu ciekawych rzeczy na temat pociągów i pracy kolejarza. W wyjściu uczestniczyło 3 dzieci.
- Spotkanie z Superbohaterami – wyjście dzieci z najmłodszej Grupy Wsparcia Nr 1 do galerii handlowej na wystawę pn. „Czas na superbohaterów”. W spotkaniu uczestniczyło 3 dzieci.

- Wyjście na koncert Haliny Frąckowiak – wyjście o charakter edukacyjno-integracyjnym adresowane do dzieci z najmłodszej Grupy Wsparcia Nr 1. W koncercie wzięło udział 3 dzieci.
- Zabawa Halloweenowa – o charakter edukacyjno-poznawczy. Podczas wydarzenia dzieci i młodzież miały możliwość poznawania odmiennych zwyczajów kulturowych, przygotowywały wspólnie przedmioty związane z tematyką Halloween, odbyła się również projekcja filmu poświęconego tej tematyce. W zabawie uczestniczyło 26 osób.
- Wyjście na wystawę fotograficzną – głównym celem było budowanie wrażliwości na sztukę oraz integracja grupy. W wystawie fotograficznej: Pana Marcina Ryczek – „Harmony”, która odbyła się w muzeum KUL-u przy Al. Raławickich w Lublinie wzięło udział 3 dzieci.
- Zabawa Andrzejkowa – w ramach działania zorganizowano dyskotekę, podczas której odbył się wieczór wróżb przygotowany przez studentki z Koła Naukowego UMCS a także słodki poczęstunek. W zabawie andrzejkowej wzięły udział 32 osoby.
- „Mikołajki w CAŚ” – okolicznościowe spotkanie dla dzieci w ramach, którego odbyła się wizyta Św. Mikołaja. Każda Grupa Wsparcia otrzymała gry edukacyjne. W spotkaniu mikołajkowym uczestniczyło 29 dzieci.

9. Działania realizowane przy współpracy z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi:

- **Współpraca z Miejskim Ośrodkiem Kultury w Świdniku** – przystąpienie 4 uczestników Grup Wsparcia Centrum Aktywności do XII Wojewódzkiego Konkursu Plastycznego pt. „Święta Wielkiej Nocy – tradycja i współczesność”. Na konkurs nadesłano ponad 650 prac, praca uczestnika Grupy Wsparcia Nr 2 zdobyła wyróżnienie w kategorii „Stroiki i ozdoby na stół”.
- **Współpraca ze Stowarzyszeniem „Dla Ziemi”, Bratnik” 5, 21-132 Kamionka** w ramach projektu Dzielnicze Kultury 2019. – w ramach współpracy prowadzono warsztaty w oparciu o aplikowany wniosek pt. „Zrób to sam! – Do it Yourself – edycja II”. Celem projektu było rozwijanie pasji artystycznych i zapoznanie z różnymi technikami rękodzieła. W zajęciach warsztatowych uczestniczyły dzieci i młodzież z Grup Wsparcia. Łącznie odbyło się 6 spotkań, w których uczestniczyły 22 osoby. Materiały do zajęć oraz wynagrodzenie osoby prowadzącej zajęcia zostały w całości sfinansowane z przyznanej dotacji w ramach projektu Dzielnicze Kultury 2019.
- **Zajęcia animacyjno-ruchowe pt. „Wakacje tuż tuż” z uczestnikami Koła Naukowego studentów z UMCS** – zajęcia zostały poprowadzone przez 6-ciu studentów z Koła Naukowego UMCS w Lublinie. Dzieci oraz młodzież miały okazję uczestniczyć w szeregu zabaw animacyjnych, które odbywały się

na terenach zielonych przy Centrum Aktywności Środowiskowej. Zajęcia odbyły się w dniu 13.06.2019 r. i uczestniczyło w nich 26 osób.

- **Współpraca z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Lublinie** – w ramach współpracy odbyło się 5 spotkań w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Lublinie. Na spotkaniach poruszane były kwestie aktywnego poszukiwania pracy, metod rozmawiania z potencjalnym pracodawcą, pisania CV. Na ostatnim spotkaniu przeprowadzony został również test kompetencji zawodowych połączony z omówieniem jego wyników z doradcą zawodowym. Łącznie w spotkaniach wzięło udział 20 osób.
- **Współpraca z Fundacją Sztukmistrze w Lublinie** – Cykl zajęć animacyjno-artystycznych skierowanych do dzieci i młodzieży z pięciu dzielnic Lublina. Podczas zajęć animacyjnych doświadczeni trenerzy i animatorzy prowadzili zajęcia cyrkowe i akrobatyczne dla dzieci i młodzieży. W ramach ww. współpracy odbywało się 21 zajęć cyrkowych w których uczestniczyło 26 dzieci z Grup Wsparcia.
- **Spotkanie Zespołu Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka** – odbyły się 4 spotkania, które miały na celu omówienie z pedagogami szkolnymi występujących, w ciągu roku szkolnego, problemów edukacyjnych i wychowawczych. Wspólne omówiono i przyjęto strategię działań dla poszczególnych uczestników Centrum. W spotkaniach uczestniczyli: Pedagodzy ze Szkół Podstawowych w Lublinie: Nr 27, 20, 19, 15, 23, 24, Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 4 w Lublinie, VI Liceum Ogólnokształcącego w Lublinie, pracownicy socjalni z Sekcji Pracy Socjalnej Nr 23 i Nr 11, Pracownicy Zespołu ds. pieczy i asysty rodzinnej, Zawodowi kuratorzy rodzinni, Dzielnicowy VI Komisariatu Policji w Lublinie oraz pracownicy Centrum (kierownik, wychowawcy, pedagog oraz psychologowie).
- **Cykl zajęć artystyczno-muzycznych dla dzieci i młodzieży** - zajęcia prowadzone przez muzyka, stypendystę Prezydenta Miasta Lublin. W ramach cyklu „Młode Piosenki” dzieci i młodzież uczestniczyły w 5 spotkaniach zakończonych koncertem, który odbył się w dniu 30.10.2019 r. w Centrum Aktywności Środowiskowej. W zajęciach wzięło udział łącznie 20 osób.
- **Współpraca z Akademickim Punktem Wolontariatu** - wyjście zorganizowane zostało w odpowiedzi na zaproszenie uczestników Grup Wsparcia Centrum Aktywności Środowiskowej przez Akademicki Punkt Wolontariatu działający przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Dzieci wzięły udział w projekcji dwóch bajek, a następnie przeprowadzony został konkurs z nagrodami dotyczący treści obejrzanych filmów. Na zakończenie zorganizowano słodki poczęstunek i wspólne zabawy. Spotkanie miało charakter edukacyjny. Pozwoliło także na integrację dzieci z innymi uczestnikami wydarzenia (świetlice środowiskowe). W wyjściu, które odbyło się 16.11.2019 r wzięło udział 9 dzieci oraz 2 opiekunów.

- **Cykliczna akcja „ziemioplody”** – organizowanie pomocy mieszkańcom bloków socjalnych w formie dystrybucji warzyw, około 1 105 kg płodów rolnych. W ciągu roku 2019 roku odbyło się 13 dostaw. Z akcji skorzystały 174 osoby z 58 rodzin.

Ponadto Centrum Aktywności Środowiskowej podejmowało współpracę przy realizacji działań o charakterze środowiskowym z: Radą Mieszkańców Bloków Socjalnych przy ul. Antoniny Grygowej 4, Jednostką Ratowniczo-Gaśniczą Nr 3 Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie, Strażą Miejską, Komisariatem VI Policji w Lublinie, Parafią pw. Matki Bożej Królowej Polski w Lublinie.

Na szczególną uwagę zasługuje nawiązana współpraca z firmami prowadzącymi kursy i szkolenia dla osób bezrobotnych. W wyniku intensywnej pracy i stałej motywacji bezrobotnych osób przez psychologa Centrum udało się osiągnąć bardzo wysoki wskaźnik aktywizacji zawodowej osób wykluczonych z rynku pracy. Z dużym sukcesem został zrealizowany cel główny „Oferty CAŚ”: animowanie i tworzenie wielopłaszczyznowej sieci wsparcia służącej przywróceniu samodzielności, w tym powrotu na rynek pracy. Łącznie zaktywizowano 70 osób, w tym 65 odbyły szkolenia, 26 odbyło staże oraz 6 otrzymało zatrudnienie.

8.2. Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin

Poradnia świadczy usługi dla mieszkańców Miasta Lublin, a także w ramach porozumień może świadczyć usługi mieszkańcom innym gmin. Praca pracowników Poradni odbywa się w jej siedzibie lub w środowisku lokalnym.

Do zadań Specjalistycznej Poradni dla Rodzin należy między innymi:

- świadczenie usług w zakresie rodzinnego i psychologicznego poradnictwa dla rodzin, w tym rodzin zastępczych i rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w opiece zastępczej,
- działania o charakterze profilaktycznym,
- prowadzenie terapii psychologicznej: indywidualnej, małżeńskiej, rodzinnej i grupowej,
- prowadzenie terapii pedagogicznej,
- podejmowanie działań mediacyjnych,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Ośrodka i innymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w celu podejmowania interdyscyplinarnego oddziaływania na rodzinę lub osobę korzystającą z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin,
- zapewnienie konsultacji innych specjalistów niezbędnych w procesie pracy z rodziną, w szczególności z zakresu poradnictwa specjalistycznego i prawnego,
- superwizja pracy,
- propagowanie informacji, wiedzy, doświadczeń.
- wykonywanie innych czynności niezbędnych do poprawnego wykonywania zadań statutowych przez Specjalistyczną Poradnię dla Rodzin.

W 2019 roku, z pomocy Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, skorzystało 777 rodzin (40 rodzin więcej, niż w 2018 roku).

Tabela 15. Liczba rodzin korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w latach 2018 – 2019

KATEGORIA INFORMACJI	Liczba rodzin w 2018 roku	Liczba rodzin w 2019 roku
ogółem liczba rodzin	817	777
w tym rodzin naturalnych	783	740
w tym rodzin zastępczych	17	23
w tym rodzin adopcyjnych	10	10
w tym dzieci z placówek opiekuńczo - wychowawczych	7	4

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin w 2019 roku objęła wsparciem 1 495 osób (w 2018 roku liczba ta wynosiła 1 516 osób).

Tabela 16. Liczba osób korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w latach 2018 - 2019

Kategoria informacji	Liczba osób objętych wsparciem w 2018 r. – 1 516, z tego:		Liczba osób objętych wsparciem w 2019 r. – 1 495, z tego:	
	dorośli	dzieci	dorośli	dzieci
Łączna liczba osób korzystających	1 283	233	1 226	269
w tym: liczba osób w terapii	1 017	173	968	179
w tym: liczba osób w psychoprofilaktyce	266	60	258	90

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W 2019 roku przeprowadzono 7 966 sesji terapeutycznych, w formie: terapii rodzinnej (237 osób), terapii małżeńskiej (76 osób), terapii indywidualnej (372 osoby), terapii pedagogicznej (103 osoby), terapii biofeedback (19 osób), terapii psychiatrycznej (19 osób), konsultacji telefonicznej (431 osób).

W ramach działań Poradni przeprowadzono szereg spotkań psychoprofilaktycznych m.in.:

- cykl warsztatów doskonalenia umiejętności wychowawczych: „Szkoła dla rodziców” oraz „Rodzeństwo bez rywalizacji” - 50 spotkań (69 uczestników),
- spotkania integracyjne rodzin byłych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych - 2 spotkania (118 uczestników),

- warsztaty umiejętności społecznych dla dzieci „Przyjaciele Zippiego” - 24 spotkania (10 uczestników),
- superwizje dla pracowników pedagogicznych Centrum Administracyjnego im. Ewy Szelburg-Zarembiny - 6 spotkań (6 uczestników),
- warsztat „Rodzinny posiłek jako element scalający rodzinę” - 1 spotkanie (25 uczestników),
- warsztat „Zapobieganie szkodliwym wpływom nadmiernej cyfryzacji” – 1 spotkanie (25 uczestników),
- warsztat „Wpływ doświadczeń traumatycznych na jakość życia” - 1 spotkanie (30 uczestników),
- warsztat „Pomoc dziecku z doświadczeniem traumy” - 1 spotkanie (30 uczestników).

W 2019 roku Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin MOPR organizowała również działania informacyjno-szkoleniowe, m.in.:

1. Spotkania dla specjalistów pracujących z dzieckiem krzywdzonym (szkolenie umiejętności terapeutycznych) – 10 spotkań (19 uczestników).
2. Prowadzenie biblioteczki ze zbiorem książkowym dotyczącym poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, terapii i psychoprofilaktyki. Z biblioteczki korzystają klienci Poradni oraz specjaliści.
3. Pracownicy Poradni uczestniczyli w szkoleniach:
 - „A powtórz to jeszcze raz” – terapia pacjentów z zaburzeniami kompulsywnymi” - 10 osób,
 - „Parentyfikacja - terapia pacjentów z doświadczeniem odwrócenia ról w rodzinie” - 10 osób,
4. Podwyższanie kwalifikacji w ramach studiów podyplomowych pracowników Poradni (2 osoby).

9. Współpraca z instytucjami i organizacjami

9.1. Koordynacja prac społecznie użytecznych - współpraca z Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuował zadania związane z koordynacją prac społecznie użytecznych na terenie Miasta Lublin. W ramach realizowanych działań, Dział ds. pomocy środowiskowej prowadził współpracę z 30 podmiotami (m.in. Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie, domami pomocy społecznej, ośrodkami wsparcia, warsztatami terapii zajęciowej, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi oraz organizacjami pozarządowymi).

W miesiącu styczniu 2019 roku sporządzono Plan potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych, określający m.in. rodzaje prac, liczbę godzin, liczbę bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej oraz liczbę osób uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, które mogą być skierowane do wykonywania prac społecznie

użytecznych. Zgodnie z ww. Planem potrzeb prace społecznie użyteczne kierowane były w 2019 roku do 53 osób bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej (w tym: 43 osób bezrobotnych, z czego 5 osób bezrobotnych zaplanowanych do uczestnictwa w niniejszej inicjatywie w ramach porozumienia zawartego pomiędzy MOPR, MUP, ZNK) oraz 10 uczestników Programu Aktywizacja i Integracja w ramach Projektu „Sami dla siebie” kierowanych do PSU na okres 2 miesięcy).

W miesiącu styczniu 2019 roku opracowano również wniosek o organizację prac społecznie użytecznych w Mieście Lublin, zawierający m.in. liczbę osób uprawnionych, liczbę godzin, rodzaj i miejsce wykonywania prac społecznie użytecznych wraz ze wskazaniem podmiotów, jak również listę 251 osób bezrobotnych (korzystających ze świadczeń pomocy społecznej), deklarujących akces podjęcia prac społecznie użytecznych. Niniejszy dokument wraz z wnioskami poszczególnych placówek, dotyczącymi zapotrzebowania na pracowników, skierowano do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie.

Kwota przeznaczona na realizację zadania w 2019 roku z budżetu gminy (w dyspozycji MOPR) wynosiła 63 000,00 zł (co stanowiło 40%), natomiast pozostałe 60% dotyczyło środków Funduszu Pracy (MUP).

Faktycznie na realizację prac społecznie użytecznych w 2019 roku wydano kwotę 52 818,44 zł, (w tym kwotę 2 142,00 zł na Program Aktywizacja i Integracja – Projekt „Sami dla siebie”), będącą w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Pomimo otrzymanego skierowania do prac społecznie użytecznych jedenaście osób odmówiło ich wykonywania, przerwały, podjęły zatrudnienie lub uzyskały zasiłek stały, co skutkowało tym, iż kwota przeznaczona na realizację niniejszego zadania nie została wykorzystana w całości. Dodatkowo jedna osoba przerwała wykonywanie prac społecznie użytecznych, realizowanych w ramach Programu Aktywizacja i Integracja „Sami dla Siebie”.

Pracownik Działu ds. pomocy środowiskowej, po otrzymaniu dokumentów z poszczególnych podmiotów realizujących prace społecznie użyteczne, przygotowywał każdego miesiąca dokumentację, niezbędną do dokonania wypłaty świadczeń, a po jej zrealizowaniu występował o refundację świadczeń z Funduszu Pracy do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie. Kwota zrefundowana przez MUP w Lublinie w 2019 roku wyniosła 79 227,66 zł (w tym 3 213,00 zł na Program Aktywizacja i Integracja).

W 2019 roku Miejski Urząd Pracy w Lublinie skierował do wykonywania prac społecznie użytecznych 63 osoby, w tym:

- 53 osoby do PSU w poszczególnych placówkach.
- 10 osób do PSU w ramach Programu Aktywizacja i Integracja – Projekt „Sami dla siebie” (z czego 3 osoby przerwały PSU).

Liczbę osób realizujących PSU w poszczególnych miesiącach przedstawia poniższa specyfikacja:

- w miesiącu lutym 2019 roku – 40 osób,

- w miesiącu marcu 2019 roku – 42 osób,
- w miesiącu kwietniu 2019 roku – 43 osób,
- w miesiącu maju 2019 roku – 42 osób,
- w miesiącu czerwcu 2019 roku – 42 osób,
- w miesiącu lipcu 2019 roku – 37 osób,
- w miesiącu sierpniu 2019 roku – 38 osoby,
- w miesiącu wrześniu 2019 roku – 52 osoby (w tym 10 w ramach Programu Aktywizacja i Integracja – Projekt „Sami dla siebie”),
- w miesiącu październiku 2019 roku – 48 osób (w tym 7 w ramach Programu Aktywizacja i Integracja – Projekt „Sami dla siebie”),
- w miesiącu listopadzie 2019 roku – 40 osób.

Celem prac społecznie użytecznych była aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych oraz korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Instrument aktywizacji w postaci prac społecznie użytecznych stworzył osobom bezrobotnym, które przez wiele lat były nieaktywne zawodowo i nie pozostawały w stosunku pracy – szansę czynnego udziału na rynku pracy.

9.2. Współpraca z Kuratorium Oświaty w Lublinie

W ramach kontynuacji współpracy z Kuratorium Oświaty w Lublinie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2019 roku pozyskał skierowania dla 80 dzieci i młodzieży w wieku od 7 – 15 ze środowisk ubogich i zagrożonych patologią na bezpłatny wypoczynek wakacyjny.

Pracownicy Działu ds. pomocy środowiskowej koordynowali działania związane z rekrutacją i wyjazdem na kolonie letnie, przygotowaniem oraz przekazywaniem dla potrzeb Kuratorium Oświaty oraz organizatorów wypoczynku – list uczestników, jak również dokonywali uzgodnień dotyczących terminów odjazdów oraz powrotów dzieci z kolonii.

Kolonie letnie zorganizowane zostały w Darłowie w terminie od 20 do 31 sierpnia 2019 r.

9.3. Projekt „Szlachetna Paczka”

W 2019 roku Dział ds. pomocy środowiskowej po raz kolejny prowadził współpracę z Koordynatorem Regionalnym programu „Szlachetna paczka”. Projekt adresowany był do osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, które wymagały udzielenia dodatkowego wsparcia, w tym do seniorów.

W ramach prowadzonych działań pozyskano łącznie 122 oświadczenia osób i rodzin wymagających dodatkowego wsparcia z obszaru Miasta Lublin, które zostały przekazane do Koordynatora Regionalnego, natomiast pomoc otrzymało 66 rodzin.

9.4. Działania osłonowe

W 2019 roku prowadzono współpracę z Wydziałem Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz zabezpieczenia podstawowych potrzeb osobom i rodzinom, które ucierpiały w wyniku zdarzenia kryzysowego.

Kierownik Działu ds. pomocy środowiskowej uczestniczył w 4 posiedzeniach Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego, które odbywały się w siedzibie Wydziału Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin oraz w Ratuszu. Celem powyższych spotkań była m.in. ocena zagrożeń porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na terenie Miasta Lublin.

Ponadto sprawowano nadzór nad prowadzonymi działaniami profilaktyczno-osłonowymi na rzecz osób, które nie są w stanie własnym staraniem poradzić sobie w trudnym okresie zimowym, w tym: osoby samotne, niepełnosprawne, niezaradne życiowo, rodziny wielodzietne, osoby bezdomne oraz w podeszłym wieku.

W ramach tych działań wystosowano pisma do Dyrektorów szpitali funkcjonujących na terenie Miasta Lublin z prośbą o włączenie się w działania profilaktyczno-osłonowe na rzecz osób samotnych, starszych, bezdomnych, opuszczających placówki opieki zdrowotnej i mieszkańców, którzy nie są w stanie zapewnić sobie odpowiednich warunków do przetrwania okresu zimowego. Systematyczny kontakt ze służbami społecznymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie dotyczący wymiany informacji umożliwił podjęcie szybkich działań interwencyjnych pozwalających uniknąć nieszczęśliwych wypadków.

Ponadto rozmieszczono plakaty informacyjne, zawierające wykaz placówek i instytucji działających na rzecz osób bezdomnych oraz zamieszczono na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie apel do mieszkańców miasta Lublin udrażliwiający na trudną sytuację osób bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i niezaradnych życiowych z prośbą o zgłaszanie wszelkich informacji o miejscach pobytu osób zagrożonych skutkami niskich temperatur.

9.5. Współpraca z Lawendowym Dworkiem oraz Rotary Club Lublin Stare Miasto.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w roku 2019 podjął współpracę z Lawendowym Dworkiem oraz Rotary Club Lublin Stare Miasto, w celu organizacji Spotkania Wigilijnego. Powyższa inicjatywa skierowana była do:

- rodzin ubogich, bez możliwości przygotowania własnej wieczerzy wigilijnej, bez możliwości sprawienia dzieciom prezentu,
- osób samotnych, opuszczonych, wykluczonych, dla których spotkanie z innymi ludźmi stanowi rzadkość, a które może stanowić radość i siłę,
- osób niepełnosprawnych, być może samotnych, ubogich, które nie miałyby jak i z kim spędzić wieczerzy wigilijnej.

Dzieci w czasie wieczerzy wigilijnej zostały obdarowane wymarzonymi prezentami od Świętego Mikołaja a rodzice/opiekunowie oraz osoby samotne paczką żywnościową.

W ramach powyższej współpracy czynny udział w spotkaniu wzięły rodziny, osoby samotne oraz osoby niepełnosprawne będące beneficjentami Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Wieczera wigilijna odbyła się dnia 23 grudnia 2019 roku o godzinie 14.00 w Lawendowym Dworcu przy ul. Krochmalnej 13c. Uczestniczyło w niej łącznie 64 osoby, w tym: 44 osoby dorosłe oraz 20 dzieci.

9.6. Akcja „Pomóż dzieciom przetrwać zimą”

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2019 roku wzorem lat ubiegłych włączyli się w działania związane z akcją. Przedstawiciele MOPR uczestniczyli w zebraniach organizacyjnych Komitetu Organizacyjnego Ogólnopolskiej Akcji Charytatywnej „Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimą 2019” oraz zebraniach współorganizatorów. W ramach prowadzonych działań utrzymywano systematyczny kontakt ze współorganizatorami oraz poszczególnymi Filiami pod kątem zapewnienia bieżącego przepływu informacji o możliwości uzyskania wsparcia przez osoby zainteresowane.

W 2019 roku pomoc w formie paczek otrzymały łącznie 502 osoby i rodziny (liczba osób w rodzinach – 1 250, liczba dzieci w rodzinach – 600). W ramach Akcji Ośrodek otrzymał 6 024 kg darów w formie paczek żywnościowych. Dystrybucja darów odbywała się we wszystkich 20 sekcjach pracy socjalnej MOPR w Lublinie.

9.7. Realizacja programu Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie realizował liczne inicjatywy w ramach Programu Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin na lata 2016-2020, stanowiącego załącznik do uchwały nr 328/XI/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 19 listopada 2015 roku, służącego aktywizacji i integracji osób w podeszłym wieku zamieszkujących na terenie Miasta Lublin. Na realizację działań środowiskowych w ramach Programu przeznaczono kwotę 21 500,00 zł.

W ramach ww. środków zrealizowane zostały niżej wymienione inicjatywy:

1. W dniach od 15 do 19 kwietnia 2019 r. pracownicy socjalni Sekcji pracy socjalnej Nr 19 zorganizowali Akcję świąteczną pn. „Wielkanoc z uśmiechem”. W ramach inicjatywy przekazano 12 seniorom świąteczne stroiki oraz słodki poczęstunek. Celem przedsięwzięcia było kultywowanie polskich tradycji związanych ze Świątami Wielkanocnymi oraz niwelowanie u seniorów poczucia osamotnienia i wykluczenia.
2. W dniu 4 czerwca 2019 r. odbyła się inicjatywa pn. „Kwiaty i zioła wokół nas”, która została zrealizowana przez pracowników Sekcji pracy socjalnej Nr 5. W działaniu uczestniczyło 7 seniorów. Uczestnicy zostali zapoznani przez dietetyczkę z zasadami żywienia z wykorzystaniem ziół i roślin oraz przygotowali indywidualną, doniczkową kompozycję. Dla gości zapewniony został poczęstunek, a każdy z uczestników otrzymał dyplom i informator zielarski. Celem powyższego działania było przekazanie wiedzy na temat możliwości minimalizowania codziennego stresu i poprawy zdrowia psychicznego za pomocą kwiatów i ziół.

3. W dniu 4 czerwca 2019 r. na terenie Domu Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie, odbyło się spotkanie w formie grilla na świeżym powietrzu pn. „W przeddzień lata”. Organizatorami przedsięwzięcia byli pracownicy Domu Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie. Pracownicy socjalni Sekcji pracy socjalnej Nr 1 włączyli się w organizację pikniku plenerowego. Inicjatywa miała charakter profilaktyczny, promujący solidarność międzypokoleniową oraz zachowania prospołeczne, integrujące społeczność lokalną. Muzyka i śpiew połączony ze wspólnym grillowaniem miał na celu łączyć pokolenia seniorów oraz mieszkańców dzielnicy Wieniawa. Oprawę muzyczną spotkania zapewnił Pan Robert Rytwiński – mieszkaniec domu pomocy społecznej. W spotkaniu uczestniczyło 50 osób, w tym 11 Seniorów.
4. W dniu 6 czerwca 2019 r. w Filii Nr 11 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lublinie przy ul. Lwowskiej 6 odbyło się spotkanie dla Seniorów pt. „Wieczór z piosenką”. Celem głównym spotkania było zapobieganie alienacji społecznej poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego oraz udział w wydarzeniach kulturalnych osób starszych.
5. W dniu 6 czerwca 2019 r. na terenie Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 5 w Lublinie przy ul. Rzeckiego 10 odbył się Festyn Rodzinny pn. „Od Unii Lubelskiej do Unii Pokoleń”. Inicjatywa miała charakter otwarty. Celem wydarzenia była aktywizacja i integracja społeczności lokalnej, w tym seniorów. Harmonogram obejmował: występy artystyczne, pokazy, gry i zabawy dla dzieci, zajęcia warsztatowe i sportowe, a także stoiska promocyjne i edukacyjne, dmuchany plac zabaw, poczęstunek. W wydarzeniu brało udział około 360 osób, w tym 100 seniorów.
6. W dniu 15 czerwca 2019 r. na boisku przy Szkole Podstawowej Nr 30 w Lublinie, odbył się „Festyn Rodzinny na Wrotkowie”. Inicjatywa miała charakter otwarty. Jego organizatorem była Spółdzielnia Mieszkaniowa im. Z. i W. Nałkowskich oraz lokalni partnerzy, w tym Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie. Podczas działania środowiskowego miały miejsce m.in.: występy dzieci, młodzieży, seniorów i wykonawców zawodowych oraz „Wielki turniej rodzin”. Atrakcją była obecność służb mundurowych – Policji oraz maskotki „Poli”. Celem inicjatywy była integracja społeczności lokalnej i umożliwienie mieszkańcom aktywnego wypoczynku. W działaniu uczestniczyło ok. 300 osób, w tym 100 seniorów.
7. W dniu 17 czerwca 2019 r. na Osiedlu „Piastowskie” LSM zorganizowane zostało działanie o charakterze środowiskowym pn. „Dzień sąsiada”. Była to impreza otwarta, której celem była aktywizacja i integracja społeczności lokalnej, w tym seniorów. Harmonogram obejmował: występy artystyczne dzieci z Przedszkola Nr 47, gry i zabawy, konkursy z nagrodami, zajęcia pilates dla Seniorów oraz słodki poczęstunek. W działaniu uczestniczyło 120 osób, w tym 30 seniorów.
8. W dniu 27 czerwca 2019 r. Sekcja pracy socjalnej Nr 20 zrealizowała inicjatywę pn. „Zamek Lubelski”. Celem powyższego działania była integracja i podniesienie aktywności osób starszych. W zwiedzaniu udział wzięło 9 seniorów, którzy zapoznali się z historią Zamku Lubelskiego. Seniorzy zwiedzili Kaplicę Trójcy

Świętej oraz Wieżę Zamkową, gdzie mieli możliwość podziwiania panoramy Lublina. Uczestnicy spędzili także wspólnie czas przy poczęstunku w lokalnej restauracji.

9. W dniu 18 października 2019 r. przy współdziale Filii Nr 4 w siedzibie Dzielnicowego Domu Kultury SM „Czechów” przy ul. Kiepury 5a odbył się koncert wokalny-taneczny pn. „Barwy Jesieni”. Celem uroczystości była integracja pokoleń oraz organizacja czasu wolnego seniorów. Program spotkania obejmował występy grup tanecznych „Perfekt” i „Aurum”, prezentacje uczniów Szkoły Podstawowej Nr 45 w Lublinie, recital Elżbiety Niczyporuk, wernisaż akwareli pn. „Pamiętasz, była jesień”. Działanie o charakterze otwartym, uczestniczyło w nim 100 osób, w tym 40 seniorów.
10. W dniu 18 października 2019 r. Filia Nr 1 MOPR w Lublinie zorganizowała spotkanie dla Seniorów pod nazwą „Barwy Jesieni”. Miejsce spotkania był Bar Kaprys w Lublinie przy ul. Lwowskiej 6. W spotkaniu udział wzięło 18 seniorów oraz przedstawiciele Filii Nr 1. Celem głównym spotkania była integracja osób starszych oraz ukazanie sposobów na spędzanie czasu wolnego. Spotkanie zapoczątkował występ wokalny, podczas którego zaprezentowano piosenki z musicali z akompaniamentem gitarowym. Wodzirej poprowadził tzw. „wieczorek taneczny”.
11. W dniu 23 października 2019 r. w Domu Kultury LSM w Lublinie, ul. K. Wallenroda 2D odbyło się spotkanie z okazji obchodów Międzynarodowego Dnia Seniora oraz Dnia Osób Niepełnosprawnych, zorganizowane w ramach współpracy lokalnych nieformalnych partnerów, przy współdziale Filii Nr 3 MOPR w Lublinie. Impreza miała charakter otwarty i skierowana była do mieszkańców z obszaru działania Filii Nr 3, w tym seniorów oraz osób niepełnosprawnych, a także ich opiekunów. Celem inicjatywy była aktywizacja i integracja społeczności lokalnej.
12. W dniu 8 listopada 2019 r. w sali widowiskowej Dzielnicowego Domu Kultury Spółdzielni Mieszkaniowej „Czechów” przy ul. Kiepury 5a w Lublinie, odbył się koncert pieśni patriotycznych pn. „Przybyli Ułani”. Celem inicjatywy była integracja międzypokoleniowa, kultywowanie tradycji narodowej związanej z odzyskaniem niepodległości, propagowanie pieśni i uczuć patriotycznych oraz wzmocnienie identyfikacji z miejscem pochodzenia. Wydarzenie o charakterze otwartym realizowane w ramach Programu Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin na lata 2016 – 2020. Organizatorami przedsięwzięcia byli: Dzielnicowy Dom Kultury SM „Czechów” oraz Filia Nr 4 MOPR i Szkoła Podstawowa Nr 45 w Lublinie. W spotkaniu uczestniczyło 100 osób, w tym 35 seniorów.
13. W dniu 20 listopada 2019 r. w siedzibie Charytatywnego Stowarzyszenia Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”, przy ul. Abramowickiej 122 zrealizowano działanie środowiskowe pn. „Senior żywą historią”. W spotkaniu okolicznościowym udział wzięli seniorzy zamieszkujący obszar dzielnicy „Głusk”

- i „Abramowice”. Inicjatywa została zrealizowana we współpracy z Radą Dzielnicy „Abramowice”. Inicjatywa miała na celu upamiętnienie odzyskania niepodległości przez Polskę. W działaniu uczestniczyło 50 osób, w tym 18 seniorów.
14. W dniu 28 listopada 2019 r. Sekcja pracy socjalnej Nr 11 zrealizowała inicjatywę pn. „Bal seniora”, w ramach którego zorganizowano zabawę taneczną połączoną z poczęstunkiem. Bal odbył się w siedzibie Pracowni Kultury Tatarskiej Filii Dzielnicy Domu Kultury „Bronowice”, ul. Hutnicza 28 A w Lublinie. Współorganizatorami działania były: Sekcja pracy socjalnej Nr 11, Pracownia Kultury „Tatarska”, Centrum Dniennego Pobytu dla Seniorów Nr 2 oraz „Klub Aktywnych Kobiety”. Celem inicjatywy była aktywizacja osób starszych oraz włączenie w życie społeczności lokalnej, przeciwdziałanie osamotnieniu oraz zachęcenie seniorów do podejmowania aktywności społecznej. W wydarzeniu wzięło udział 31 seniorów.
 15. W dniu 29 listopada 2019 r. Filia Nr 1 MOPR w Lublinie zorganizowała spotkanie dla seniorów i osób samotnych pn. „Wieczór andrzejkowy”. Spotkanie realizowane w ramach cyklu pn. „Wieczory w Bibliotece”. W spotkaniu udział wzięło 19 seniorów. Celem głównym spotkania była integracja osób starszych, ukazanie sposobów spędzania czasu wolnego.
 16. W dniu 11 grudnia 2019 r., na placu osiedlowym, przy ul. Z. Herberta w Lublinie, odbyło się działanie pn. „Świąteczne Drzewko Międzypokoleniowe”. Organizatorami działania była Sekcja pracy socjalnej Nr 17 Filii Nr 5 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, Szkoła Podstawowa Nr 40 i Przedszkole Nr 35 w Lublinie. W inicjatywie udział wzięli zaproszeni seniorzy zamieszkujący na terenie Osiedla im. Z. Herberta oraz dzieci ze Szkoły Podstawowej Nr 40 i Przedszkola Nr 35 w Lublinie. W działaniu wzięło udział 150 osób, w tym 45 seniorów.
 17. W dniu 13 grudnia 2019 r. w sali Domu Kultury „Kalinowszczyzna”, przy ul. Tumidajskiego 2 w Lublinie, odbyły się wielopokoleniowe świąteczne warsztaty integracyjne pn. „Kalina pod gwiazdami”. W ramach spotkania zrealizowano warsztaty z Panią Alicją Barton – lubelską pisarką, laureatką Orderu Uśmiechu przyznanego przez dzieci, autorskie czytanie wierszy, zapoznano uczestników z dorobkiem artystycznym artystki. Program warsztatów obejmował także wspólne ubieranie choinki, gry i zabawy, warsztaty rękodzieła dla seniorów oraz poczęstunek. Inicjatywa miała na celu wzmacnianie dialogu międzypokoleniowego, kultywowanie polskich tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia. Organizatorem działania byli pracownicy Sekcji pracy socjalnej Nr 18 oraz Dom Kultury „Kalinowszczyzna”, Wielopokoleniowy Klub Wolontariusza oraz Niepubliczne Przedszkole „Stonoga”. W spotkaniu uczestniczyło 80 osób, w tym 26 seniorów.
 18. W dniu 14 grudnia 2019 r. Sekcja pracy socjalnej Nr 11 zrealizowała działanie pn. „Dziadkowe Mikołajki”. Spotkanie odbyło się w auli parafii Matki Bożej

Królowej Polski w Lublinie, przy ul. Gospodarczej 7. Głównym celem inicjatywy była aktywizacja i integracja międzypokoleniowa Seniorów, dzieci i ich opiekunów oraz budowanie poczucia solidarności i współpracy między pokoleniami. Współorganizatorami inicjatywy było Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 2 oraz Klub seniora „Klub Aktywnych Kobiet”. W wydarzeniu wzięło udział 74 osoby, w tym 10 seniorów.

19. W dniu 17 grudnia 2019 r. Sekcja pracy socjalnej Nr 7 i Nr 12 zrealizowały działanie pn. „Świąteczne drzewko międzypokoleniowe”. W ramach inicjatywy odbyło się wspólnie ubierano zielone drzewka rosnącego na terenie Schroniska dla bezdomnych kobiet. Głównym celem projektu była aktywizacja i integracja międzypokoleniowa osób starszych, dzieci i ich opiekunów oraz budowanie poczucia solidarności i współpracy między pokoleniami. Współorganizatorami inicjatywy były: Fundacja SOS Ziemi Lubelskiej oraz Przedszkole Nr 14 w Lublinie. W spotkaniu uczestniczyło 50 osób, w tym 15 seniorów.
20. W dniu 19 grudnia 2019 r. na placu „z fontanną” przy ul. K. Wallenroda na osiedlu im. A. Mickiewicza odbyła się inicjatywa środowiskowa pn. „Ubieranie osiedlowej choinki”. Celem inicjatywy adresowanej do mieszkańców i sympatyków osiedla im. A. Mickiewicza była integracja mieszkańców osiedla, w tym seniorów, osób niepełnosprawnych, dzieci z osiedlowych szkół i przedszkoli oraz lokalnych instytucji i organizacji. W spotkaniu uczestniczyło około 200 osób, w tym 60 seniorów. Środki finansowe:
 - § 4300 – catering – 300,00 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2019 r. realizował Projekt pn. „**Pudełko życia**”. Projekt, skierowany jest do osób samotnych, starszych, niepełnosprawnych ma na celu podniesienie poczucia bezpieczeństwa ww. osób w zakresie zdrowia i życia. W pudełku, opatrzonym specjalną naklejką z logo akcji, znajduje się karta informacyjna, zawierająca informacje o numerach telefonów lub adresach do najbliższych, których należy poinformować o pobycie w szpitalu, dane na jaką chorobę osoba choruje oraz jakie leki przyjmuje. Ważne mogą okazać się informacje, że w domu znajduje się kot lub pies i komu przekazać zwierzę pod opiekę podczas nieobecności właściciela.

W przypadku osób samotnych, pracownicy socjalni udzielali pomocy w wypełnianiu karty informacyjnej, zaś w odniesieniu do osób w rodzinach, pracownicy Ośrodka informowali członków rodziny o konieczności wsparcia seniorów i osób chorych w wypełnianiu karty.

Pudełka dostępne były w siedzibie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie przy ul. Marii Koryznowej 2d, Filiach i Sekcjach pracy socjalnej MOPR, jak również w siedzibie Zespołu Ośrodków Wsparcia przy ul. Lwowskiej 28 oraz Wydziale Inicjatyw i Programów Społecznych przy ul. Stanisława Leszczyńskiego 23. W 2019 roku łącznie rozdysponowano 1 000 pudełek.

Dodatkowo w dniu 4 października 2019 r. odbył się Dzień Seniora w ZUS w Lublinie pod hasłem „Zdrowi, bezpieczni, aktywni”. W ramach współpracy międzyinstytucjonalnej pracownik socjalny z Działu pomocy środowiskowej Filii Nr 2 MOPR w Lublinie wystąpił w charakterze prelegenta. Udzielano informacji na temat akcji realizowanej przez Miasto Lublin pn. „Pudełko życia”.

10. Uczestnictwo w Porozumieniach

10.1. Porozumienie z Komendą Miejską Policji w Lublinie

W związku z zawartym w dniu 17 października 2012 roku porozumieniem pomiędzy Komendą Miejską Policji w Lublinie, a Gminą Lublin, w imieniu której działa Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad nieodpłatnego uczestnictwa pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie przy przesłuchaniu nieletnich w postępowaniu karnym, prowadzonym przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie w 2019 roku kontynuowano współpracę w powyższym zakresie.

W ramach niniejszej inicjatywy przedkładano w systemie kwartalnym, w Komendzie Miejskiej Policji w Lublinie wykaz osób wyznaczonych do współpracy w ramach niniejszej inicjatywy, zaś przedstawiciele MOPR w Lublinie uczestniczyli w przesłuchaniu nieletniego w sytuacji kiedy zapewnienie obecności rodziców/opiekunów prawnych albo obrońcy było niemożliwe. Zadaniem wyznaczonego pracownika MOPR w Lublinie była obecność podczas przesłuchania nieletniego, podejrzanego o dopuszczenie się czynu karalnego i podpisanie protokołu z przeprowadzonej czynności dowodowej.

W roku 2019 łącznie odbyło się 4 przesłuchania nieletnich w postępowaniach karnych z uczestnictwem przedstawicieli Ośrodka, prowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie.

10.2. Porozumienie z Aresztem Śledczym w Lublinie

W związku z zawartym na czas nieokreślony w dniu 24 lutego 2016 roku porozumieniem z Aresztem Śledczym w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad prowadzenia przez pracowników MOPR w Lublinie na terenie Aresztu Śledczego kwartalnych spotkań informacyjnych dla osób osadzonych, w 2019 roku kontynuowano współpracę w tym zakresie.

W 2019 roku przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w trakcie 4 osobistych spotkań z osobami odbywającymi karę pozbawienia wolności udzielał informacji dotyczących możliwości otrzymania wsparcia ze środków pomocy społecznej po opuszczeniu placówki penitencjarnej, zasad realizacji świadczeń na rzecz rodzin osób osadzonych w ramach systemu pomocy społecznej (świadczeń pieniężnych, pomocy rzeczowej), zakresu pomocy przysługującej po opuszczeniu Aresztu Śledczego, jak również możliwości uzyskania porad prawnych.

Ponadto pracownik MOPR udzielał informacji odnośnie procedury ubiegania się o orzeczenie stanu zdrowia i ustalenie stopnia niepełnosprawności, możliwości otrzymania lokalu socjalnego z zasobów gminy, uzyskania statusu osoby bezrobotnej

oraz uczestnictwa w szkoleniach, możliwości wykonywania prac społecznie użytecznych, przekwalifikowania się lub uzupełnienia wykształcenia, jak również poradnictwa w zakresie usług dostępnych dla osób zwalnianych z aresztu w ramach ofert innych podmiotów.

W trakcie osobistych spotkań osoby osadzone miały możliwość zadawania pytań odnoszących się do interesujących ich zagadnień (m.in. możliwość podjęcia pracy po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności, spłata zadłużeń czynszowych, umorzenie zobowiązań komorniczych, wsparcie dla członków rodziny, możliwość otrzymania pożyczki oraz dopłaty do bieżących zobowiązań finansowych). Osobom zainteresowanym udostępniono stosowne druki.

W spotkaniach na terenie Aresztu Śledczego w Lublinie wzięło udział łącznie 15 osób odbywających karę pozbawienia wolności.

10.3. Projekt „Przyjazne patrole”

Na podstawie porozumienia nr 2/BM/19 z dnia 19 lutego 2019 roku zawartego pomiędzy Gminą Lublin reprezentowaną przez Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie i Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie a Komendantem Miejskim Policji w Lublinie w okresie od 1 marca 2019 roku do 27 grudnia 2019 roku zrealizowane zostało działanie w zakresie przeciwdziałania zjawiskom patologicznym oraz zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom pod nazwą „Przyjazne patrole”. W patrolu uczestniczyli: psycholog lub pedagog z ramienia Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie, funkcjonariusz Policji oraz pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

W ramach powyższego porozumienia do obowiązków Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie należało:

1. zapewnienie udziału w projekcie pracownika socjalnego (jednego w trakcie patrolu), do którego obowiązków należy w szczególności:
 - a) dokonanie wglądu w sytuację rodziny oraz rozpoznanie sytuacji dziecka;
 - b) w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka zapewnienie małoletniemu właściwej opieki poprzez umieszczenie:
 - u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej lub
 - w rodzinie zastępczej lub
 - w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
 - c) w przypadku stwierdzonej przez wezwane służby medyczne konieczności hospitalizacji, pozostawienie dziecka w szpitalu;
 - d) w przypadku konieczności odebrania rodzicom/opiekunom prawnym dziecka przekazanie pouczenia o prawie wniesienia zażalenia do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka zgodnie z art. 12b i 12c ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
 - e) powiadomienie w ciągu 24 godzin sądu opiekuńczego o odebraniu dziecka z rodziny;
 - f) sporządzanie dokumentacji z podejmowanych czynności służbowych;

2. cotygodniowego sporządzania wykazu rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi i zagrożonych przemocą w rodzinie wytypowanych do zwizytowania oraz przekazywania go, w terminie do środy każdego tygodnia, do Naczelnika Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Lublinie.

Pierwszy patrol odbył się w dniu 1 marca 2019 roku, a ostatni w dniu 14 grudnia 2019 roku. W okresie sprawozdawczym odbyło się 86 patroli, które realizowane były w wyznaczone piątki, soboty i niedziele.

W okresie od 1 marca do 14 grudnia 2019 r. zrealizowano 329 wizyt w środowiskach rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi i zagrożonych przemocą w rodzinie wytypowanych do zwizytowania przez: pracowników socjalnych, koordynatorów pieczy zastępczej, asystentów rodzin, pracowników instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz sąd. Podczas realizacji projektu odwiedziono 120 rodzin oraz podjęto 30 interwencji zleconych przez Dyżurnego Komendy Miejskiej Policji w Lublinie.

Na podstawie art. 12a ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. odebrano 17 dzieci z 9 rodzin, w tym: 8 dzieci przekazano innej niezamieszkałej wspólnie osobie najbliższej, 7 dzieci umieszczono w Pogotowiu Opiekuńczym w Lublinie oraz 2 dzieci pozostawiono w szpitalu. Sporządzono 9 zawiadomień do sądu w związku ze stwierdzeniem zagrożenia zdrowia dzieci.

Ponadto, w trakcie podejmowanych działań, w 12 rodzinach wdrożono procedurę „Niebieskie Karty” sporządzając 12 formularzy Niebieskiej Karty – A, gdzie osobami doznającymi przemocy w rodzinie było: 19 małoletnich dzieci oraz 3 osoby dorosłe.

Członkowie patrolu przeprowadzili także 645 rozmów z rodzicami lub opiekunami, dziećmi i innymi członkami rodzin o charakterze edukacyjnym, profilaktycznym oraz ostrzegawczym.

W związku z uchwałą budżetową na rok 2019 na realizację powyższego projektu zostały zabezpieczone środki finansowe dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w kwocie 31 200 zł.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku na realizację projektu Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie wydatkował kwotę 31 199,63 zł.

10.4. Porozumienie z Samodzielnym Publicznym Szpitalem Klinicznym Nr 4 w Lublinie

W dniu 24 stycznia 2018 roku zawarto kolejne porozumienie do dnia 31 grudnia 2019 roku pomiędzy Samodzielnym Publicznym Szpitalem Klinicznym Nr 4 w Lublinie a Gminą Lublin, w imieniu której działa Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad wzajemnej współpracy w zakresie udzielania wsparcia pacjentom Szpitala wynikającego z przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W ramach powyższego porozumienia pracownik socjalny zatrudniony w szpitalu przeprowadził wywiady środowiskowe, na podstawie których Miejski Ośrodek Pomocy

Rodzinie w Lublinie rozpatrzył 95 wniosków dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej. W dniu 24 stycznia 2018 roku zawarto kolejne porozumienie do dnia 31 grudnia 2019 roku pomiędzy Samodzielnym Publicznym Szpitalem Klinicznym Nr 4 w Lublinie a Gminą Lublin, w imieniu której działa Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad wzajemnej współpracy w zakresie udzielania wsparcia pacjentom Szpitala wynikającego z przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W ramach niniejszej inicjatywy Szpital zobowiązał się m. in. do:

- skompletowania dokumentacji niezbędnej do ustalenia uprawnień do uzyskania świadczenia w formie dostępu do opieki zdrowotnej,
- przekazania do MOPR wypełnionego i podpisanego przez pacjenta wywiadu środowiskowego wraz z dokumentacją.

Natomiast MOPR zobowiązał się m. in. do:

- wydania decyzji administracyjnej ustalającej prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej dla osób będących mieszkańcami Miasta Lublin oraz osób bezdomnych posiadających ostatnie miejsce zameldowania w Lublinie i niezwłocznego powiadomienia Szpitala o podjętej decyzji,
- przekazania otrzymanego rodzinnego wywiadu środowiskowego wraz z załączoną dokumentacją do ośrodka pomocy społecznej zgodnie z właściwością miejscową osób, które nie są mieszkańcami miasta Lublin lub osób bezdomnych które posiadają ostatnie miejsce zamieszkania na terenie innych powiatów,
- przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych, na terenie Szpitala, z osobami wymagającymi udzielenia pomocy innej niż w formie uzyskania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, w celu ustalenia uprawnień do świadczeń ze środków społecznych, zaplanowania pomocy adekwatnej do zgłoszonych potrzeb, wydania decyzji administracyjnej w sprawie lub przekazania rodzinnego wywiadu środowiskowego wraz z kompletem dokumentacji do ośrodka pomocy społecznej zgodnie z właściwością miejscową.

W ramach powyższego porozumienia pracownik socjalny zatrudniony w szpitalu przeprowadził wywiady środowiskowe, na podstawie których Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie rozpatrzył 64 wnioski dotyczące potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

10.5. Porozumienie z Samodzielnym Publicznym Szpitalem Klinicznym Nr 1 w Lublinie

W dniu 15 listopada 2019 roku zawarto porozumienie do dnia 31 grudnia 2020 roku pomiędzy Samodzielnym Publicznym Szpitalem Klinicznym Nr 1 w Lublinie a Gminą Lublin, w imieniu której działa Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad wzajemnej współpracy w zakresie udzielania wsparcia pacjentom Szpitala wynikającego z przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W ramach niniejszej inicjatywy Szpital zobowiązał się m. in. do:

- skompletowania dokumentacji niezbędnej do ustalenia uprawnień do uzyskania świadczenia w formie dostępu do opieki zdrowotnej,
- przekazania do MOPR wypełnionego i podpisanego przez pacjenta wywiadu środowiskowego wraz z dokumentacją.

Natomiast MOPR zobowiązał się m. in. do:

- wydania decyzji administracyjnej ustalającej prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej dla osób będących mieszkańcami Miasta Lublin oraz osób bezdomnych posiadających ostatnie miejsce zameldowania w Lublinie i niezwłocznego powiadomienia Szpitala o podjętej decyzji,
- przekazania otrzymanego rodzinnego wywiadu środowiskowego wraz z załączoną dokumentacją do ośrodka pomocy społecznej zgodnie z właściwością miejscową osób, które nie są mieszkańcami miasta Lublin lub osób bezdomnych które posiadają ostatnie miejsce zamieszkania na terenie innych powiatów,
- przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych, na terenie Szpitala, z osobami wymagającymi udzielenia pomocy innej niż w formie uzyskania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, w celu ustalenia uprawnień do świadczeń ze środków społecznych, zaplanowania pomocy adekwatnej do zgłoszonych potrzeb, wydania decyzji administracyjnej w sprawie lub przekazania rodzinnego wywiadu środowiskowego wraz z kompletem dokumentacji do ośrodka pomocy społecznej zgodnie z właściwością miejscową.

W ramach powyższego porozumienia pracownik socjalny zatrudniony w szpitalu przeprowadził wywiady środowiskowe, na podstawie których Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie rozpatrzył 12 wniosków dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

10.6. Porozumienie o współpracy zawarte pomiędzy Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie w celu realizacji Programu Aktywizacja i Integracja (w ramach projektu „Sami dla siebie”).

W dniu 29 czerwca 2017 roku zostało zawarte w Lublinie porozumienie o współpracy pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie a Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie w celu określenia zasad współpracy przy realizacji zadań merytorycznych w projekcie „Sami dla siebie”, Oś priorytetowa 11 Włączenie społeczne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020, Priorytet inwestycyjny 9i: „Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie”, Działanie 11.1: „Aktywne włączenie”. Na mocy ww. porozumienia realizowany był Program Aktywizacja i Integracja w ramach Projektu MOPR w Lublinie pn.: „Sami dla siebie”. Program realizowany był w okresie od września 2019 r. do października 2019 r.

Cechy identyfikujące uczestników Programu to m.in.: długotrwałe pozostawanie bez pracy, posiadanie dysfunkcji wpływających na obniżenie szans na rynku pracy (m.in. wyuczona bezradność, bierność, postawa roszczeniowa, brak oraz znacząco obniżona

motywacja). Program skierowany był do 10 osób bezrobotnych z obszaru działania poszczególnych Filii MOPR w Lublinie. Uczestnicy Programu PAI brali udział w warsztatach kompetencji społecznych i osobistych. Dodatkowo wykonywali prace społecznie użyteczne w poszczególnych podmiotach na terenie Miasta Lublin.

W miesiącu wrześniu 2019 roku prace społecznie użyteczne w ramach PAI – Projekt „Sami dla siebie” wykonywało 10 osób, natomiast w miesiącu październiku 2019 roku – 7 osób. Na realizację prac społecznie użytecznych w ramach Programu Aktywizacja i Integracja – Projekt „Sami dla siebie” zaplanowano kwotę 2 720,00 zł uwzględnioną w planie budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie na realizację PSU w 2019 roku.

11. Uczestnictwo w Partnerstwach

11.1. Umowa Partnerska z Bractwem Miłosierdzia im. św. Brata Alberta w Lublinie z dnia 27 grudnia 2017 roku.

W dniu 27 grudnia 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie zawarł kolejną umowę partnerską z Bractwem Miłosierdzia im. św. Brata Alberta w Lublinie dotyczącą wspólnego uczestnictwa w konkursie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na realizację zadania publicznego „Partnerstwa przeciw wykluczeniu społecznemu – profesjonalne formy pomocy ze szczególną rolą zatrudnienia socjalnego” Edycja 2018, ogłoszonego w ramach programu „Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu – nowy wymiar 2020”.

W ramach podjętej współpracy MOPR w Lublinie zobowiązał się m.in. do przeprowadzenia rekrutacji, poprzez zawarcie kontraktów socjalnych kierujących 12 osób bezrobotnych do Klubu Integracji Społecznej prowadzonego przez Bractwo, z zastrzeżeniem, że będą to osoby bezrobotne, które nie uczestniczyły w tego typu działaniach realizowanych przez Bractwo Miłosierdzia w okresie wcześniejszym. Ponadto MOPR w Lublinie zobowiązał się do uwzględnienia uczestników Klubu Integracji Społecznej, którzy ukończyli pełną edycję KIS i spełniają przesłanki do wykonywania prac społecznie użytecznych w liście osób kierowanych do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie w 2019 roku do wykonywania tych prac (pod warunkiem zabezpieczenia środków finansowych przeznaczonych na ten cel w budżecie gminy Lublin w roku 2019).

Do obowiązków Bractwa Miłosierdzia należała m.in.: realizacja działań mających na celu aktywizację społeczną i zawodową osób, w szczególności: wsparcie psychologiczne, wsparcie doradcy zawodowego i terapeuty uzależnień, specjalistyczne kursy zawodowe, zajęcia integracyjne oraz wizytę studyjną w Podmiocie Ekonomii Społecznej.

W związku z powyższym przygotowując wniosek na realizację prac społecznie użytecznych na terenie Miasta Lublin w 2019 roku uwzględniono skierowanie 10 osób bezrobotnych, bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej do wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie Bractwa Miłosierdzia im. św. Brata Alberta.

12. Realizacja innych programów i inicjatyw

12.1. Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019 współfinansowanego z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych

Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019 skierowany był do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Członkowie rodzin lub opiekunowie otrzymali wsparcie w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki nad tymi osobami.

Program zakładał świadczenie usług opieki wytchnieniowej w ramach:

- pobytu dziennego, w placówce lub w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej;
- pobytu całodobowego;
- specjalistycznego poradnictwa psychologicznego lub terapeutycznego, zapewnienie wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji/rehabilitacji i dietetyki dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę.

Wydział pomocy środowiskowej realizował Program w ramach MODUŁU I: świadczenie usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego, skierowanego do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem, o których mowa powyżej oraz osób o znacznym stopniu niepełnosprawności niekorzystających z innych form usług w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej w formie usług opiekuńczych.

Zaplanowano, iż z ww. wsparcia skorzysta 40 osób po maksymalnej ilości 240 godzin (przy stawce 30,00 zł za jedną godzinę usługi opieki wytchnieniowej) dla każdej z nich. W związku z powyższym otrzymano dotację w wysokości 230 400,00 zł oraz wkład własny Gminy Lublin w wysokości 57 600,00 zł. Łącznie 288 000,00 zł.

W celu prawidłowej realizacji zadania ogłoszony został otwarty konkurs ofert, na podstawie którego wyłoniono zleceniobiorcę zadania, czyli Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Lublinie. W dniu 4 października 2019r. z ww. podmiotem podpisana została umowa na realizację zadania pod tytułem „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2019, na podstawie której Ośrodek zobowiązał się do przekazania środków finansowych na realizację ww. zadania do wysokości 279 423,54 zł (zgodnie ze złożoną ofertą I kalkulacją kosztów).

W całym okresie sprawozdawczym wpłynęły 42 wnioski o przyznanie usług opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Z tego 32 wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie, wydano 7 decyzji odmownych a 3 sprawy pozostawiono

bez rozpatrzenia po wcześniejszym wezwaniu strony do uzupełnienia braków formalnych.

Faktycznie z przyznanego wsparcia skorzystało 29 osób na łączną liczbę 3 763 godzin sfinansowaną z budżetu: państwa w kwocie 86 604,99 zł, Gminy Lublin w kwocie 21 651,25 zł. Łącznie: 108 256,24 zł. Osoby objęte Programem nie ponosiły odpłatności za przyznane usługi.

12.2. Wolontariat w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie

Na przestrzeni 2019 roku w Wydziale pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuowana była działalność wolontarystyczna realizowana w ramach programu „Wolontariat w Ośrodkach Pomocy Społecznej” jako uzupełnienie pomocy świadczonej w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

W zainteresowaniu służb społecznych pozostawały osoby zależne: niepełnosprawne, w sędziwym wieku, samotne, jak również rodziny wieloproblemowe, które własnym staraniem nie były w stanie przezwyciężyć rodzących się problemów życia codziennego. Wychodząc naprzeciw rozpoznany potrzebom i oczekiwaniom społecznym realizacja działań wolontarystycznych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie stanowi uzupełnienie i wzbogacenie oferty pomocy. Wolontariat w MOPR ukierunkowany jest na tworzenie warunków godnego funkcjonowania w społeczeństwie grup i osób zależnych oraz na promowanie innowacyjnych form wsparcia. Program wolontarystyczny inspirowany jest do samopomocy, integruje społeczność lokalną oraz uwrażliwia na potrzeby drugiego człowieka.

Pomoc wolontarystyczna realizowana w 2019 roku miała na celu rozszerzenie oferty wsparcia kierowanego do osób starszych, samotnych oraz w zakresie pomocy dzieciom i młodzieży w nauce. Wolontariusze realizujący pomoc usługową w Specjalistycznej Poradni dla Rodzin udzielali pomocy dzieciom, korzystającym ze wsparcia poradni w zakresie wyrównywania wiedzy i braków edukacyjnych oraz działaniach rozwijających umiejętności społeczne, prowadzone w środowisku rodzinnym dziecka. Ponadto wolontariusze byli zaangażowani podczas spotkania integracyjnego, zorganizowanego w Specjalistycznej Poradni dla Rodzin dla byłych wychowanków domów dziecka i ich rodzin (organizacja zabaw i konkursów dla dzieci).

Zarządzeniem nr 149/2015 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 31 sierpnia 2015 roku wprowadzono do realizacji regulamin wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Zarządzeniem nr 22/2018 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 14 marca 2018 roku w sprawie wyznaczenia pracowników odpowiedzialnych za koordynację wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie koordynacja wolontariatu została powierzona imiennie pracownikom poszczególnych Filii MOPR, zaś nadzór nad działaniami koordynatorów powierzono pracownikowi Działu ds. pomocy środowiskowej. Wykaz koordynatorów wolontariatu na

terenie poszczególnych Filii Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie znajduje się na stronie internetowej Ośrodka www.mopr.lublin.eu (zakładka wolontariat).

Wolontariat realizowany w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie odpowiadał zdiagnozowanym potrzebom i realizowany był w formie indywidualnej (pomoc osobom starszym, niepełnosprawnym, rodzinom wieloproblemowym, dzieciom w wyrównywaniu wiedzy i braków edukacyjnych oraz działaniach rozwijających umiejętności społeczne, prowadzonych w środowisku rodzinnym dziecka) oraz w formie akcyjnej (spotkanie integracyjne dla byłych wychowanków domów dziecka i ich rodzin – Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin).

Wolontariat stanowił ważny element sieci wsparcia społecznego, tworzonego w ramach samoorganizacji środowiska lokalnego, ukierunkowanego na bezinteresowną pomoc drugiemu człowiekowi.

Dotychczasowe doświadczenie, jak również rozpoznanie dokonane przez pracowników socjalnych MOPR w Lublinie potwierdzają duże zainteresowanie wolontariatem ze strony środowisk wymagających wsparcia. Rozpoznanie potrzeb w zakresie objęcia rodziny pomocą wolontarystyczną dokonywał pracownik socjalny, bezpośrednio współpracujący z daną osobą lub rodziną.

W okresie sprawozdawczym od stycznia 2019 roku do grudnia 2019 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie pracę wolontariuszy świadczyło 8 wolontariuszy na rzecz osób potrzebujących, korzystających z pomocy społecznej.

- Liczba środowisk indywidualnych objętych wolontariatem – 4,
- Liczba porozumień o współpracy zawartych w 2018 roku – 9,
- Liczba porozumień zawartych w 2018 roku kontynuowanych w 2019 roku – 1,
- Liczba godzin przepracowanych przez wolontariuszy – 83.

VI. WSPIERANIE RODZIN I SYSTEM PIELCZY ZASTĘPCZEJ

1. Wspieranie rodziny

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do pełnienia tych funkcji (art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dz. U. z 2019 r. poz. 1111, z późn. zm.). Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny powinna odbywać się z uwzględnieniem zasady pomocniczości.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogą zostać objęte szeregiem działań w ramach pracy z rodziną, w szczególności:

- konsultacjami i poradnictwem specjalistycznym,
- terapią i mediacją,
- pomocą prawną,
- usługami asystenta rodziny.

1.1. Poradnictwo specjalistyczne

Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, w zakresie terapii uzależnień, przemocy, kryzysów) oraz pomoc prawną rodziny bezpłatnie uzyskują w:

- **Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, ul. Popieluszki 28E**

Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Poradnia udziela bezpłatnych konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, pedagogicznego i rodzinnego) dla rodzin i osób (patrz str. 55 - 57).

- **Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej, ul. Popieluszki 4**

Specjaliści zatrudnieni w Dziale, tj. 2 pedagogów, 3 psychologów, świadczyli poradnictwo, m. in. na rzecz rodzin naturalnych. W roku 2019 tą formą pomocy objętych było **6 rodzin**, które skorzystały z **21 porad**.

Tematyka porad dotyczyła:

- 1) w ramach poradnictwa psychologicznego: konsekwencji emocjonalnych umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, radzenia sobie ze stratą, adaptacji dziecka do nowej sytuacji, przezwyciężania występujących trudności życiowych;
- 2) w ramach poradnictwa pedagogicznego: poprawy sytuacji życiowej rodzin naturalnych, poprawy relacji rodziców naturalnych z dziećmi, poprawy kompetencji wychowawczych rodzin naturalnych, przebiegu kontaktu rodziców z dziećmi, podnoszenia kwalifikacji zawodowych rodziców naturalnych, kierowania rodzin naturalnych do poradni specjalistycznych i organizacji pracujących na rzecz dziecka rodziny.

1.2. Asystenci rodziny

W 2019 r. w Lublinie zatrudnionych było **16 asystentów rodziny**. W stosunku do roku 2018 zatrudnienie asystentów utrzymało się na tym samym poziomie. Ogółem wydatki na ich zatrudnienie w 2019 roku wyniosły **794 422,34 zł**. Na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia w ramach realizacji Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na 2019 r. - Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Miasto Lublin pozyskało środki z dotacji celowej budżetu państwa w kwocie **172 127,00 zł** (co stanowiło 21,67% całości wydatków) na dofinansowanie wynagrodzeń dla **11 asystentów**.

Asystenci rodziny podjęli pracę z rodzinami naturalnymi przeżywającymi trudności, przede wszystkim w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i będącymi w trudnej sytuacji życiowej. Pracę prowadzono z rodzinami, które sprawowały opiekę nad dziećmi w celu poprawy ich umiejętności wychowawczych, jak również z rodzinami, których dzieci zostały czasowo umieszczone w pieczy zastępczej.

Asystenci pozostawali w systematycznym kontakcie z rodzinami monitorując sytuację rodzin wieloproblemowych, w których dzieci miały niezaspokojone potrzeby. Rodziny, których dzieci przebywały w pieczy zastępczej motywowali do zmiany sytuacji życiowej i stałego kontaktu z dziećmi.

W 2019 r. wsparciem asystenta rodziny objęto **288 rodzin** niewydolnych wychowawczo, w których wychowywało się **659 dzieci**. Asystenci odbyli **7 906 wizyt** w środowisku. W okresie sprawozdawczym zakończono pracę z **88 rodzinami**. Powody zakończenia pracy to: osiągnięcie założonych celów (27 przypadków), zaprzestanie współpracy rodziny z asystentem (40 przypadków), brak efektów pracy (7 przypadków) oraz zmiana metody pracy i inne (14 przypadków).

Rodzina po zakończeniu współpracy zostaje w systemie pomocy społecznej i jest nadal systematycznie odwiedzana przez pracownika socjalnego. Takie rodziny są bardzo często objęte również nadzorem kuratora sądowego, z którym współpracują pracownicy socjalni. W przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej w rodzinie i braku nadzoru kuratora sądowego, do Sądu kierowane są pisma o objęcie rodziny takim środkiem zabezpieczającym.

W 2019 r. asystenci rodziny we współpracy z członkami rodzin i po konsultacji z pracownikami socjalnymi przygotowali lub zaktualizowali **244 plany** pracy z rodziną, które obejmowały zakres działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, a także określały terminy ich realizacji i efekty podjętej pracy.

Asystenci dokonywali także okresowej oceny sytuacji rodziny, w której przedstawiali efekty prowadzonych działań oraz zasadność (lub brak zasadności) kontynuowania pracy z rodziną. W 2019 r. dokonano i przygotowano na piśmie **366 ocen**.

W roku 2019 asystenci rodziny sporządzili do właściwych sądów 5 wniosków o wgląd w sytuację rodziny oraz wiele pism informujących o zaistniałej sytuacji rodzinnej.

Główne zadania zrealizowane przez asystentów rodziny dotyczyły:

- podejmowania działań mających na celu pomoc rodzinom w rozwiązywaniu ich problemów socjalnych poprzez dostarczanie informacji i kierowanie do odpowiednich instytucji;
- udzielania pomocy w redagowaniu pism urzędowych, ubieganiu się przez rodziny o świadczenia socjalne, o przydział lub zamianę lokalu mieszkalnego, o umorzenie zadłużeń w opłacie czynszu, itp.;
- udzielania pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych poprzez, m.in.: kierowanie członków rodzin do poradni specjalistycznych i rodzinnych, kierowanie do udziału w diagnostyce oraz udziału w formach terapii indywidualnej, rodzinnej, grupowej, terapii uzależnień i grupach wsparcia;
- motywowania do skorzystania z konsultacji psychiatrycznych oraz kierowania członków rodzin do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie;
- informowania o prawidłowościach rozwoju bio-psycho-społecznego dzieci oraz o zaburzeniach tego rozwoju, które wymagają zmiany postaw wychowawczych opiekunów;
- podejmowania działań zamierzających do rozwijania u rodziców umiejętności wychowawczych, motywowania i kierowania na zajęcia rozwijające kompetencje rodzicielskie;
- informowania o możliwej etiologii zachowań dzieci sprawiających trudności wychowawcze, motywowania do podjęcia diagnostyki psychologicznej, pedagogicznej oraz psychiatrycznej oraz do stosowania zaleceń specjalistów;
- motywowania rodziców do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielania pomocy w postępowaniu rekrutacyjnym i pisaniu wniosków o przyjęcie do placówek edukacyjnych;
- edukowania w zakresie funkcjonowania na rynku pracy (szukanie ofert pracy, pisanie CV i listu motywacyjnego, przygotowanie się do rozmów kwalifikacyjnych z potencjalnym pracodawcami);
- uświadczenia wartości pracy i znaczenia utrzymywania pracy zarobkowej przez członków rodzin;
- podejmowania działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny, m.in. poprzez informowanie policji oraz służb medycznych o zaistniałych zagrożeniach oraz poprzez współpracę z kuratorami;
- motywowania rodzin do regularnego uczestnictwa w projekcie „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”, współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, którego realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie;
- przygotowania i prowadzenia dokumentacji pracy z rodziną.

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin która nałożyła na asystentów rodziny obowiązek

koordynowania poradnictwa skierowanego do kobiet w ciąży i rodzin oczekujących narodzin dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze stwierdzonym w życiu płodowym prawdopodobieństwem dysfunkcji rozwojowych oraz rodzin już wychowujących dzieci z obciążeniami rozwojowymi. Asystenci rodziny udzielają informacji na temat uprawnień związanych z ustawą, motywują do skorzystania z jej zapisów. Na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie został udostępniony „Katalog możliwego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin w Mieście Lublin”¹⁷, w którym zawarte są informacje dotyczące możliwej pomocy materialnej oraz pozafinansowego wsparcia instytucjonalnego rodzin biologicznych.

1.3. Placówki wsparcia dziennego

Rodzina może także uzyskać pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w placówkach wsparcia dziennego. Na terenie Miasta Lublin wszystkie placówki wsparcia dziennego, funkcjonujące na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, prowadzone są przez podmioty pozarządowe.

Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, z placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest bezpłatny i dobrowolny oprócz sytuacji wyjątkowych, kiedy do placówki kieruje sąd.

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych,
- specjalistycznej,
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej w szczególności organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie pracy podwórkowej realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

W ciągu 2019 roku, na podstawie umów zlecających podmiotom pozarządowym prowadzenie placówek wsparcia dziennego, funkcjonowało 18 placówek:

- 14 placówek wsparcia dziennego prowadzonych było w formie opiekuńczej.¹⁸ Placówki dysponowały 450 miejscami i objęły opieką 553 dzieci;

¹⁷ http://mopr.lublin.eu/poradnik/pomoc_specjalistyczna/asystent_rodziny/katalog.pdf

¹⁸ Jedna z nich zakończyła działalność z dniem 30.06.2019 r., druga zakończyła działalność 31.12.2019 r.

- 3 placówki wsparcia dziennego prowadzone były w formie specjalistycznej, dysponowały 74 miejscami i objęły opieką 107 dzieci;
- 1 placówka wsparcia dziennego prowadzona była w formie opiekuńczej i specjalistycznej. Placówka dysponowała 15 miejscami i objęła opieką 21 dzieci.

Łącznie wszystkie placówki dysponowały 539 miejscami, a z ich usług w 2019 roku skorzystało 681 dzieci.

Tabela 17. Wykaz podmiotów prowadzących placówki wsparcia dziennego dotowane przez Miasto Lublin w 2019 roku z podziałem na typy

Lp.	Nazwa i adres podmiotu	Nazwa i adres placówki	Typ placówki	Dotacja – dofinansowanie placówki w 2019 r. (zł)
1.	„Fundacja Amigo-Polska” ul. Jaworowskiego 12 20 - 612 Lublin	Specjalistyczny Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy „Domostwo Amigoniańskie” ul. Jaworowskiego 12 20 - 612 Lublin	<i>specjalistyczna</i>	221 000,00
2.	Fundacja na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Tacy Sami” ul. Narutowicza 74a 20 - 019 Lublin	Ośrodek Terapeutyczny ul. Narutowicza 74a 20 - 019 Lublin	<i>specjalistyczna</i>	56 500,00
3.	Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE” ul. Bernardyńska 5, 20 - 109 Lublin	„Specjalistyczna Placówka AGAPE CLUB” ul. Bernardyńska 5 20 - 109 Lublin	<i>specjalistyczna</i>	66 000,00
4.	Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Św. Józefa z Cluny ul. ks. Michała Słowikowskiego 1a 20 - 124 Lublin	Dom Św. Józefa dla Dzieci i Młodzieży Ognisko Wychowawcze ul. ks. Michała Słowikowskiego 1a 20 - 124 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	177 500,00
5.	Towarzystwo Salezjańskie Dom Zakonny ul. Kalinowszczyzna 3 20 - 129 Lublin	Salezjańska Świetlica Środowiskowa im. Św. Dominika Savio ul. Kalinowszczyzna 3 20 - 129 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	51 500,00
6.	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty ul. Królewska 10, 20 - 109 Lublin	Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza im. bł. Edmunda Bojanowskiego ul. Królewska 10 20 - 109 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	50 000,00
7.	Instytut Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Droga Męczenników Majdanka 27 20-325 Lublin	Świetlica św. Antoniego Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Kasztanowa 1, 20 - 245 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	49 000,00
8.		Świetlica św. Michała Archanioła Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Fabryczna 19 20 - 301 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	49 000,00

9.	Fundacja Szczęśliwe Dzieciństwo ul. Jezuicka 4/9, 20 - 113 Lublin	Ośrodek nr 1 „Teatr” ul. Kunickiego 128, 20 - 434 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	53 000,00
10.		Ośrodek nr 2 „Bliźniak” ul. ks. Michała Słowikowskiego 1 20 - 124 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	54 000,00
11.	Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Archidiecezji Lubelskiej ul. Filaretów 7 20 - 002 Lublin	Świetlica Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży ul. Krakowskie Przedmieście 1 20 - 002 Lublin Zakończyła działalność z dniem 31.12.2019	<i>opiekuńcza</i>	37 500,00
12.	Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo ul. Doświadczalna 46 20 - 236 Lublin	Świetlica Integracyjna „Razem” ul. Doświadczalna 46 20 - 236 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	42 000,00
13.	Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce ul. Niedźwiedzia 39 02 – 737 Warszawa	Placówka Wsparcia Dziennego „Jutrzenka” ul. Jutrzenki 1, 20 - 538 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	57 000,00
14.	Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „con amore” ul. Róży Wiatrów 9, 20 - 468 Lublin	Świetlica Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „con amore” ul. Róży Wiatrów 9 20 - 468 Lublin Zakończyła działalność z dniem 30.06.2019.	<i>opiekuńcza</i>	19 000,00
15.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Lubelski Oddział Regionalny ul. Narutowicza 54, 20 - 016 Lublin	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci ul. Narutowicza 54 20 - 016 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	39 000,00
16.	Zgromadzenie Służebnic Matki Dobrego Pasterza ul. Kościelna 9, 05 - 500 Piaseczno	Placówka Wsparcia Dziennego „Dom Ciepła” im. św. Antoniego Al. Kraśnicka 65 20 - 718 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	36 000,00
17.	Fundacja Sempre a Frente ul. Lubartowska 24, 20 – 085 Lublin	Świetlica Kowalska 3 ul. Kowalska 3, 20 - 115 Lublin	<i>opiekuńcza i specjalistyczna</i>	32 000,00
18.	Stowarzyszenie „ŁABĘDŹ” ul. Jacka Przybylskiego 20/23 20 - 465 Lublin	Klub Młodzieżowy ul. Łabędzia 15 20 - 335 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	36 000,00
Razem:				1 126 000 zł

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina, podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania lub podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta. Trzy placówki w Lublinie prowadzą działalność na podstawie art. 228 ust. 5 ustawy, gdyż uzyskały decyzję Prezydenta Miasta Lublin stwierdzającą, że zapewniają dzieciom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu.

Prowadzenie placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin zleca uprawnionym podmiotom po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert i dofinansowuje ze środków publicznych koszty ich działalności. Umowy z podmiotami prowadzącymi placówki zawarto na okres od 2016 r. do 2021 r.

W roku 2019 na dofinansowanie kosztów działalności placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin wydatkowało **1 126 000 zł**.

1.4. Pozostałe formy wspierania rodziny

1.4.1. Rodziny wspierające

W celu udzielenia wsparcia w sytuacji przeżywania trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Jej zadaniem jest, przy współpracy asystenta rodziny, pomaganie w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie znajduje się informacja o tym, że Ośrodek poszukuje rodzin zainteresowanych współpracą non profit na rzecz rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz wzór wniosku jaki powinni złożyć kandydaci na rodziny wspierające. Dołączony został także wzór umowy z rodziną wspierającą oraz folder zachęcający kandydatów do podjęcia się pełnienia funkcji rodziny wspierającej.

W ramach promocji rodzin wspierających wydrukowano 60 sztuk plakatów informacyjnych na temat poszukiwania osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny wspierającej, które zostały rozwieszane na terenie Miasta. Rozdawano również ulotki na temat rodzin wspierających (1 000 sztuk) oraz broszury na temat asystentury rodziny (700 sztuk). Na promocję związaną z pozyskiwaniem kandydatów na rodzinę wspierającą Miasto Lublin wydatkowało kwotę 224,60 zł (kwota poniesiona w ramach zorganizowanych obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego). Mimo prowadzonej promocji i pozyskania dwóch kandydatów na rodziny wspierające nie udało się objąć żadnej rodziny tą formą pomocy. Nie ma obecnie rodzin zainteresowanych tą formą wsparcia.

1.4.2. Grupy wsparcia

W 2019 roku w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuowano prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin naturalnych. Grupa adresowana jest do rodziców mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Grupa wsparcia dla rodzin naturalnych odbyła 4 spotkania, w których uczestniczyło łącznie 6 osób. Pracownicy Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej (asystenci i koordynatorzy) sprawowali opiekę nad dziećmi rodzin uczestniczących w spotkaniach, prowadząc dla nich zajęcia edukacyjne. Planowana jest jej kontynuacja w roku następnym.

1.4.3. Spotkania rodzin naturalnych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej

W siedzibie Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej oraz na terenach przyjaznym dzieciom i rodzinie (np. place zabaw, parki rozrywki) organizowane były spotkania rodzin naturalnych (rodziców, rodzeństwa, dziadków, osób bliskich dziecku) z dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Do spotkań tych uczestnicy przygotowywani byli przez specjalistów (pedagoga, psychologa), koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub asystenta rodziny. W ciągu całego 2019 roku zorganizowano 67 takich spotkań, w czasie których rodziny naturalne mogły skorzystać z porad specjalistów.

1.4.4. Centrum Aktywności Środowiskowej

W strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie funkcjonuje również Centrum Aktywności Środowiskowej, które w ramach swojej działalności udziela pomocy osobom i rodzinom z grup szczególnego ryzyka, zagrożonym wykluczeniem społecznym, zamieszkałym na osiedlu Antoniny Grygowej w Lublinie.

W 2019 roku, w celu zapobiegania degradacji społecznej dzieci i młodzieży, Centrum Aktywności Środowiskowej podejmowało liczne działania w zakresie organizacji czasu wolnego oraz aktywizacji społecznej i rozwijania zainteresowań dzieci i młodzieży. Ze wsparcia Centrum Aktywności Środowiskowej w 2019 roku skorzystało łącznie 329 osób (w tym 95 dzieci i młodzieży), spośród których 55 dzieci uczestniczyło w grupie wsparcia. Szerzej działalność Centrum Aktywności Środowiskowej opisana jest na stronach 49 - 55 niniejszego opracowania.

2. System pieczy zastępczej

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu z wyjątkiem sytuacji nagłych, interwencyjnych, o których mowa w art. 35 ust. 2, art. 58 ust.1 pkt 2 i 3 oraz art. 103 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje w ostateczności, po wyczerpaniu wszystkich gwarantowanych przepisami możliwości wsparcia rodziny.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie:

- 1) rodzinnej,
- 2) instytucjonalnej.

2.1. Rodzinna piecza zastępcza

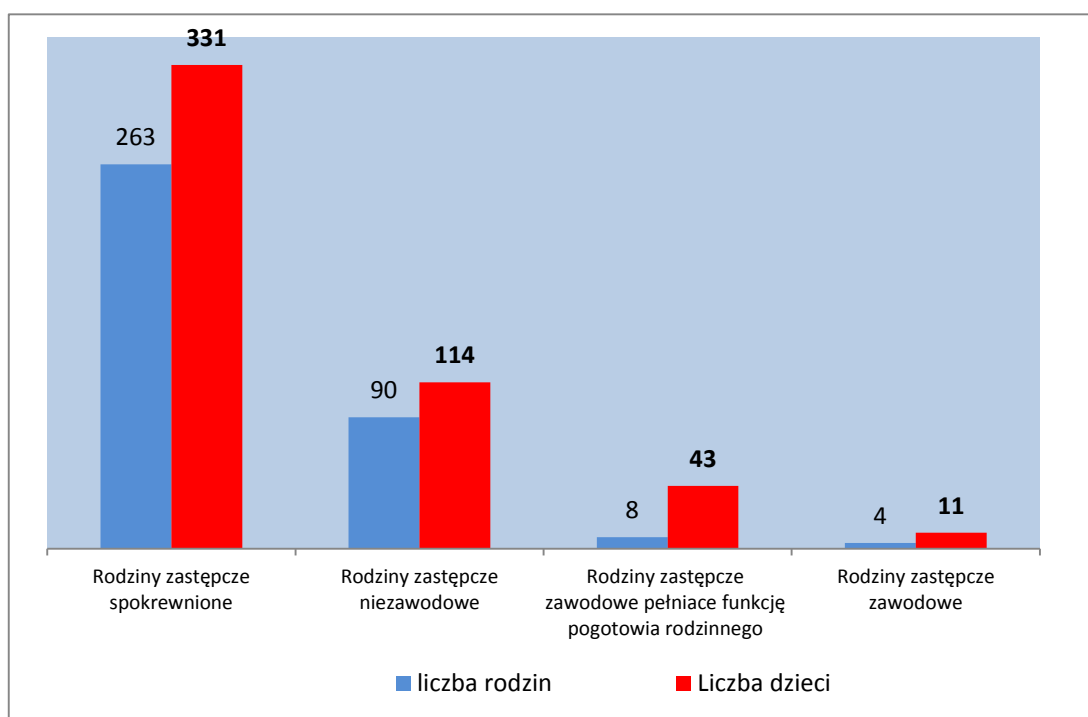
Zgodnie z Zarządzeniem nr 1122/2011 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 24 listopada 2011 roku, zmienionego zarządzeniem nr 52/11/2103 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 15 listopada 2013 r., Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie został wyznaczony organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w Mieście Lublin.

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinnych formach pieczy zastępczej jest jednym z podstawowych zadań własnych powiatu. W trakcie roku 2019 na terenie

Miasta Lublin funkcjonowały łącznie **363 rodziny zastępcze**¹⁹, w których przebywało 499 dzieci (w tym 43 dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością – stan na dzień 31 grudnia 2019 r.). Wśród dzieci przebywających w rodzinach zastępczych 446 pochodziło z Lublina a 53 z innych powiatów.

Najliczniejszą grupę stanowiły rodziny zastępcze spokrewnione (263)²⁰, w których wychowywało się 331 dzieci. Rodzin zastępczych niezawodowych było (90)²¹, a pod ich opieką pozostawało 114 dzieci. Ponadto w Mieście Lublin funkcjonowało 12 rodzin zastępczych zawodowych, w tym 8 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego (43 dzieci)²².

Wykres 10. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin i dzieci w nich umieszczone w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W funkcjonujących na terenie Miasta Lublin rodzinach zastępczych w 2019 roku na mocy orzeczeń sądu umieszczono 52 dzieci.

W okresie sprawozdawczym z rodzin zastępczych odeszło łącznie 36 dzieci, w tym:

- 15 dzieci powróciło do rodzin naturalnych,
- 4 dzieci zostało przysposobionych,
- 6 dzieci umieszczono w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 6 dzieci zostało umieszczonych w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej,

¹⁹ Dwie rodziny pełnią jednocześnie funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej i niezawodowej.

²⁰ Świadczenia wypłacono 261 rodzinom zastępczym spokrewnionym na 329 dzieci (2 rodziny zastępcze nie ubiegały się o świadczenia na dzieci w nich umieszczone).

²¹ Świadczenia wypłacono 92 rodzinom zastępczym niezawodowym na 111 dzieci (2 rodzinom zastępczym, pod których opieką było łącznie 2 dzieci wypłacono świadczenia z roku 2018, dla 5 dzieci wnioski były w trakcie rozpatrywania).

²² W roku 2019 świadczenia wypłacono 8 rodzinom zastępczym zawodowym pełniącym funkcję pogotowia rodzinnego na 38 dzieci (dla 3 dzieci wnioski były w trakcie rozpatrywania, dla 2 dzieci rodzina nie ubiegała się o świadczenia).

- 5 dzieci z innych powodów (m.in. zmiana miejsca zamieszkania - przeprowadzka poza Miasto Lublin).

Ponadto w roku 2019 rodziny zastępcze opuściło 27 pełnoletnich wychowanków a 21 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej ukończyło 18 lat i zadeklarowało pozostanie w rodzinie zastępczej.

2.2.1. Świadczenia dla lubelskich rodzin zastępczych

Zgodnie ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111, z późn. zm.) oraz Obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2018 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej, rodzinom zastępczym przysługują następujące **świadczenia obligatoryjne**: świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej (1 000,00 zł miesięcznie – do dnia 31 maja 2018 r., 1 052,00 zł miesięcznie – od dnia 1 czerwca 2018 r. - na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej niezawodowej i rodzinie zastępczej zawodowej; świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej 660,00 zł miesięcznie – do dnia 31 maja 2018 r., 694,00 zł miesięcznie od dnia 1 czerwca 2018 r., dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności w kwocie do dnia 31 maja 2018 r. - 200,00 zł miesięcznie, od dnia 1 czerwca 2018 r. - 211,00 zł miesięcznie, dodatek na dziecko umieszczone na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich w wysokości do dnia 31 maja 2018 r. - 200,00 zł miesięcznie, od dnia 1 czerwca 2018 r. - 211,00 zł miesięcznie, środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego dla rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej (w przypadku pobytu w rodzinie zastępczej powyżej 3 dzieci). Ponadto rodziny zastępcze otrzymują świadczenia w postaci dodatku wychowawczego i świadczenia dobry start. Informacje na ten temat znajdują się na stronach 87-88 niniejszego opracowania.

Rodziny zastępcze mogą otrzymać również następujące świadczenia fakultatywne: dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka – raz w roku, świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo, świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo, jak również świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (w przypadku rodzin zawodowych).

W sprawie tych świadczeń na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wydano łącznie **363 decyzje administracyjne**, w tym:

- 199 decyzji dotyczących przyznania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych – świadczenia obligatoryjne,

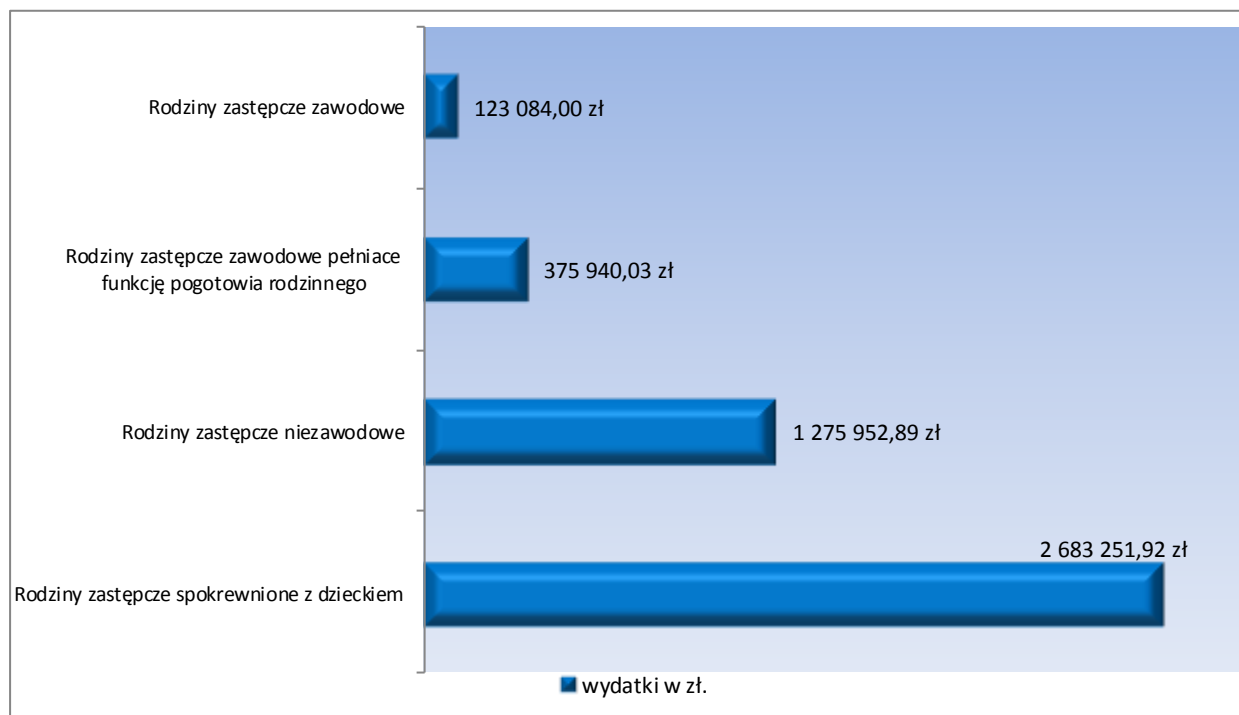
- 20 decyzji zmieniających decyzje przyznające świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych – świadczenia obligatoryjne,
- 62 decyzje uchylające decyzje przyznające świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,
- 9 decyzji dotyczących świadczeń nienależnie pobranych,
- 2 decyzje odmowne dotyczące świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka,
- 4 decyzje odmowne dotyczące umorzenia nienależnie pobranego świadczenia,
- 10 decyzji przyznających środki finansowe na utrzymanie domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego – świadczenie obligatoryjne (w przypadku pobytu w rodzinie powyżej 3 dzieci),
- 56 decyzji przyznających jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka - świadczenia fakultatywne,
- 1 decyzja odmowna dotycząca jednorazowego świadczenia na pokrycie wydatków związanych z remontem mieszkania.

W 2019 roku wypłacono 5 819 świadczeń na dzieci przebywające w lubelskich rodzinach zastępczych na łączną kwotę **4 458 228,84 zł²³**, z tego:

- 3 942 153,82 zł na świadczenia dla dzieci pochodzących z terenu Miasta Lublin,
- 516 075,02 zł na świadczenia dla dzieci pochodzących z 22 innych powiatów, a przebywających w lubelskich rodzinach zastępczych. Wydatki na te świadczenia są refundowane przez powiaty pochodzenia dzieci. Zgodnie z ustawą koszty związane z pobytem dzieci w pieczy zastępczej ponosi powiat pochodzenia dziecka.

²³ Ujęto świadczenia wypłacone rodzinom zastępczym, bez wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych.

Wykres 11. Wydatki na świadczenia dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2019 roku (w zł)

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W roku 2019 w 43 lubelskich rodzinach zastępczych, na podstawie porozumień zawartych z 22 powiatami, przebywało 53 dzieci z terenu innych powiatów.

Tabela 18. Dzieci z innych powiatów w lubelskich rodzinach zastępczych w 2019 r.

Lp.	Nazwa powiatu	Liczba lubelskich rodzin zastępczych w których przebywały dzieci z innych powiatów	Liczba dzieci z innych powiatów w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin
1	Biłgorajski	1	1
2	Hrubieszowski	1	1
3	Łukowski	1	1
4	Radzyński	2	2
5	Zamojski	1	1
6	Niżański	1	1
7	Łęczyński	3	4
8	Lubartowski	3	3
9	Puławski	3	3
10	Lubelski	7	11
11	M. Chełm	2	2
12	Kraśnicki	1	1
13	Przeworski	1	1
14	Kolbuszowski	1	1
15	Piłski	1	4
16	Chełmski	1	1
17	M. Zamość	1	1
18	Opolski	3	4

19	Świdnicki	5	6
20	Janowski	1	1
21	Radomski	1	1
22	Siedlecki	2	2
	razem:	43	53

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Wydatki na dziecko cudzoziemskie pochodzące z Miasta Lublin i przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin

Wydatki na opiekę i wychowanie 1 dziecka cudzoziemskiego przebywającego w rodzinie zastępczej spokrewnionej na terenie Miasta Lublin w okresie styczeń – grudzień 2019 r. wyniosły 8 328,00 zł. Środki na ten cel zapewniał budżet państwa w ramach zadań zleconych z administracji rządowej wykonywanych przez powiat.

Dzieci pochodzące z terenu Miasta Lublin mogą zostać umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu, podobnie jak rodziny zamieszkujące na terenie Lublina mogą zostać ustanowione rodzinami zastępczymi dla dzieci pochodzących z innych powiatów. Wynika to, m. in. z faktu umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych, lub też z braku rodzin zastępczych gotowych na przyjęcie dzieci w ich miejscu zamieszkania. Informacje dotyczące lubelskich dzieci umieszczonych na podstawie porozumień w rodzinnej pieczy zastępczej w innych powiatach znajdują się na stronach 105-106 niniejszego opracowania

Realizacja dodatku wychowawczego dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

Zgodnie z art. 80 ust. 1a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko do ukończenia 18 roku życia, przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zwany dalej „dodatkiem wychowawczym”. Zgodnie z art. 87 ust. 1 i 1a ustawy, dodatek wychowawczy przyznaje się od dnia faktycznego umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia. Prawo do dodatku wychowawczego ustala się na okres 12 miesięcy.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano wypłaty świadczeń przysługujących na podstawie wniosków złożonych w latach 2016, 2017 i 2018. W 2019 roku 39 rodzin zastępczych złożyło 65 nowych wniosków o przyznanie dodatku wychowawczego dla 65 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin. W sprawie dodatku wychowawczego wydano łącznie **469 decyzji administracyjnych**, w tym:

- 409 decyzji przyznających świadczenie,
- 47 decyzji uchylających przyznanie świadczenia,
- 7 decyzji w sprawie nienależnie pobranego świadczenia,
- 4 decyzje odmawiające umorzenia nienależnie pobranego świadczenia,
- 2 decyzje zmieniające.

W 2019 roku wypłacono łącznie 4 422 świadczenia dodatku wychowawczego dla 428 dzieci przebywających w 305 rodzinach zastępczych, na kwotę **2 178 329,97 zł**.

Świadczenia w ramach programu „Dobry Start” dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061), zwanego dalej „rozporządzeniem”, świadczenie dobry start przysługuje rodzicom, opiekunom faktycznym, rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych, dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych – raz w roku na dziecko, osobom uczącym się – raz w roku. Na podstawie § 4 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia, świadczenie dobry start przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia: przez dziecko lub osobę uczącą się 20. roku życia oraz do ukończenia przez dziecko lub osobę uczącą się 24 roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. Według § 5 ust. 1 rozporządzenia, świadczenie dobry start przysługuje osobom, o którym mowa w § 4 ust. 1, w wysokości 300,00 zł.

W okresie sprawozdawczym rozpatrzono **310 wniosków** o przyznanie świadczenia dobry start w roku szkolnym 2019/2020 dla **310 dzieci** przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin. Wydano 308 informacji o przyznaniu świadczenia dobry start oraz 2 decyzje odmawiające prawa do tego świadczenia. Wypłacono świadczenia w wysokości 91 500,00 zł dla 305²⁴ dzieci przebywających w 244 rodzinach zastępczych.

Rodziny pomocowe

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, są wspierane przez rodziny pomocowe. Pomoc ta ma charakter tymczasowy, a podstawą umieszczenia dziecka w rodzinie pomocowej jest umowa zawarta między starostą a rodziną pomocową.

Rodziną pomocową może zostać:

- rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka;
- małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

Rodziny takie, na mocy art. 73 ustawy, sprawują czasowo opiekę nad dzieckiem w szczególności w okresie niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu, czy też w sytuacji wystąpienia nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych w rodzinie.

²⁴ W przypadku 3 dzieci świadczenia zostały wypłacone w miesiącu styczniu 2020 r.

W okresie styczeń – grudzień 2019 r. wypłacono wynagrodzenia²⁵ dla 3 rodzin, z którymi podpisano 5 umów (z dwiema rodzinami podpisano po 2 umowy) o pełnienie funkcji rodziny pomocowej na czas niesprawowania opieki nad dziećmi przez 3 rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego.

W okresie sprawozdawczym opieką rodzin pomocowych zostało objętych 9 dzieci, na które wypłacono 16 świadczeń na kwotę **6 176,24 zł**. Ponadto rodzinom pomocowym wypłacono wynagrodzenia w kwocie **1 364,00 zł**.

Osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich

Zgodnie z art. 57 ust. 1a ustawy, w przypadku gdy w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej przebywa więcej niż 3 dzieci, na wniosek rodziny zastępczej, zatrudnia się osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

W okresie styczeń – grudzień 2019 r. podpisano 7 umów z 6 osobami o świadczenie usług polegających na pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w zawodowych rodzinach zastępczych, w których na dzień podpisania umowy przebywało powyżej 3 dzieci, ze stawką za godzinę usług 14,70 zł (kwota obowiązująca w okresie od 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r.). Wymiar godzinowy usług wynosił od 20 do 40 godzin miesięcznie.

Z tej formy pomocy w 2019 r. skorzystało 6 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, w których umieszczono więcej niż 3 dzieci.

W 2019 roku na podstawie 7 umów z 6 osobami, przy stawce za 1 godzinę usług 14,70 zł, wypłacono 29 wynagrodzeń w kwocie 14 587,97 zł.

Wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych

W Mieście Lublin w 2019 roku funkcjonowało 12 rodzin zastępczych zawodowych, w tym: 8 pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz 4 rodziny zastępcze zawodowe. Na podstawie zawartej umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej przysługuje miesięczne wynagrodzenie.

Od dnia 1 kwietnia 2019 roku rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego otrzymują wynagrodzenia w wysokości 3 100,00 zł brutto miesięcznie. Natomiast rodziny zastępcze zawodowe otrzymują wynagrodzenia w wysokości 2 700,00 zł brutto miesięcznie.

Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, zgodnie z art. 85 ust. 5, otrzymują dodatek w wysokości 20% otrzymywanego wynagrodzenia,

²⁵ Art. 85 ust.6 „Rodzina zastępcza zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka, za czas sprawowania funkcji rodziny pomocowej, otrzymuje świadczenie w wysokości nie niższej niż 20% otrzymywanego wynagrodzenia miesięcznie”.

Art. 85. ust. 7 „Rodzina zastępcza niezawodowa oraz małżonkowie lub osoba, o których mowa w art.74 ust.1 pkt2, za czas sprawowania funkcji rodziny pomocowej otrzymują miesięcznie świadczenie w wysokości nie niższej niż 20% kwoty, o której mowa w ust.1”.

Art. 85 ust. 8 „Świadczenia, o których mowa w ust.6 i 7, przysługują w wysokości proporcjonalnej do liczby dni pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka w danym miesiącu kalendarzowym”.

jeżeli w rodzinie zastępczej przebywa w okresie dłuższym niż 10 dni w miesiącu kalendarzowym więcej niż troje dzieci lub co najmniej jedno dziecko, o którym mowa w art. 81 ustawy (dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności).

W roku 2019 wynagrodzenia wszystkich **12 rodzin zastępczych zawodowych**, zgodnie z zawartymi umowami wyniosły łącznie **534 047,31 zł**, z tego:

- wynagrodzenia rodzin zastępczych zawodowych - 140 800,43 zł (4 rodziny),
- wynagrodzenia rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego – 393 246,88 zł (8 rodzin).

2.2.2. Pozostałe formy wsparcia rodzin zastępczych i działania na rzecz rozwoju systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin

W ramach działań na rzecz rodzin zastępczych i rozwoju systemu pieczy zastępczej, Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej realizował wiele innych zadań, które zaprezentowano niniejszym podrozdziale.

Grupy wsparcia dla rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin

W 2019 roku w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie prowadzono 1 grupę wsparcia dla rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego. Grupa wsparcia odbyła 6 spotkań, w których uczestniczyło łącznie 8 rodzin (12 osób). Grupa ta była kontynuacją wsparcia dla rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego z lat ubiegłych.

W roku 2019 w ramach projektu „Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin” prowadzono 2 grupy wsparcia:

1. dla rodzin zastępczych spokrewnionych”, w których uczestniczyło 12 osób,
2. dla rodzin zastępczych niezawodowych”, w których uczestniczyło 8 osób.

Projekt „Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin”

W dniu 22 maja 2018 r. została podpisana umowa Nr 47/RPLU.11.02.00-06-0046/17-00) o dofinansowanie projektu „Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, którego realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie. W ramach projektu zrekrutowano **20 rodzin zastępczych, 30 dzieci** przebywających w rodzinach zastępczych oraz 17 osób dorosłych opiekunów zastępczych/kandydatów na opiekunów zastępczych (są to osoby zakwalifikowane do Szkolenia PRIDE). Głównym celem projektu jest: wzrost umiejętności wychowawczych rodziców zastępczych, wzrost kompetencji psychoedukacyjnych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz wzrost liczby kandydatów na rodziny zastępcze. Działania w ramach ww. Projektu są szerzej opisane na stronach 147 -149 niniejszego opracowania.

Wspieranie i poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą

Tematyka porad dotyczyła:

- w ramach poradnictwa psychologicznego: konsekwencji emocjonalnych przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej, adaptacji dziecka do nowej sytuacji,

współpracy rodziny zastępczej z rodziną naturalną dziecka, sposobów skutecznego komunikowania się w rodzinie, przezwycięzania trudności szkolnych dziecka, poszerzania kompetencji wychowawczych;

- w ramach poradnictwa pedagogicznego: problemów wychowawczych wynikających z historii życia dziecka, kontaktów opiekunów zastępczych z rodziną naturalną dziecka, postaw rodziców zastępczych wobec problemów dziecka, metod wychowawczych stosowanych przez opiekunów zastępczych, kierowania rodzin zastępczych do lekarzy specjalistów, specjalistycznej pomocy psychologicznej i pedagogicznej, udzielania wskazówek o możliwości skierowania dzieci do placówek specjalistycznych i wsparcia dziennego.

Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w systemie rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 129 ustawy, organizator dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka. Przeprowadzono **819 ocen** sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i przekazano na piśmie **819 opinii** o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej do właściwych sądów. Ocen tych dokonano w celu ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikacji planu pomocy dziecku, monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb oraz oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Ocena dotyczyła **414** dzieci. W przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat oceny dokonywano nie rzadziej niż co 3 miesiące. Sytuacja dzieci starszych podlegała ocenie nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

W ocenie sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej mogli uczestniczyć ich opiekunowie zastępczy, a także rodzice naturalni, jeżeli nie zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej. O terminach posiedzeń zespołu oceniającego zawiadamiano rodziców biologicznych oraz opiekunów zastępczych dzieci, których sytuację oceniano. W procesie oceny brali udział psycholog, pedagog, właściwy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownik socjalny sekcji ds. wsparcia rodzin zastępczych, w przypadku kiedy rodzina zastępcza nie była objęta wsparciem koordynatora, asystent rodziny w przypadku gdy rodzina naturalna była objęta asystenturą, pracownik socjalny pracujący z rodziną biologiczną dzieci oraz pracownik Sekcji ds. pomocy osobom usamodzielnianym, w przypadku dzieci zbliżających się do osiągnięcia pełnoletności.

Dokonywanie ocen funkcjonowania rodzin zastępczych w kontekście jakości sprawowanej przez nie opieki

Działając na podstawie art. 132 ustawy, dokonano oceny **97 rodzin zastępczych** w odniesieniu do predyspozycji posiadanych przez opiekunów oraz jakości opieki sprawowanej nad powierzonymi im dziećmi. Oceny dokonywano w składzie: psycholog, pedagog, właściwy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownik socjalny w sytuacji, gdy rodzina zastępcza nie była objęta wsparciem koordynatora. W okresie sprawozdawczym sporządzono łącznie 3 oceny negatywne, dotyczyły one 3 rodzin zastępczych.

Działania diagnostyczno-konsultacyjne w celu pozyskiwania, szkolenia i kwalifikowania osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Psycholodzy zatrudnieni w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej przeprowadzili badania psychologiczne 53 osób będących kandydatami na rodziny zastępcze lub istniejącymi rodzinami zastępczymi. W 2019 r. wydano 33 opinie dotyczące motywacji i predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W celach diagnostycznych zakupiono Testy Kompetencji Rodzicielskich (zeszyty testowe oraz arkusze wyników), które przeznaczone są do pomiaru kompetencji rodzicielskich kandydatów i opiekunów zastępczych. Testy Kompetencji Rodzicielskich pozwalają na zidentyfikowanie mocnych i słabych stron kandydatów oraz istniejących rodzin zastępczych oraz wychwycenie ewentualnych błędów popełnianych przez nich w procesie wychowania dzieci. Testy stosowane łącznie z kwestionariuszem CUIDA pozwalają uzyskać pełniejszy obraz predyspozycji do rodzicielstwa zastępczego. Kwestionariusz CUIDA pozwala na ocenę zmiennych osobowościowych, stylów wychowania i zdolności danej osoby do zapewnienia odpowiedniej opieki dziecku biologicznemu, adoptowanemu, w rodzinie zastępczej, w placówce opiekuńczej, a także osobie starszej czy niepełnosprawnej. Kwestionariusz CUIDA oraz Testy Kompetencji Rodzicielskich zostały sfinansowane ze środków Miasta Lublin.

W 2019 roku Komisja ds. kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka²⁶ odbyła 33 posiedzeń.

Wynikiem prac Komisji było:

- sporządzenie 33 protokołów dotyczących spełnianie przez kandydatów wymogów, o których mowa w art. 42 ust. 1-3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (12 osób z 9 rodzin nie spełniało warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, o których mowa w art. 47 ust. 1-3 ustawy),
- sporządzenie 5 wstępnych akceptacji kandydatów (rodzin) do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka (10 osób, 5 rodzin, spełniało warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej).

Sporządzanie diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (zgodnie z art. 38 ust. 1 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

W roku 2019 psychologowie i pedagodzy sporządzili łącznie 54 diagnozy psychofizyczne dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. W tym celu korzystano z licencji programu komputerowego KomKod moduł KORP – Karty Oceny Rozwoju Psychoruchowego – wystandaryzowane narzędzie diagnostyczne, przeznaczone

²⁶Działająca na podstawie Zarządzenia nr 196/2015 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dn. 31.12.2015 r., ze zmianami w sprawie powołania Komisji ds. kwalifikowania do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz ustalenia wzorów dokumentów obowiązujących w postępowaniu dotyczącym kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

do wstępnej oceny rozwoju dziecka, które są wykorzystywane do diagnoz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz KOZE – Karty Oceny Zachowania i Emocji.

Sporządzanie rejestrów danych za rok 2019 o osobach (zgodnie z art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej):

- zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.

Sporządzono 2 rejestry i przekazano je w dniach 5 lipca 2019 r. oraz 10 stycznia 2020 r. do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie i Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku. Pierwszy rejestr zawierał informacje na dzień 30 czerwca 2019 r. o 12 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, 65 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, 2 rodzinach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i 19 rodzinach zastępczych niezawodowych, w których przebywają pełnoletni wychowankowie. Uaktualniony w grudniu 2019 r. oraz przekazany w dniu 10 stycznia 2020 r. rejestr zawierał informacje na dzień 31 grudnia 2019 r. o 11 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, 59 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, 3 rodzinach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i 23 rodzinach zastępczych niezawodowych, w których przebywali pełnoletni wychowankowie. Przekazywanie do właściwych sądów wniosków o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem uregulowania sytuacji prawnej (zgodnie z art. 47 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

W roku 2019 przekazano łącznie 14 wniosków o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej celem uregulowania ich sytuacji prawnej.

Sporządzanie pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci

Zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w 2019 roku Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wniósł do Sądu łącznie 11 pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz 10 dzieci pochodzących z Lublina i przebywających w lubelskich rodzinach zastępczych oraz 1 pozew o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz 2 dzieci pochodzących z Lublina, a przebywających w rodzinach zastępczych poza Miastem Lublin. W związku z brakiem realizacji przez rodziców zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, do komorników skierowano 21 wniosków o egzekucję świadczeń alimentacyjnych na rzecz 21 dzieci.

Działalność informacyjna, upowszechnianie wiedzy i promowanie ruchu rodzicielstwa zastępczego

W okresie sprawozdawczym do siedziby działu zgłosiło się 16 rodzin zamierzających podjąć starania o ustanowienie ich rodzinami zastępczymi, z którymi przeprowadzono 34 spotkania informacyjne na temat warunków, jakie muszą spełniać kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W dniu 8 czerwca 2019 roku na Placu im. Lecha Kaczyńskiego w Lublinie odbyły się obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. Wydarzenie wpisywało się w VII Lubelskie Dni Promujące Zdrowie. W ramach VII Lubelskich Dni Promujących Zdrowie odbył się Rodzinny Festyn Zdrowotny, który był imprezą otwartą dla mieszkańców Miasta Lublin. W programie mieszkańcy mogli skorzystać z porad zdrowotnych, m. in. z zakresu diety, diabetologii, uzależnień. Ponadto w programie było wiele atrakcji i konkursów z nagrodami, które były prowadzone również przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. W ramach Festynu świętowano Dzień Rodzicielstwa Zastępczego. W trakcie działania osoby zainteresowane mogły skorzystać ze specjalistycznego poradnictwa, w tym psychologicznego oraz pedagogicznego, dotyczącego kwestii rodzicielstwa zastępczego.

W ramach promocji rodzicielstwa zastępczego na terenie Miasta Lublin rozwieszono plakaty informacyjne na temat poszukiwania kandydatów na rodziców zastępczych (60 sztuk) oraz poszukiwania osób chętnych do pełnienia funkcji rodzin wspierających (60 sztuk), rozdawano ulotki (1 000 sztuk) oraz broszury na temat rodzicielstwa zastępczego (700 sztuk) oraz ulotki na temat rodzin wspierających (1000 sztuk) i broszury na temat asystentury rodziny (700 sztuk). Łączna kwota wydatków poniesionych na organizację Dnia Rodzicielstwa Zastępczego wyniosła 3 499,46 zł, w tym 1 999,84 zł na zakup nagród dla uczestników konkursów

W celu pozyskania kandydatów na rodziców zastępczych pracownicy Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej w roku 2019 pełnili dyżur przy stoisku promującym ideę rodzicielstwa zastępczego podczas Festynu Rodzinnego „Wspólnota to Ty i Ja”, którego organizatorem było Stowarzyszenie Przyjaciół Parafii „Poczekajka” w Lublinie.

Informacje na temat dzieci z uregulowaną sytuacją prawną

Do Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie przekazano informację na temat 17 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W informacjach tych uwzględniono opinię dotyczącą charakteru więzi łączącej dziecko z aktualnym opiekunem.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych z rodzinami zastępczymi oraz wychowankami umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej

W roku 2019 pracownicy socjalni sekcji ds. wsparcia rodzin zastępczych prowadzili systematyczną pracę socjalną z rodzinami zastępczymi oraz wychowankami umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Pracownicy socjalni przeprowadzali również wywiady środowiskowe z rodzinami zastępczymi, które ubiegały się o świadczenia z ustawy o pomocy społecznej.

W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni pracowali z **216 rodzinami** zastępczymi, w których umieszczonych było 242 dzieci (w tym pełnoletni wychowankowie, pozostający w rodzinie zastępczej). Odbyli 1 350 wizyt w środowisku. Uczestniczyli w 277 spotkaniach, w czasie których dokonywano ocen sytuacji dzieci oraz w 21 spotkaniach, na których dokonywano ocen funkcjonowania rodzin zastępczych (na potrzeby tych ocen przygotowali lub uaktualnili 277 informacji o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych i 21 informacji o rodzinach zastępczych).

Zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy, przygotowali i przesłali do właściwych sądów 237 informacji o całości sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz sytuacji rodzin dzieci. Uczestniczyli również w posiedzeniach komisji ds. kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Odpłatność rodzin za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin oraz za pobyt dzieci z terenu Miasta Lublin w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów

Zgodnie z art. 193 ust. 1 cyt. ustawy, za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice ponoszą miesięczną opłatę w wysokości przyznanych świadczeń i dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1 i art. 81 – w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, rodzinie zastępczej niezawodowej, rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. w oparciu o uchwałę nr 428/XIX/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 29 marca 2012 r., w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt w pieczy zastępczej dziecka, które przed umieszczeniem w pieczy zastępczej zamieszkiwało na terenie Miasta Lublin, wydano łącznie **64 decyzje** administracyjne odstępujące od ustalania opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej.

W celu realizacji zadania sporządzono **134** zawiadomienia o wszczęciu postępowania o ustalenie opłaty za pobyt w pieczy zastępczej dziecka. Z uwagi na konieczność ustalenia adresu zamieszkania rodziców dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej prowadzony był systematyczny kontakt z rodzinami zastępczymi, stała weryfikacja w dostępnych systemach informatycznych, jak również wystąpiono z następującymi wnioskami do Krajowego Rejestru Karnego (34 wnioski) i do Urzędu Stanu Cywilnego (4 wnioski).

2.2.3. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

W 2019 r. w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej zatrudnionych było 11 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Ogółem wydatki na ich zatrudnienie wyniosły **528 775,71 zł**. Na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia w ramach realizacji Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na 2019 r. - Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Miasto Lublin pozyskało z budżetu państwa dotację celową w kwocie **173 837,00 zł**

(co stanowiło 34,77% całości wydatków) na dofinansowanie wynagrodzeń dla **11 koordynatorów**.

W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracowali ze **185 rodzinami** zastępczymi, w których umieszczonych było **285 dzieci**. Zakończyli pracę z 34 rodzinami zastępczymi (w tym ujęto rodziny przekazane w ciągu okresu sprawozdawczego pracownikom socjalnym), odbyli 1 920 wizyt w środowisku. Uczestniczyli w 542 spotkaniach, w trakcie których dokonywano ocen sytuacji dzieci oraz w 76 spotkaniach, na których dokonywano ocen funkcjonowania rodzin zastępczych. Na potrzeby tych ocen przygotowali lub uaktualnili 542 informacje o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych i 76 informacji o rodzinach zastępczych.

Zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy, przygotowano i przesłano do właściwych sądów 317 informacji o całokształcie sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz sytuacji rodzin dzieci.

Główne zadania zrealizowane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej polegały na:

- rozpoznawaniu sytuacji i potrzeb dzieci przebywających w rodzinach zastępczych;
- rozpoznawaniu i ocenie jakości wykonywania przez opiekunów zastępczych zadań wynikających ze sprawowanej funkcji;
- motywowaniu i kierowaniu opiekunów zastępczych do skorzystania ze specjalistycznej pomocy (poradni psychologiczno-pedagogicznych, poradni logopedycznych, poradni specjalistycznych i rodzinnych, placówek wsparcia dziennego, ośrodków medycznych, fundacji i stowarzyszeń, punktu konsultacyjno-doradczego działającego w MOPR w Lublinie itp.) w celu wsparcia rodziny w zapewnieniu dzieciom odpowiednich warunków do rozwoju;
- poszukiwaniu pomocy w nauce dla dzieci poprzez kontakt ze świetlicami, wolontariuszami organizacji pozarządowych, poprzez motywowanie opiekunów do zapewnienia dzieciom korepetycji lub udziału w zajęciach wyrównawczych;
- motywowaniu, w wyjątkowych przypadkach, opiekunów zastępczych do zmiany placówek edukacyjnych dzieci na takie, które w sposób optymalny odpowiadałyby ich specjalnym potrzebom;
- motywowaniu dzieci do rozwijania zainteresowań;
- występowaniu do szkół z wnioskami o nadesłanie opinii o sytuacji szkolnej i wychowawczej dzieci oraz informacji o współpracy opiekunów zastępczych z placówkami edukacyjnymi;
- nawiązywaniu kontaktu z rodzicami biologicznymi dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w celu całościowego poznania jego sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej;
- udzielaniu pomocy w sytuacjach trudności wychowawczych sprawianych przez wychowanków;
- udzielaniu wsparcia dorosłym wychowankom rodzin zastępczych, którzy zamieszkują wspólnie z rodzinami zastępczymi objętymi pracą koordynatora

- rodzinnej pieczy zastępczej z racji opieki nad innymi małoletnimi dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej;
- udzielaniu pomocy usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych poprzez pokierowanie ich do odpowiednich instytucji;
 - motywowaniu do regularnego uczestnictwa w projekcie „Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, którego realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie;
 - przygotowywaniu i prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną zastępczą.

2.2.4. Rodzinna piecza zastępcza realizowana w innych powiatach

Zgodnie z art. 191 ustawy, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w innym powiecie. Podstawę zwrotu wydatków stanowi porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków.

Miasto Lublin w skali całego 2019 roku poniosło wydatki związane z refundacją wypłaconych świadczeń dla **97 dzieci**, które przebywały w rodzinnej formie pieczy zastępczej na terenie innych powiatów – w 67 rodzinach zastępczych (na mocy porozumień w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego opiekę i wychowanie, zawartych z 27 powiatami). W 2019 roku wydatki na ten cel wynosiły **1 202 356,87 zł**²⁷.

Tabela 19. Lubelskie dzieci pod opieką zastępczą świadczoną na terenie innych powiatów w 2019 r.²⁸

Lp.	Powiat	Liczba rodzin na terenie innych powiatów	Liczba dzieci lubelskich na terenie innych powiatów	Wydatek gminy	Wydatek powiatu	Łączna kwota wydatków
1	Biłgorajski	2	4	0,00	44 184,00	44 184,00
	zwrot				-1 052,00	-1 052,00
2	Chrzanowski	1	1	10 193,68	10 193,72	20 387,40
3	Głogowski	1	1	0,00	16 869,60	16 869,60
4	Miasto Gdańsk	1	1	6 312,00	6 312,00	12 624,00
5	Gdański	1	2	2 914,80	6 801,20	9 716,00
6	Hrubieszowski	1	1	0,00	13 711,07	13 711,07
7	Janowski	2	4	10 036,94	34 197,94	44 234,88
8	Krasnostawski	1	1	4 164,00	4 164,00	8 328,00
9	Kraśnicki	1	3	34 093,70	34 093,70	68 187,42
10	Kościański	1	1	0,00	19 942,80	19 942,80
11	Leski	2	5	19 998,97	90 052,08	110 051,05

²⁷ W tym wydatki na wynagrodzenie dla rodzin zastępczych zawodowych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych oraz osób zatrudnione do pomocy przy sprawozdaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

²⁸ Bez dziecka cudzoziemskiego.

12	Lubartowski	7	9	15 765,19	60 478,81	76 244,00
	zwrot			-526,00	-1 220,00	- 1 746,00
13	Lubelski	21	30	71 573,45	259 552,63	331 126,08
	zwrot				- 2 104,00	- 2 104,00
14	Łęczyński	4	6	18 804,00	40 333,42	59 137,42
15	Miasto Świnoujście	1	1	0,00	8 328,00	8 328,00
16	Opolski	2	4	27 715,15	27 715,16	55 430,31
17	Parczewski	1	1	0,00	15 367,00	15 367,00
18	Puławski	1	2	8 328,00	8 328,00	16 656,00
19	Piaseczyński	1	1	832,80	1 943,20	2 776,00
20	Sokólski	1	1	4 164,00	4 164,00	8 328,00
21	Staszowski	1	2	13 890,00	13 890,00	27 780,00
22	Świdnicki	7	8	35 990,52	72 451,72	108 442,24
23	Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie	2	3	944,20	33 745,80	34 690,00
24	Wielicki	1	1	0,00	54 873,60	54 873,60
25	Wołomiński	1	2	0,00	24 444,00	24 444,00
26	Zamojski	1	1	0,00	12 624,00	12 624,00
27	Rzeszów	1	1	277,60	2 498,40	2 776,00
	razem:	67	97	285 473,00	916 883,87	1 202 356,87

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Wśród dzieci, za które Miasto Lublin ponosiło odpłatność w 2019 roku było 1 dziecko cudzoziemskie, które przebywało w niezawodowej rodzinie zastępczej na terenie powiatu lubartowskiego. Środki na ten cel w wysokości 12 624,00 zł pochodziły z budżetu państwa.

2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza

Zgodnie z art. 93 ustawy, instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej;
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej;
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Placówkę opiekuńczo-wychowawczą prowadzi powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania. Prowadzenie regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego należy do zadań samorządu województwa.

Instytucjonalna piecza zastępcza na terenie Miasta Lublin jest sprawowana w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej.²⁹

²⁹ Art. 93 ust. 4 ustawy: „Placówka opiekuńczo-wychowawcza:

- 1) zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;
- 2) realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
- 3) umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
- 4) podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
- 5) zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;

Zgodnie z art. 101 ustawy, placówka opiekuńczo-wychowawcza może być prowadzona, jako placówka opiekuńczo-wychowawcza typu:

- socjalizacyjnego;
- interwencyjnego³⁰;
- specjalistyczno–terapeutycznego³¹;
- rodzinnego³².

Placówka opiekuńczo–wychowawcza może łączyć zadania placówek typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistyczno–terapeutycznego.

2.3.1. Placówki opiekuńczo–wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

W 2019 roku w Lublinie funkcjonowało **17 placówek opiekuńczo–wychowawczych**.

Były to:

- 1) 2 placówki socjalizacyjne,
- 2) 4 placówki rodzinne,
- 3) 1 interwencyjna, (do 25 marca 2019 roku, zezwolenie Wojewody z 26.03.2019 r. na przekształcenie placówki interwencyjnej w łączącą funkcję socjalizacyjną (14 miejsc) i interwencyjną (16 miejsc),
- 4) 10 placówek łączących funkcję placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej do 25.03.2019 r., a od 26.03.2019 r. 11 placówek.

Miasto Lublin wg. stanu na dzień 31.12.2019 r. prowadziło 13 placówek (1 socjalizacyjną, 1 rodzinną, 11 łączących funkcje socjalizacyjną i interwencyjną). Na podstawie umowy zlecającej podmiotom pozarządowym ich prowadzenie, działały 4 placówki: 1 placówka socjalizacyjna (Dom Młodzieży SOS) i 3 placówki typu rodzinnego (Dom im. Matki Weroniki, Rodzinny Dom im. św. Dominika, Rodzinny Dom im. Serca Jezusa). Umowy zlecające podmiotom pozarządowym prowadzenie w Lublinie placówek opiekuńczo-wychowawczych obowiązują do 31 marca 2023 roku.

Placówki opiekuńczo–wychowawcze dysponowały łącznie **248³³ miejscami**. W ciągu 2019 roku umieszczonych było w nich 311 dzieci, (w tym 251 dzieci

6) obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;

7) zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.”

Wszystkie typy placówek opiekuńczo - wychowawczych wykonują powyższe zadania, ponadto placówki typu interwencyjnego, specjalistyczno – terapeutycznego, rodzinnego realizują dodatkowe zadania opisane w dalszej części przypisu.

³⁰Art. 103.”Zadaniem placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki”

³¹Art. 105. „Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności:

1) legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności;

2) wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii;

3) wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych.”

³² Art. 102. „Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego:

1) wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się;

2) umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu;

3) współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny.”

³³ Od 1 stycznia 2019 roku, w Rodzinnym Domu im. Serca Jezusa liczba miejsc w placówce zmniejszyła się z 7 do 6, tym samym łączna liczba miejsc w placówkach w Lublinie wyniosła 248.

w placówkach prowadzonych przez Miasto Lublin), z których 115 pochodziło spoza Lublina.

Comiesięcznie przekazywano do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie informacje o liczbie wolnych miejsc w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w Lublinie.

W 2019 roku wysokość dofinansowania funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych działających na zlecenie Miasta Lublin wyniosła **1 611 236,67 zł** (w tym, **1 030 954,09 zł** dofinansowanie wydatków na utrzymanie 38 dzieci pochodzących z innych powiatów). Środki te są refundowane przez powiaty pochodzenia dzieci.

Tabela 20. Placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2019 roku.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze		Prowadzone przez Miasto Lublin				Działające na zlecenie Miasta Lublin			
		Liczba miejsc 31.12.2019		Liczba dzieci korzystających w 2019		Liczba miejsc 31.12. 2019 r.	Liczba dzieci korzystających w 2019		
		ogółem	interw.	ogółem	w tym spoza		ogółem	w tym spoza Lublin	
opiekuńczo –wychowawcze	socjalizacyjne	Dom Dziecka im. Janusza Korczaka	30		30	7			
		Dom Młodzieży SOS					30	33	26
	rodzinne	Rodzinny Dom Dziecka	8		7				
		Dom im. Matki Weroniki					8	10	4
		Rodzinny Dom im. Serca Jezusa					6	6	4
		Rodzinny Dom im. św. Dominika					8	11	4
	socjalizacyjne i interwencyjne	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka I	158	47	214	70			
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka II							
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka III							
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka IV							
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka V							
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka VI							
		Dom Rodzinny Nr 1							
		Dom Rodzinny Nr 2							
		Dom Rodzinny Nr 3							
		Dom Rodzinny Nr 4							
Pogotowie Opiekuńcze									
Razem placówki opiekuńczo - wychowawcze		196	47	251	77	52	60	38	

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W sprawie przyjęcia do placówki opiekuńczo-wychowawczej (typu socjalizacyjnego lub rodzinnego) funkcjonującej na terenie Lublina dziecka pochodzącego z terenu innego powiatu oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na utrzymanie, zawierane są porozumienia między Miastem Lublin a właściwym powiatem. Łączna kwota zobowiązań powiatów na rzecz Miasta Lublin za 2019 rok wynikająca z realizacji porozumień wyniosła **3 326 139,30 zł**.

Zobowiązania powiatów na rzecz Miasta Lublin z tytułu wydatków na utrzymanie dzieci z nich pochodzących, a przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych realizujących zadania interwencyjne funkcjonujących w Lublinie w 2019 roku wyniosły **794 128,25 zł**.³⁴

Tabela 21. Dzieci z innych powiatów przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Lublin w 2019 roku

Powiat z którego dziecko pochodzi		Placówki prowadzone przez Miasto Lublin											Placówki działające na zlecenie Miasta Lublin				Razem		
		Placówka O-W – Rodzinka I	Placówka O-W – Rodzinka II	Placówka O-W – Rodzinka III	Placówka O-W – Rodzinka IV	Placówka O-W – Rodzinka V	Placówka O-W – Rodzinka VI	Dom Rodzinny Nr 1	Dom Rodzinny Nr 2	Dom Rodzinny Nr 3	Dom Rodzinny Nr 4	Dom Dziecka im. J. Korczaka	Rodzinny Dom Dziecka	Pogotowie Opiekuńcze	Dom Młodzieży SOS	Dom im. Matki Weroniki		Rodzinny Dom im. Serca Jezusa	Rodzinny Dom im. św. Dominika
1	Biała Podlaska												1						1
2	Białystok												1						1
3	biłgorajski													2					2
4	Chełm												1						1
5	chełmski													1					1
6	Gdynia												1						1
7	grodziski													2					2
8	grójecki													1					1
9	hrubieszowski													3					3
10	krasnostawski												1						1
11	lubartowski		2										1	2					7
12	lubelski	1	2	1	1		1							3	1				10
13	łęczyński	2																	2
14	Łódź												1	1					2
15	łukowski																4		4
16	mławski													1					1
17	nowosolski													3					3
18	Olsztyn						1												1
19	parczewski			1			1						1			3			6

³⁴ Bez uwzględnienia miesiąca grudnia 2019 ze względu na płatność zobowiązań w miesiącu styczniu 2020 r.; w tym kwota 50 182,35 zł jest kwotą sporną pomiędzy Miastem Lublin a powiatem lubartowskim.

20	piotrkowski													3				3			
21	puławski										2							2			
22	Radom												1					1			
23	rycki					4		2	4	1		1		2	1	1		16			
24	sępoleński													1				1			
25	śremski													1				1			
26	świdnicki	4	3	2	3		1	2	2	3	4			1				25			
27	Tarnobrzeg														3			3			
28	wałęcki										1							1			
29	wodzisławski													1				1			
30	włodawski													2		2	1	5			
31	zwoleński											2		1				3			
32	Białoruś													1				1			
33	Federacja Rosyjska													1				1			
34	Ukraina													1				1			
Razem dzieci:		7	7	4	4	4	3	5	6	4	5	7	0	21	26	4	4	4	115		
														77				38			

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W ciągu całego 2019 roku w 17 placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie przebywało 115 dzieci pochodzących z 31 powiatów i 3 państw.

Pracownicy Sekcji ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego brali udział w 16 ocenach sytuacji dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz uczestniczyli w 23 posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, typu socjalizacyjnego i interwencyjnego, funkcjonujących w Lublinie.

Dochodzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci pochodzących z Lublina przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie lub na terenie innych powiatów

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 38 ust. 2) nakłada na kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie obowiązek dochodzenia świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci, które ponad rok przebywają w pieczy zastępczej. W 2019 roku pracownicy Sekcji ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego przygotowali łącznie 5 pozwów, które Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wniósł do Sądu, o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci pochodzących z Lublina i przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie lub na terenie innych powiatów.

W związku z brakiem realizacji przez rodziców ustalonych przez Sąd świadczeń alimentacyjnych, do komorników skierowano 7 wniosków o wszczęcie lub podjęcie egzekucji zobowiązań alimentacyjnych.

Realizacja dodatku wychowawczego w formie dodatku do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce

Zgodnie z art. 113a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wprowadzonym od 1 lipca 2019 roku na mocy ustawy zmieniającej ustawę o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, na każde dziecko umieszczone w placówce typu socjalizacyjnego i interwencyjnego do ukończenia 18 roku życia przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (500 zł miesięcznie). Od 2016 roku, zgodnie z art. 115 ust. 2a, na każde dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego do ukończenia 18 roku życia przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (500 zł miesięcznie) przyznawany w formie dodatku do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce. Finansowane z budżetu państwa dodatki są udzielane na wniosek dyrektora placówki.

Przyznanie dodatku następuje w drodze decyzji. Prawo do dodatku ustala się na okres 12 miesięcy. W przypadku braku zmian mających wpływ na prawo do dodatku, ustala się je na okres kolejnych 12 miesięcy z urzędu.

W 2019 roku wydatki na dodatek wychowawczy w formie dodatku do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce typu rodzinnego i dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego w placówce typu socjalizacyjnego i interwencyjnego wyniosły łącznie **555 128,75 zł**. Wyplacono 1 131 świadczeń na 193 dzieci.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego funkcjonujących w Lublinie 31 dzieci było uprawnionych do tego dodatku. Wyplacono łącznie **298 dodatków** na kwotę **146 915,86 zł**.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego i interwencyjnego funkcjonujących w Lublinie, od lipca 2019 roku, 162 dzieci było uprawnionych do dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego. Wyplacono łącznie **833 dodatki** na kwotę **408 212,89 zł**.

Realizacja Świadczenia „Dobry start”

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” zmienionego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2019 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1061 i z 2019 r. poz. 1343), świadczenie dobry start (300 zł) przysługuje raz w roku w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia przez dziecko lub osobę uczącą się 20 roku życia; lub przez dziecko lub osobę uczącą się 24 roku życia w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Zgodnie z §7 rozporządzenia na każde dziecko umieszczone w pieczy zastępczej świadczenie dobry start przysługuje wyłącznie odpowiednio rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Ustalenie prawa do świadczenia dobry start oraz jego wypłata następują w szczególności na wniosek dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej. W okresie od 1 sierpnia do 30 listopada pracownicy Sekcji przyjmowali i rozpatrywali wnioski

dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie. Dyrektorzy 17 placówek opiekuńczo – wychowawczych złożyli łącznie **177 wniosków**. Wszystkie zostały rozpatrzone pozytywnie.

W 2019 roku na realizację świadczenia „Dobry start” dla dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie wydano **52 500 zł**. W 2019 roku **wypłacono 175 świadczeń** (2 świadczenia zostały wypłacone w styczniu 2020 roku):

2.3.2. Koszty utrzymania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej

Średnie miesięczne³⁵ wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca danego roku.

Na podstawie informacji złożonych przez dyrektorów i głównych księgowych poszczególnych placówek, wyliczona została w 2019 roku wysokość średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w Lublinie.

Przygotowane zostało zarządzenie nr 66/3/2019 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 15 marca 2019 roku, zgodnie z którymi średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w 2019 roku wynosiły:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka I – 4 389 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka II – 4 505 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka III – 4 602 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka IV – 4 589 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka V – 4 153 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka VI – 4 713 zł;
- Dom Rodzinny Nr 1 – 5 765 zł;
- Dom Rodzinny Nr 2 – 6 075 zł;
- Dom Rodzinny Nr 3 – 5 850 zł;
- Dom Rodzinny Nr 4 – 6 038 zł;
- Dom Dziecka im. Janusza Korczaka – 5 754 zł;
- Rodzinny Dom Dziecka – 4 756 zł;
- Pogotowie Opiekuńcze – 8 319 zł;
- Dom im. Matki Weroniki – 4 076 zł;
- Rodzinny Dom im. Serca Jezusa – 3 325 zł;
- Rodzinny Dom im. św. Dominika – 3 326 zł;
- Dom Młodzieży SOS – 5 709 zł.

³⁵ Zgodnie z obowiązującym od 1 stycznia 2012 roku określeniem zawartym w art. 196 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej stanowi kwota rocznych wydatków przeznaczonych na działalność tej placówki wynikająca z utrzymania dzieci z poprzedniego roku kalendarzowego, bez wydatków inwestycyjnych, powiększona o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzielona przez liczbę miejsc w placówce, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby dzieci w poszczególnych miesiącach poprzedniego roku kalendarzowego.

Zarządzenie ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego z dnia 21 marca 2019 roku pod poz. 1873 rozesłano do placówek w Lublinie i do powiatów, z terenu których dzieci przebywały w placówkach na terenie Miasta Lublin.

Kwota odpowiadająca średnim miesięcznym wydatkom przeznaczonym na utrzymanie dziecka w placówce jest podstawą wzajemnych rozliczeń finansowych między powiatem pochodzenia dziecka i powiatem, na terenie którego dziecko przebywa w placówce, a także stanowi podstawę ustalania opłaty za pobyt dziecka w placówce, ponoszonej przez rodziców.

Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 193 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za pobyt w placówce opiekuńczo-wychowawczej dziecka opłatę ponoszą, w wysokości średnich miesięcznych wydatków na utrzymanie dziecka w tej placówce, rodzice dziecka. Opłatę w drodze decyzji administracyjnej ustala Starosta Powiatu, z terenu którego dziecko pochodzi.

W stosunku do rodziców zobowiązanych do opłaty za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej Prezydent Miasta Lublin, na ich wniosek lub z urzędu, może odstąpić od ustalenia opłaty. Szczegółowe warunki umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty, ustalone zostały w uchwale Nr 428/XIX/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 29 marca 2012 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt w pieczy zastępczej dziecka, które przed umieszczeniem w pieczy zastępczej zamieszkiwało na terenie Miasta Lublin.

W zakończonych przez pracowników Sekcji w 2019 roku sprawach dotyczących opłaty rodziców za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej wydano łącznie 61 decyzji, na mocy których odstąpiono od ustalenia rodzicom opłaty za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej od dnia umieszczenia do zakończenia pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

2.3.3. Instytucjonalna piecza zastępcza organizowana w innych powiatach

W przypadku braku możliwości umieszczenia dziecka pochodzącego z Lublina w placówce na terenie Miasta Lublin, podejmowane są działania zmierzające do umieszczenia go w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej funkcjonującej na terenie innego powiatu. W okresie sprawozdawczym w placówkach na terenie 11 powiatów przebywało 53 dzieci pochodzących z Lublina, w tym 5 dzieci w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych w Dębnie i Ignatkach-Osiedle.

Zasady dotyczące pobytu dzieci pochodzących z Miasta Lublin a umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych zlokalizowanych na terenie innych powiatów oraz wydatków na ich utrzymanie określone są w drodze porozumień zawieranych między powiatami lub samorządami województw a Miastem Lublin.

Tabela 22. Dzieci pochodzące z Lublina przebywające w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza Lublinem w 2019 roku

Lp.	Powiat	Placówka	Liczba dzieci		Wydatki Miasta Lublin przeznaczone na utrzymanie dzieci
			w 2019 roku	w dniu 31.12.2019 r	Kwota wydatków w zł
1	białostocki (woj. podlaskie)	Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Ignatkach-Osiedle	3	3	247 468,28
2	biłgorajski	Wioska Dziecięca SOS w Biłgoraju Rodziny SOS I,VI,VII,VIII	9	5	230 357,08
3	Kielce	Zespół placówek im. Aleksandra Kamińskiego „Kamyk” w Kielcach	1	1	52 729,00
4	Koszalin	Młodzieżowa Wspólnota Mieszkaniowa SOS w Koszalinie	1	1	36 000,00
5	krasnostawski	Placówka "Nasz Dom" w Tuligłowach	1	1	44 724,00
		Placówka Rodzinna im. s. Longiny Trudzińskiej w Tuligłowach	2	2	71 026,00
6	kraśnicki	Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Rodziny SOS I, IV, VIII, XIII w Kraśniku	9	7	305 032,17
7	łęczyński	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Kijanach	2	0	46 332,30
8	myśliborski – województwo Zachodniopomorskie	Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Dębnie	2	2	186 444,66
9	opatowski	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Nieskurzowie Nowym	1	0	21 825,92
		Placówka op-wych typu specjalistyczno-terapeutycznego w Opatowie	1	1	48 300,00
10	Siedlce	Wioska Dziecięca SOS w Siedlcach Rodziny 2,7,12,14	12	9	387 700,00
		Młodzieżowa Wspólnota Mieszkaniowa w Siedlcach			
		Dom Dziecka "Dom pod Kasztanami"	5	5	341 744,90
11	Zamość	Dom Dziecka w Zamościu	2	2	123 826,00
		Rodzinny Dom dla Dzieci w Zamościu	3	1	141 301,34
	11 powiatów	25 placówek	53	40	2 284 811,65

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Zobowiązania Miasta Lublin w 2019 roku z tytułu pobytu dzieci z Lublina w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych funkcjonujących poza Lublinem wyniosły łącznie **2 284 811,65 zł**.

3. Usamodzielnienia

Zgodnie z art. 140 ust. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, przyznaje się pomoc na:

- kontynuowanie nauki,
- usamodzielnienie,
- zagospodarowanie.

Ponadto udziela się pomocy w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- zatrudnienia.

Pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w roku 2019 znajdowało się łącznie **503** usamodzielnianych wychowanków, z czego:

- **278** wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej³⁶,
- **225** wychowanków z **74** placówek³⁷.

Spośród **503** osób w stosunku, do których wszczęto proces usamodzielnienia, na dzień 31 grudnia 2019 r.:

- **190 osób** pozostawało w pieczy zastępczej (129 osób w rodzinach zastępczych i 61 w placówkach);
- **313 osób** opuściło rodzinę zastępczą lub placówkę (149 wychowanków z rodzin zastępczych, 164 wychowanków z placówek).

W 2019 roku proces usamodzielnienia rozpoczęło łącznie 75 wychowanków (tzn. osobom tym został wskazany opiekun usamodzielnienia), z tego:

- 38 wychowanków rodzin zastępczych,
- 37 wychowanków placówek.

Wychowankowie wspólnie z opiekunem **usamodzielnienia opracowali 66** indywidualnych programów usamodzielnienia (34 z placówek, 32 z rodzin zastępczych). W 2019 roku **75 osób** po osiągnięciu pełnoletności opuściło rodziny zastępcze lub placówki (**29** wychowanków opuściło rodziny zastępcze oraz **46** wychowanków opuściło placówki).

Spośród **278** usamodzielniających się wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej, większość pochodzi ze spokrewnionych rodzin zastępczych (184 osoby). Rodziny

³⁶ Uwzględniono wychowanków zarówno pochodzących, osiedlających się, jak i zamieszkujących w Mieście Lublin.

³⁷ Z czego 64 osoby to wychowankowie z 39 placówek, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

zastępcze niezawodowe opuściło 90 osób, a 4 osoby opuściły zawodowe rodziny zastępcze.

Spośród **225** będących w procesie usamodzielnienia wychowanków placówek, najwięcej osób – 161 - to wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu: socjalizacyjnego, rodzinnego i interwencyjnego (z 35 placówek, w tym 17 w Lublinie). Kolejną grupą są wychowankowie opuszczający młodzieżowe ośrodki wychowawcze. W 2019 roku usamodzielniali się wychowankowie z 31 młodzieżowych ośrodków wychowawczych (49 osób). Pozostali wychowankowie rekrutowali się z 6 zakładów poprawczych (13 osób), z 1 schroniska dla nieletnich (1 osoba) oraz z 1 młodzieżowego ośrodka socjoterapii (1 osoba).

W 2019 roku 448 osób posiadało zatwierdzone indywidualne programy usamodzielnienia (242 osoby to wychowankowie rodzin zastępczych, 206 wychowankowie placówek). Liczba indywidualnych programów usamodzielnienia zrealizowanych pozytywnie (osoby skorzystały ze wszystkich przysługujących form pomocy oraz dokonały oceny końcowej procesu usamodzielnienia) – 43 (17 z placówek, 26 z rodzin zastępczych).

W 2019 roku 165 osobom usamodzielnianym (52,72% ogółu usamodzielnianych, którzy opuścili rodziny zastępcze lub placówki) przyznano decyzją przynajmniej jedno świadczenie w ramach pomocy w usamodzielnieniu, z tego:

- 101 osobom z rodzin zastępczych (67,79% ogółu usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili rodziny zastępcze),
- 64 osobom z placówek (39,02% ogółu usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili placówki).

Łącznie wydatki na świadczenia dla usamodzielniających się wychowanków tj. pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, na zagospodarowanie w formie rzeczowej, usamodzielnienie, wyniosły w 2019 roku **882 378,01 zł**.

W 2019 r. wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych złożyli **315 wniosków**, z tego 246 o udzielenie pomocy pieniężnej. Pozostałe wnioski dotyczyły pobytu w mieszkaniu chronionym, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz zatrudnienia.

Tabela 23. Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu w 2019 r.

Rodzaj świadczenia (pieniężnego)	Osoby usamodzielniane					
	z rodzinnej pieczy zastępczej			z placówek		
	Liczba		Kwota	Liczba		Kwota
	świadczeń wypłaconych	osób		świadczeń wypłaconych	osób	
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	17	17	75 984,00	19	19	109 459,00
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
	4	4		4	4	10 578,00
Pomoc pieniężna	809	88	423 687,48	380	48	197 826,53

na kontynuowanie nauki				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				62	11	32 591,83
Pomoc na zagospodarowanie	20	20	37 848,00	21	21	37 573,00
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				5	5	12 341,00
Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	X	15	X	X	14	X
Pomoc w uzyskaniu warunków mieszkaniowych	X	39	X	X	36	X
Łącznie wydatki			537 519,48 zł	Łącznie		344 858,53 zł
Łącznie wydatki na usamodzielnienia 882 378,01 zł						

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Ponadto w 2019 r. osoby usamodzielniane, które opuściły rodzinną lub instytucjonalną pieczę zastępczą i spełniały kryteria zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” otrzymały ww. świadczenie. W 2019 r. z tej formy pomocy skorzystały 33 osoby (21 opuszczających rodziny zastępcze i 12 opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze) na łączną kwotę 9 900,00 zł.

Bardzo ważną formą wsparcia w usamodzielnianiu wychowanków są mieszkania chronione. Mieszkanie chronione jest formą pomocy przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną. Miasto Lublin w roku 2019 dysponowało **7 mieszkaniami chronionymi** (25 miejsc). 24 osoby złożyły wnioski o przyznanie pobytu w mieszkaniu chronionym, z czego 14 osób po raz pierwszy (z tego: 3 wnioski - postępowanie zostało umorzone, 1 osoba – decyzja odmowna, 7 nowych osób zostało przyjętych do mieszkania chronionego, 2 wnioski - osoby zostały przyjęte w 2020 r. i 1 wniosek w trakcie rozpatrywania). Łącznie rozpatrzono 29 wniosków w sprawie mieszkania chronionego, z czego 14 wniosków osób ubiegających się po raz pierwszy. Pozostałe to wnioski o przedłużenie pobytu bądź przeniesienie do innego mieszkania. W ciągu całego 2019 r. z pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym skorzystały **23 osoby** (16 z placówek, 7 z rodzin zastępczych).

Tabela 24. Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków

Rodzaj świadczenia (niepieniężnego) pobyt w mieszkaniu chronionym na terenie Lublina	Osoby usamodzielniane – mieszkańcy zamieszkujący w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie			
	z rodzinnej pieczy zastępczej		z placówek	
	liczba mieszkańców korzystających w ciągu okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców (stan na dzień 31.12.2019 r.)	liczba mieszkańców korzystających ciągu okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców (stan na dzień 31.12.2019 r.)
ul. Mireckiego (1 miejsce) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	1	1	0	0
ul. Mireckiego (1 miejsce) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	0	0	1	1
ul. Mireckiego (2 miejsca) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	0	0	1	1
ul. Ogrodowa (6 miejsc) Uruchomiono: 01.01.2005 r.	3	3	1	1
ul. Staszica (5 miejsc) Uruchomiono: 01.10.2010 r.	1	1	3	1
ul. Wyżynna (5 miejsc) Uruchomiono: 01.07.2013 r.	2	1	6	1
ul. Wyżynna (5 miejsc) Uruchomiono: 01.01.2013 r.	0	0	4	3
Łączna liczba osób, która skorzystała z pobytu w mieszkaniu chronionym				
Stan na dzień 31.12.2019 r.	7	6	16	8

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Aktywizowanie młodzieży w kierunku zdobycia lub podniesienia kwalifikacji (nabycia nowych umiejętności) jest istotnym działaniem prowadzonym przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w ramach tworzonego sprawnego systemu usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem. Dotychczas realizowane działania w tym zakresie zwiększają szanse młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym na podjęcie zatrudnienia. Każda nowa osoba, z którą jest opracowywany indywidualny program usamodzielnienia otrzymuje poradnik „Postaw na przyszłość”. Vademecum usamodzielnienia zawiera nie tylko informacje o procesie usamodzielnienia, ale również o pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (w tym w mieszkaniu chronionym), pomocy w uzyskaniu zatrudnienia, a także wykaz lubelskich instytucji wspierających osoby usamodzielniające się np. Centrum Interwencji Kryzysowej, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, instytucje udzielające bezpłatnych porad prawnych. W 2019 roku 56 osób otrzymało Vademecum usamodzielnienia.

Ponadto w 2019 roku przygotowano nowy **informator „Bezpieczny start”** skierowany do osób usamodzielnianych opuszczających placówki, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz opiekunów usamodzielnienia. Poradnik wydany w nakładzie 200 egz. zostanie przekazany wychowankom wchodzącym w proces usamodzielnienia, a także przesłany do placówek,

w których przebywają osoby pochodzące z Lublina (młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i zakłady poprawcze).

W 2019 roku 68 osób, spośród usamodzielniających się wychowanków, którzy opuścili rodzinę zastępczą lub placówkę zdobyło lub podniosło swoje kwalifikacje (20 osób z placówek i 48 osób z rodzin zastępczych). Osoby te ukończyły jeden etap kształcenia i rozpoczęły kolejny lub ukończyły różnego rodzaju kursy.

W 2019 roku 29 osób skorzystało z pomocy w uzyskaniu zatrudnienia (art. 140 ust. 1 ppkt 2b). Sposób udzielania pomocy w uzyskaniu zatrudnienia jest uzależniony od indywidualnych potrzeb wychowanków. Najczęściej polega on na pomocy w napisaniu CV, skierowaniu do Specjalistycznej Poradni Zawodowej w Lublinie, gdzie można skorzystać z pomocy w tworzeniu indywidualnej ścieżki edukacyjno-zawodowej, skierowaniu do agencji zatrudnienia, Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie lub poszukiwaniu ofert pracy. Z tej formy pomocy korzystają szczególnie osoby uczące się w systemie zaocznym, a także osoby zamieszkujące w mieszkaniach chronionych, które są motywowane do podjęcia zatrudnienia w okresie kiedy się nie uczą. Pracownik socjalny uczestniczył również z wychowankami zamieszkałymi w mieszkaniach chronionych w Targach Pracy.

W 2019 roku 75 osób skorzystało z pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (art. 140 ust. 1 ppkt 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Zgodnie z uchwałą Nr 228/VIII/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Lublin w roku 2017 oraz 2019 był tworzony wykaz wychowanków domów dziecka, rodzinnych domów dziecka i rodzin zastępczych zakwalifikowanych do zawarcia umowy najmu lokalu. Na pierwszym wykazie znalazło się 64 wychowanków opuszczających pieczę zastępczą i osiedlających się na terenie Miasta Lublin, na drugim 70. Pracownicy Sekcji ds. pomocy osobom usamodzielnianym służyli pomocą w napisaniu podania o przyznanie mieszkania, wydawali zaświadczenia o wypłaconej pomocy, pisemnie popierali starania wychowanków oraz pomagali uzupełnić arkusz ewidencyjny. Zgodnie z informacją z Wydziału Spraw Mieszkaniowych Urzędu Miasta Lublin z dnia 29.10.2019 r. 40 osób zawarło umowy najmu i ma zapewnione właściwe warunki mieszkaniowe. Na dzień 31 grudnia 2019 r. 94 osoby usamodzielniane oczekiwały na zawarcie umowy najmu lokalu.

Zgodnie z art. 140 ust. 1 ppkt 3 cyt. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą lub placówkę zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną. W roku 2019 z takiej pomocy skorzystało 12 osób, w tym 8 z pomocy prawnej, 4 z pomocy psychologicznej. Pomoc psychologiczna polegała na indywidualnej rozmowie z wychowankiem i jego rodziną oraz skierowaniu do Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w Lublinie, w celu objęcia terapią rodzinną.

VII. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKI WSPARCIA

Dział ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia realizuje zadania w głównej mierze w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej podejmując działania w celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Działania podejmowane przez pracowników Działu mają na celu udzielenie wsparcia osobom wymagającym pomocy w zaspokajaniu ich niezbędnych potrzeb. Realizacja tych działań polega na korzystaniu z zasobów instytucjonalnych tj. ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej czy też mieszkań chronionych. Dział sprawuje również nadzór merytoryczny nad wskazanymi jednostkami.

W zakresie zadań realizowanych przez Dział w szczególności wpisane jest kierowanie, umieszczanie i ustalanie opłat za pobyt w domach pomocy społecznej, kierowanie i ustalanie opłat za pobyt i usługi świadczone w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych oraz realizacja umów zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi na prowadzenie domu pomocy społecznej i ośrodków wsparcia. Ponadto Dział współpracuje z innymi komórkami Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz innymi instytucjami zajmującymi się pomocą i wsparciem rodziny oraz organizacjami pozarządowymi.

W roku 2019 w Dziale ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia wydanych zostało 6 548 decyzji administracyjnych, z tego:

- 6216 decyzji kierujących, umieszczających, ustalających odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych, a także zmieniających i zwalniających z odpłatności,
- 25 decyzji odmownych,
- 307 decyzji umarzających i uchylających skierowania do domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych.

W ramach funkcjonowania Działu przygotowywano również projekty zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin:

- Zarządzenie nr 125/3/2019 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2019 roku.
- Zarządzenie nr 126/3/2019 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży prowadzonym przez Fundację SOS Ziemi Lubelskiej na zlecenie Gminy Lublin – miasta na prawach powiatu w 2019 r.
- Zarządzenie nr 55/11/2019 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 29 listopada 2019 r. w sprawie powołania komisji konkursowej do oceny ofert złożonych przez organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie

w otwartym konkursie ofert na realizację zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej należącego do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Gminę Lublin – miasto na prawach powiatu pn. „Prowadzenie specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie – 25 miejsc”.

Zadaniem Działu było opiniowanie projektów uchwał Rady Miasta Lublin i projektów zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin nadzorowanych jednostek. Ponadto w ramach nadzoru w 2019 roku pracownicy Działu przeprowadzili wizytacje w 16 placówkach.

1. System funkcjonujących w Mieście Lublin domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia

W 2019 roku na terenie Miasta funkcjonowało **7 domów pomocy społecznej i 52 ośrodki wsparcia**. W okresie sprawozdawczym pomoc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia otrzymało łącznie **3 700 osób**.

Tabela 25. Liczba osób korzystających w 2019 roku z pomocy w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia w Mieście Lublin.

wyszczególnienie		jednostki organizacyjne o zasięgu lokalnym – finansowane z budżetu gmin						jednostki organizacyjne o zasięgu ponad gminnym – finansowane z budżetu powiatów						ogółem – liczba jednostek	ogółem - liczba miejsc	ogółem – liczba osób
		podmiot prowadzący – gmina			inny podmiot prowadzący			podmiot prowadzący – powiat			inny podmiot prowadzący					
		liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób			
Rodzaje ośrodków wsparcia	środowiskowe domy samopomocy	0	0	0	0	0	0	2	156	176	6	278	330	8	434	506
	kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0	0	0	2	30	77	2	30	342	4	60	419
	ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi	1	35	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	35	40
	kluby samopomocy (dla seniorów)	18	245	449	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	245	449
	domy dla matek z małoletnimi dziećmi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	25	40	1	25	40
	noclegownie	0	0	0	1	25	86	0	0	0	0	0	0	1	25	86
	ogrzewalnie	0	0	0	4	99	264	0	0	0	0	0	0	4	99	264
	schroniska dla bezdomnych (w tym 1 z usługami opiekuńczymi)	0	0	0	4	113	148	0	0	0	0	0	0	4	113	148
	jadłodajnie	0	0	0	1	85	350	0	0	0	0	0	0	1	85	350
	inne ośrodki wsparcia (w tym 7 OW dla seniorów)	7	326	376	2	40	215	0	0	0	1	25	60	10	391	651
RAZEM		26	606	865	12	362	1 063	4	186	253	10	358	772	52	1 512	2 953

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

2. Domy pomocy społecznej

2.1. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

Na terenie Miasta Lublin funkcjonuje 7 domów pomocy społecznej. Oferują one łącznie 625 miejsc, z których w 2019 roku skorzystało 747 osób.

Tabela 26. Liczba miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin w 2019 roku

Kategoria informacji	DPS im. Matki Teresy z Kalkuty	DPS Kalina	DPS im. Wiktorii Michalisowej	DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie	DPS Betania	Dom Pomocy Społecznej z siedzibą w Lublinie przy ul. Ametystowej	Prawosławny DPS Diecezji Lubelsko-Chełmskiej
Liczba miejsc statutowych stan na dzień 31.12.2019 r.	128	124	64	100	135	48	26
Liczba mieszkańców w ciągu całego okresu sprawozdawczego	151	143	80	117	165	54	37

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Domy Pomocy Społecznej na terenie Miasta Lublin zapewniają właściwy zakres usług, który jest zgodny ze standardami określonymi dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby mieszkańca domu.

Wśród Domów Pomocy Społecznej zlokalizowanych na terenie naszego Miasta, pięć z nich przeznaczonych jest dla osób w podeszłym wieku oraz dla osób przewlekle somatycznie chorych. Są to:

- DPS przy ul. Kalinowszczyzna 84,
- DPS przy ul. Archidiakońskiej 7,
- DPS przy Al. Kraśnickiej 223,
- DPS przy ul. Ametystowej 22,
- PDPS przy ul. Dolińskiego 1.

Jeden Dom, usytuowany przy ul. Kosmonautów 78, jest przeznaczony dla osób niepełnosprawnych fizycznie. Ponadto jeden Dom, mieszczący się przy ul. Głowackiego 26, jest przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych, natomiast jego filia funkcjonująca przy ul. Mierniczej 10 jest przeznaczona dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w lubelskich domach pomocy społecznej w roku 2019 wynosił **4 214 zł**.

Koszty utrzymania w poszczególnych domach pomocy społecznej przedstawiały się następująco:

1. Dom Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty przy ul. Głowackiego 26 – **4 331 zł**;

2. Dom Pomocy Społecznej „Kalina” przy ul. Kalinowszczyzna 84 – **4 225 zł**;
3. Dom Pomocy Społecznej im. W. Michelisowej przy ul. Archidiakońskiej 7 – **4 020 zł**;
4. Dom Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie przy ul. Kosmonautów 78 – **4 428 zł**;
5. Dom Pomocy Społecznej „Betania” przy al. Kraśnickiej 223 – **3 974 zł**;
6. Dom Pomocy Społecznej z siedzibą w Lublinie przy ul. Ametystowej 22 – **4 662 zł**;
7. Prawosławny Dom Pomocy Społecznej Diecezji Lubelsko – Chełmskiej przy ul. Dolińskiego 1 – **3 855 zł**.

Średni okres oczekiwania na miejsce w domu pomocy społecznej na terenie naszego Miasta wynosił około sześciu miesięcy. Na dzień 31 grudnia 2019 roku na umieszczenie w tych placówkach oczekiwało łącznie **199** osób, w tym:

- w DPS „Kalina” w Lublinie – 93 osoby,
- w DPS im. Wiktorii Michelisowej w Lublinie – 17 osób,
- w DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie w Lublinie – 25 osób,
- w DPS „Betania” w Lublinie – 35 osób,
- w DPS im. Św. Jana Pawła II – 21 osób,
- w Prawosławnym DPS Diecezji Lubelsko - Chełmskiej – 8 osób,
- w DPS im. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie – w trakcie remontu po pożarze.

Niezależnie od typu Domu, zakres usług jaki jest świadczony na rzecz mieszkańców ma na celu zabezpieczenie ich potrzeb bytowych poprzez zapewnienie miejsca zamieszkania, wyżywienia, niezbędnej odzieży i obuwia oraz utrzymania czystości. W zakresie usług opiekuńczych udzielana jest pomoc w podstawowych czynnościach życiowych, pomoc w pielęgnacji oraz w załatwianiu spraw osobistych, którą świadczą pielęgniarki, opiekunowie, pokojowe, psycholodzy, lekarze pierwszego kontaktu i inni specjaliści, w tym psychiatry. W ramach usług wspomagających mieszkańcy mają możliwość uczestnictwa w terapii zajęciowej rozwijającej ich zainteresowania, umożliwiającej aktywizację społeczną i psychiczną i podnoszącej ich sprawność. Ponadto personel placówki prowadzi działania mające na celu aktywizowanie osób tam zamieszkujących. Mieszkańcom zapewniona jest także posługa kapłańska i możliwość uczestnictwa w nabożeństwach. Ponadto Domy Pomocy Społecznej prowadzą działania mające na celu zaspokajanie potrzeb kulturalnych oraz stymulowanie nawiązywania, utrzymywania i rozwijania kontaktu z rodziną i społecznością lokalną.

W Domach Pomocy Społecznej funkcjonujących na terenie Miasta Lublin mieszkańcy ulokowani są w pokojach jedno i wieloosobowych, w większości wyposażonych w łazienki. Zapewnione jest również całodzienne wyżywienie uwzględniające zalecenia lekarza prowadzącego i dietetyka.

Każdy Dom dostosowany jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i jest pozbawiony barier architektonicznych.

Sekcja ds. domów pomocy społecznej w ramach pracy Działu realizuje zadania określone ustawą o pomocy społecznej w szczególności w zakresie kierowania do domów pomocy społecznej osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogących samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w środowisku.

W ramach powyższego zadania pracownicy Sekcji przygotowywali projekty decyzji administracyjnych kierujących, decyzji umieszczających oraz decyzji ustalających odpłatność w domach pomocy społecznej. W przypadku braku wolnych miejsc dla mieszkańców naszego miasta w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Lublina, podejmowano działania mające na celu zabezpieczenie potrzeb osób wymagających całodobowej opieki poprzez wskazanie DPS-u odpowiedniego typu zlokalizowanego najbliżej miejsca zamieszkania osoby, która potrzebuje tej formy wsparcia, posiadającego wolne miejsca. W tym zakresie pracownicy Sekcji ds. domów pomocy społecznej współpracowali z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w tym z Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie na terenie innych powiatów. W związku z brakiem wolnych miejsc w DPS na terenie Miasta Lublin systematycznie prowadzona jest lista osób oczekujących na umieszczenie w tych domach. Pracownicy realizowali także procedury mające na celu przeniesienie mieszkańców DPS deklarujących wolę zamieszkania w innym domu pomocy społecznej.

Ponadto pracownicy Sekcji prowadzili postępowania administracyjne mające na celu ustalenie osób zobowiązanych do ponoszenia odpłatności oraz ustalenie wysokości opłat jakie mają ponosić z tytułu umieszczenia członków ich rodziny w DPS. W związku z tym zawierane były umowy cywilnoprawne z osobami zobowiązanymi zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie.

W ramach nadzoru nad Domami Pomocy Społecznej zlokalizowanymi na terenie Miasta, pracownicy Sekcji wizytowali wskazane jednostki, a także przeprowadzali analizy sprawozdań składane przez Domy w tut. Ośrodku. Ponadto pracownicy Sekcji na bieżąco współpracowali z kierownictwem i pracownikami domów pomocy społecznej w celu zabezpieczenia potrzeb bytowych, opiekuńczych i wspomagających mieszkańców Domów.

W ramach bieżących działań prowadzono również korespondencję z kierownictwem domów pomocy społecznej, osobami zainteresowanymi, jak również urzędami i innymi instytucjami pomocy społecznej, współpracowano z pracownikami socjalnymi Filii MOPR oraz domów pomocy społecznej. Osobom ubiegającym się o skierowanie do domów pomocy społecznej i ich rodzinom udzielano niezbędnych informacji w zakresie procedury postępowania do uzyskania pomocy w takiej formie.

W związku z pożarem Domu Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty, który miał miejsce w sierpniu 2019 r. pracownicy Sekcji podejmowali szereg działań mających na celu szybką relokację mieszkańców uszkodzonego w trakcie pożaru budynku do innych placówek oraz zabezpieczenie ich potrzeb bytowych. Udzielali również informacji rodzinom mieszkańców ewakuowanych z Domu Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty o stanie spraw oraz planowanych działaniach.

2.2. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do domów pomocy społecznej w innych powiatach

W 2019 roku **396 osób** pochodzących z Lublina zamieszkiwało w 54 domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie 35 powiatów.

Koszt pobytu mieszkańców Miasta Lublin w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów w 2019 roku wyniósł 11 220 487,87 zł. Średni koszt dopłaty gminy Lublin do pobytu jednego mieszkańca wyniósł 2 483,77 zł miesięcznie.

W przypadku osób spoza Lublina umieszczonych w domach pomocy społecznej na terenie naszego miasta oraz osób skierowanych z Miasta Lublin do domów pomocy społecznej poza Lublinem, pracownicy Sekcji prowadzili uzgodnienia z właściwymi gminami w sprawie ponoszenia kosztów związanych z pobytem tych osób.

W związku z opłatami związanymi z pobytem osób w domach pomocy społecznej poza Miastem Lublin pracownicy Sekcji prowadzili bieżącą współpracę z Działem ds. finansowo-księgowych w zakresie przedkładania not obciążeniowych za pobyt mieszkańców Miasta w DPS na terenie innych powiatów, przedkładania informacji dotyczących zaangażowania niezbędnych środków finansowych na kierowanie osób poza Lublin. Ponadto w ramach pracy Sekcji rozliczane były środki przeznaczone na pokrycie kosztów pobytu mieszkańców Miasta Lublin w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów.

2.3. Projekt „LUBInclusiON – działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych” realizowany na terenie miasta Lublin w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 w Domach Pomocy Społecznej

Głównym celem projektu „LUBInclusiON” jest utworzenie do roku 2021 zintegrowanego i kompleksowego systemu usług świadczonych w lokalnym środowisku dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym m. in. osób starszych, osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnych oraz osób, które ze względu na sytuację życiową, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia. Projekt finansowany jest z Europejskiego Funduszu Społecznego i realizowany od września 2018 r.

W zakresie oferty skierowanej do osób starszych w 2019 r., w ramach Projektu „LUBInclusiON – działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych” przy 6 domach pomocy społecznej, dla których organem prowadzącym jest Miasto Lublin, rozpoczęły działalność Kluby Seniora. Funkcjonowanie Klubów jest współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. W ramach działalności Klubów w 2019 r. uczestniczyło 90 seniorów.

3. Ośrodki wsparcia

3.1. Ośrodki wsparcia funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek, świadczone w ośrodku wsparcia. Działania w tym zakresie podejmowane są przez Sekcję ośrodków wsparcia w Dziale ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia.

W 2019 roku na terenie Miasta Lublin funkcjonowały 52 ośrodki wsparcia o łącznej liczbie miejsc 1 512. W okresie sprawozdawczym z usług świadczonych przez te ośrodki skorzystały 2 953 osoby, w tym 1 118 osób skorzystało z pomocy w placówkach prowadzonych przez Miasto Lublin, a 1 835 osób z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez podmioty niepubliczne w ramach zadań zleconych.

Środowiskowe domy samopomocy i kluby pomocy

Osoby dotknięte zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym mogą otrzymać wsparcie w środowiskowym domu samopomocy (ŚDS) lub klubie samopomocy (Klub). Najliczniejszą grupę korzystającą z usług ośrodków wsparcia stanowiły osoby z zaburzeniami psychicznymi. W 12 tego typu placówkach wsparcie otrzymało 925 osób.

Środowiskowy dom samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

Ze względu na kategorię osób, dla których środowiskowe domy samopomocy są przeznaczone, dzielą się na typy:

- typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych,
- typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- typ C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych,
- typ D – dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Tabela 27. Wykaz Środowiskowych domów samopomocy funkcjonujących na terenie Miasta Lublin z podziałem na organ prowadzący, liczbę miejsc oraz typ oraz Klubów samopomocy.

Lp.	Organ prowadzący	Środowiskowy Dom Samopomocy	Liczba miejsc	Typ domu
1	Lubelskie Towarzystwo Dobroczynności	ŚDS „Roztocze”, ul. Wallenroda 2A, 20-607 Lublin	97	Typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną
2	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”	ŚDS „Misericordia”, ul. Abramowicka 2, 20-442 Lublin	75	Typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych
		Klub "Misericordia" ul. Abramowicka 2, 20-442 Lublin	15	
3	Lubelskie Stowarzyszenie Zdrowia Psychicznego	ŚDS „Serce”, ul. Gospodarcza 32, 20-213 Lublin	18	Typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych

4	Lubelskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie	ŚDS „Mefazja”, ul. Towarowa 19, 20-205 Lublin	33	Typ C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych
5	Fundacja Nieprzetartego Szlaku	ŚDS „Akademia Artystyczna”, ul. Wyścigowa 31, 20-425 Lublin	15	Typ mieszany B i C – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych
6	Stowarzyszenie Przyjaciół Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1	ŚDS „Absolwent”, Al. Spółdzielczości Pracy 65, 20-147 Lublin	40	Typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną
		Klub "Absolwent", Al. Spółdzielczości Pracy 65, 20-147 Lublin	15	
7	Miasto Lublin	ŚDS „Kalina”, ul. Kalinowszczyzna 84, 20-201 Lublin	36	Typ C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych
8		ŚDS "Mozaika" Oddział Nr 1 ul. Zbożowa 22A, 20-827 Lublin	45	Typ mieszany B i D – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi
		ŚDS "Mozaika" Oddział Nr 2 ul. Nałkowskich 78, 20-470 Lublin	60	Typ A – dla osób przewlekłe psychicznie chorych
		ŚDS "Mozaika" Oddział Nr 3 ul. Lwowska 28, 20-128 Lublin	15	Typ C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych
		Klub przy ŚDS "Mozaika" – Klub "Galeria", ul. Pozytywistów 16, 20-639 Lublin	15	
		Klub przy ŚDS "Mozaika" – Klub "Przystań", ul. Nałkowskich 78, 20-470 Lublin	15	

Źródło: opracowanie własne MOPR w Lublinie

Pobyt w środowiskowych domach samopomocy wymaga skierowania do tego typu ośrodka oraz ustalenia odpłatności za usługi w nim świadczone. Odpłatność miesięczną ustala się w wysokości 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 300% odpowiedniego kryterium dochodowego (kryterium dla osoby samotnie gospodarującej – 701,00 zł, kryterium dla osoby w rodzinie – 528,00 zł).

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, Kluby samopomocy działające przy ŚDS są ośrodkami wspierającymi osoby z zaburzeniami psychicznymi w ich funkcjonowaniu w środowisku społecznym. W ww. placówkach udzielane są takie rodzaje pomocy jak np.: wsparcie w nawiązywaniu i podtrzymywaniu kontaktów

społecznych, działania nakierowane na pogłębianie zainteresowań, motywowanie do podejmowania leczenia, nauka radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych i społecznych. Osoby korzystające z Klubów samopomocy nie muszą posiadać orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, a korzystanie z ich z usług jest nieodpłatne.

W Mieście Lublin funkcjonują 4 Kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi dysponujące łącznie 60 miejscami. W okresie sprawozdawczym z tej formy wsparcia skorzystało 419 osób, w tym w 2 ośrodkach prowadzonych przez Miasto Lublin – 77 osób (Klub „Galeria” i „Przystań” przy Środowiskowym Domu Samopomocy „Mozaika”) oraz w 2 ośrodkach prowadzonych przez organizacje pozarządowe – 342 osoby (Kluby działające przy ŚDS „Misericordia” i ŚDS „Absolwent”).

Dzienne Ośrodki Wsparcia i Kluby seniora

Drugą pod względem liczebności grupą korzystającą z Ośrodków wsparcia były osoby w wieku starszym. Na terenie Miasta Lublin w 2019 roku funkcjonowało 6 dziennych ośrodków wsparcia, 18 klubów seniora oraz 1 świetlica. Z ich oferty skorzystało łącznie 851 seniorów.

Dzienne Ośrodki Wsparcia (Centrum Usług Socjalnych, 4 Centra Dziennego Pobytu dla Seniorów oraz Centrum Aktywizacji i Rozwoju Seniorów) oraz Kluby seniora prowadzone są przez Zespół Ośrodków Wsparcia i rozlokowane są w różnych dzielnicach naszego miasta. Natomiast zadanie prowadzenia świetlicy dla seniorów zostało zlecone podmiotowi niepublicznemu – organem prowadzącym jest Polski Czerwony Krzyż Lubelski Oddział Okręgowy. Świetlica, która posiada 10 miejsc dla osób starszych, funkcjonuje przy ul. Bursaki 17 w Lublinie.

Podstawowym założeniem systemu wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych w Lublinie jest umożliwienie im jak najpełniejszego i najdłuższego funkcjonowania w środowisku rodzinnym i sąsiedzkim w miejscu zamieszkania. Instytucjonalne, całodobowe formy opieki są ostatnią formą pomocy, która powinna być stosowana tylko w przypadku niemożności rozwiązywania problemów innymi sposobami. Jednocześnie działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie zmierzają do tego, aby system wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych na terenie Miasta Lublin był na tyle zróżnicowany, by zapewniał ofertę dostosowaną do stanu zdrowia oraz sytuacji rodzinnej i bytowej każdej osoby wymagającej wsparcia.

Nadrzędnym celem, realizowanym przez Dzielne Ośrodki Wsparcia jest wspieranie seniorów w pokonywaniu trudności życia codziennego oraz podtrzymywanie psychoaktywnej sprawności u osób starszych, umożliwiającej im jak najdłuższe samodzielne i sprawne funkcjonowanie w środowisku lokalnym. Seniorzy mają możliwość skorzystania z bogatej oferty zajęć dedykowanych tej grupie wiekowej np. z profilowanych zajęć ze specjalistami: muzykoterapeutą, plastykiem, psychologiem. Dodatkowo organizowane są zajęcia wspomagające sprawności umysłowe – grupowe i indywidualne takie jak treningi pamięci, zajęcia kulinarne, literackie, językowe, rękodzielnicze oraz zajęcia komputerowe. Uczestnicy mają zapewniony obiad (osoby, które złożyły stosowny wniosek), zajęcia z rehabilitantem i opiekę pielęgniarską.

W ramach Dziennych Ośrodków Wsparcia w 2019 r. funkcjonowały następujące placówki:

1. Centrum Usług Socjalnych przy ul. Lwowskiej 28,
2. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 1 przy ul. Poturzyńskiej 1,
3. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 2 przy ul. Gospodarczej 7,
4. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 3 przy ul. Niecałej 16,
5. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 4 przy ul. Pozytywistów 16,
6. Centrum Aktywizacji i Rozwoju Seniorów przy ul. Nałkowskich 114 (funkcjonował do II kwartału 2019 r.)

Za usługi świadczone przez w/w Ośrodki naliczana jest opłata ustalana od wysokości dochodu uczestnika i uzależniona jest od pakietu, z jakiego korzystają osoby skierowane decyzją MOPR.

Oferta Klubów Seniora prowadzonych przez Zespół Ośrodków Wsparcia w okresie sprawozdawczym przedstawiała się następująco:

1. Klub Seniora „Owocowa” przy ul. Owocowej 6 w Dzielnicy Ponikwoda - gimnastyka usprawniająca, rękodzieło artystyczne, gry, zabawy integracyjne.
2. Klub Seniora „Pogodna” przy ul. Droga Męczenników Majdanka 27 w Dzielnicy Bronowice – gimnastyka usprawniająca, zajęcia literackie, gry, zabawy integracyjne zajęcia plastyczne.
3. Klub Seniora „Róży Wiatrów” przy ul. Róży Wiatrów 9 w Dzielnicy Dziesiąta – zajęcia z psychologiem wspomagające procesy pamięci, wykłady, pokazy multimedialne, zajęcia rękodzielnicze, literacki oraz gimnastyka usprawniająca.
4. Klub Seniora „Pod Świerkami” przy ul. Tuwima 5 w Dzielnicy Dziesiąta – gimnastyka usprawniająca i porady z zakresu zdrowia, zajęcia z psychologiem, rękodzieło artystyczne, zajęcia muzyczne oraz indywidualne zabiegi rehabilitacyjne.
5. Klub Seniora „Dziesiąta” przy ul. Kunickiego 130 w Dzielnicy Dziesiąta – zajęcia plastyczne, gimnastyka usprawniająca, zajęcia z psychologiem.
6. Klub Seniora „Śródmieście” przy ul. Narutowicza 6 w Dzielnicy Śródmieście – zajęcia muzyczne, zajęcia plastyczne, wykłady o sztuce.
7. Klub Seniora „Roztocze” przy ul. Roztocze 1 w Dzielnicy Węglin – rękodzieło artystyczne, chór, zajęcia z psychologiem wspomagające procesy poznawcze i pamięć.
8. Klub Seniora „Ruta” przy Al. Jana Pawła II 11, w Dzielnicy Czuby – gimnastyka usprawniająca, rękodzieło artystyczne, zajęcia muzyczne, zespół instrumentalny.
9. Klub Seniora „Nad Zalewem” przy ul. Krężnickiej 156 – zajęcia z psychologiem wspierające procesy poznawcze i pamięć, wykłady oraz zajęcia muzyczne.
10. Klub Seniora „Sławin” przy ul. Sławinkowskiej 50 w Dzielnicy Sławin – zajęcia z psychologiem wspierające procesy poznawcze i pamięć wykłady, projekcje multimedialne, zajęcia rękodzielnicze oraz gimnastyka usprawniająca .
11. Klub Seniora „Felin” przy ul. Zygmunta Augusta – zajęcia z psychologiem wspierające procesy poznawcze i pamięć, wykłady z zakresu psychologii, zajęcia muzyczne oraz gimnastyka usprawniająca.

12. Klub Seniora „Kalina” przy ul. Lwowskiej 28 – zajęcia z psychologiem wspierające procesy poznawcze i pamięć, projekcje multimedialne, zajęcia muzyczne oraz gimnastyka usprawniająca.
13. Klub Seniora „Sławinek” przy Al. Warszawskiej 31 – zajęcia z psychologiem wspierające procesy poznawcze i pamięć, wykłady, projekcje multimedialne, zajęcia muzyczne. W czwartki – gimnastyka usprawniająca.
14. Klub Seniora „Przy Zamku” przy ul. Ruskiej 15 – zajęcia z psychologiem wspierające procesy poznawcze oraz pamięć, prelekcje i wykłady.
15. Klub Seniora „Pozytywistów” przy ul. Pozytywistów 16 – zajęcia z psychologiem wspierające procesy poznawcze oraz pamięć, zajęcia muzyczne oraz zajęcia plastyczne.
16. Klub Senior+ „Centrum Aktywizacji” przy ul. Nałkowskich 108 - muzykoterapia, zajęcia plastyczne, usprawniające pamięć, kulinarne, komputerowe, fizjoterapia.
17. Klub Seniora „Klub Aktywnych Kobiet” przy ul. Gospodarczej 7 – arteterapia, terapia zajęciowa, zajęcia florystyczne.
18. Klub Seniora „Senior Montessori” przy ul. Lwowskiej 28 – terapia w technice Montessori, arteterapia, zajęcia z psychologiem, zajęcia usprawniające i integracyjne.

Klub Seniora „Klub Aktywnych Kobiet” oraz „Senior Montessori” są prowadzone przez Zespół Ośrodków Wsparcia w ramach projektu „LUBInclusiON - działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych”.

Schroniska, ogrzewalnie, noclegownie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

W okresie sprawozdawczym liczną grupę osób stanowiły osoby przebywające w ogrzewalniach, schroniskach i noclegowniach dla bezdomnych. Ośrodki te prowadzone są przez organizacje pozarządowe na podstawie umów zawartych w wyniku przeprowadzenia otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej należących do zadań własnych Gminy Lublin o charakterze obowiązkowym. W okresie sprawozdawczym w 10 ww. placówkach pomocy w formie schronienia udzielono 670 osobom.

W 2019 roku osobom bezdomnym udzieliły wsparcia następujące placówki:

1. Fundacja S.O.S. Ziemi Lubelskiej:

- Schronisko dla bezdomnych kobiet – mieszkańek Miasta Lublin, ul. Bronowicka 3, 20-301 Lublin (20 miejsc) oferowało schronienie – w tym dostęp do kuchni, łazienki, świadczona była praca socjalna oraz poradnictwo prawne, psychologiczne i pedagogiczne, a także możliwość skorzystania z posiłków interwencyjnych i otrzymania odzieży.
- Ogrzewalnia dla bezdomnych kobiet – mieszkańek Miasta Lublin, ul. Bronowicka 3A, 20-301 Lublin (15 miejsc) zapewniała schronienie w formie

noclegu, wsparcie pracownika socjalnego oraz możliwość skorzystania z ciepłego napoju oraz odzieży na zmianę.

- Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży – mieszkańek Miasta Lublin, ul. Bronowicka 3, 20-301 Lublin (25 miejsc) udzielał potrzebującym kobietom wsparcia w postaci schronienia z możliwością skorzystania z kuchni i dostępem do łazienki, pomocy specjalistycznej: pracownika socjalnego, psychologa i poradnictwa prawnego, zapewniał odzież oraz posiłki interwencyjne.

2. Bractwo Miłosierdzia im. Świętego Brata Alberta w Lublinie:

- Ośrodek Wsparcia dla Osób Bezdomnych, ul. Dolna Panny Marii 32, 20 – 010 Lublin przeznaczony dla mężczyzn (35 miejsc) oferował schronienie, 3 posiłki dziennie, wsparcie specjalistów, pomoc rzeczową w formie ubrania i środków higienicznych.
- Ogrzewalnia dla bezdomnych mężczyzn – ul. Dolna Panny Marii 32, 20 – 010 Lublin (30 miejsc) świadczyła pomoc w formie schronienia, gorącego napoju i wyżywienia, pomocy rzeczowej i zabiegów higienicznych, udzielała wsparcia przy załatwianiu ważnych spraw formalnych, urzędowych i zdrowotnych.

3. Caritas Archidiecezji Lubelskiej w Lublinie:

- Dzienny Ośrodek dla Osób Bezdomnych, Al. Unii Lubelskiej 15, 20 - 108 Lublin udzielał wsparcia osobom bezdomnym umożliwiając wymianę oraz pranie odzieży, zapewniając ciepły posiłek i gorący napój, oferując wsparcie psychologa, terapeuty, doradcy zawodowego i doraźnej pomocy pielęgniarstwa.

4. „Nadzieja” Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu:

- Schronisko z usługami opiekuńczymi dla bezdomnych mężczyzn – mieszkańców Miasta Lublin, ul. Młyńska 10, 20 – 406 Lublin (24 miejsca) zapewniało całodobowy pobyt i wyżywienie, zabiegi sanitarno – higieniczne, umożliwiało skorzystanie z prysznicy a w miarę potrzeby pomoc w zabiegach higienicznych, zaopatrywało w bieliznę i odzież, a także zapewniało usługi aktywizacyjne.
- Schronisko dla bezdomnych mężczyzn - mieszkańców Miasta Lublin, ul. Garbarska 17, 20 – 340 Lublin (34 miejsca) oferowało całodobowy pobyt w ośrodku, gorący posiłek, umożliwiało wykonanie zabiegów higienicznych, pranie odzieży, zaopatrywało w bieliznę i odzież i zapewniało usługi aktywizacyjne.
- Całoroczna noclegownia dla bezdomnych mężczyzn – mieszkańców Miasta Lublin, ul. Młyńska 8, 20 – 406 Lublin (25 miejsc) zapewniała nocleg, gorący napój i posiłek interwencyjny, umożliwiała skorzystanie z prysznicy a w razie potrzeby oferowała wymianę odzieży.
- Ogrzewalnia dla bezdomnych mężczyzn – mieszkańców Miasta Lublin, ul. Abramowicka 2F, 20 – 442 Lublin (46 miejsc) i ul. Garbarska 17, 20 – 340

Lublin (8 miejsc) świadczyła pomoc w formie noclegu, umożliwiła skorzystanie z pryszniców i wymiany odzieży a także oferowała pomoc w postaci gorącego napoju i posiłku interwencyjnego.

W ramach umowy zawartej pomiędzy MOPR w Lublinie a Stowarzyszeniem – Bractwo Miłosierdzia im. Świętego Brata Alberta w Lublinie pod nazwą „Dożywianie osób i rodzin dotkniętych ubóstwem w formie kuchni społecznej – mieszkańców Miasta Lublin” przekazywana jest dotacja przeznaczona na dożywianie 85 osób miesięcznie. Usługa dożywiania w postaci gorącego posiłku świadczona była przez Bractwo Miłosierdzia im. Świętego Brata Alberta w Lublinie na rzecz osób ubogich, chorych, niepełnosprawnych, bezdomnych, uzależnionych, uchodźców oraz wszystkich, którzy tej pomocy potrzebowali.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie schronienia osobom go pozbawionym. Korzystanie ze schronisk, schroniska z usługami opiekuńczymi czy też domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży wymaga wydania decyzji kierującej osobę potrzebującą do danego ośrodka wsparcia. Decyzje te przygotowywane są przez pracowników Sekcji ds. ośrodków wsparcia. Ponadto pracownicy Sekcji ustalają odpłatność za usługi świadczone w tych placówkach. Wysokość odpłatności zależy od sytuacji życiowej i dochodowej ustalonej na podstawie art. 8 ust. 1 i 3 ustawy o pomocy społecznej i jest naliczana procentowo od kosztu usługi.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono również postępowanie w otwartym konkursie ofert na realizację zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej na prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. Realizatorem tego zadania został Fundusz Obrony Życia Archidiecezji Lubelskiej, który był organem prowadzącym ten Ośrodek Wsparcia również w 2018 r. Placówka dysponuje 25 miejscami i jest czynna całą dobę. Zapewnia schronienie osobom i rodzinom pozostającym w trudnej sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie, oferuje wyżywienie (3 posiłki dziennie) oraz wsparcie rzeczowe: odzież, obuwie, środki higieny osobistej dla dzieci i dorosłych, środki czystości, lekarstwa, pomoce dydaktyczne, zabawki itp. Ponadto mieszkańcom Ośrodka zapewnione jest wsparcie m. in. psychologa, pedagoga, prawnika, pracownika socjalnego i terapeuty, a także w miarę potrzeb udzielana jest pomoc medyczna – pielęgniarska i psychiatryczna. Podejmowane przez kadrę działania zapewniają kompleksowe wsparcie ofiary przemocy w rodzinie m. in. poprzez opracowanie indywidualnego planu pomocy, który prowadzi do przezwyciężenia sytuacji kryzysowej, w której osoba lub rodzina się znalazła. Ponadto Ośrodek prowadzi również dyżur telefoniczny, pod którym ofiary przemocy mogą uzyskać poradę i wsparcie.

Ponadto pracownicy sekcji ds. Ośrodków Wsparcia współpracowali z innymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w tym z ośrodkami pomocy społecznej z innych powiatów, a także z pracownikami socjalnymi Filii MOPR w Lublinie i ośrodków wsparcia. Prowadzono współpracę z innymi Wydziałami, Działami i Sekcjami MOPR w Lublinie, m. in. z Działem księgowo – finansowym w zakresie

finansowym, Działem ds. analiz i sprawozdawczości w zakresie sprawozdawczym, Sekcją obsługi prawnej – w zakresie prawnym.

Pracownicy Sekcji ośrodków wsparcia przygotowywali porozumienia z innymi gminami w sprawie korzystania z lubelskich ośrodków wsparcia przez mieszkańców innych gmin i udzielali informacji osobom ubiegającym się o skierowanie do ośrodka wsparcia i ich rodzinom w zakresie procedury postępowania do uzyskania pomocy w takiej formie. Prowadzono także korespondencję z osobami zainteresowanymi jak również urzędami i innymi instytucjami pomocy społecznej oraz ośrodkami wsparcia.

W ramach sprawowania nadzoru merytorycznego i finansowego nad podległymi placówkami, wizytowano Ośrodki Wsparcia, analizowano sprawozdania w zakresie prawidłowego rozliczenia otrzymanych dotacji i realizacji zadań zgodnie z zawartą umową. Na wniosek podmiotów, wystawiano opinie dotyczące współpracy organizacji pozarządowych prowadzących ośrodki wsparcia z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie.

W ramach funkcjonującego Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, którego celem jest m. in. wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej uruchomiło Program „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2019 r. Program był realizowany w okresie od dnia 5 lipca 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. na podstawie umowy Nr 794 z dnia 05.07.2019 r. zawartej pomiędzy Wojewodą Lubelskim a Gminą Lublin. Realizacja zadania polegała na świadczeniu usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego oraz w ramach pobytu całodobowego skierowanego do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi niepełnosprawnymi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności niekorzystających z innych form usług.

Program obejmował trzy moduły:

- Moduł I – polegał na świadczeniu usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego, skierowanego do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem, konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności niekorzystających z innych form usług w:

- a) miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej,
- b) ośrodka wsparcia, domu pomocy społecznej jako zorganizowanej usługi.

- Moduł II – polegał na świadczeniu usługi opieki wytchnieniowej, jako rozszerzenie usług opiekuńczych, w ramach pobytu całodobowego:

- a) w ośrodkach wsparcia, w tym w środowiskowych domach samopomocy posiadających miejsca całodobowego pobytu,
- b) w mieszkaniach chronionych (z wyłączeniem możliwości pobytu dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością).

- Moduł III – polegał na świadczeniu usług opieki wytchnieniowej poprzez zapewnienie członkom rodziny lub opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem, o których mowa powyżej, oraz osobami niepełnosprawnymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności, możliwości skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego lub terapeutycznego) oraz wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji/rehabilitacji i dietetyki.

Bezpośrednim realizatorem zadania był Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie, który świadczył usługi opieki wytchnieniowej na podstawie wydanych decyzji przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie – Sekcję ds. ośrodków wsparcia w ramach Modułu I i II.

W okresie trwania Programu „Opieka wytchnieniowa – edycja 2019 r.” w ramach ww. Modułów w Sekcji ds. ośrodków wsparcia:

- przyznano 4 wnioskodawcom w ramach Modułu I bezpłatne usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu całodobowego,
- przyznano 1 wnioskodawcy w ramach Modułu II bezpłatne usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego.

Ponadto w okresie od listopada do marca, corocznie monitorowane jest przez Sekcję wykorzystanie miejsc w ośrodkach wsparcia dla osób bezdomnych (schroniskach, noclegowniach, ogrzewalniach). Aktualizowane informacje zamieszczane są na stronie internetowej MOPR.

3.2. Rozwój sieci ośrodków wsparcia na terenie Miasta Lublin

W odpowiedzi na potrzeby środowiska lokalnego w 2019 roku oferta ośrodków wsparcia w Mieście Lublin została wzbogacona o 2 nowo powstałe placówki.

Po zakończeniu działalności Klubu Seniora „Głusk” przy ul. Głuskiej 145 funkcjonującego w strukturze Zespołu Ośrodków Wsparcia, mieszkańcy miasta w wieku senioralnym mieli możliwość uczęszczania do nowo powstałego w 2019 r. Klubu Seniora „Pozytywistów” przy ul. Pozytywistów 16, przeznaczonego dla 20 osób.

W dniu 1 października 2019 r. została utworzona nowa jednostka organizacyjna Gminy Lublin – Ośrodek Wsparcia o charakterze Rodzinnych Domów „Kalina”, ul. Kalinowszczyzna 84 w Lublinie. Budowa ww. Ośrodka była realizowana ze środków pochodzących z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 oraz środków przekazanych z budżetu państwa. W ramach nowo powstałej jednostki, w dwóch budynkach utworzono 16 miejsc całodobowego oraz 20 miejsc dziennego pobytu. W ośrodku, którego otwarcie przewidziano w 2020 r., będą realizowane usługi wspomagające dla osób w podeszłym wieku, z niepełnosprawnością fizyczną oraz zaburzeniami pamięci, zagrożone wykluczeniem społecznym. Placówka w formie pobytu dziennego będzie świadczyć usługi od poniedziałku do piątku,

w godzinach od 8.00 do 16.00, natomiast w formie pobytu całodobowego w systemie ciągłym przez 7 dni w tygodniu.

Ponadto w 2019 r. została utworzona nowa jednostka organizacyjna Gminy Lublin pod nazwą Środowiskowy Dom Samopomocy „Mozaika”, która rozpoczęła swoją działalność w dniu 1 lipca 2019 r. Siedziba główna placówki mieści się w Lublinie przy ul. Zbożowej 22 A.

Dom został utworzony poprzez połączenie wydzielonych ze struktury Zespołu Ośrodków Wsparcia w Lublinie przy ul. Lwowskiej 28 niżej wymienionych ośrodków:

- Środowiskowego Domu Samopomocy przy ul. Zbożowej 22 A;
- Środowiskowego Domu Samopomocy przy ul. Nałkowskich 78 z filią działającą przy ul. Lwowskiej 28;
- Klubu Samopomocy „Galeria” przy ul. Pozytywistów 16;
- Klubu Samopomocy „Przystań” przy ul. Nałkowskich 78.

Uczestnikami Domu są osoby przewlekle psychicznie chore, z niepełnosprawnością intelektualną, sprzężoną, autyzmem oraz wykazujące inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych (choroba Alzheimera).

3.3. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do ośrodków wsparcia zlokalizowanych poza Lublinem

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi placówki dla bezdomnych poza Lublinem skierowano 10 mieszkańców naszego miasta wymagających udzielenia schronienia do ośrodków wsparcia tego typu w Świdniku, Bobrowcu, Kolbudach, Nowym Jasięcu, Chełmie, Warszawie, Baninie, Wałbrzychu oraz Wrocławiu. Warunkiem refundowania kosztów za pobyt w ośrodku wsparcia poza Lublinem osoby bezdomnej z naszego Miasta jest ostatnie miejsce zameldowania tej osoby na terenie gminy Lublin.

W lubelskich ośrodkach wsparcia dla osób bezdomnych okresowo przebywało 11 osób wymagających udzielenia schronienia z innych miejscowości: Radzyna Podlaskiego, Sosnówki, Żyrzyna, Trzydnika Dużego, Chodla, Milejowa, Konopnicy, Ostrowa Lubelskiego, Tarnowa, Piask i Strawczyzna. W takim przypadku koszty pobytu osób skierowanych do ośrodków pokrywają gminy ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały.

VIII. POMOC NA RZECZ CUDZOZIEMCÓW

Cudzoziemcy przebywający na terytorium RP mogą korzystać z pomocy mającej na celu wspieranie procesu integracji oraz udzielanej na zasadach ogólnych.

1. Pomoc dla cudzoziemców mająca na celu wspieranie procesu integracji

W 2019 roku na mocy ustawy o pomocy społecznej i rozporządzenia w sprawie udzielenia pomocy cudzoziemcom - udzielono pomocy finansowej w ramach realizacji zadań administracji rządowej realizowanych przez powiat dla 3 rodzin cudzoziemców, które łącznie liczyły 9 osób.

W okresie sprawozdawczym wypłacono 33 świadczenia pieniężne dla 3 osób uprawnionych w łącznej kwocie 28 892,00 zł.

Świadczenia pieniężne dla cudzoziemców obejmowały:

- 23 świadczenia na utrzymanie w łącznej kwocie: 24 592,00 zł.
Zasiłki przeznaczone były w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny oraz opłaty mieszkaniowe. Wysokość świadczeń dla poszczególnych osób i rodzin była zróżnicowana. W zależności od indywidualnej sytuacji bytowej i uzgodnionego planu pomocy. Zasiłki wahały się w granicach od 319,00 zł do 1 376,00 zł miesięcznie na osobę;
- 10 świadczeń pieniężnych na pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego w łącznej kwocie: 4 300,00 zł. Zasiłki wahały się w granicach od 300,00 zł do 1 000,00 zł miesięcznie na osobę.

W 2019 roku cudzoziemcy mieli możliwości nabywania znajomości języka polskiego poprzez udział kursach organizowanych przez lokalne Szkoły Językowe, jak również zajęcia prowadzone przez organizacje pozarządowe.

Specjalistyczne poradnictwo i praca socjalna

Obok pomocy finansowej cudzoziemcy korzystali ze specjalistycznego poradnictwa, świadczonego przez pracowników tut. Ośrodka oraz instytucji i organizacji współdziałających ze służbami społecznymi. W zależności od potrzeb było to poradnictwo prawne lub rodzinne.

Jednocześnie, każdy cudzoziemiec otrzymywał szczegółowe informacje na temat konieczności dopełnienia formalności związanych z pobytem na terytorium RP takich jak: zameldowanie, nadanie numeru PESEL, rejestracja w Miejskim Urzędzie Pracy. Ponadto świadczone pomoc przy: opracowywaniu pism i podań, wypełnianiu wniosków i formularzy, kompletowaniu dokumentów i kontaktach ze środowiskiem lokalnym oraz korzystaniu migrantów z usług medycznych finansowanych ze środków publicznych, korzystaniu ze świadczeń rodzinnych i wychowawczych itp.

Ponadto migranci systematycznie mobilizowani byli do podejmowania aktywności zawodowej i wykorzystywania własnego potencjału w pokonywaniu trudności życiowych.

2.Pomoc dla cudzoziemców udzielona na zasadach ogólnych

Cudzoziemcy otrzymywali wsparcie w postaci pracy socjalnej. Objęto nią 295 rodzin cudzoziemców legitymujących się: ochroną ze względów humanitarnych, pobytem tolerowanym, zgodą na pobyt w RP obywatela Unii Europejskiej, pobytem stałym w związku z posiadaniem Karty Polaka, tytułem rezydenta długoterminowego UE, migrantów uczestniczących w procedurze o nadanie statusu uchodźcy, cudzoziemców z pobytem stałym lub czasowym, statusem uchodźcy lub ochroną uzupełniającą, jak również cudzoziemców o nieuregulowanym pobycie na terytorium RP w tym w szczególności ubiegających się o zalegalizowanie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W 2019 roku pomoc świadczona na rzecz ww. rodzin cudzoziemskich dotyczyła ich bieżącego funkcjonowania, a także spraw związanych z zapisami ustawy o cudzoziemcach, ustawy o Karcie Polaka oraz innych ustaw podejmujących kwestie cudzoziemców.

Pracownicy MOPR Lublin kontaktowali się w sprawach cudzoziemców ze szkołami, służbami medycznymi, wydziałami Urzędu Miasta Lublin, Urzędem ds. Cudzoziemców, Lubelskim Urzędem Wojewódzkim, instytucjami i organizacjami pozarządowymi, właściwymi pracownikami socjalnymi i osobami wynajmującymi mieszkania.

Celem podejmowanych inicjatyw było usprawnienie: legalizacji pobytu migrantów w Polsce, w tym uznanie za obywatela RP, ubiegania się o mieszkanie, wyjaśnienie zasad korzystania z przysługujących uprawnień w sposób szczególny w uprawnieniach wynikających z realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci i świadczeniach rodzinnych, procesu leczenia cudzoziemców, informowanie o zobowiązaniach cudzoziemców i o realiach życia kraju przyjmującego, a zwłaszcza wyjaśnianie rozbieżności pomiędzy oczekiwaniami cudzoziemców a możliwościami.

Jednocześnie kontynuowano działania mające na celu przezwyciężenie bezdomności wśród cudzoziemców. W tym celu wspierano cudzoziemców w wynajmie mieszkań oraz pozyskaniu lokali mieszkalnych z zasobów gminy lub województwa.

Praca socjalna prowadzona na rzecz cudzoziemców odnosiła się nie tylko do samych migrantów lecz również do społeczeństwa przyjmującego. W tym celu w ramach działalności stanowiska udzielano innym pracownikom tut. Ośrodka informacji dotyczących różnic pomiędzy migracją przymusową i dobrowolną, prawa unijnego i polskiego dotyczącego cudzoziemców, procedur finansowania oraz możliwych do zastosowania formy wsparcia cudzoziemców z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i wychowawczych, uprawnień i zobowiązań cudzoziemców adekwatnych do ich form pobytu, dokumentów wydawanych cudzoziemcom, zasad korzystania z usług medycznych.

Zgodnie z Zarządzeniem Prezydenta Miasta Lublin nr 80/3/2015 z dnia 27 marca 2015 r. w sprawie zasad zapraszania do osiedlenia się na terenie Gminy Lublin rodzin narodowości polskiej – repatriantów z terenów azjatyckiej części byłego ZSRR –

pracownik służb społecznych uczestniczył w pracach Komisji analizującej i opiniującej wnioski repatriantów dotyczących osiedlenia się na terenie miasta Lublin. Ponadto, w ramach pracy Komisji przedstawiono propozycje zamiany Uchwały Nr 310/XVIII/2008 Rady Miasta Lublin z dnia 13 marca 2008 r. w sprawie zasad zapraszania do osiedlenia się w Gminie Lublin rodzin narodowości polskiej - repatriantów z terenów azjatyckich części byłego ZSRR.

Poza udzieloną wyłącznie pracą socjalną Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie udzielił pomocy finansowej **55 rodzinom** cudzoziemskim. W tym, sześciu z nich, legitymujących się pobytem tolerowanym udzielono pomocy w postaci zasiłków celowych w wysokości **31 150,00 zł.**

Pozostałym rodzinom cudzoziemskim udzielono pomocy w postaci: zasiłku stałego, składek na ubezpieczenie zdrowotne, zasiłków okresowych, celowych, posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz usług w łącznej wysokości **301 676,50 zł.**

3. Pomoc dla posiadaczy Karty Polaka

Zarządzeniem nr 146/3/201 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 31 marca 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie został wskazany do realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka, a w szczególności do:

1. wypłaty świadczenia pieniężnego dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się w Rzeczypospolitej Polskiej;
2. składania do wojewody wniosku o udzielenie dotacji na wypłatę świadczeń pieniężnych;
3. przekazywania wojewodzie informacji o poziomie wykorzystania dotacji na wypłatę świadczeń pieniężnych.

W 2019 r. do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wpłynęły 224 decyzje Wojewody Lubelskiego w sprawie przyznania świadczenia pieniężnego dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wskazujące Prezydenta Miasta Lublin jako właściwego do ich wypłaty. Następnie wobec jednej osoby Wojewoda Lubelski wydał decyzję wygaszającą wypłatę świadczeń.

W okresie sprawozdawczym łączna kwota dotacji na wypłatę świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynosiła **1 759 432,50 zł.**

Dotacja przeznaczona na wypłatę świadczeń pieniężnych została wydatkowana zgodnie z przeznaczeniem. Wypłacono 2 362 świadczeń pieniężnych, dla 283 osób wskazanych w decyzjach Wojewody Lubelskiego na kwotę **1 714 387,50 zł.**

Niewydatkowanie pełnej kwoty dotacji rezerwy celowej w kwocie 45 045,00 zł. wynikało z niezłożenia przez pięć osób uprawnionych do świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka oświadczeń w sprawie wyboru formy wypłaty świadczeń i nie zgłosiło się Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie celem realizacji świadczeń przyznanych decyzjami Wojewody Lubelskiego.

Cudzoziemcy przy okazji składania oświadczeń o wyborze formy wypłaty świadczenia pieniężnego oczekiwali uzyskania informacji nt. mieszkalnictwa, form zatrudnienia, możliwości podejmowania pracy przez cudzoziemskich studentów, sytuacji na rynku pracy, możliwych do zastosowania form wsparcia w ramach świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, świadczeń z pomocy społecznej itp.

W związku z powyższym udzielano informacji nt. uprawnień i zobowiązań przysługujących cudzoziemcom legitymujących się pobytem stałym. Cudzoziemcy osiedlający się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pozyskiwali również dane nt. organizacji pozarządowych udzielającej bezpłatnej pomocy prawnej, pomocy rzeczowej lub finansowej. Natomiast osoby zainteresowane uzyskiwały dane teleadresowe podmiotów prowadzących naukę języka polskiego. Jednocześnie w miarę posiadanych zasobów i możliwości dystrybuowane były wśród cudzoziemców informatory o Lublinie, ulotki dotyczące kwestii migracyjnych itp.

Ponadto w 2019 r. pozyskano fundusze na obsługę zadania i wydatkowano na ten cel dotację w kwocie 33 215,28 zł.

4. Współpraca i udzielanie wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi

MOPR podejmował wielokierunkowe działania zmierzające do usprawnienia i rozszerzenia oferty wsparcia dla migrantów, współpracując w tym zakresie ze:

1. **Stowarzyszeniem Centrum Wolontariatu w Lublinie.**
Wolontariusze poprzez akcje i kampanie społeczne zabiegali o akceptację społeczną dla cudzoziemców.
2. **Fundacją Instytut na rzecz Państwa Prawa ul. Chopina 14/70 w Lublinie.**
Fundacja świadczyła na rzecz cudzoziemców bezpłatną pomoc prawną obejmującą:
 - informowanie o uprawnieniach przysługujących obcokrajowcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - wspieranie w procedurach dotyczących legalizacji pobytu.
3. **Grupa Wsparcia Integracji Cudzoziemców.**
Grupa Wsparcia to jeden z głównych elementów partycypacyjnego modelu zarządzania różnorodnością kulturową w Lublinie. Zajmowała się analizą aktualnie funkcjonujących rozwiązań w obszarze integracji międzykulturowej oraz współdziałaniem podmiotów, które w swoim obszarze działania mają sprawy cudzoziemców jak na przykład: uczelnie, wydziały Urzędu Miasta Lublin, służby społeczne, organizacje pozarządowe, policja.

Pracownicy MOPR uczestniczyli także w innych przedsięwzięciach związanych z adaptacją cudzoziemców do życia w Polsce. W miesiącu maju 2019 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie gościli przedstawiciele Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców. Celem wizyty w Lublinie było poznanie aktualnych założeń lokalnej polityki integracyjnej dotyczącej cudzoziemców objętych ochroną międzynarodową, a w szczególności praktyce dotyczącej realizacji indywidualnych programów integracyjnych oraz udostępniania uchodźcom mieszkań

chronionych. Jednocześnie goście mieli okazję porozmawiania z cudzoziemcami uczestniczącymi w programach integracyjnych realizowanych przez tut. służby społeczne. Przedstawiciele UNHCR zauważyli, iż praca z migrantami przymusowymi jest szczególnie obciążająca, wymagająca szerokiej wiedzy i interdyscyplinarnego podejścia do zagadnienia.

W lipcu 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie gościł w Trybunale Koronnym przedstawicieli Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz przedstawicieli lokalnych instytucji i organizacji pozarządowych. Celem wizyty przedstawicieli Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w Lublinie było zaprezentowanie wdrażanego projektu pt. „Budowanie struktur dla integracji cudzoziemców w Polsce”, którego zadaniem jest zdefiniowanie i stworzenie podstaw instytucjonalnego systemu integracji cudzoziemców w Polsce oraz wymiana doświadczeń w przedmiotowym zakresie. Elementem ww. projektu było uczestnictwo pracownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w spotkaniach organizowanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dotyczących wypracowania rekomendacji i opracowaniu optymalnego systemu integracji cudzoziemców.

IX. MIESZKANIA CHRONIONE

Mieszkania chronione stanowią formę pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną.

W roku 2019 na terenie Miasta Lublin funkcjonowało łącznie 29 mieszkań chronionych z 81 miejscami. Przeznaczone były w szczególności dla osób niepełnosprawnych, osób z zaburzeniami psychicznymi, cudzoziemców, usamodzielniających się wychowanków placówek oraz opuszczających rodziny zastępcze. Z pobytu w mieszkaniach chronionych w okresie sprawozdawczym skorzystało 95 osób.

1. Mieszkania chronione dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, fizycznie, z zaburzeniami psychicznymi oraz w podeszłym wieku w Domu Pomocy Społecznej im. św. Jana Pawła II przy ul. Ametystowej w Lublinie

Dom dysponuje 18 mieszkaniami chronionymi dla 39 osób i w zależności od celu udzielania wsparcia prowadzone są jako mieszkania chronione treningowe lub wspierane. W roku 2019 funkcjonowało 11 mieszkań treningowych i 7 mieszkań wspieranych. Z pobytu w mieszkaniach chronionych skorzystało 47 osób z różnym rodzajem niepełnosprawności.

Ponadto we wskazanym DPS prowadzone są mieszkania chronione, w których realizowane są Programy Usamodzielniania lub Wspierania, dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości mieszkańców, które umożliwią stopniowe osiągnięcie satysfakcjonującego poziomu funkcjonowania, jak również zapewniają potrzeby życiowe mieszkańców w dalszym procesie ich zdrowienia. Wsparcie oferowane mieszkańcom mieszkań chronionych koncentruje się na przywracaniu umiejętności prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

Głównym celem tych mieszkań, jest wyrobienie u mieszkańców umiejętności i nawyków niezbędnych w życiu codziennym, aktywizacji zawodowej, racjonalnego gospodarowania budżetem własnym, a także samokontroli stanu zdrowia i kondycji psychicznej. Przeznaczone są dla osób, które ze względu na chorobę, sytuację życiową, niepełnosprawność lub wiek potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymagają usług w zakresie całodobowej opieki świadczonych przez jednostkę. W szczególności są to osoby korzystające z usług w środowiskowych domach samopomocy, warsztatach terapii zajęciowej lub zakładzie aktywności zawodowej, dla których pobyt w mieszkaniu chronionym ma stanowić etap w procesie rehabilitacji społecznej lub zawodowej.

W ramach projektu „LUBInclusiON - działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych” realizowany

na terenie miasta Lublin w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 utworzone zostały 2 mieszkania wspomagane z przeznaczeniem dla 6 osób prowadzone przez Dom Pomocy Społecznej im. św. Jana Pawła II przy ul. Ametystowej w Lublinie. Celem mieszkań wspomaganych prowadzonych w ramach projektu jest przygotowywanie mieszkańców do uzyskania jak najwyższego poziomu samodzielności życiowej, adekwatnego do posiadanych zdolności.

2. Mieszkania chronione dla cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą

Miasto Lublin dysponuje również ofertą pomocy w postaci pobytu w mieszkaniach chronionych, przeznaczonych dla cudzoziemców. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej o ten rodzaj wsparcia mogą ubiegać się cudzoziemcy legitymujący się statusem uchodźcy, ochroną uzupełniającą lub zezwoleniem na pobyt czasowy udzielonym w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r.

Zasady pobytu w mieszkaniach chronionych określa regulamin. Okres przebywania migrantów w mieszkaniu chronionym zależy od indywidualnej sytuacji osób i rodzin oraz stopnia zaangażowania w realizację programu wpierania.

W okresie sprawozdawczym prowadzono cztery mieszkania chronione typu treningowego dla cudzoziemców, w których skorzystało z pobytu 25 cudzoziemców z 7 rodzin. Pomoc skierowano między innymi do rodzin wielodzietnych, osób niepełnosprawnych lub młodych.

Łączne wydatki na mieszkania chronione dla cudzoziemców wyniosły 50 688,25 zł, z czego:

- 3 555,98 zł przeznaczono na zakupy oraz wyposażenie,
- 2 884,39 przeznaczono na usługi remontowe,
- 44 247,88 zł przeznaczono na utrzymanie mieszkań, w tym 15 896,88 zł na czynsz oraz 28 531,00 zł na opłaty za wodę, nośniki energii, wywóz śmieci, odprowadzanie ścieków i inne należności.

Cudzoziemcy, którzy uzyskują dochód przekraczający kryterium dochodowe, zobowiązani są do wnoszenia opłat za pobyt w mieszkaniach chronionych. W okresie sprawozdawczym z pobytu w mieszkaniu chronionym korzystały rodziny których, dochód był wyższy od ustawowego kryterium. Zatem, cudzoziemcy wnosili odpłatności za niepieniężne świadczenia pomocy społecznej. Rodziny zobowiązane do odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym wywiązały się całkowicie z należnych opłat, wnosząc odpłatność w łącznej kwocie: 12 670,90 zł, co stanowiło dochód jednostki z tytułu opłat za mieszkania chronione dla cudzoziemców.

3. Mieszkania chronione dla usamodzielniających się wychowanków

Mieszkania chronione są bardzo ważnym elementem systemu wsparcia usamodzielniających się wychowanków opuszczających pieczę zastępczą w rozumieniu

ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. młodzieżowy ośrodek wychowawczy lub zakład dla nieletnich.

Mieszkania chronione są formą pomocy społecznej przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną - do czasu uzyskania przez nie innych możliwości zamieszkania. Mieszkania chronione są wyposażone w niezbędne meble, podstawowy sprzęt gospodarstwa domowego oraz w komputer (pomoc w nauce). Za każde mieszkanie chronione odpowiedzialny jest pracownik socjalny, który ma prawo wstępu do mieszkania chronionego. Do zadań pracownika socjalnego należy w szczególności: sprawowanie pieczy nad właściwym użytkowaniem mieszkania chronionego, kontrola przestrzegania praw i obowiązków mieszkańców, współpraca i wspieranie mieszkańców w rozwiązywaniu problemów, współpraca z opiekunami usamodzielnienia mieszkańców oraz kontrola realizacji przez mieszkańców indywidualnego programu usamodzielnienia.

Poza tym pracownik socjalny dokonuje planowych zakupów zgodnie z bieżącymi potrzebami oraz nadzoruje przeprowadzanie niezbędnych remontów. W 2019 roku dokonano remontu mieszkania przy ul. Wyżynnej oraz malowania mieszkania przy ul. Ogrodowej.

Osoba usamodzielniana zamieszkująca w mieszkaniu chronionym jest obowiązana do ponoszenia częściowych kosztów utrzymania tego mieszkania proporcjonalnie do swoich dochodów. Przyznanie lub odmowa przyznania świadczenia niepieniężnego z pomocy społecznej w postaci pobytu w mieszkaniach chronionych dokonywane było w drodze decyzji administracyjnej. W 2019 roku wydano 33 decyzje w tej sprawie). Osoba zamieszkująca w mieszkaniu chronionym jest zobowiązana do ponoszenia odpłatności za pobyt od dnia 1 listopada 2013 r. zgodnie z Uchwałą Nr 850/XXXIII/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 5 września 2013 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych realizujących zadania własne Gminy Lublin – miasta na prawach powiatu (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 17 września 2013 r. poz. 3912, z późn. zm.). W roku 2019 z tytułu odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym na konto dochodowe MOPR w Lublinie wpłynęła kwota 18 415,90 zł (dochody Miasta Lublin). Wydano 80 decyzji w sprawie odpłatności. W uzasadnionych przypadkach Prezydent może zwolnić osobę usamodzielniającą się z ponoszenia opłat.

Od dnia 30 maja 2019 r. obowiązuje nowy Regulamin mieszkań chronionych prowadzonych przez MOPR w Lublinie wprowadzony zarządzeniem Dyrektora nr 1/2019 z dnia 30 maja 2019 r. We wcześniejszym Regulaminie o przyznaniu wsparcia w formie pobytu w mieszkaniu chronionym decydowała Komisja kwalifikacyjna. W świetle nowego Regulaminu wnioski są rozpatrywane przez pracownika Sekcji ds. pomocy osobom usamodzielnianym, jedynie w sytuacji gdy o wsparcie ubiega się więcej osób niż jest wolnych miejsc lub wątpliwości co do zasadności przyznania pobytu o przyznaniu wsparcia decyduje Zespół zadaniowy powołany zarządzeniem Dyrektora nr 71/2019 z dnia 18 czerwca 2019 r.

W 2019 roku na terenie Miasta Lublin funkcjonowało 7 mieszkań chronionych typu treningowego o łącznej liczbie 25 miejsc, z których skorzystały 23 osoby usamodzielniające się.

X. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA LUBLIN 2014 – 2020

Rok 2019 był szóstym rokiem realizacji zadań w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2014 – 2020 przyjętej Uchwałą nr 1021/XXXIX/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 13 marca 2014r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2014 – 2020.

Całość realizowanych zadań wpisywała się swoim zakresem w 6 Celów Głównych Strategii:

- Cel 1 – Utworzenie zintegrowanego i dynamicznego systemu efektywnie wspierającego mieszkańców miasta i ich rodziny
- Cel 2 – Stworzenie warunków dla godnego funkcjonowania w społeczeństwie osób z niepełnosprawnością
- Cel 3 – Organizacja działań zmierzających do poprawy jakości życia i funkcjonowania seniorów, pobudzenia ich aktywności społecznej i poprawie wizerunku
- Cel 4 – Organizacja działań wspomagających osoby zagrożone uzależnieniami, osoby uzależnione i ich rodziny oraz osoby dotknięte przemocą w rodzinie
- Cel 5 – Organizacja kompleksowych działań na rzecz dzieci, osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym
- Cel 6 – Wspieranie rozwoju zawodowego osób uczestniczących w rozwiązywaniu problemów społecznych

W roku 2019 na realizację zadań w ramach Strategii wydano łącznie **568 166 740,69**, z czego **139 732 764,91**zł pochodziło z budżetu Miasta Lublin, **393 983 819,72** zł z budżetu państwa (w tym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych), zaś **34 468 156,06** zł z innych źródeł, w tym m.in. ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Należy podkreślić, że podobnie jak w latach ubiegłych, wiele z podejmowanych działań środowiskowych na rzecz mieszkańców Miasta Lublin realizowanych było bez nakładów finansowych, lub w oparciu o środki przekazane przez sponsorów.

W roku 2019 w ramach kontynuowanej realizacji **Programu „Rodzina 500+”** wpłynęło 42 576 wniosków. Świadczenia otrzymało 37 431 rodzin (w 2018 r. 22 940) na 58 343 dzieci (w 2018 r. 28 800). W stosunku do roku 2018 nastąpił znaczny wzrost wydatków realizowanych w ramach programu jak również wzrosła liczba rodzin korzystających z uwagi na likwidację kryterium dochodowego. W 2019 roku wypłacono **501 080 świadczeń** na łączną kwotę **249 411 740 zł**.

Kontynuowano również, wprowadzony w 2018 r., rządowy program **„Dobry start”**, który zakłada pomoc rodzicom oraz opiekunom uczniów w związku z rozpoczęciem roku szkolnego w wysokości 300 zł jednorazowo na dziecko uczęszczające do szkoły. W 2019 r. przyjęto 26 148 wniosków, wypłacono 34 068 świadczeń na łączną kwotę **10 212 600 zł**.

Powyższe programy stanowią uzupełnienie dotychczasowych działań realizowanych w ramach Celu 1.2.1. Doskonalenie zintegrowanego systemu wsparcia

instytucjonalno - finansowego, chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego.

Wśród licznych działań podejmowanych na rzecz mieszkańców miasta, na szczególną uwagę zasługują projekty inwestycyjne, realizowane przez Miasto Lublin w myśl idei projektowania uniwersalnego. Wśród nich szczególnie ważnym dla mieszkańców Miasta jest: budowa i przebudowa DW 835 w Lublinie na odcinkach: od granicy miasta do skrzyżowania ul. Abramowickiej z ul. Sadową, od skrzyżowania ul. Kunickiego z ul. Dywizjonu 303 do ul. Wrotkowskiej wraz z budową skrzyżowania z DW 830; budowa dwóch rodzinnych domów pomocy przy ul. Kalinowszczyzna w Lublinie; rozbudowa ul. Pana Tadeusza w Lublinie; termomodernizacja trzech obiektów użyteczności publicznej w Lublinie; przebudowa boiska wielofunkcyjnego i budowa 4-torowej bieżni prostej przy Szkole Podstawowej nr 5 oraz remont sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 7 w Lublinie. Powyższe przedsięwzięcia realizowane były w latach 2014 – 2019 a wydatki na ich realizację wyniosły 172 577 845,35 zł (ze względu na perspektywę wieloletnią wydatki te nie były uwzględniane w ramach wydatków na realizację Strategii w roku 2019)

Poniżej uszeregowano Cele Strategii ze względu na wysokość wydatków poniesionych na realizację zadań w ich ramach:

- Cel 1 - Utworzenie zintegrowanego i dynamicznego systemu efektywnie wspierającego mieszkańców miasta i ich rodziny – 73,66% ogółu wydatków, tj. łącznie 418 490 276,88 zł;
- Cel 3 - Organizacja działań zmierzających do poprawy jakości życia i funkcjonowania seniorów, pobudzenia ich aktywności społecznej i poprawie wizerunku – 10,99% ogółu wydatków, tj. łącznie 62 443 914 zł;
- Cel 5 - Organizacja kompleksowych działań na rzecz dzieci, osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym – 6,14% ogółu wydatków, tj. łącznie 34 867 016,33zł;
- Cel 2 - Stworzenie warunków dla godnego funkcjonowania w społeczeństwie osób z niepełnosprawnością – 4,13% ogółu wydatków, tj. łącznie 23 459 170,24 zł.
- Cel 6 - Wspieranie rozwoju zawodowego osób uczestniczących w rozwiązywaniu problemów społecznych – 3,53% ogółu wydatków, tj. łącznie 20 096 918,38 zł;
- Cel 4 - Organizacja działań wspomagających osoby zagrożone uzależnieniami, osoby uzależnione i ich rodziny oraz osoby dotknięte przemocą w rodzinie – 1,55 % ogółu wydatków, tj. łącznie 8 809 444,86zł.

Działania realizowane w ramach wyznaczonych celów Strategii opierały się w dużej mierze na programach miejskich, w tym w szczególności na:

- Programie Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2019 – 2021 (Uchwała nr 28/II/2018 Rady Miasta Lublin z dnia 20 grudnia 2018 r.),
- Programie działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin w latach 2016 – 2020 (Uchwała nr 348/XIII/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 23 grudnia 2015r.),
- Programie Zdrowie dla Lublina na lata 2016 – 2020 (Uchwała nr 324/XI/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 19 listopada 2015r.),
- Programie Wsparcia i Aktywizacji Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2016 – 2020 (Uchwała nr 328/XI/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 19 listopada 2015r.),
- Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok (Uchwała nr 27/II/2018 Rady Miasta Lublin z dnia 20 grudnia 2018 r.),
- Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2016 – 2020 (Uchwała nr 346/XIII/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 23 grudnia 2015r.),
- Programie Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku pracy miasta Lublin na lata 2014 – 2020 (Uchwała nr 923/XXXV/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2013r.),
- Programie Aktywności Lokalnej Mieszkańców Miasta Lublin na lata 2014 – 2020 (Uchwała nr 1079/XLI/2014 z dnia 15 maja 2014r.),
- Programie współpracy Gminy Lublin z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok (Uchwała Nr 1268/XLIX/2018 Rady Miasta Lublin z dnia 25 października 2018 r.).

Szczegółowa informacja, dotycząca zadań zrealizowanych w 2019 roku w ramach Strategii, została przedstawiona w załączonej tabeli (Załącznik 1).

XI. REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓLFINANSOWANYCH ŚRODKAMI UNII EUROPEJSKIEJ

W 2019 roku kontynuowana była realizacja czterech projektów pn.: „Sami dla siebie”, „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”, „Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin” oraz „Bank usług środowiskowych”, umowy na ich dofinansowanie zostały podpisane roku 2018.

Ponadto rozpoczęto realizację projektu „Centrum Rewitalizacji Społecznej”, który realizowany jest w Partnerstwie z Caritas Archidiecezji Lubelskiej (Liderem projektu). Wszystkie projekty są dofinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 -2020.

1. „Sami dla siebie”

Projekt „Sami dla siebie” – w ramach Działania 11.1 Aktywne włączenie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 -2020 jest realizowany na podstawie umowy o dofinansowanie z dnia 08.01.2018 r. nr RPLU.11.01.00-06-0096/17-00 oraz aneksu z dnia 28.05.2018 r. nr RPLU.11.01.00-06-0096/17-02 pomiędzy Wojewódzkim Urzędem Pracy w Lublinie, a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie. Wartość projektu wynosi ogółem 1 460 463,36 zł, a wartość dofinansowania 1 241 393,85 zł. Termin realizacji 01.03.2018 r. – 31.07.2020 r.

W pierwszym zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu zakończenie jego realizacji planowane było na 29.02.2020 r. Wnioskowano o przedłużenie okresu realizacji projektu do 31.07.2020 r. Zmiana została zatwierdzona przez Instytucję Zarządzającą, tj. Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie.

Celem głównym projektu jest wzrost integracji społecznej oraz poprawa dostępu do rynku pracy 200 osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w Mieście Lublin, poprzez realizację kompleksowych kontraktów socjalnych, w tym PAI. Uczestnicy to osoby w wieku 15-64 lata, korzystające z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, w szczególności osoby pozostające bez zatrudnienia, bezrobotne - należące do III grupy osób sprofilowanych jako oddalone od rynku pracy, o niskich kwalifikacjach, niepełnosprawne.

W ramach projektu do realizacji zaplanowano:

- Trening motywacyjno - wprowadzający dla 180 osób,
- Warsztaty umiejętności społecznych dla 180 osób,
- Szkolenia o charakterze zawodowym lub edukacyjnym dla 86 osób,
- Pośrednictwo pracy dla 100 osób,
- Staże zawodowe dla 80 osób.

Ponadto osoby bezrobotne - należące do III grupy osób sprofilowanych jako oddalone od rynku pracy - 20 osób w ramach porozumienia MOPR-MUP w Lublinie wezmą udział w Programie aktywizacji i integracji (PAI).

Działania w ramach projektu, realizowane w 2019 roku:

- 1) Zgodnie z założeniami projektu zrekrutowano 100 osób, w tym 43 kobiety i 57 mężczyzn, z czego 43 osoby są osobami niepełnosprawnymi (13 kobiet i 30 mężczyzn). Łącznie do projektu na dzień 31.12.2019 r. zrekrutowano 200 osób.
- 2) Dla każdego uczestnika pracownicy socjalni Ośrodka sporządzili indywidualną diagnozę potrzeb – część społeczna oraz z każdą z osób, w związku z udziałem w projekcie zawarto kontrakt socjalny. Wypłacono dodatki specjalne dla pracowników socjalnych za sporządzenie wywiadów środowiskowego na łączną kwotę 49 795,78 zł.
- 3) Doradcy zawodowi wyłonieni w ramach ogłoszonego w 2018 roku konkursu w 2019 roku kontynuowali realizację zadania 1: Indywidualna diagnoza potrzeb tj. opracowali część zawodową indywidualnej diagnozy potrzeb dla 80 biernych zawodowo uczestników projektu na łączną kwotę 27 890,75 zł. Zadanie realizowane było na podstawie umowy z dnia 13.07.2018 r. nr 31/MOPR/WS-OR-ZP/2019 oraz aneksu z dnia 13.06.2019 r. 1/2019 i umowy z dnia 13.07.2018 r. nr 32/MOPR/WS-OR-ZP/2019 i aneksu z dnia 13.06.2019 r. nr 1/2019 na realizację IPD część zawodowa w roku 2018 i 2019. Na dzień 31.12.2019 r. działanie zostało zrealizowane w całości i zgodnie z zawartymi umowami z doradcami zawodowymi. Natomiast dla 20 osób bezrobotnych, zarejestrowanych w MUP, na podstawie zawartego w dniu 28 czerwca 2017 roku Porozumienia o współpracy przy realizacji zadań merytorycznych w realizowanym przez MOPR projekcie „Sami dla siebie”, część zawodową indywidualnej diagnozy potrzeb opracowali doradcy zawodowi MUP w Lublinie.
- 4) W wyniku przeprowadzonych w 2018 roku postępowań zgodnie z ustawą PZP wyłoniono Wykonawców poniższych działań o charakterze społecznym, kontynuujących realizujących następujące wsparcia:
 - 4.1. Trening motywacyjno-wprowadzający – zadanie zlecone Stowarzyszeniu „Synergia”. W 2019 r. kontynuowano realizację zadania na podstawie umowy z dnia 31.07.2018 r. nr 37/MOPR/WS-OR-ZP/2018 dla 90 osób kwotę 19 800,00 zł. Łączna wartość umowy to 39 600,00 zł na dzień 31.12.2019 r. zadanie zrealizowano w całości na kwotę 39 380,00 zł.
 - 4.2. Warsztaty umiejętności społecznych – zadanie zlecono Stowarzyszeniu „Synergia”. W 2019 r. zadanie zrealizowano na podstawie umowy z dnia 09.08.2018 r. nr. 38/MOPR/WS-OR-ZP/2018 dla 89 osób, na łączną kwotę 19 580,00 zł. Łączna wartość umowy to 39 600,00 zł na dzień 31.12.2019 r. zadanie zrealizowano w całości na kwotę 38 720,00 zł.
- 5) Realizowano zadanie „Staże zawodowe” – w 2019 r. do stażu przystąpiło 56 uczestników projektu. Wszyscy uczestnicy zostali objęci ubezpieczeniem NNW. Podpisano polisę na kwotę 513,60 zł. Zgodnie z umową z dnia 02.05.2019 r. nr 31/MOPR/D-OR/2019 oraz aneksem z dnia 27.09.2019 r., oraz umową z dnia 27.09.2019 r. nr. 57/MOPR/D-OR/2019 na badania wstępne z zakresu medycyny pracy zostały skierowane 63 osoby. Część z nich nie dostała zgody lekarza

orzecznika na podjęcie stażu z powodu złego stanu zdrowia. Koszty badań wyniosły 4 396,52 zł. Wypłacono stypendia stażowe w wysokości 242 979,31 zł oraz dodatki dla opiekunów stażystów w wysokości 1 508,00 zł. Łączne wydatki poniesione na realizację staży w 2019 roku to 249 397,87 zł.

6) Realizowano zadanie „Zasiłki i pomoc w naturze” - w 2019 r. uczestnikom projektu wypłacono zasiłki celowe oraz zasiłki okresowe w wysokości 59 023,50 zł. Świadczenia stanowiły wkład własny do projektu oraz były czynnikiem motywującym do udziału w projekcie.

7) W wyniku przeprowadzonych w 2018 roku otwartych konkursów ofert na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wyłoniono wykonawców i w drodze powierzenia do realizacji zadań publicznych w 2019 r. realizowano w ramach projektu:

7.1. Zadanie Program Aktywizacji i Integracji osób bezrobotnych - realizację ww. zadania w ramach projektu dla 10 osób powierzono Stowarzyszeniu „Synergia”, na podstawie umowy nr 1-1/SRPPC/2019 zadanie zrealizowano na łączną kwotę 5 410 zł. Łączna kwota przekazanej dotacji 5 600 zł. Niewykorzystaną dotację w wysokości 190,00 zł wykonawca zwrócił w wyznaczonym terminie.

7.2. Szkolenia realizowane były na podstawie podpisanych umów o realizację zadania publicznego z Zakładem Doskonalenia Zawodowego w Lublinie. Zadanie zostało zrealizowane w następujących częściach:

Tura I: Realizowana na podstawie umowy z dnia 03.12.2018 r. nr 6-1/S-RPPC/2018. Umowa zawarta została na kwotę 86 538,00 zł, natomiast faktyczna realizacja zadania wyniosła 81 915,83 zł.

- Szkolenie kucharz zrealizowano w terminie: 28.01.2019 r. - 27.02.2019 r. Kurs zrealizowany został w wymiarze 150 godzin edukacyjnych dla 9 osób.
- Szkolenie technolog robót wykończeniowych zrealizowano w terminie: 01.02.2019 r. - 27.02.2019 r. Kurs zrealizowany został w wymiarze 150 godzin edukacyjnych dla 2 osób.
- Szkolenie fryzjer zrealizowano w terminie: 14.01.2019 r. - 07.02.2019 r. Kurs zrealizowany był w wymiarze 150 godzin edukacyjnych dla 1 osoby.
- Szkolenie krawiec zrealizowano w terminie: 14.01.2019 r. – 14.02.2019 r. Kurs zrealizowany był w wymiarze 150 godzin edukacyjnych dla 1 osoby.

Tura II: Realizowana na podstawie umowy z dnia 24.04.2019 r. nr 7-1/S-RPPC/2-19. Na realizację zadania przyznano dotację w wysokości 38 911,64 zł z czego wykorzystano 38 291,24 zł. Niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 620,40 zł wykonawca zwrócił w wyznaczonym terminie.

- Szkolenie Technolog robót wykończeniowych zrealizowano w terminie: 07.05.2019 r. – 31.05.2019 r. Kurs został zrealizowany w wymiarze 150 godz. edukacyjnych dla 2 osób.
- Szkolenie Fryzjer zrealizowano w terminie: 14.05.2019 r. – 07.06.2019 r. Kurs zrealizowano w wymiarze 150 godzin edukacyjnych dla 1 osoby.

- Szkolenie Pracownik gospodarczy z uprawnieniami SEP zrealizowano w terminie: 24.05.2019 r. – 14.06.2019 r. Kurs zrealizowano w wymiarze 120 godz. edukacyjnych dla 3 osób.
- Szkolenie Tokarz zrealizowano w terminie: 13.05.2019 r. – 31.05.2019 r. Kurs zrealizowany został w wymiarze 120 godzin edukacyjnych dla 1 osoby.

Tura III Realizowana na podstawie umowy z dnia 09.08.2019 r. 8-1/S-RPPC/2019. Łączna kwota przyznanej dotacji 170 746,40 zł z czego na realizację zadania wykorzystano 164 742,83 zł. Wykonawca zwrócił niewykorzystaną dotację w wysokości 6 003,57 zł w wyznaczonym terminie.

- Szkolenie technolog robót wykończeniowych zrealizowano w terminie: 14.08.2019 r.- 11.09.2019 r. Szkolenie zrealizowano w wymiarze 150 godzin edukacyjnych dla 5 osób.
- Szkolenie opiekun osób starszych i niepełnosprawnych zrealizowano w terminie: 20.08.2019 r. – 09.09.2019 r. Szkolenie zrealizowane zostało w wymiarze 100 godzin edukacyjnych dla 4 osób.
- Szkolenie pracownik gospodarczy z uprawnieniami SEP zrealizowano w terminie: 12.08.2019 r. – 04.09.2019 r. Szkolenie zrealizowano w wymiarze 120 godz. Edukacyjnych dla 8 osób.
- Szkolenie fryzjer zrealizowano w terminie: 03.09.2019 r. – 27.09.2019 r. Szkolenie zrealizowano w wymiarze 150 godzin edukacyjnych dla 1 osoby.
- Szkolenie kucharz zrealizowano w terminie: 27.08.2019 r.- 26.09.2019 r. Szkolenie zrealizowano w wymiarze 150 godzin edukacyjnych dla 15 osób.
- Szkolenie kosmetyczka zrealizowano w terminie: 19.08.2019 r.- 13.09.2019 r. Szkolenie zrealizowany w wymiarze 120 godzin edukacyjnych dla 5 osób.
- Szkolenie pracownik biurowo-administracyjny zrealizowano w terminie: 27.08.2019 r. 13.09.2019 r. Kurs zrealizowany został w wymiarze 100 godzin edukacyjnych dla 7 osób.
- Szkolenie pracownik biurowy z elementami księgowości z realizowano w terminie: 27.08.2019 r. – 16.09.2019 r. Szkolenie zrealizowano w wymiarze 120 godzin edukacyjnych dla 2 osób.

Łącznie zadanie zrealizowano dla 68 osób na kwotę 204 391,50 zł.

7.3.Realizowano zadanie „pośrednictwo pracy” - w 2019 r. skierowano na pośrednictwo pracy 108 osób. Ze wsparcia skorzystało 46 uczestników, zrealizowano łącznie 258 godzin wsparcia na kwotę 19 350 zł. Wykonawca zwrócił niewykorzystaną dotację w wysokości 10 650,00 zł.

W 2019 roku udział w projekcie rozpoczęło 100 osób, natomiast zakończyło 75 osób. Zatrudnienie podjęło 20 osób. Rezultatami projektu, które zostaną osiągnięte poprzez zindywidualizowane i holistyczne podejście do beneficjentów będą: rozwinięcie lub wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej oraz społecznej uczestników, wzrost zdolności i gotowości do uzyskania zatrudnienia lub innej formy aktywności zawodowej czy edukacyjnej, co w dłuższej perspektywie zapobiegnie pogłębianiu się

zjawiska uzależnienia od pomocy społecznej, dziedziczenia biedy i niekorzystnych postaw społecznych, poprawi dostęp do rynku pracy, a w konsekwencji zmniejszy liczbę osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w Lublinie.

2. Projekt „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”

Projekt opracowany został w ramach działania 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 i realizowany jest na podstawie umowy o dofinansowanie z dnia 22 maja 2018 roku nr umowy 46/RPLU.11.02.00-06-0045/17-00. Wartość projektu ogółem: 590 208,13 zł, wartość dofinansowania: 560 707,63 zł. Planowany termin realizacji: 01.10.2018 r. - 31.01.2021 r.

Celem głównym projektu jest kompleksowa realizacja działań na rzecz wspierania roli rodziny. W ramach projektu realizowane są kompleksowe działania i formy wsparcia, które przyczynią się zarówno do wzrostu poziomu wiedzy i nabycia umiejętności samych rodzin objętych asystą i co najistotniejsze dzieci przebywających w tych rodzinach (62 osoby, w tym 42 dzieci i 20 osób dorosłych), tj.:

- Wsparcie dla dzieci przebywających w rodzinach objętych asystą rodzinną,
- Wsparcie dla rodzin objętych pomocą w formie asystenta rodziny,
- Punkt konsultacyjno – doradczy, skierowany do 239 osób, w tym 35 rodziców i opiekunów zastępczych (w tym 15 osób dorosłych i 20 dzieci) i 204 osób/rodzin objętych pomocą MOPR w Lublinie tj. osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób starszych, osób z niepełnosprawnością (w tym z zaburzeniami psychicznymi), osób niesamodzielnych, rodzin, w tym rodzin dysfunkcyjnych, dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym, w ramach którego oprócz uczestników projektu pomocą objęte zostaną także inne osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, korzystające z pomocy MOPR (204 osoby). Osoby te uzyskają wsparcie w zakresie poradnictwa prawnego, poradnictwa psychologicznego oraz pedagogicznego.

Rezultaty, które zostaną osiągnięte poprzez indywidualne podejście przyczynią się do wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej oraz społecznej uczestników projektu.

Działania w ramach projektu, realizowane w 2019 roku:

- 1) „Wsparcie dla dzieci przebywających w rodzinach objętych asystą rodzinną” przewidziano dla 42 uczestników, dzieci z rodzin objętych asystą rodzinną, w ramach, którego realizowane są 3 bloki tematyczne. Przeprowadzono postępowania zgodnie z ustawą PZP wyłoniono realizatorów poszczególnych bloków, tj. Stowarzyszenie Synergia, z którym zawarto w dniu 09.01.2019 umowy: nr 12/MOPR/D-OR/2019 na realizację bloku „Broker edukacyjny” na kwotę 6 100,00 zł, nr 11/MOPR/D-OR/2019 na realizację bloku „Zajęcia

socjoterapeutyczne dla dzieci z zaburzeniami zachowania” a kwotę 40 100,00 zł oraz umowę z dnia 04.02.2019 r. nr 18/MOPR/D-OR/2019 na realizację „Indywidualnych zajęć wyrównujących wiedzę z wybranych przedmiotów szkolnych” na kwotę 106 680,00 zł.

- a) „Indywidualne zajęcia wyrównujące wiedzę z wybranych przedmiotów szkolnych” wsparcie skierowane do 28 uczestników projektu, zajęcia dostosowane są do indywidualnych deficytów edukacyjnych dzieci, w 2019 r. (z wyłączeniem wakacji) zrealizowano 840 godzin dla 21 uczestników. Zadanie zostało zrealizowane w zaplanowanym wymiarze na 2019 r. na kwotę 72 030,000 zł.
 - b) „Broker edukacyjny”- wsparcie skierowane do 10 uczestników projektu, ma na celu pomoc w wyborze ścieżki edukacyjnej dostosowanej do indywidualnych możliwości i zainteresowań, w 2019 r. (z wyłączeniem wakacji) zrealizowano 42 godziny dla 7 uczestników. Zadanie zostało zrealizowane w zaplanowanym wymiarze na 2019 r. na kwotę 4 270,00 zł.
 - c) „Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci z zaburzeniami zachowania” – wsparcie skierowane do 10 uczestników projektu, celem którego jest wyćwiczenie u dzieci: umiejętności rozpoznania i nazwy właściwych uczuć i emocji umiejętności panowania nad nimi, umiejętności odreagowania, napięcia, agresji, złości, nawiązaniu i utrzymaniu prawidłowych kontaktów interpersonalnych oraz kształtowanie u dzieci postaw prospołecznych. W 2019 r. (z wyłączeniem wakacji) zrealizowano 280 godzin dla 7 uczestników (z wyłączeniem wakacji). Zadanie zostało zrealizowane w zaplanowany wymiarze na 2019 r. na kwotę 24 570,00 zł. Łącznie w 2019 r. zadanie zrealizowano na kwotę 100 870,00 zł.
- 2) „Wsparcie dla rodzin objętych pomocą w formie asystenta rodziny” dla 20 os. uczestników, w ramach zadania realizowane są 4 bloki tematyczne:
- a) „Skuteczny w domu aktywny w pracy” dla 10 osób (2 grupy po 5 osób), zadanie realizowane było w okresie 05.11.2019 r.- 03.12.2019 r. Zostało zrealizowane w zaplanowanym na 2019 r. wymiarze.
 - b) „Profilaktyka uzależnień i planowania rodziny” dla 10 osób (2 grupy po 5 osób). Zadanie realizowane było w okresie 11.10.2019 r. - 29.11.2019 r. Zostało zrealizowane w zaplanowanym na 2019 r. wymiarze.
 - c) „Dziecko z FAS w życiu, domu i szkole” dla 10 osób (2 grupy po 5 osób), zadanie realizowane było w okresie 05.11.2019 r. - 03.12.2019 r. Zostało zrealizowane w zaplanowanym na 2019 r. Realizator - Stowarzyszenie Synergia na podstawie umowy z dnia 15.02.2019 r. nr 23/MOPR/D-OR/2019 na łączną kwotę 36 038,00 zł. W 2019 r. zadanie zrealizowano na kwotę 18 019,00 zł.
 - d) Warsztaty pieczenia i gotowania” dla 10 os. (2 gr. po 5 os), zadanie realizowane było w okresie 05.11.2019 r.- 03.12.2019 r. Zadanie zostało zrealizowane w zaplanowany na 2019 r. wymiarze.

- 3) „Punkt konsultacyjno–doradczy” skierowane był do co najmniej 239 osób objętych pomocą MOPR w Lublinie (z czego 35 uczestników projektu: 15 osób dorosłych i 20 dzieci) i 204 osób lub rodzin objętych pomocą MOPR w Lublinie tj. osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób starszych, osób z niepełnosprawnością (w tym z zaburzeniami psychicznymi), osób niesamodzielnych, rodzin, w tym rodzin dysfunkcyjnych, dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym. W wyniku przeprowadzonego w 2018 r. postępowania zgodnie z ustawą PZP wyłoniono wykonawcę działania, tj. Stowarzyszenie Opoka, z którym w dniu 17 grudnia 2018 r. została zawarta umowa Nr 22/MOPR/D-OR/2018 oraz Aneks Nr 1/2018 do umowy. Z uwagi na fakt, że wykonawca nie wywiązywał się z postanowień zawartej umowy, w dniu 21.01.2019 r. odstąpiono od jej realizacji. Zaznaczyć należy, że MOPR nie poniósł żadnych kosztów z tytułu zawartej umowy. W związku z powyższym wnioskowano o wprowadzenie do projektu zmian w zakresie harmonogramu jego realizacji, które zostały zaakceptowane przez Instytucję Zarządzającą. W związku z powyższym konieczne było ponowne przeprowadzenie postępowania w celu wyłonienia wykonawcy ww. zadania, które powierzono do realizacji Stowarzyszeniu Synergia na podstawie umowy z dnia 24 lipca 2019 r. nr 46/MOPR/D-OR/2019 r. na łączną kwotę 208 800,00 zł.

W 2019 r. zrekrutowano 52 osoby objęte pomocą MOPR w Lublinie (w tym 12 osób niepełnosprawnych: 8 kobiet i 4 mężczyzn), 29 osób korzystających z pomocy w ramach programu PPOŻ, 52 osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego. Realizacja działania odbywała się 5 dni w tygodniu od poniedziałku do piątku w godz. 7.30-15.30 w siedzibie Filii Nr 2 MOPR w Lublinie przy ul. Hutniczej 1a. Zaplanowane wsparcie na cały okres realizacji zadania, tj. od lipca 2019 r. do 31 stycznia 2021 roku obejmowało: wsparcie psychologa - łącznie 960 godzin zegarowych, wsparcie prawnika – łącznie 300 godzin zegarowych, wsparcie pedagoga – 960 godzin zegarowych. W okresie od 24.07.2019 r. do 30.12.2019 r. zrealizowano 366 godzin wsparcia psychologa, 366 godzin wsparcia pedagoga, 115 godzin wsparcia prawnika. Ze wsparcia skorzystało 51 osób. Kwota wydatkowana na ww. zadanie w 2019 r. to 66 240,00 zł. Realizacja zadania będzie kontynuowana w 2020 r.

Po zakończeniu realizacji projektu wnioskodawca zobowiązany jest do utrzymania jego trwałości przez okres nie krótszy niż okres jego realizacji, tj. 24 miesiące. Wobec powyższego MOPR będzie w gotowości do kontynuowania działalności w formie poradnictwa specjalistycznego w zakresie wsparcia psychologicznego, prawnego, pedagogicznego dostosowanego do potrzeb rodzin objętych asystą rodzinną oraz wszystkich pozostałych osób i rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Wkład własny wniesiony do projektu w 2019 r. wypłacony został w formie zasiłków celowych dla 28 osób. Zasiłki przyznane były zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. Łączna kwota wypłaconych zasiłków wyniosła 16 520,28 zł. Wszystkie działania w zakresie

realizacji zadań merytorycznych w projekcie prowadzone były w ścisłej współpracy z Działem ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej.

3. „Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin”

Projekt opracowany został w ramach działania 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. Wartość projektu wynosi 333 374,99 zł, w tym kwota dofinansowania 316 691,99 zł. Termin realizacji projektu to okres od 01.10.2018 r. do 30.09.2020 r. Projekt jest realizowany na podstawie umowy o dofinansowanie z dnia 22 maja 2018 roku o numerze 47/ RPLU.11.02.00-06-0046/17-00.

Celem głównym projektu jest realizacja kompleksowych działań na rzecz rozwoju systemu wsparcia rodziny i deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej. W ramach projektu realizowane są kompleksowe działania i formy wsparcia, które przyczynią się zarówno do wzrostu poziomu wiedzy i nabycia umiejętności społeczno-wychowawczych 20 opiekunów zastępczych jak i wzrostu umiejętności psychospołecznych 30 dzieci przebywających w tych rodzinach tj.:

- Wzmocnienie kompetencji i kwalifikacji opiekunów zastępczych oraz kandydatów na rodziny zastępcze (w tym grupa wsparcia, trening umiejętności wychowawczych i specjalistyczne szkolenie PRIDE),
- Wsparcie dla dzieci przebywających w rodzinnej formie pieczy zastępczej,
- Wsparcie psychologiczne.

Rezultaty, które zostaną osiągnięte poprzez indywidualne podejście przyczynią się do wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej oraz społecznej uczestników projektu. Projekt odpowiada również na problemy dotyczące pozyskania kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych w Lublinie, poprzez stworzenie możliwości udziału 24 osobom w specjalistycznym szkoleniu PRIDE.

Działania w ramach projektu, realizowane w 2019 roku:

- 1) „Wsparcie psychologiczne” - skierowane do 20 opiekunów zastępczych. W 2019 r zrealizowano 150 godzin wsparcia, z którego skorzystało 20 osób. Kwota wydana na ww. zadanie w 2019 r. wyniosła 15 000,00 zł.
- 2) „Wsparcie dla dzieci przebywających w rodzinnej formie pieczy zastępczej” – przeprowadzono postępowanie zgodnie z ustawą PZP w celu wyłonienia wykonawcy do realizacji zadania. W wyniku postępowania z wykonawcą - Stowarzyszeniem Synergia w dniu 15.02.2019 r zawarto umowę nr 22/MOPR/D-OR/2019 na kwotę 155 563,00 zł. Zadanie skierowane jest do 30 uczestników, dzieci przebywających w rodzinnej formie pieczy zastępczej, składa się z 5 bloków tematycznych. Każde dziecko korzysta z co najmniej 1 bloku:
 - a) Indywidualne zajęcia wyrównujące wiedze z wybranych przedmiotów szkolnych” - wsparcie dla 16 osób uczestników projektu dostosowane do indywidualnych deficytów edukacyjnych dzieci. W 2019 r. zrealizowano

- 400 godzin dla 10 uczestników. Zadanie zostało zrealizowane w zaplanowanym wymiarze na 2019 r.
- b) „Broker edukacyjny”- wsparcie skierowane do 10 uczestników projektu, którego celem jest pomoc w wyborze ścieżki edukacyjnej, dostosowanej do indywidualnych możliwości i zainteresowań. W 2019 r. zrealizowano 42 godziny dla 7 uczestników. Zadanie zostało zrealizowane w wymiarze zaplanowanym na 2019 r.
 - c) „Warsztaty rozwijające umiejętności radzenia sobie w okresie dojrzewania” - wsparcie skierowane do 16 uczestników projektu, którego celem jest pomoc młodzieży, która ma problemy z akceptowaniem zmian zachodzących w sferze fizycznej i psychofizycznej w związku z procesem dojrzewania. W 2019 r. zostały zrealizowane 32 godziny grupowych warsztatów dla 8 uczestników. Zadanie zostało zrealizowane w wymiarze zaplanowanym na 2019 r.
 - d) „Zajęcia w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka” - wsparcie skierowane do 5 uczestników projektu, którego celem jest zbiór świadczeń i usług o charakterze: logopedycznym, pedagogicznym, psychologicznym, psychiatrycznym dla dzieci z niepełnosprawnościami lub stwierdzonymi deficytami. W 2019 r. zostało zrealizowanych 300 godzin dla 5 uczestników. Zadanie zostało zrealizowane w zaplanowanym wymiarze na 2019 r.
 - e) „Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci z zaburzeniami zachowania” - wsparcie skierowane do 10 osób, uczestników projektu, którego celem jest wyćwiczenie u dzieci: umiejętności rozpoznania i nazywania właściwie uczuć i emocji, umiejętności panowania nad nimi, umiejętności odreagowania, napięcia, agresji, złości, nawiązania i utrzymania prawidłowych kontaktów interpersonalnych oraz kształtowania u dzieci postaw prospołecznych. W 2019 r. zrealizowano 40 godzin zajęć grupowych dla 5 uczestników. Zadanie zostało zrealizowane w zaplanowanym wymiarze na 2019 r. Kwota wydana w 2019 r. na zadanie wyniosła 94 359,00 zł.
- 3) Przeprowadzono postępowanie zgodnie z ustawą PZP w celu wyłonienia wykonawcy do realizacji zadania „Wzmocnienie kompetencji i kwalifikacji opiekunów zastępczych oraz kandydatów na rodziny zastępcze”. Składające się z 4 bloków tematycznych skierowanych do 44 uczestników, z czego do 20 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej oraz 24 osób nie posiadających szkolenia do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Z wykonawcą – Stowarzyszeniem Synergia w dniu 21.06.2019 r zawarto umowę nr 36/MOPR/D-OR/2019 na kwotę 54 624,00 zł. Realizacja zadania rozpoczęła się w dniu 27.06.2019 r.

Ww. 4 bloki tematyczne to:

- a) „Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych niezawodowych” W 2019 r zadanie zrealizowane zostało w wymiarze 20 godzin dla 8 uczestników,
- b) „Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych spokrewnionych”. W 2019 r zadanie zrealizowane zostało w wymiarze 20 godzin dla 12 uczestników,

- c) „Trening umiejętności wychowawczych” w 2019 r zadanie zrealizowany w wymiarze 40 godzin dla 8 uczestników,
- d) „Szkolenie dla kandydatów na rodzinę zastępcza niezawodową i ustanowionych rodzin zastępczych niezawodowych wg programu PRIDE Rodzinna Piecza zastępcza” dla 24 uczestników projektu. W 2019 r zrealizowano wsparcie w wymiarze 48 godzin dydaktycznych zajęć grupowych i 84 godzin indywidualnych dla 12os, tj. 7 godz./os. i po 10 godzin praktyk zawodowych dla każdego z 12 uczestników projektu. Kwota wydana w 2019 r. na ww. zadanie to 24 104,00 zł.

W ramach wkładu własnego do projektu wypłacono świadczenia pieniężne przyznane zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i system pieczy zastępczej (świadczenia na każde umieszczone w rodzinie dziecko, na pokrycie kosztu jego utrzymania). W 2019 r. wypłacono świadczenia w łącznej kwocie 8 341,50 zł dla 15 uczestników. Wszystkie działania w zakresie realizacji zadań merytorycznych w projekcie prowadzone były w ścisłej współpracy z Działem ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej.

4. „Bank usług środowiskowych”

Projekt „Bank usług środowiskowych” realizowany jest w ramach Działania 11.2 - Usługi społeczne i zdrowotne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 -2020. Projekt jest realizowany na podstawie umowy o dofinansowanie z dnia 29 czerwca 2018 r. o nr 97/RPLU.11.02.00-06-0016/18-00. Projekt jest realizowany w terminie 01.09.2018 r. - 31.12.2020 r. Wartość projektu wynosi ogółem: 5 811 267,00 zł, w tym dofinansowanie: 5 520 703,65 zł.

Celem głównym projektu „Bank usług środowiskowych” jest wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej, w szczególności w formach zdeinstytucjonalizowanych dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie oraz integracja społeczna 290 osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w Mieście Lublin. Projekt realizowany będzie poprzez takie wsparcie jak: usługi opiekuńcze nocne dla 40 osób, usługi opiekuńcze uzupełniające dla 200 osób, usługa asystenta osoby niepełnosprawnej dla 30 osób, wsparcie integracyjno-kulturalne dla 50 osób.

Działania w ramach projektu, realizowane w 2019 roku:

- 1) Usługi opiekuńcze nocne: wsparcie dla każdego uczestnika planowano na okres 24 miesięcy lub okres brakujący do 24 miesięcy okresu wsparcia. Wykonawcą zadania jest Polski Komitet Pomocy Społecznej, Oddział w Lublinie wyłoniony w roku 2018 w drodze otwartego konkursu ofert na realizację zadania w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z którym zawarta została umowa nr 3-4/S-RPPC/2018 na realizację działania w latach 2018 - 2020, tj. na cały okres realizacji projektu, na łączną kwotę 1 612 800,00 zł. Zgodnie z zapisami i harmonogramem projektu Beneficjent kontynuował realizację zadania i rekrutację uczestników do skorzystania z usług opiekuńczych nocnych.

Do udziału w tej formie wsparcia w 2019 r. zrekrutowano łącznie 23 osoby (20 kobiet i 3 mężczyzn). Liczba 40 osób korzystających z usług w jednym czasie nie została przekroczona, gdyż za osobę, która rezygnowała z udziału w projekcie (z powodu śmierci, lub innych uzasadnionych przyczyn) rekrutowana była kolejna. Wśród 23 osób, 11 posiada status osoby niepełnosprawnej. Wszystkie osoby zrekrutowane spełniły kryteria kwalifikowalności, podpisały deklarację uczestnictwa, a następnie pracownicy socjalni podpisali z każdym z uczestników kontrakt socjalny określający zasady realizacji usług. Usługi opiekuńcze nocne realizowane były przez wyłoniony podmiot na podstawie wydanej dla każdego uczestnika decyzji administracyjnej określającej wymiar i zakres wsparcia. W 2019 roku w ramach projektu udzielono wsparcia w formie usług opiekuńczych nocnych w wymiarze 26 580 godzin na kwotę 797 400,00 zł.

- 2) Usługi opiekuńcze uzupełniające: Wsparcie dla każdego uczestnika planowano na okres 12 miesięcy lub okres brakujący do 12 miesięcy okresu wsparcia. Wykonawcą jest Lubelski Oddział Polskiego Czerwonego Krzyża wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert na realizację ww. zadania w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z którym zawarta została umowa nr 4-4/S-RPPC/2018 na realizację działania w latach 2018 - 2020, tj. na cały okres realizacji projektu, na łączną kwotę 3 052 800,00 zł. Zgodnie z zapisami i harmonogramem projektu Beneficjent kontynuował realizację zadania i rekrutację uczestników do skorzystania z usług opiekuńczych uzupełniających. W 2019 r. zrekrutowano łącznie 128 osób (99 kobiety i 29 mężczyzn), w tym 71 osób niepełnosprawnych. Zgodnie z zapisami wniosku liczba 100 osób korzystających z ww. usług w jednym czasie nie została przekroczona, gdyż za osobę, która rezygnowała z udziału w projekcie (z powodu śmierci, lub innych uzasadnionych przyczyn) rekrutowana była kolejna. Wszystkie te osoby, spełniły kryteria kwalifikowalności, podpisały deklarację uczestnictwa, a następnie pracownicy socjalni podpisali z każdym z uczestników kontrakt socjalny określający zasady realizacji usług. Usługi opiekuńcze uzupełniające realizowane były przez wyłoniony podmiot na podstawie wydanej dla każdego uczestnika decyzji administracyjnej określającej wymiar i zakres wsparcia. W 2019 roku w ramach projektu udzielono wsparcia w formie usług opiekuńczych uzupełniających w wymiarze 74 984 godzin na kwotę 1 499 680,00 zł.
- 3) Asystent osoby niepełnosprawnej: Wsparcie dla każdego uczestnika planowano na okres 24 miesięcy lub okres brakujący do 24 miesięcy okresu wsparcia. Wykonawcą jest Stowarzyszenie Synergia – podmiot wyłoniony w drodze otwartego konkursu ofert na realizację ww. zadania w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Z wykonawcą zawarta została umowa nr 2-4/S-RPPC/2018 na realizację działania w latach 2018 -2020, tj. na cały okres realizacji projektu, na łączną kwotę 432 000,00 zł. W bieżącym okresie sprawozdawczym zgodnie z zapisami i harmonogramem projektu Beneficjent kontynuował realizację zadania asystent osoby niepełnosprawnej. Do udziału w tej formie wsparcia zrekrutowano w 2019 r. łącznie 4 osoby (2 kobiety

i 2 mężczyzn). Zgodnie z zapisami wniosku liczba 30 osób korzystających z ww. wsparcia w jednym czasie nie została przekroczona, gdyż za osobę, która zrezygnowała z udziału w projekcie (z powodu śmierci, lub innych uzasadnionych przyczyn) rekrutowana była kolejna. Wszystkie te osoby spełniły kryteria kwalifikowalności, podpisały deklarację uczestnictwa, a następnie pracownicy socjalni podpisali z każdym z uczestników kontrakt socjalny określający zasady realizacji usługi asystenta osoby niepełnosprawnej. Wśród zrekrutowanych wszystkie osoby mają orzeczoną niepełnosprawność. Usługi asystenta osoby niepełnosprawnej realizowane były przez wyłoniony podmiot na podstawie wydanej dla każdego uczestnika decyzji administracyjnej określającej wymiar i zakres wsparcia. W 2019 roku w ramach projektu udzielono wsparcia w formie usług asystenta osoby niepełnosprawnej w wymiarze 7 203 godzin na kwotę 216 090,00 zł.

- 4) Wsparcie integracyjno-kulturalne: Realizatorem zadania jest wyłoniona w wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego, Fundacja Fuga Mundii, nr umowy 44/MOPR/D-OR/2019 z dnia 16 lipca 2019 r., na łączną kwotę 5 288,00 zł. W 2019 r. zrealizowano 4 spotkania warsztatowe, które obejmowały inny zakres tematyczny (m.in. dietetyka, pierwsza pomoc przedmedyczna, dbanie o wizerunek zewnętrzny, zajęcia relaksacyjne).

W działaniu wzięło udział 25 uczestników projektu tj. 15 osób objętych usługą asystenta osoby niepełnosprawnej oraz 10 osób korzystających ze wsparcia DPS Kalina oraz DPS im. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie i Zespołu Ośrodków Wsparcia. Spotkania odbywały się przy wykorzystaniu zrewitalizowanej infrastruktury Placu Litewskiego w Lublinie i Lubelskiej Kawiarenki Sezonowej usytuowanej na terenie Placu Litewskiego. Łączna kwota wydatkowa na ww. zadanie w 2019 r. to 2 644,00 zł.

Projekt wpisany jest do Programu Rewitalizacji dla Lublina na lata 2017 - 2023 jako podstawowe przedsięwzięcie rewitalizacyjne w ramach kierunku działań 1.2 Włączenie społeczne mieszkańców obszaru rewitalizacji. Realizacja projektu przyczyni się do wzrostu samodzielności życiowej uczestników, wzmocni i podniesie kompetencje osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych. Udział w projekcie trwale wpłynie na życie codzienne uczestników, zahamuje proces wykluczenia społecznego. Projekt przyczyni się ponadto do podniesienia jakości usług społecznych oraz rozpowszechnienia alternatywnych form opieki na terenie Miasta Lublin. Bardzo istotny jest fakt, iż działania w ramach Banku usług środowiskowych wpisują się w lubelski projekt „Rewitalizacji części Śródmieścia Miasta Lublin”. Zgodnie z Regulaminem konkursu Beneficjent zobowiązany jest utrzymania trwałości projektu tj. gotowości do świadczenia ww. wsparcia przez okres nie krótszy aniżeli czas jego trwania, tj. dwa lata po jego zakończeniu.

W ramach wszystkich działań grupowych, które były realizowane w ww. projektach: treningach, warsztatach, szkoleniach zostały przeprowadzone ankiety mierzące poziom umiejętności i wiedzy z zakresu tematyki wsparcia, przed i po zakończonych działaniach. Wykonawcy złożyli wymagane dokumenty

i sprawozdania z realizacji zakończonych zadań. Wykonawcy prowadzili dokumentację działań tj. dzienniki zajęć, imienne listy obecności z każdego dnia zajęć, imienne listy skorzystania z cateringu z każdego dnia zajęć, imienne listy odbioru materiałów szkoleniowych i zaświadczeń oraz inne dokumenty niezbędne do udokumentowania poniesionych kosztów w związku z realizacją działania.

5. Projekt „Centrum Rewitalizacji Społecznej”

Projekt „Centrum Rewitalizacji Społecznej” realizowany jest na podstawie umowy z dnia 8 maja 2019 r. nr 124/RPLU.11.02.00-06-0110/18-00 o dofinansowanie projektu w ramach Działania 11.2 - Usługi społeczne i zdrowotne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 -2020 w partnerstwie z Liderem Projektu - Caritas Archidiecezji Lubelskiej, z którym Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w dniu 6 czerwca 2018 r. zawarł umowę o partnerstwie na rzecz realizacji projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020. Projekt jest realizowany w terminie 01.07.2019 r. do 30.11.2020 r. Wartość projektu wynosi ogółem: 907 763,75 zł, wartość dofinansowania: 771 599,19 zł, w tym dla MOPR w Lublinie – 105 110,00 zł.

Celem głównym projektu jest wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych użyteczności publicznej poprzez realizację kompleksowych usług wspierania rodziny dla 160 osób z terenu gminy Miasta Lublin wsparcie procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej poprzez kształcenie 10 kandydatów na rodziny zastępcze. Kompleksowe działania w projekcie na rzecz rozwoju systemu wsparcia rodziny przyczynią się do podniesienia jakości usług społecznych i ograniczenia jednej z istotnych barier jaką jest wykluczenie z dostępu do podstawowych usług publicznych warunkujących możliwości rozwojowe w szczególności osobom wykluczonym lub zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zwłaszcza dzieciom i młodzieży i ich rodzinom oraz do wzrostu liczby miejsc świadczenia usług społecznych.

W projekcie realizowane są następujące działania:

1. Rozwój placówki wsparcia dziennego poprzez utworzone 20 nowych miejsc w placówce wsparcia dziennego na terenie Miasta Lublin (w budynku Caritas Archidiecezji Lubelskiej) – za realizację odpowiedzialny jest Caritas,
2. Poszerzona została działalność placówki poprzez realizację programów rozwijających kompetencje kluczowe, działań profilaktycznych i pracę podwórkową - za realizację odpowiedzialny jest Caritas,
3. Poradnictwo rodzinne, które ma na celu wsparcie przedstawicieli rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez poradnictwo prawne i psychologiczne - za realizację odpowiedzialny jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie,
4. Wsparcie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez kształcenie kandydatów na rodziny zastępcze i ustanowione rodziny zastępcze niezawodowe - realizacja działania przewidziana na rok 2020.

W ramach zadań realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w roku 2019 zostały przeprowadzone 2 postępowania (z których 1 zostało unieważnione) na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych w celu wyłonienia podmiotów na realizację zadania „Poradnictwo rodzinne” obejmującego porady prawnika oraz porady psychologa. W wyniku przeprowadzonego postępowania w dniu 16.12.2019 r. wyłoniono realizatorów zadań, z którymi podpisano umowy powierzenia danych osobowych oraz umowy zlecenia: na zlecenie usługi poradnictwa prawnego w ramach „Poradnictwa Rodzinnego” w związku z realizacją projektu „Centrum Rewitalizacji Społecznej” na łączną kwotę 24 000,00 zł oraz na zlecenie usługi poradnictwa psychologicznego w ramach „Poradnictwa Rodzinnego” w związku z realizacją projektu „Centrum Rewitalizacji Społecznej” na łączną kwotę 21 000,00 zł.

W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie (partner projektu) prowadził rekrutację do udziału w poradnictwie prawnym oraz poradnictwie psychologicznym. Zrekrutowano 8 osób (3 mężczyzn, 5 kobiet, w tym 2 osoby niepełnosprawne). Z porad prawnika skorzystało 8 osób (łącznie zrealizowano 25 godzin). Łączna kwota wydatkowana na realizację wsparcia prawnego to 1 199,87 zł. Cztery osoby skorzystały z porad psychologa (łącznie zrealizowano 20 godzin). Łączna kwota wydatkowana na realizację wsparcia psychologa to 1 400,00 zł. Wszystkie osoby, które rozpoczęły udział w projekcie spełniły kryteria kwalifikowalności. Pracownicy socjalni podpisali z każdym z uczestników kontrakt określający zasady realizacji porad. Zadanie realizowane jest zgodnie z zapisami wniosku o dofinansowanie. Wsparcie jest dopasowane do indywidualnych potrzeb uczestników.

„Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim”

Poza realizowanymi 5 projektami utrzymywana jest trwałość projektu pt. „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim” zrealizowanego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Zarządzeniem nr 139/2019 z dnia 23.10.2019 r. Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie została powołana komisja inwentaryzacyjna, która przeprowadziła inwentaryzację w drodze spisu z natury składników majątkowych – sprzętu komputerowego i urządzeń wielofunkcyjnych przekazanych w użyczenie beneficjentom ostatecznym projektu, które ewidencjonowane są w księgach rachunkowych Lidera projektu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego.

Obowiązki informacyjne realizowane w ramach projektów

Zgodnie z postanowieniami wynikającymi z podpisanych umów o dofinansowanie wypełniane są obowiązki informacyjne. Wydrukowane były plakaty i ulotki promujące projekty. W ramach projektu „Bank usług środowiskowych” opublikowany został artykuł prasowy. Wszystkie dokumenty oraz działania informacyjne i promocyjne dotyczące projektów oznaczane są znakiem Unii Europejskiej i znakiem Funduszy Europejskich oraz oficjalnym logo promocyjnym. Na stronie www.mopr.lublin.eu umieszczone są informacje na temat projektów, które są stale aktualizowane. Ponadto z każdym

Wykonawcą realizującym zadania w projektach zostały zawarte umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych.

Działania zmierzające do pozyskania dofinansowania

1. W ramach działania wieloosobowego stanowiska pracy ds. realizacji projektów podjęto działania zmierzające do otrzymania dofinansowania na rozszerzenie rezultatów i produktów projektu „Bank usług środowiskowych” o komponent międzynarodowy. W związku z tym w odpowiedzi na ogłoszony konkurs złożono uproszczony wniosek w ramach projektu „Ścieżki współpracy - wsparcie dla podmiotów wdrażających współpracę międzynarodową” realizowanego w ramach Osi priorytetowej IV Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, która otrzymała pozytywną formalną i merytoryczną ocenę ekspertów wchodząc w proces inkubacji. Kolejnym etapem było złożenie wniosku o dofinansowanie, który był opracowany wspólnie z partnerem międzynarodowym Humacapiact z włoskiego Turynu. Wniosek uzyskał pozytywną ocenę merytoryczną i został skierowany do negocjacji. Grantodawca zaakceptował wyjaśnienia do wniosku i przyjął go do realizacji. W chwili obecnej oczekujemy na podpisanie umowy powierzenia grantu w projekcie. Głównym celem projektu grantowego będzie wypracowanie i wdrożenie nowego modelu świadczenia usług w miejscu zamieszkania dla osób niepełnosprawnych, niesamodzielnymi, samotnych (lub zamieszkujących z drugą osobą zależną), które mają ograniczony dostęp do tego rodzaju usług. Przewidywana wartość dofinansowania na realizację grantu pn. „Nie ma jak w domu” to 75 652,80 zł.
2. W dniu 31 grudnia 2019 r. podpisano umowę o dofinansowanie projektu „W aktywności siła” dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020, Oś priorytetowa 11 Włączenie społeczne, Działanie 11.1. Aktywne włączenie. Okres realizacji projektu: 01.10.2020 r. – 30.11.2022 r. Wartość projektu ogółem: 1 566 570,74 zł, w tym wartość dofinansowania: 1 331 585,12 zł. Celem głównym projektu jest wzrost aktywności społeczno-zawodowej oraz poprawa dostępu do rynku pracy 120 osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez kompleksowy program wsparcia obejmujący diagnozę potrzeb uczestników oraz stworzenie indywidualnej ścieżki reintegracji, a także wsparcie z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze społecznym, zawodowym, edukacyjnym i zdrowotnym.

XII. SYSTEM ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH

Wydział świadczeń socjalnych na przestrzeni 2019 r. realizował m.in. następujące świadczenia:

I. Świadczenia rodzinne, w tym:

- 1) zasiłek rodzinny,
- 2) dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym:
 - dodatek z tytułu urodzenia dziecka,
 - dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
 - dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
 - dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
 - dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
 - dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego,
 - dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.
- 3) świadczenia opiekuńcze:
 - zasiłek pielęgnacyjny,
 - świadczenie pielęgnacyjne,
 - specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 4) jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka.
- 5) świadczenie rodzicielskie,

II. Zasiłki dla opiekunów

III. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

IV. Jednorazowe świadczenia „Za Życiem”

V. Świadczenia wychowawcze

VI. Świadczenia w ramach programu „Dobry start”

1. Realizacja świadczeń socjalnych

W 2019 r. pracownicy Wydziału przyjmowali wnioski o zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne i specjalne zasiłki opiekuńcze oraz wnioski o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka, a także wnioski o świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wnioski o świadczenie rodzicielskie i wychowawcze. Ogółem przyjęto **17 981** wniosków o świadczenia, w tym:

- 9 503 wnioski o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami,
- 1 837 wnioski o zasiłek pielęgnacyjny,
- 346 wniosków o świadczenie pielęgnacyjne,
- 448 wniosków o specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 2 639 wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
- 742 wnioski o świadczenie rodzicielskie,
- 2 425 wniosków o świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 41 wniosków o jednorazowe świadczenie „Za Życiem”.

Wszystkie wnioski zostały zarejestrowane w elektronicznym rejestrze wniosków, założono akta świadczeniobiorcom i ustalono uprawnienia na podstawie zgromadzonej dokumentacji.

W okresie od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. wydano ogółem **20 567 decyzji administracyjnych** (przyznających, zmieniających lub odmownych), w tym:

- 17 406 decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych, świadczeń opiekuńczych, pomocy rządowej, zasiłku dla opiekuna,
- 735 decyzji w sprawie świadczeń rodzicielskich,
- 2 387 decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego
- 39 decyzji w sprawie jednorazowego świadczenia „Za Życiem”.

1.1. Wydatki na świadczenia i liczba wypłaconych świadczeń

W 2019 r. wydatki z tytułu wypłat dla świadczeniobiorców wyniosły 98 451 848 zł. W odniesieniu do 2018 r. były wyższe o 2 343 668 zł (w 2018 r. do 2017 r. wzrost wynosił jedynie 390 265 zł.)

Wzrost wydatków wynikał głównie z wyższej kwoty wypłaconej na świadczenia opiekuńcze (o 5,79 mln zł) oraz składki społeczne i zdrowotne. Wartość wypłacanych świadczeń opiekuńczych znacznie wzrosła z uwagi na zwiększoną od stycznia wysokość świadczenia pielęgnacyjnego z 1 477 zł miesięcznie na 1 583 zł miesięcznie, co ma wpływ na wzrost kwoty opłacanych składek zarówno społecznych jak i zdrowotnych. Zmiana wysokości świadczenia nastąpiła również w przypadku zasiłku pielęgnacyjnego, którego wysokość zwiększono dwuetapowo, od 1 listopada 2018 r. z kwoty 153 zł miesięcznie na kwotę 184,42 zł miesięcznie, a następnie od 1 listopada 2019 r. do kwoty 215,84 zł miesięcznie. W przypadku pozostałych świadczeń odnotowano spadek wydatków m.in. na zasiłki rodzinne i dodatki (o niemal 1,2 mln zł) na świadczenia rodzicielskie (blisko 0,7 mln zł), w ramach funduszu alimentacyjnego (o ponad 1,7 mln zł).

Tabela 28. Wydatki na świadczenia w latach 2018 i 2019

Lp.	Rodzaj świadczeń	Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń w roku 2018 (w zł)	Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń w roku 2019 (w zł)	Wzrost/ spadek w zł	Wzrost/ spadek w %
1.	Zasiłki rodzinne wraz ze świadczeniami wypłacanymi na podstawie art. 5 ust.3 tzw. "zł za zł"	19 421 975	18 226 388	-1 195 587	-6,16
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	8 678 970	8 064 464	-614 506	-7,08
3.	Świadczenia opiekuńcze	35 165 189	40 953 760	5 788 571	16,46

4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	2 448 000	2 408 000	-40 000	-1,63
5.	Fundusz alimentacyjny	15 741 981	14 036 271	-1 705 710	-10,84
6.	Świadczenie rodzicielskie	8 502 558	7 804 512	-698 046	-8,21
7.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	4 874 407	5 457 052	582 645	11,95
8.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	1 275 100	1 497 802	222 702	17,47
9.	Pomoc rządowa dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne 2014	0	3 600	3 600	0,00
WYDATKI OGÓŁEM:		96 108 180	98 451 849	2 343 669	2,44

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Jak obrazuje powyższa tabela Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie największe wydatki poniósł na wypłatę świadczeń opiekuńczych, których wartość stanowi aż 41,60% (w 2018 r. 36,59%) ogółu wydatków, jeżeli do kategorii świadczeń opiekuńczych zaliczy się nierozzerwalne z nimi składki, udział wzrasta do 48,66% (w 2018 r. 42,99%). Należy zaznaczyć, że znaczną część wydatków w kategorii świadczeń opiekuńczych generują świadczenie pielęgnacyjne (50,58% przy 52,20% w 2018 r.) oraz zasiłek pielęgnacyjny (41,93% przy 39,77% w 2018 r.).

Wydatki na zasiłki rodzinne, znalazły się na drugiej pozycji, stanowiąc 18,51% (w 2018 r. 20,21%) wydatków. Ujmując zasiłki rodzinne razem z dodatkami otrzymamy w sumie 26,70% (w 2018 r. 29,24%) udziału w stosunku do ogółu wypłaconych świadczeń rodzinnych.

Trzecim pod względem wartości wydatków typem świadczeń jest wypłata funduszu alimentacyjnego. Z tego tytułu Ośrodek wypłacił 14 036 271 zł (w 2018 r. 15 741 981 zł) co stanowi 14,26% (w 2018 r. 16,38%) ogólnej puli wydatków na świadczenia rodzinne.

W 2019 r. wydatki na świadczenia wyniosły 91 496 994 zł (bez składek ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego dla podopiecznych). Średniomiesięczne wydatki na wypłaty świadczeń wyniosły 7 624 750 zł (w 2018 r. – 7 496 556 zł).

Wysokość wypłat w poszczególnych miesiącach ulegała wahanom, największy skok w wartości realizowanych świadczeń corocznie występuje we wrześniu, spowodowane jest to wypłatą płatnego raz w roku dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. W miesiącach październik, listopad, grudzień występują wahania z uwagi na początek nowego okresu świadczeniowego (z funduszu alimentacyjnego od października,

ze świadczeń rodzinnych od listopada) i stopniowy wpływ i rozpatrywanie nowych wniosków.

Tabela 29. Wysokość wypłat, liczba wypłaconych świadczeń oraz średnia wysokość świadczenia, w rozbiciu na poszczególne zasiłki i dodatki wypłacone w 2019 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość świadczeń (w zł)	Liczba świadczeń	Średnia wartość świadczenia (w zł)
1.	Zasiłki rodzinne	17 247 665,00	149 034	116
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	8 064 463,68	55 646	145
2.1.	urodzenia dziecka	747 000,00	747	1 000
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1 417 976,68	3 662	387
2.3.	samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0,00	0	0
2.4.	samotnego wychowywania dziecka	1 637 807,00	8 257	198
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1 287 750,00	12 085	107
2.5.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	188 300,00	2 090	90
2.5.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	1 099 450,00	9 995	110
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	800 854,00	8 009	100
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	40 041,00	433	92
2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	26 103,00	231	113
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	13 938,00	202	69
2.8.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	2 133 035,00	22 453	95
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 + w. 2)	25 312 128,68	204 680	124
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	17 174 369,80	90 734	189
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	20 718 243,00	13 133	1 578
6.	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	0	0	0
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	2 250 159,00	3 640	618
8.	Zasiłek dla opiekuna	810 988,00	1 315	617
9.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5 +w. 6 +w. 7+w. 8)	40 953 759,80	108 822	376
10.	Razem (w. 3 + w. 9)	66 265 888,48	313 502	211
11.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	2 408 000,00	2 408	1 000
12.	Świadczenie rodzicielskie	7 804 512,12	8 547	913
13.	zł za zł	978 722,91	19 712	50
14.	Razem świadczenia rodzinne i dodatki oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (w. 10 + w. 11. +w. 12.+w. 13)	77 457 123,51	344 169	225
15.	Fundusz alimentacyjny	14 036 270,87	31 116	451
16.	RAZEM (w.14 +w.15)	91 493 394,38	375 285	244
17.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	5 457 051,74	15 134	361

18.	RAZEM (w.16 +w. 17)	96 950 446,12	390 419	248
19.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	1 497 801,95	12 996	115
20.	Pomoc rządowa dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne 2014	3600	18	200

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1.2. Rodziny objęte pomocą

W ramach omawianych świadczeń w 2019 r. Ośrodek objął pomocą 20 097 rodzin (w 2018 r. 21 017). W stosunku do roku ubiegłego nastąpił spadek o 920 rodzin. Jest to ponowny spadek liczby rodzin objętych pomocą w stosunku do roku poprzedniego. Warto nadmienić, iż spadek liczby rodzin dla której wypłacane są świadczenia rodzinne obserwowany jest już od 2007 r.

Porównanie lat 2019 i 2018 (patrz tab. 30) jednoznacznie wskazuje na spadek liczby rodzin korzystających z większości świadczeń. Znaczący wzrost podobnie jak w latach ubiegłych odnotowano jedynie przy zasiłkach pielęgnacyjnych i świadczeniach pielęgnacyjnych. Ze wsparcia w formie świadczenia pielęgnacyjnego w 2019 r. korzystało o 4,58% więcej klientów niż w roku poprzedzającym.

W zakresie zasiłków rodzinnych i dodatków w zasadzie nieistotny wzrost odnotowano wyłącznie w przypadku liczby rodzin korzystających ze wsparcia w formie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego poniżej 5 roku życia – 3,43% oraz dodatku na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła. Liczba rodzin pobierających zasiłki rodzinne zmalała o 9% natomiast najwyższy spadek wśród dodatków do zasiłków rodzinnych odnotowano w przypadku dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 18,59%.

Tabela 30. Liczba rodzin pobierająca świadczenie na przestrzeni lat 2018-2019

L. p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin 2018	Liczba rodzin 2019	Wzrost/spadek 2018/2019
1.	Zasiłki rodzinne	8 831	8 036	-9,00%
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	6 777	6 311	-6,88%
2.1.	urodzenia dziecka	794	733	-7,68%
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	608	495	-18,59%
2.3.	samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0	0	X
2.4.	samotnego wychowywania dziecka	727	666	-8,39%
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1 075	1 068	-0,65%
2.5.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	233	241	3,43%
2.5.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	911	891	-2,20%
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	5 316	5 002	-5,91%
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	67	75	11,94%

2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniami w miejscowości, w której znajduje się szkoła	29	41	41,38%
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	38	35	-7,89%
2.8.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 587	1 531	-3,53%
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 + w. 2)	8 831	8 036	-9,00%
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	7 776	7 930	1,98%
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	1 136	1 188	4,58%
6.	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	0	0	X
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	366	368	0,55%
8.	Zasiłek dla opiekuna	168	128	-23,81%
9.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5 +w. 6 +w. 7+w.8)	8 520	8 657	1,61%
10.	Razem (w. 3 + w. 9)	16 045	15 431	-3,83%
11.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	2 400	2 363	-1,54%
12.	Świadczenie rodzicielskie	1 362	1 269	-6,83%
13.	zł za zł	855	740	-13,45%
14.	Razem świadczenia rodzinne i dodatki oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (w.10+w.11+w.12+w.13)	18 305	17 727	-3,16%
15.	Zaliczka alimentacyjna	0	0	X
16.	Fundusz alimentacyjny	2 712	2 370	-12,61%
17.	RAZEM (w.14 +w.15 +w.16)	21 017	20 097	-4,38%
18.	Odsetki od zasiłku dla opiekuna	0	0	X
19.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	1 425	1 447	1,54%
20.	RAZEM (w.17 +w. 18+w.19)	21 017	20 097	-4,38%
21.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	1 175	1 203	2,38%
23.	Pomoc rządowa dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne 2014	0	1	X

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1.3. Zasiłek dla opiekuna

W wyniku wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. uznającego art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw za niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów wprowadzono nowe świadczenie – zasiłek dla opiekuna.

Ustawa określa warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Zasiłek od 1 listopada 2018 r. przysługuje w wysokości 620 zł miesięcznie (wcześniej 520 zł) ponadto podobnie jak w przypadku świadczenia pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego, przy zasiłku dla opiekuna opłacane są składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.

W 2019 r. opłacono 1 315 świadczeń 128 rodzinom łącznie na wartość 810 988 zł.

1.4. Realizacja Ustawy „Za życiem”

Od dnia 01 stycznia 2017 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Ustawa określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin w zakresie dostępu do:

1. świadczeń opieki zdrowotnej,
2. instrumentów polityki na rzecz rodziny - w postaci jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód rodziny. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Wymóg ten nie dotyczy osób będących opiekunami prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także osób, które przysposobiły dziecko.

W 2019 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie dokonał wypłat świadczeń dla 39 rodzin na łączną kwotę 160 000 zł.

2. Postępowanie z zakresu nienależnie pobranych świadczeń

W okresie od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku wieloosobowe stanowisko pracy ds. zwrotu świadczeń prowadziło postępowanie wobec **1 671** osób zobowiązanych do zwrotu świadczeń nienależnie pobranych, ustalonych w Wydziale świadczeń socjalnych, z czego wobec **1 077** osób postępowanie zostało wszczęte bądź rozpoczęto procedurę w 2019 roku.

Na przestrzeni 2019 roku pracownicy Działu ds. osób zobowiązanych wydali łącznie **1 921** dokumentów zobowiązujących do zwrotu należności tj. **1 683** decyzji administracyjnych ustalających nienależnie pobrane świadczenia ze świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, funduszu alimentacyjnego oraz zasiłku dla opiekuna oraz ze świadczenia Dobry start, jak również **85** pism do banków i **153** pisma do organów rentowych. Ww. dokumenty wprowadzone zostały do systemu Ksat.

We wskazanym okresie wystawiono łącznie **268** upomnień (w tym obejmujące należności Wydziału świadczeń socjalnych oraz pozostałych komórek organizacyjnych Ośrodka). Wystawiono łącznie **203** tytuły wykonawcze (w tym obejmujące należności Wydziału świadczeń socjalnych oraz pozostałych komórek organizacyjnych Ośrodka).

W **703** sprawach prowadzono korespondencję ze zobowiązanymi w sprawie sposobu spłaty należności lub zastosowania ulgi w spłacie oraz wysokości zadłużenia i przebiegu postępowania. W tym celu nawiązano współpracę z pracownikami pomocy

środowiskowej celem ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej, majątkowej i zdrowotnej rodziny, wystosowano pisma do zobowiązanych, pozyskano oświadczenia poświadczające szczególne okoliczności dające podstawę do zastosowania ulgi w spłacie należności. Ostatecznie w **67** sprawach wszczęto procedurę rozłożenia na raty, odroczenia spłaty należności bądź umorzenia zobowiązań natomiast w **620** sprawach wystosowano zawiadomienia w sprawie dokonywanych potrąceń z bieżących świadczeń ze wskazaniem kwoty potrącenia na należność główną i odsetki. W 2019 rozpatrzono **62** odwołania z czego **1** zostało uwzględnione na podstawie art. 132 kpa, **42** utrzymane w mocy przez organ odwoławczy, 6 wydano inne rozstrzygnięcie tj. uchybienie terminu do wniesienia odwołania, niedopuszczalność odwołania, uchylającą decyzję i przekazującą sprawę do ponownego rozpatrzenia, uchylającą decyzję i umarzającą postępowanie administracyjne bądź uchylającą decyzję i rozstrzygającą merytorycznie sprawę oraz w **13** sprawach brak jest rozstrzygnięcia organu odwoławczego.

W związku z egzekucją prowadzoną przez Wydział Egzekucji Urzędu Miasta Lublin oraz urzędy skarbowe na terenie całego kraju prowadzono stałą współpracę w zakresie informowania organów egzekucyjnych o zobowiązanym i jego majątku w zakresie niezbędnym do prowadzenia egzekucji administracyjnej oraz przekazywano informacje o aktualnej wysokości zobowiązań. Łącznie wystosowano **645** pism mających związek z prowadzonymi postępowaniami.

W ramach działań podejmowanych przez pracowników działu mających na celu wyegzekwowanie należności wystosowane zostały pisma do Wydziału Polityki Społecznej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie, do sądów i komorników sądowych, do prokuratury, policji i innych instytucji. Łącznie wystosowano **232** pisma i wnioski.

Łącznie w roku 2019 do Działu ds. osób zobowiązanych wpłynęło z działu ds. finansowo-księgowego Ośrodka **269** zestawień dotyczących wpłat poszczególnych kontrahentów, które zostały sprawdzone pod względem sposobu zaksięgowania należności przez dział ds. finansowo-księgowych. Od stycznia 2019 roku do grudnia 2019 roku pracownicy działu zweryfikowali **1 816** wpłat.

Pracownicy działu wystosowali do Działu ds. finansowo-księgowych **305** pism celem dokonania zwrotu nadpłaconych kwot, ustaleń numerów kont bankowych, wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, dokonania opłat sądowych, przebiegowań kwot na poszczególnych kontach bankowych w sprawach indywidualnych.

W związku z obowiązkiem dokonywania potrąceń z bieżących świadczeń na rzecz spłaty zobowiązań finansowych Dział ds. osób zobowiązanych sporządził i przekazał do Działu ds. finansowo-księgowych **121** list z informacją o zobowiązanym, o wysokości potrącenia z uwzględnieniem należności głównej i odsetek oraz rachunku bankowego, na który należy zaksięgować należność.

W oparciu o analizę zebranego materiału w sprawach dokonano odpisu na łączną kwotę **5 451,54 zł** (w tym: 5 983,44 zł należności głównej i 1 484,36 zł - odsetek) z uwagi na fakt, iż upłynął okres dochodzenia należności.

Na podstawie danych otrzymanych z Wydziału Polityki Społecznej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w siedmiu sprawach dokonano odpisu na łączną kwotę **4 812,80 zł** należności głównej.

Tabela 31. *Odzyskane świadczenia nienależnie pobrane*

Rodzaj świadczenia	Odzyskana kwota
Świadczenia rodzinne	699 955
Fundusz alimentacyjny	182 413
Zasiłek dla opiekuna	12 500
Świadczenie „Dobry start”	2 544
Świadczenie wychowawcze	466 855
Łącznie:	1 364 267

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

3. Przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Jako organ właściwy wierzyciela oraz organ właściwy dłużnika w roku 2019 pracownicy sekcji ds. funduszu alimentacyjnego:

- rozpatrzyli **2 425** wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- wydali **2 291** decyzji przyznające świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- wydali **96** decyzji odmawiających przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- pozostawili **38** wniosków bez rozpatrzenia,
- wystawili **351** wezwań do poprawienia wniosku oraz uzupełnienia wniosku o brakujące dokumenty,
- sprawdzili **161** list wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- przygotowali dłużnikom alimentacyjnym **2 416** informacji o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o wysokości zobowiązań dłużników alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa,
- przygotowali **1 711** wezwań do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego,
- przeprowadzili z dłużnikami alimentacyjnymi **600** wywiadów alimentacyjnych oraz odebrali **644** oświadczenia majątkowe,
- przygotowali do organów właściwych dłużników **636** wniosków o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego,

- przygotowali **191** wniosków o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego oraz podjęli na **434** wnioski organów właściwych wierzycieli działania wobec dłużników alimentacyjnych,
- odebrali **117** zobowiązań do zarejestrowania dłużników w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna, albo poszukująca pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania jako bezrobotny,
- przygotowali komornikom sądowym prowadzącym postępowanie egzekucyjne **160** informacji mających wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego,
- przygotowali organom właściwym wierzyciela oraz komornikom sądowym **812** informacji o podjętych działaniach wobec dłużników alimentacyjnych oraz o ich efektach,
- przygotowali **182** zawiadomienia o wszczęciu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz każdorazowo występowano do komorników sądowych prowadzących postępowanie egzekucyjne o wydanie zaświadczeń o wywiązywaniu się dłużnika alimentacyjnego przez okres ostatnich 6 miesięcy w każdym miesiącu z zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów, natomiast w stosunku do **492** dłużników na podstawie art. 5a ust. 2 ustawy działania nie zostały podjęte,
- przygotowali **180** decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz decyzje o umorzeniu postępowania jako bezprzedmiotowe,
- skierowali **386** wezwań do organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o przesłanie zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji,
- skierowali do właściwych miejscowo Prokuratur **114** wniosków o ściganie dłużnika alimentacyjnego za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego, udzielanie odpowiedzi na zapytania komisariatów Policji, składanie na wezwanie dodatkowych zeznań,
- skierowali do Prezydenta Miasta Lublin **33** wnioski o zatrzymanie dłużnikom alimentacyjnym prawa jazdy,
- skierowali do Prezydenta Miasta Lublin **20** wniosków o uchylenie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy,
- przygotowali do komorników sądowych **7** wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wraz z zestawieniem stanu należności,
- przygotowali do komorników sądowych **2 184** wnioski o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego wraz z zestawieniem stanu należności,
- przygotowali organom prowadzącym postępowanie egzekucyjne **244** informacje istotne dla skuteczności egzekucji,
- przygotowali komornikom sądowym **591** informacji o dokonywanych przez dłużników na rachunek organu wpłatach,

- rozpatrywali sprawy w trybie odwoławczym. Sprawy w których organ nie znalazł podstaw do zmiany zaskarżonych decyzji zgodnie z terminami przewidzianymi przez Kodeks postępowania administracyjnego wraz z całością akt przekazywane były do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Lublinie celem rozpatrzenia w trybie nadzoru. Łącznie rozpatrzono **102** odwołania. **5** odwołań zostało uwzględnionych na podstawie art. 132 kpa. Natomiast **97** odwołań przekazano do rozpatrzenia w trybie nadzoru Samorządowemu Kolegium Odwoławczemu, z czego w **62** sprawach utrzymał w mocy wydane decyzje, w **14** sprawach wydał rozstrzygnięcie: uchybienie terminu do wniesienia odwołania, niedopuszczalność odwołania, uchylającą decyzję i przekazując sprawę do ponownego rozpatrzenia, uchylającą decyzję i umarzającą postępowanie administracyjne bądź uchylającą decyzję i rozstrzygającą merytorycznie sprawę oraz w **21** sprawach brak jest rozstrzygnięcia,
- rozpatrywali wnioski na podstawie art. 30 ust. 2 ustawy wnioski o umorzenie należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W oparciu o komplet dokumentów w ramach uznania administracyjnego wydane zostały decyzje administracyjne. Łącznie rozpatrzono **48** wniosków,
- rozliczyli wpłaty dokonywane tytułem spłaty należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wypłaconej zaliczki alimentacyjnej oraz informowano o wpłatach komorników sądowych prowadzących postępowanie egzekucyjne. Łącznie w 2019 roku rozliczono **12 432** wpłat na spłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę **5 843 609,17 zł** oraz **1145** wpłat na spłatę świadczeń z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na łączną kwotę **445 366,73 zł**,
- przygotowawali sprawozdawczość z wpłat oraz prognozowanych odsetek,
- weryfikowali i pozyskiwali dane z systemów informatycznych w ramach udzielonych upoważnień.

W 2019 prowadzone były również postępowania egzekucyjne z nieruchomości dłużników, wszczęte przez wierzyciela Prezydenta Miasta Lublin w latach 2016-2019 lub wszczęte przez innych wierzycieli, a organ wierzyciela przyłączył się do prowadzonej egzekucji w celu odzyskania należności Skarbu Państwa oraz kierowane były w 2019 roku kolejne wnioski. W 2019 roku na biegu było ok 200 spraw. Ww. sprawy znajdują się na różnych etapach: zajęcia nieruchomości i wszczęcia egzekucji z nieruchomości wraz z wezwaniem dłużnika do zapłaty należności, sporządzenia opisu i oszacowania, zatwierdzenia przez Sąd I lub II licytacji nieruchomości, zatwierdzenia przez Sąd planu podziału kwoty ze zbytej nieruchomości lub też należności zostały przez dłużnika spłacone przez terminem zbycia nieruchomości.

Prowadzenie egzekucji z nieruchomości wymaga dogłębnej, indywidualnej analizy sprawy, ustalenia stanu prawnego oraz skompletowania dokumentów do wszczęcia egzekucji, jak również uzupełniania ich w toku jej prowadzenia: przygotowania oddruku z KW, ustalenie właścicieli, współwłaścicieli, udziałów, stanu prawnego nieruchomości, występowania do Urzędów Miast, Starostw Powiatowych, Gmin, Spółdzielni Mieszkaniowych o podjęcie czynności zmierzających do ustalenia składników majątku i składanie wniosków wykazujących interes faktyczny i prawny, ustalania właściwego

do prowadzenia egzekucji z nieruchomości komornika sądowego ze względu na położenie nieruchomości, co powoduje konieczność łączenia postępowań prowadzonych przez różnych komorników po uzyskaniu zgody na przekazanie i przejęcie sprawy lub wydawanie kolejnych tytułów wykonawczych celem prowadzenia egzekucji z nieruchomości, wyjaśniania niezgodności w KW, wnoszenia do komorników o podjęcie czynności celem ujawnienia stanu prawnego nieruchomości, jako warunku koniecznego kontynuowania egzekucji z tego składnika, zakładania KW w przypadku jej braku, aktualizowania KW, zabezpieczania praw majątkowych dłużnika do działu spadku, zniesienia wspólności majątkowej małżeńskiej, rozdzielności majątkowej i przystępowania do tych spraw w charakterze zainteresowanego, wszczynania postępowań spadkowych w przypadku nabycia spadku, dział spadku, wszczynania postępowań w przedmiocie rozdzielności majątkowej małżeńskiej, wszczynania postępowań o podział majątku wspólnego, występowania do sądu w przedmiocie niezgodności o wydanie orzeczeń, bieżącego monitorowania spraw w toku oraz ścisłej współpracy z właściwymi komornikami sądowymi w zakresie podejmowanych działań, przekazywanych kwot, rozliczenia stanu zadłużenia, udziału w oględzinach nieruchomości, opisie i oszacowaniu na terenie całego kraju, bieżącej obsługa dłużników w zakresie wszczętych egzekucji z nieruchomości. Proces egzekucji z nieruchomości trwa średnio 2-3 lata.

Ponadto przekazywano były na bieżąco do biur informacji gospodarczej, informacje gospodarcze o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy oraz w dwutygodniowych odstępach dokonywano aktualizacji danych lub je usuwano (zgon, spłata należności).

Wg stanu na dzień 31.12.2019 r. do biur zgłoszonych zostało 3 907 dłużników alimentacyjnych, w tym 99 nowych dłużników.

W związku, także z przyznaniem świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wykonaniem obowiązku przewidzianego w art. 209 § 2 i § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny w 2019 roku skierowanych zostało 1 007 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa wraz z kompletem wymaganych dokumentów tj. zaświadczenia o pobieranych przez osoby uprawnione świadczeniach z funduszu alimentacyjnego oraz innych świadczeniach wypłacanych przez Wydział, kopie decyzji przyznającej świadczenia na okres świadczeniowy 2018/2019, kopie zaświadczenia komornika sądowego prowadzącego postępowanie oraz kopie wyroków, ugód sądowych. Ponadto pracownicy przygotowywali odpowiedzi na wezwania właściwych Prokuratur, bądź podległych im komisariatów, które wzywały do uzupełnienia zawiadomień o dodatkowe informacje lub dokumenty, jak również składali osobiste zeznania na pisemne wezwania organów ścigania.

W 2019 r. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłaconej zaliczki alimentacyjnej odzyskano **6 288 976 zł** (w 2018 r. 5 819 064 zł). Należy wskazać, że od 2010 r. spłaty z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz z tytułu zaliczki alimentacyjnej systematycznie wzrastają.

W 2019 r. odzyskano o 469 912 zł więcej niż w roku poprzednim (w 2018 r. do 2017 r. 1 613 648 zł).

Tabela 32. Spłaty należności dokonane przez dłużników w latach 2018 i 2019

Wyszczególnienie	2018	2019
1. Wyegzekwowana kwota, z tego:	5 819 064	6 288 976
1.1. spłaty zaliczki alimentacyjnej z tego:	485 655	445 366
- dochód BP	242 828	222 683
- dochód gminy Lublin	242 827	222 683
1.2. spłaty funduszu alimentacyjnego, z tego:	5 333 409	5 843 610
- dochód BP, w tym:	4 000 212	4 443 922
odsetki	1 985 089	2 344 390
- dochód gm. wierzyciela	1 333 197	1 399 688

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

XIII. REALIZACJA PROGRAMÓW „RODZINA 500+” I „DOBRY START”

1. Realizacja Programu „Rodzina 500+”

Ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wprowadzono systemowe wsparcie polskich rodzin - świadczenie wychowawcze, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Świadczenie wychowawcze do 30.06.2019 r. z Programu Rodzina 500 plus mogli otrzymać rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18. roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko. W przypadku pierwszego lub jedynego dziecka pomoc skierowana była jedynie do rodzin o niskich dochodach (poniżej 800 zł netto na osobę, a 1200 zł w przypadku rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym). Fakt, iż otrzymanie świadczenia na drugie i kolejne dziecko nie zależała od dochodu sprawiła, że pomoc trafiła do zdecydowanie większej liczby rodzin niż świadczeniobiorców zasiłków rodzinnych. Natomiast z dniem 1 lipca 2019 r. weszła w życie ustawa z dnia 26 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z nowelizacją ustawy od dnia 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze (500+) przysługuje na każde dziecko niezależnie od dochodów rodziny i posiadania alimentów na dziecko. Do kręgu osób uprawnionych do świadczenia wychowawczego dodany został dyrektor domu pomocy społecznej.

W związku z realizacją programu, w 2019 r., wpłynęło 42 576 wniosków, w tym 33 331 drogą elektroniczną z tego 28 837 za pośrednictwem bankowości elektronicznej. Wydano 41 021 decyzji i rozstrzygnięć, a świadczenia otrzymało 37 431 rodzin (w 2018 r. 22 940) na 58 343 dzieci (w 2018 r. 28 800). W stosunku do roku 2018 nastąpił znaczny wzrost liczby rodzin korzystających z programu z uwagi na likwidację kryterium dochodowego. W 2019 roku wypłacono **501 080 świadczeń** na łączną kwotę **249 411 740 zł.**

W 2019 r. z pomocy w postaci świadczenia wychowawczego skorzystało 37 431 rodzin i jest to ponad cztery i pół razy liczniejsza grupa niż w przypadku świadczeniobiorców zasiłków rodzinnych. Realizacja nowego świadczenia od drugiego kwartału 2016 r. zdominowała wydatki realizowane przez Wydział świadczeń socjalnych. Na działalność systemu wsparcia rodzin w 2019 r. wydatkowano łącznie ponad 358 mln z czego na świadczenie wychowawcze wydatkowano 249,5 mln co stanowi aż 70% całego wsparcia.

2. Realizacja Programu „Dobry start”

Wprowadzony w 2018 r. rządowy program „Dobry start” zakłada pomoc rodzicom oraz opiekunom uczniów w związku z rozpoczęciem roku szkolnego w wysokości 300 zł jednorazowo na dziecko uczęszczające do szkoły - wypłacone na podstawie wniosku złożonego w terminie między 1 lipca a 30 listopada 2019 r.

W 2019 r. przyjęto 26 148 wniosków, wypłacono 34 068 świadczeń na łączną kwotę **10 212 600 zł**. Drogą elektroniczną wpłynęło 20 096 tj. 77% wniosków, wśród wniosków złożonych elektronicznie aż 87% za pośrednictwem bankowości elektronicznej, co w ogóle wniosków o ustalenie uprawnień do rządowego programu „Dobry start” stanowi aż 67% wniosków. Przy czym należy podkreślić, że pierwotny projekt ustawy nie zakładał możliwości składania wniosków za pośrednictwem bankowości elektronicznej.

XIV. REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Dział ds. Osób Niepełnosprawnych będący w strukturze Wydziału wsparcia społecznego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie realizuje zadania określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U z 2019 poz 1172 z późn. zm.). Działania na rzecz poprawy funkcjonowania osób z niepełnosprawnością, finansowane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) oraz ze środków budżetu Miasta Lublin.

1. Realizacja zadań w ramach środków PFRON

W 2019 roku przyjmowane i rozpatrywane były wnioski złożone przez klientów w ramach poszczególnych zadań realizowanych ze środków PFRON.

Tabela 33. Wnioski złożone w ramach rehabilitacji osób niepełnosprawnych w 2019 roku

L.p.	Nazwa zadania	Ilość wniosków	Rozpatrzone pozytywnie	Wyplacono dofinansowań.
1	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych	872	515	442
2.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	39 ³⁸	35	35
3.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym	4874	4724	4562
4.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się dla osób niepełnosprawnych	453	266	251
5.	Tłumacz języka migowego i tłumacz - przewodnik	7	7	7
6.	Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym	11	8	8
RAZEM		6 256	5 555	5 305

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Na realizację zadań powiatu wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Miasto Lublin otrzymało ze środków PFRON w 2019 roku **9 138 848 zł**, z czego w dyspozycji Działu ds. osób niepełnosprawnych była kwota **8 788 848 zł**. Wydatkowano 8 775 395 zł, co stanowi 99,85% kwoty przeznaczonej na rehabilitację społeczną. Niewydatkowana kwota 13 453 zł to suma niewykorzystanych środków, powstałych z końcowych rozliczeń oraz rezygnacji osób niepełnosprawnych, w terminie, który uniemożliwił ich ponowne rozdysponowanie.

Pozostałe 350 000,00 zł z przyznanego limitu zostały przekazane do dyspozycji Miejskiego Urzędu Pracy, który realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej. Spośród przekazanych MUP środków niewykorzystana została kwota 626 zł,

³⁸ Wnioski na dofinansowanie niniejszego zadania złożone zostały do 30.11.2019 r. do realizacji na rok 2020

co ostatecznie zapewniło rozdysponowanie 99,82% posiadanej kwoty.

Środki przeznaczone na realizację zadań w 2019 roku stanowiły 100,38% środków z 2018 roku. Limit wraz z wykorzystaniem przedstawia poniższa tabela.

Tabela 34. Limity środków PFRON w latach 2018 i 2019 (w złotych)

L.p	Zadanie	Limit środków PFRON 2018	Limit środków PFRON 2019	Kwota wydatkowanych środków	Wykorzystanie środków w 2019 roku
1	Dofinansowanie kosztów utrzymania i działalności WTZ	4 480 920 zł	4 885 920 zł	4 873 788 zł	99,75%
2	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	615 000 zł	615 000 zł	614 241 zł	99,88%
3	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	186 722 zł	160 000 zł	160 000 zł	100,00%
4	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	2 030 085 zł	2 465 928 zł	2 465 927 zł	99,99%
5	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych oraz usługi tłumacza języka migowego	725 337 zł	622 000 zł	621 439 zł	99,91%
6	Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym	32 200 zł	40 000 zł	40 000 zł	100,00%
7	Pilotażowy program „Aktywny samorząd”	773 304 zł	918 917 zł	592 198 ³⁹ zł	64,45%
8	Program „Zajęcia klubowe w WTZ”	10 500 zł	33 600 zł	33 568 zł	99,91%
Razem (w zł):		8 854 068 zł	9 741 365 zł	9 401 161 zł	96,51%

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W ramach zadań bezpośrednich dofinansowywane są:

- wyroby medyczne, będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny,
- turnusy rehabilitacyjne,
- bariery techniczne, w komunikowaniu się i architektoniczne,

³⁹ Stan na 31.12.2018 r. W związku z realizacją umowy nr AS3/0000035/03/D z dnia 23.04.2018 w sprawie realizacji pilotażowego programu Aktywny Samorząd wypłaty z zawartych w 2019 roku umów realizowane są także w roku 2020.

- usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika,
- obszary w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.

Na dofinansowanie do wyrobów medycznych będących przedmiotami ortopedycznymi i środków pomocniczych w 2019 roku złożonych było 4 827 wniosków na kwotę 4 311 635 zł. Wyplacono dofinansowania dla 4 535 osób na kwotę 2 449 324 zł.

O dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych ubiegało się w 2019 roku 1 233 osoby. Dofinansowanie uzyskało 711 osób na kwotę 728 648 zł, a ostatecznie wypłacono 614 241 zł dla 609 osób.

Na dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wpłynęło w 2019 r. 47 wniosków na łączną kwotę 73 627 zł, z czego pozytywnie rozpatrzono i zawarto tym samym 29 umów na łączną kwotę 18 587 zł, natomiast faktycznie zrealizowano 27 umów na kwotę 16 603 zł.

W ramach likwidacji barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych wpłynęło w 2019 r. 453 wnioski na łączną kwotę 2 080 196 zł, z czego pozytywnie rozpatrzono i zawarto tym samym 266 umów na łączną kwotę 637 209 zł, natomiast faktycznie zrealizowano 251 umów na kwotę 572 066 zł.

W ramach usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika złożonych w roku 2019 zostało 7 wniosków na kwotę 69 121 zł. Zawarto 7 umów na łączną kwotę dofinansowania 51 030 zł, wypłacono natomiast kwotę 49 373 zł.

W ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w roku 2019 wsparciem objęto łącznie 163 osób, z czego 65 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 228 z umiarkowanym. Łączna kwota dofinansowania w ramach programu wyniosła 592 197,78 zł.

W ramach modułu I programu wydatkowano kwotę 194 551,78 zł w zakresie następujących obszarów:

- obszar a - likwidacja bariery transportowej,
- obszar b - likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym,
- obszar c - likwidacja barier w poruszaniu się,
- obszar d - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

W ramach modułu II programu wydatkowano kwotę 397 646,00 zł na pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

W tabelach 35 i 36 przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące udzielonego wsparcia.

Tabela 35. Wysokość dofinansowania udzielonego Beneficjentom programu

Wysokość dofinansowania udzielonego Beneficjentom programu (kwoty wypłacone ogółem)										
L.p.	MODUL PROGRAMU	OBSZAR	NR ZADANIA	Rodzaj niepełnosprawności i (dysfunkcji) Beneficjenta	Stopień niepełnosprawności Beneficjenta					
					znaczny lub orzeczenie równoważne		umiarkowany lub orzeczenie równoważne		lekki lub orzeczenie równoważne	orzeczenie o niepełnosprawności (osoby do 16 r.ż.)
					Ogółem	w tym osoby do 18 r.ż.	Ogółem	w tym osoby do 18 r.ż.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	I	A	1	dysfunkcja narządu ruchu	0	0	0	0	x	0
2	I	A	2	dysfunkcja narządu ruchu	0	x	4 597,50	x	x	x
3	I	A	3	dysfunkcja narządu słuchu	0	x	12 417,50	x	x	x
4	I	A	4	dysfunkcja narządu słuchu	0	x	0	x	x	x
5	I	B	1	dysfunkcja obu kończyn górnych	5 000,00	0	x	x	x	0
	I	B	1	dysfunkcja narządu wzroku	69 349,00	0	x	x	x	0
	I	B	1	<i>w tym osoby niewidome (urządzenia brajlowskie)</i>	0	0	x	x	x	0
6	I	B	2	dysfunkcja obu kończyn górnych	0	0	x	x	x	0
	I	B	2	dysfunkcja narządu słuchu	0	0	0	0	x	0
	I	B	2		6 000,00	0	0	x	x	0
	I	B	2	<i>w tym osoby głuchonieme</i>	0	0	x	x	x	0
7	I	B	3	dysfunkcja narządu wzroku	x	x	4 618,00	x	x	x
8	I	B	4	dysfunkcja narządu słuchu	0	0	7 648,20	x	x	0
9	I	B	5	dysfunkcja obu kończyn górnych	0	0	x	x	x	0
	I	B	5	dysfunkcja narządu słuchu	0	0	0	0	x	0
	I	B	5	dysfunkcja narządu wzroku (łącznie)	0	0	0	x	x	0
10	I	C	1	dysfunkcje uniemożliwiające samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym	20 000,00	0	x	x	x	0
11	I	C	2	<i>użytkownicy wózka inwalidzkiego o</i>	6 783,85	0	x	x	x	0

				<i>napędzie elektrycznym</i>						
12	I	C	3	amputacje (łącznie)	0	x	0	x	0	x
	I	C	3	w tym: <i>kończyny/kończyn górnych</i>	0	x	0	x	0	x
	I	C	3	<i>kończyny/kończyn dolnych</i>	0	x	0	x	0	x
	I	C	3	<i>jednoczesna: kończyny/kończyn górnych i dolnych</i>	0	x	0	x	0	x
13	I	C	4	amputacje (łącznie)	0	x	0	x	0	x
	I	C	4	w tym: <i>kończyny/kończyn górnych</i>	0	x	0	x	0	x
	I	C	4	<i>kończyny/kończyn dolnych</i>	0	x	0	x	0	x
	I	C	4	<i>jednoczesna: kończyny/kończyn górnych i dolnych</i>	0	x	0	x	0	x
14	I	C	5	dysfunkcje powodujące problemy w samodzielnym przemieszczaniu się	9 875,00	0	x	x	x	5 000
15	I	D	x	X	15 773,83	0	27 488,90	0	x	x
16	II	x	x	X	61 253,50	0	336 392,50	0	x	x
RAZEM:					194 035,18	0	393 162,60	0	0	5 000,00

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Tabela 36. Liczba Beneficjentów pomocy ogółem

Liczba Beneficjentów pomocy ogółem (dotyczy sytuacji, gdy środki zostały wypłacone)										
L.p.	MODUŁ PROGRAMU	OBSZAR	NR ZADANIA	Rodzaj niepełnosprawności (dysfunkcji) Beneficjenta	Stopień niepełnosprawności Beneficjenta					
					znaczny lub orzeczenie równoważne		umiarkowany lub orzeczenie równoważne		lekki lub orzeczenie równoważne	orzeczenie o niepełnosprawności (osoby do 16 r.ż.)
					Ogółem	w tym osoby do 18 r.ż.	Ogółem	w tym osoby do 18 r.ż.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	I	A	1	dysfunkcja narządu ruchu	0	0	0	0	x	0
2	I	A	2	dysfunkcja narządu ruchu	0	x	2	x	x	x
3	I	A	3	dysfunkcja narządu słuch	0	x	5	x	x	x

4	I	A	4	dysfunkcja narządu słuchu	0	x	0	x	x	x
5	I	B	1	dysfunkcja obu kończyn górnych	1	0	x	x	x	0
	I	B	1	dysfunkcja narządu wzroku	13	0	x	x	x	0
	I	B	1	<i>w tym osoby niewidome (urządzenia brajlowskie)</i>	0	0	x	x	x	0
6	I	B	2	dysfunkcja obu kończyn górnych	0	0	x	x	x	0
	I	B	2	dysfunkcja narządu słuchu	0	0	0	0	x	0
	I	B	2	dysfunkcja narządu wzroku	5	0	0	x	x	0
	I	B	2	<i>w tym osoby głuchoniewidome</i>	0	0	0	x	x	0
7	I	B	3	dysfunkcja narządu wzroku	x	x	2	x	x	x
8	I	B	4	dysfunkcja narządu słuchu	0	0	3	x	x	0
9	I	B	5	dysfunkcja obu kończyn górnych	0	0	x	x	x	0
	I	B	5	dysfunkcja narządu słuchu	0	0	0	0	x	0
	I	B	5	dysfunkcja narządu wzroku (łącznie)	0	0	0	x	x	0
10	I	C	1	dysfunkcje uniemożliwiające samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym	2	0	x	x	x	0
11	I	C	2	użytkownicy wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	2	0	x	x	x	0
12	I	C	3	amputacje (łącznie)	0	x	0	x	0	x
	I	C	3	<i>w tym kończyny/kończyn górnych</i>	0	x	0	x	0	x
	I	C	3	<i>kończyny/kończyn dolnych</i>	0	x	0	x	0	x
	I	C	3	<i>jednoczesna: kończyny/kończyn górnych i dolnych</i>	0	x	0	x	0	x
13	I	C	4	amputacje (łącznie)	0	x	0	x	0	x
	I	C	4	<i>w tym: kończyny/kończyn górnych</i>	0	x	0	x	0	x
	I	C	4	<i>kończyny/kończyn dolnych</i>	0	x	0	x	0	x

	I	C	4	<i>jednoczesna: kończyny/kończyn górných i dolnych</i>	0	x	0	x	0	x
14	I	C	5	<i>dysfunkcje powodujące problemy w samodzielnym przemieszczaniu się</i>	2	0	x	x	x	1
15	I	D	x	X	11	0	18	0	x	x
16	II	x	x	X	29	0	133	0	x	x
RAZEM:					65	0	163	0	0	1

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Zadaniami, finansowanymi ze środków PFRON, skierowanymi do osób niepełnosprawnych za pośrednictwem jednostek prawnych są natomiast:

- warsztaty terapii zajęciowej,
- sport, kultura, rekreacja i turystyka,
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny,
- zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym.
- zajęcia klubowe

Na terenie miasta Lublina funkcjonuje 9 warsztatów terapii zajęciowej (WTZ). Uczestniczy w nich 270 osób niepełnosprawnych, korzystając z rehabilitacji społecznej i zawodowej. W 2019 r. dofinansowanie do działalności WTZ ze środków PFRON wyniosło **4 873 788 zł**, co stanowiło nie więcej niż 90% kosztów działalności. Koszty działalności WTZ były finansowane z budżetu Miasta Lublin w wysokości 717 644 zł (zgodnie z umowami zawieranimi z jednostkami prowadzącymi WTZ, środki z budżetu Miasta Lublin stanowiły więcej niż 10% rocznych kosztów działalności).

W 2019 roku były rozpatrywane wnioski na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki złożone do 30.11.2018 roku. Okres realizacji ww. projektów zaplanowany był na 2019 rok. Zawarto 35 umów na kwotę 192 357 zł. Ostatecznie wypłacono dofinansowania na zrealizowanie sportu, turystyki oraz spotkań kulturalnych i rekreacyjnych dla 1 017 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 160 000 zł. Do dnia 30.11.2019 roku przyjmowane były również wnioski na dofinansowanie niniejszego zadania, z terminem realizacji na rok 2020. Łącznie wpłynęły 39 wnioski na kwotę 357 875 zł.

W roku 2019 nie został złożony żaden wniosek na dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej.

W ramach zadań zleczanych fundacjom i organizacjom pozarządowym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych realizowane były trzy zadania publiczne:

- Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji. Na ten cel, ze środków PFRON będących w dyspozycji Gminy Lublin, przekazano 13 516,60 zł

na wsparcie utworzenia punktu konsultacyjnego dla mieszkańców Lublina mających kłopoty z pamięcią, które mogą być początkiem choroby Alzheimera lub innych form demencji. Ponadto dofinansowano kampanię społeczną „Jestem taki jak Ty”, mającą na celu promocję zatrudniania osób niepełnosprawnych jako pełnowartościowych pracowników, zwiększenie postaw akceptujących oraz tolerancyjnych;

- Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego. Na ten cel, ze środków PFRON przeznaczono 16 483,40 zł. Trzy organizacje zorganizowały różne formy aktywności osób niepełnosprawnych w dziedzinie śpiewu i gry na instrumentach - Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia” oraz tańca - Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną „CAMINO” a także Stowarzyszenie Miłośników Tańca;
- Organizowanie lokalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach. Na ten cel, ze środków PFRON przeznaczono kwotę 10 000 zł. W ramach dotacji dofinansowane zostały imprezy: „Niepełnosprawni Superkulturalni” - Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy „Misericordia”, XXIX „Taneczne Spotkania Mikołajkowo-Gwiazdkowe” - Stowarzyszenie Miłośników Tańca oraz koncert „AAC-owy Przyjaciel” - Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną Koło w Lublinie.

Łączna wysokość środków przeznaczonych na realizację zadań publicznych przez fundacje i stowarzyszenia współfinansowanych ze środków PFRON rozstrzyganych w drodze otwartego konkursu ofert w planie budżetowym roku 2019 wynosiła **40 000 zł** i w całości została rozdysponowana

W 2019 r. Miasto Lublin za pośrednictwem MOPR w Lublinie ponownie przystąpiło do realizacji programu „Zajęcia klubowe w WTZ”. Jest to program wsparcia osób niepełnosprawnych poprzez prowadzenie przez WTZ zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. Program „Zajęcia klubowe w WTZ” jest rozwiązaniem, które sprzyja aktywnemu wspomaganie uczestników warsztatów, którzy weszli na rynek pracy oraz osób niepełnosprawnych przed rozpoczęciem procesu rehabilitacji w warsztacie terapii zajęciowej.

Na realizację programu, ze środków PFRON, zaplanowano w 2019 r. kwotę 33 600 zł, która zgodnie z zawartą umową, została wypłacona jednemu warsztatowi terapii zajęciowej (WTZ) na pokrycie kosztów prowadzenia zajęć klubowych w okresie od 01 lutego 2019 do 31 stycznia 2020 roku dla 7 osób. Ostatecznie wydatkowano kwotę 33 568 zł.

XV. NADZÓR I KONTROLE

Zadaniem Działu ds. kontroli Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie jest w szczególności przeprowadzanie postępowań kontrolnych i wyjaśniających w:

1. komórkach organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie,
2. jednostkach organizacyjnych miasta Lublin nadzorowanych przez MOPR,
3. podmiotach, którym miasto Lublin zleciło realizację zadań publicznych,
4. rodzinach zastępczych.

Wg stanu na dzień 31.12.2019 r. do realizacji zadań w Dziale ds. kontroli zatrudnionych było pięć osób,

Podstawą prowadzenia działalności kontrolnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie są w szczególności:

- Zarządzenie wewnętrzne nr 42/2010 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 21 maja 2010 r. w sprawie ustalenia regulaminu wykonywania kontroli w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie;
- Zarządzenie nr 189/2007 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 16 kwietnia 2007 r. w sprawie upoważnienia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie do sprawowania nadzoru i przeprowadzania kontroli w zakresie realizacji zadań zleconych podmiotom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych z zakresu pomocy społecznej oraz działania na rzecz osób niepełnosprawnych;
- Zarządzenie nr 26/10/2016 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 21 października 2016 r. w sprawie procedury przeprowadzania kontroli realizacji zadań publicznych zleczonych przez Miasto Lublin podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego;
- Zarządzenie nr 33/4/2019 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 5 kwietnia 2019 r. w sprawie udzielenia Pani Katarzynie Fus - Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie upoważnień w sprawach z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej należących do właściwości Gminy Lublin - miasta na prawach powiatu.

Celem postępowań kontrolnych w 2019 r. było sprawdzenie prawidłowości realizacji zadań zleconych podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych, w tym z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (zaplanowano przeprowadzenie trzynastu kontroli). Postępowania kontrolne objęły także sprawdzenie prawidłowości pełnienia funkcji rodziny zastępczej (zaplanowano kontrole w trzech rodzinach zastępczych), funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej (zaplanowano dziewięć kontroli w 2019 r. i jedną przeniesioną z 2018 r.) oraz wykonanie zadań statutowych przez komórki organizacyjne Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie (zaplanowano dwie kontrole). Szczegółowy zakres kontroli obejmował sprawdzenie prawidłowości wykonania zadań, w tym w oparciu o kryteria efektywności,

rzetelności, jakości realizacji zadań, wykorzystanie środków przeznaczonych na realizację poszczególnych umów, sposób udokumentowania przeprowadzenia zadań. Nie zrealizowano dwóch zaplanowanych postępowań: jednego dot. zlecenia fundacjom i organizacjom pozarządowym zadań z zakresu pomocy społecznej oraz jednego dot. dochodzenia zobowiązań (nienależnie pobranych świadczeń, opłat, wydatków) i egzekucji świadczeń w trybie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Kontrole zostały przeniesione na 2020 r. Jednocześnie, w trakcie 2019 roku pracownicy Działu ds. kontroli wykonali dodatkowo cztery kontrole zlecone: dwie dot. zlecenia fundacjom i organizacjom pozarządowym zadań z zakresu pomocy społecznej oraz dwie dot. świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W sierpniu 2019 r. zgłoszono także dodatkowo dwadzieścia rodzin zastępczych do skontrolowania. Skontrolowano pięć z nich. W miarę możliwości w styczniu 2020 r. będą przeprowadzone kolejne kontrole rodzin zastępczych zgłoszone w 2019 r. Ponadto w I kwartale ubiegłego roku przeprowadzono kontrolę funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej przeniesioną z 2018 r. Szczegóły dotyczące jednostek kontrolowanych, numerów umów, przedmiotu i terminu kontroli oraz wnioski wskazujące na prawidłowość wykonania zadań lub uchybienia w ich realizacji znajdują się w poniższej tabeli nr 36.

Tabela 37. Realizacja planu kontroli w 2019 r.

Lp.	Jednostka kontrolowana	Numer umowy/przedmiot kontroli	Termin kontroli	Wnioski
I.	Prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej			
1.	rodzina zastępcza zawodowa kontrola planowa	10/2016 z dnia 25.08.2016 wraz z aneksem nr 1/2017 z dnia 28.12.2017	I kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej
2.	rodzina zastępcza niezawodowa kontrola planowa	nie dotyczy	I kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej
3.	rodzina zastępcza spokrewniona kontrola planowa	nie dotyczy	I kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej
4.	rodzina zastępcza niezawodowa kontrola dodatkowo zgłoszona	nie dotyczy	IV kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej
5.	rodzina zastępcza spokrewniona kontrola dodatkowo zgłoszona	nie dotyczy	IV kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej
6.	rodzina zastępcza spokrewniona kontrola dodatkowo zgłoszona	nie dotyczy	IV kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej

7.	rodzina zastępcza spokrewniona kontrola dodatkowo zgłoszona	nie dotyczy		IV kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej
8.	rodzina zastępcza spokrewniona kontrola dodatkowo zgłoszona	nie dotyczy		IV kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej
II. Prawdliwość wykonania zadań zleconych fundacjom i organizacjom pozarządowym z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych					
9.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną „CAMINO” w Lublinie, ul. Jana Sawy 5/8 Stowarzyszenie na Rzecz Osób Potrzebujących Wsparcia „IUVO”, ul. Leszetyckiego 9/7, Lublin kontrola planowa	1/MOPR/D-ON/ZZ/18 z dnia 22.06.2018		II-III kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową 1/MOPR/D-ON/ZML/18 z dnia 22.06.2018 r.
10.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną „CAMINO” w Lublinie, ul. Jana Sawy 5/8 kontrola planowa	11/MOPR/D-ON/ZML/18 z dnia 10.04.2018		II-III kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową 11/MOPR/D-ON/ZML/18 z dnia 10.04.2018 r.
III. Prawdliwość wykonania zadań z zakresu sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych					
11.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelektualnie w Lublinie, Al. Raławickie 24 kontrola planowa	11/MOPR/D-ON/S/18 z dnia 9.04.2018		III-IV kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową 11/MOPR/D-ON/S/18 z dnia 9.04.2018 r.
IV. Prawdliwość wykonania zadań zleconych fundacjom i organizacjom pozarządowym z zakresu pomocy społecznej					
12.	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu	21/2018 z dnia 2.03.2018	Prowadzenie schroniska z usługami opiekuńczymi dla bezdomnych mężczyzn	II-III kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową 21/2018 z dnia 2.03.2018 r. pomimo stwierdzonych uchybień; z pism Prezesa

	„Nadzieja”, ul. Abramowicka 2F, Lublin kontrola planowa				Stowarzyszenia „Nadzieja” i załączonej do nich dokumentacji wynika, że Beneficjent podjął działania w celu usunięcia uchybień
13.	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu „Nadzieja”, ul. Abramowicka 2F, Lublin kontrola planowa	31/2018 z dnia 30.07.2018	Prowadzenie schroniska dla bezdolnych mężczyzn	II-III kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową 31/2018 z dnia 30.07.2018 r. pomimo stwierdzonych uchybień; z pism Prezesa Stowarzyszenia „Nadzieja” i załączonej do nich dokumentacji wynika, że Beneficjent podjął działania w celu usunięcia uchybień
14.	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu „Nadzieja”, ul. Abramowicka 2F, Lublin kontrola planowa	32/2018 z dnia 30.07.2018	Prowadzenie całorocznej noclegowni dla bezdolnych mężczyzn	II-III kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową 32/2018 z dnia 30.07.2018 r. pomimo stwierdzonych uchybień; z pism Prezesa Stowarzyszenia „Nadzieja” i załączonej do nich dokumentacji wynika, że Beneficjent podjął działania w celu usunięcia uchybień
15.	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu „Nadzieja”, ul. Abramowicka 2F, Lublin kontrola planowa	50/2018 z dnia 20.08.2018	Prowadzenie ogrzewalni dla bezdolnych mężczyzn	II-III kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową 50/2018 z dnia 20.08.2018 r. pomimo stwierdzonych uchybień; z pism Prezesa Stowarzyszenia „Nadzieja” i załączonej do nich dokumentacji wynika, że Beneficjent podjął działania w celu usunięcia uchybień
16.	Polski Czerwony Krzyż Lubelski Oddział Okręgowy, ul. Puchacza 6, Lublin kontrola planowa	43/2018 z dnia 24.03.2018	Prowadzenie świetlicy dla seniorów - 10 miejsc	II kwartał 2019	Zaakceptowano realizację zadania objętego umową nr 43/2018 z dnia 24.03.2018 pomimo stwierdzonych uchybień; z pisma Dyrektora Lubelskiego Oddziału Okręgowego PCK i załączonej do niego dokumentacji wynika, że Beneficjent podjął działania w celu usunięcia uchybień
17.	Fundacja „S.O.S. Ziemi Lubelskiej”, ul. Bronowicka 3 w Lublinie kontrola zlecona	38/2018 z dnia 31.07.2018	Prowadzenie schroniska dla bezdolnych kobiet - mieszkańek Miasta Lublin - 20 miejsc	IV kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania w zakresie objętym kontrolą (część merytoryczna); kontrolę wykonania umowy

					nr 38/2018 z dnia 31.07.2018, w tym w części finansowej, zaplanowano na I kwartał 2020 r.
18.	Fundacja „S.O.S. Ziemi Lubelskiej”, ul. Bronowicka 3 w Lublinie kontrola zlecona	48/2018 z dnia 31.07.2018	Prowadzenie ogrzewalni dla bezdomnych kobiet - mieszkańek Miasta Lublin - 15 miejsc	IV kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania w zakresie objętym kontrolą (część merytoryczna); kontrolę wykonania umowy nr 48/2018 z dnia 31.07.2018, w tym w części finansowej, zaplanowano na I kwartał 2020 r.
19.	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Lublinie, ul. Puchacza 8, Lublin kontrola planowa	6/MOPR/D-PŚ/18	Kompleksowa kontrola w zakresie realizacji w 2018 r. Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 - 2020	Kontrola przeniesiona na 2020 r.	
V. Prawidłowość wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej					
20.	Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Kapucynek Najświętszego Serca Jezusa, ul. Romanowskiego 6, Lublin kontrola planowa	MOPR.S-POW -WD.4101.17.1.2018 z dnia 30.03.2018	Prowadzenie w Lublinie w okresie od 1 kwietnia 2018 roku do 31 marca 2023 roku placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego o nazwie Dom im. Matki Weroniki	II-III kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową MOPR.S-POW-WD.4101.17.1.2018 z dnia 30.03.2018
21.	Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce, ul. Jutrzenki 1, Lublin kontrola planowa	MOPR.S-POW -WD.4101.16.1.2018 z dnia 30.03.2018	Prowadzenie w Lublinie w okresie od 1 kwietnia 2018 roku do 31 marca 2023 roku placówki opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego o nazwie Dom Młodzieży SOS	III kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową MOPR.S-POW-WD.4101.16.1.2018 z dnia 30.03.2018
22.	Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce, ul. Jutrzenki 1, Lublin	MOPR.S-POW -WD.4081/3/4-1/16 z dnia 09.05.2016	Prowadzenie w Lublinie w okresie od 1 kwietnia 2016 roku do 31 marca	III kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową MOPR.S-POW-WD.4081/3/4-1/16

	kontrola planowa		2021 roku placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej o nazwie Placówka Wsparcia Dziennego „Jutrzenka”		z dnia 09.05.2016
23.	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo, ul. Doświadczalna 46, Lublin kontrola planowa	MOPR.S-POW -WD.4081/3/10-1/16 z dnia 9.05.2016	Prowadzenie w Lublinie w okresie od 1 kwietnia 2016 roku do 31 marca 2021 roku placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej o nazwie Świetlica Integracyjna „Razem”	I - II kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową MOPR.S-POW-WD.4081/3/10-1/16 z dnia 9.05.2016
VI.	Prawidłowość wykonania zadania dot. świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi				
24.	Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego, ul. Gospodarcza 32, Lublin kontrola zlecona	31/MOPR/D-PŚ/17 z dnia 29.12.2017	Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na rzecz Mieszkańców Miasta Lublin w latach 2018 - 2020	III kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową 31/MOPR/D-PŚ/17 z dnia 29.12.2017 r.
25.	Stowarzyszenie Synergia, ul. Inżynierska 3 lok. 208, Lublin kontrola zlecona	29/MOPR/D-PŚ/17 z dnia 29.12.2017	Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla	III-IV kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową 29/MOPR/D-PŚ/17 z dnia 29.12.2017 r.

			osób z zaburzeniami psychicznymi na rzecz Mieszkańców Miasta Lublin w latach 2018 - 2020		
VII. Prawidłowość wykonania zadań objętych umowami określającymi warunki i wysokość dofinansowania kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz o współfinansowanie ze środków budżetu Miasta Lublin kosztów działalności warsztatu terapii zajęciowej					
26.	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo, ul. Doświadczalna 46, Lublin kontrola planowa	11/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 4.04.2019	Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Doświadczalnej 46 w Lublinie	II kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową 11/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 4.04.2019 r. pomimo stwierdzonych uchybień; Beneficjent zobowiązał się pisemnie do usunięcia uchybień
27.	Lubelskie Towarzystwo Dobroczynności, ul. Bronowicka 3, Lublin kontrola planowa	9/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 4.04.2019 6/ONWTZ6/19 z dnia 25.03.2019	Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Wallenroda 2a w Lublinie	III kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umowami 9/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 4.04.2019 r. i 6/ONWTZ6/19 z dnia 25.03.2019 pomimo stwierdzonych uchybień; Beneficjent zobowiązał się pisemnie do usunięcia uchybień
28.	Fundacja Aktywator, Al. Spółdzielczości Pracy 65, Lublin kontrola planowa	7/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 4.04.2019	Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy Al. Spółdzielczości Pracy 65 w Lublinie	II kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową 7/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 4.04.2019 r. pomimo stwierdzonych uchybień; Beneficjent zobowiązał się pisemnie do usunięcia uchybień
29.	Spółdzielnia Niewidomych im. Modesta Sękowskiego w Lublinie, ul. Głowackiego 35, Lublin kontrola planowa	4/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 4.04.2019	Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Głowackiego 35 w Lublinie	II kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umową 4/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 4.04.2019 r.
30.	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”, ul. Abramowicka 22, Lublin	12/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 4.04.2019 9/ONWTZ9/19 z dnia 25.03.2019	Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Głuskiej 138 w Lublinie	III kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umowami 12/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 4.04.2019 r. i 9/ONWTZ9/19 z dnia 25.03.2019 r. pomimo

	kontrola planowa				stwierdzonych uchybień; Beneficjent zobowiązał się pisemnie do usunięcia uchybień
31.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Lublinie, ul. Rogowskiego 5 kontrola planowa	5/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 4.04.2019 2/ONWTZ3/19 z dnia 26.03.2019	Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Rogowskiego 5 w Lublinie	IV kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umowami 5/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 4.04.2019 r. i 2/ONWTZ2/19 z dnia 26.03.2019 r. pomimo stwierdzonych uchybień; Beneficjent zobowiązał się pisemnie do usunięcia uchybień
32.	Stowarzyszenie „Źródło” Osób Niepełnosprawnych Umysłowo, Ich Rodzin i Przyjaciół, ul. Gospodarcza 32, Lublin kontrola przeniesiona z 2018 r.	17/MOPR/DON/WTZ/18 z dnia 29.03.2018 3/WTZ3-1/2014 z dnia 26.03.2014	Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Gospodarczej 32 w Lublinie	I kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umowami 17/MOPR/DON/WTZ/18 z dnia 29.03.2018 r. i 3/WTZ3-1/2014 z dnia 26.03.2014 r. pomimo stwierdzonych uchybień; Beneficjent zobowiązał się pisemnie do usunięcia uchybień
33.	Stowarzyszenie „Źródło” Osób Niepełnosprawnych Umysłowo, Ich Rodzin i Przyjaciół, ul. Gospodarcza 32, Lublin kontrola planowa	6/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 4.04.2019 3/ONWTZ3/19 z dnia 25.03.2019	Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Gospodarczej 32 w Lublinie	IV kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umowami 6/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 4.04.2019 r. i 3/ONWTZ3/19 z dnia 25.03.2019 r.
34.	Stowarzyszenie „Źródło” Osób Niepełnosprawnych Umysłowo, Ich Rodzin i Przyjaciół, ul. Gospodarcza 32, Lublin kontrola planowa	10/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 4.04.2019 7/ONWTZ7/19 z dnia 25.03.2019	Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Radzyńskiej 3 w Lublinie	IV kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umowami 10/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 4.04.2019 r. i 7/ONWTZ7/19 z dnia 25.03.2019 r.
35.	Fundacja Teatroterapia Lubelska, ul. Młodej Polski 32/144, Lublin kontrola planowa	8/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 4.04.2019 5/ONWTZ5/19 z dnia 25.03.2019	Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Jastrzębiej 3 w Lublinie	IV kwartał 2019	Kontrola wykazała prawidłowość realizacji zadania objętego umowami 8/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 4.04.2019 r. i 5/ONWTZ5/19 z dnia 25.03.2019 r.
VIII.	Kontrola kompleksowa dot. realizacji zadań Filii Nr 3 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie				
36.	Filia Nr 3 MOPR w Lublinie, ul. Mieszka I 4, Lublin kontrola planowa	nie dotyczy		IV kwartał 2019	protokół kontroli w trakcie opracowywania w styczniu 2020 r.

IX.	Dochodzenie zobowiązań (nienależnie pobranych świadczeń, opłat, wydatków); Egzekucja świadczeń w trybie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji		
37.	Komórki organizacyjne MOPR kontrola planowa	nie dotyczy	Kontrola przeniesiona na 2020 r.

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Spis tabel:

Tabela 1. Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin	11
Tabela 2. Struktura wykształcenia pracowników MOPR wg stanu na dzień 31.12.2019 roku	12
Tabela 3. Dochody MOPR uzyskane w 2019 roku, według źródeł pozyskania (w zł)	13
Tabela 4. Wydatki MOPR w 2019 roku, z podziałem na zakres finansowania zadania	14
Tabela 5. Wydatki bieżące zrealizowane przez MOPR w 2019 roku z podziałem na formy wsparcia	16
Tabela 6. Kwestionariusze wywiadów sporządzone przez pracowników socjalnych w 2019 roku	20
Tabela 7. Decyzje administracyjne wydane przez MOPR w 2019 roku	22
Tabela 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2015 – 2019	32
Tabela 9. Liczba rodzin objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2015 – 2019 z podziałem na typy	34
Tabela 10. Dominujące powody przyznania pomocy	36
Tabela 11. Wartość świadczeń przyznanych w ramach zadań własnych i zleconych gminie w 2019 r.	36
Tabela 12. Świadczeniobiorcy pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznanej przez MOPR w 2019 roku	39
Tabela 13. Działania prowadzone przez Sekcję ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach procedury "Niebieskie karty" za okres I-XII 2019 roku.	40
Tabela 14. Kontrakty socjalne zawarte w 2019 roku	45
Tabela 15. Liczba rodzin korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w latach 2018 – 2019	56
Tabela 16. Liczba osób korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w latach 2018 - 2019	56
Tabela 17. Wykaz podmiotów prowadzących placówki wsparcia dziennego dotowane przez Miasto Lublin w 2019 roku z podziałem na typy	79
Tabela 18. Dzieci z innych powiatów w lubelskich rodzinach zastępczych w 2019 r.	86
Tabela 19. Lubelskie dzieci pod opieką zastępczą świadczoną na terenie innych powiatów w 2019 r.	97
Źródło: Opracowanie własne MOPR	98
Tabela 20. Placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2019 roku	100
Tabela 21. Dzieci z innych powiatów przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Lublin w 2019 roku	101
Tabela 22. Dzieci pochodzące z Lublina przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza Lublinem w 2019 roku	106
Tabela 23. Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu w 2019 r.	108
Tabela 24. Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków	110
Tabela 25. Liczba osób korzystających w 2019 roku z pomocy w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia w Mieście Lublin.	113
Tabela 26. Liczba miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin w 2019 roku	114
Tabela 27. Wykaz Środowiskowych domów samopomocy funkcjonujących na terenie Miasta Lublin z podziałem na organ prowadzący, liczbę miejsc oraz typ oraz Klubów samopomocy	118
Tabela 28. Wydatki na świadczenia w latach 2018 i 2019	156
Tabela 29. Wysokość wypłat, liczba wypłaconych świadczeń oraz średnia wysokość świadczenia, w rozbiciu na poszczególne zasiłki i dodatki wypłacone w 2019 r.	158
Tabela 30. Liczba rodzin pobierająca świadczenie na przestrzeni lat 2018-2019	159
Tabela 31. Odzyskane świadczenia nienależnie pobrane	163
Tabela 32. Spłaty należności dokonane przez dłużników w latach 2018 i 2019	167
Tabela 33. Wnioski złożone w ramach rehabilitacji osób niepełnosprawnych w 2019 roku	170
Tabela 34. Limity środków PFRON w latach 2018 i 2019 (w złotych)	171
Tabela 35. Wysokość dofinansowania udzielonego Beneficjentom programu	173
Tabela 36. Liczba Beneficjentów pomocy ogółem	174
Tabela 37. Realizacja planu kontroli w 2019 r.	179

Spis wykresów:

Wykres 1. Wydatki bieżące MOPR w 2019 roku, ze względu na przeznaczenie środków	15
Wykres 2. Wydatki bieżące MOPR, ze względu na przeznaczenie środków w latach 2018-2019	16
Wykres 3. Liczba świadczeniobiorców w ramach zadań zleconych i własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania na przestrzeni lat 2014-2019	23

Wykres 4. Liczba świadczeniobiorców z podziałem na wiek, pod względem zdolności do pracy na przestrzeni lat 2014-2019	24
Wykres 5. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczeń pieniężnych z podziałem na rodzaj	25
Wykres 6. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczenia niepieniężnego w 2019 roku, z podziałem na rodzaj	27
Wykres 7. Struktura rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie 2019 roku	33
Wykres 8. Liczba rodzin objętych wsparciem MOPR z podziałem na powody przyznania pomocy według kolejności występowania w 2019 roku	35
Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03 za 2019 r.	35
Wykres 9. Kształtowanie się liczby osób objętych wsparciem w ramach programów: wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na przestrzeni lat 2015 – 2018 oraz „Posiłek w szkole i w domu” za 2019 rok.	38
Wykres 10. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin i dzieci w nich umieszczone w 2019 roku	83
Wykres 11. Wydatki na świadczenia dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2019 roku (w zł).....	86

Spis map:

Mapa 1. System pomocy środowiskowej na terenie Miasta Lublin – obszary działania Sekcji pracy socjalnej w 2019 roku	31
---	----